ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD

MLADÁ GENERACE V JIHOMORAVSKÉM KRAJI

2016

Lidé a společnost

Brno, 31. 10. 2017

Kód publikace: 330207-17

Č. j.: 234 / 2017 – 82

Zpracoval: Krajská správa Českého statistického úřadu v Brně

Ředitel odboru: Kateřina Sendlerová

Kontaktní osoba: Karel Adam, e-mail: karel.adam@czso.cz

Český statistický úřad, Brno, 2017

Zajímají Vás nejnovější údaje o inflaci, HDP, obyvatelstvu, průměrných mzdách a mnohé další? Najdete je na stránkách ČSÚ na internetu: www.czso.cz

KONTAKTY V ÚSTŘEDÍ

Český statistický úřad | Na padesátém 81, 100 82 Praha 10 | tel.: 274 051 111 | **www.czso.cz**

Oddělení informačních služeb |tel.: 274 052 304, 274 052 451 | e-mail: infoservis@czso.cz

Prodejna publikací ČSÚ | tel.: 274 052 361 | e-mail: prodejna@czso.cz

Evropská data (ESDS), mezinárodní srovnání | tel.: 274 052 347, 274 052 757 | e-mail: esds@czso.cz

Ústřední statistická knihovna | tel.: 274 052 361 | e-mail: knihovna@czso.cz

INFORMAČNÍ SLUŽBY V REGIONECH

Hl. m. Praha | Na padesátém 81, 100 82 Praha 10 | tel.: 274 052 673, 274 054 223
e-mail: infoservispraha@czso.cz | **www.praha.czso.cz**

Středočeský kraj | Na padesátém 81, 100 82 Praha 10 |tel.: 274 054 175
e-mail: infoservisstc@czso.cz | **www.stredocesky.czso.cz**

České Budějovice | Žižkova 1, 370 77 České Budějovice | tel.: 386 718 440
e-mail: infoserviscb@czso.cz | **www.cbudejovice.czso.cz**

Plzeň | Slovanská alej 36, 326 64 Plzeň | tel.: 377 612 108, 377 612 145
e-mail: infoservisplzen@czso.cz | **www.plzen.czso.cz**

Karlovy Vary | Závodní 360/94, 360 06 Karlovy Vary | tel.: 353 114 529, 353 114 525
e-mail: infoserviskv@czso.cz | **www.kvary.czso.cz**

Ústí nad Labem | Špálova 2684, 400 11 Ústí nad Labem | tel.: 472 706 176, 472 706 121
e-mail: infoservisul@czso.cz | **www.ustinadlabem.czso.cz**

Liberec | nám. Dr. Edvarda Beneše 585/26, 460 01 Liberec 1 | tel.: 485 238 811
e-mail: infoservislbc@czso.cz | **www.liberec.czso.cz**

Hradec Králové | Myslivečkova 914, 500 03 Hradec Králové 3 | tel.: 495 762 322, 495 762 317
e-mail: infoservishk@czso.cz | **www.hradeckralove.czso.cz**

Pardubice | V Ráji 872, 531 53 Pardubice | tel.: 466 743 480, 466 743 418
e-mail: infoservispa@czso.cz | **www.pardubice.czso.cz**

Jihlava | Ke Skalce 30, 586 01 Jihlava | tel.: 567 109 062, 567 109 073
e-mail: infoservisvys@czso.cz | **www.jihlava.czso.cz**

Brno | Jezuitská 2, 601 59 Brno | tel.: 542 528 115, 542 528 200
e-mail: infoservisbrno@czso.cz | **www.brno.czso.cz**

Olomouc | Jeremenkova 1142/42, 772 11 Olomouc | tel.: 585 731 516, 585 731 511
e-mail: infoservisolom@czso.cz | **www.olomouc.czso.cz**

Zlín | tř. Tomáše Bati 1565, 761 76 Zlín | tel.: 577 004 932, 577 004 935
e-mail: infoservis-zl@czso.cz | **www.zlin.czso.cz**

Ostrava | Repinova 17, 702 03 Ostrava | tel.: 595 131 230, 595 131 232
e-mail: infoservis_ov@czso.cz | **www.ostrava.czso.cz**

ISBN 978-80-250-2812-4

© Český statistický úřad, Brno, 2017

Obsah

Úvod **6**

Shrnutí hlavních poznatků **7**

1. Demografické charakteristiky **11**

Vývoj počtu juniorů, změny věkové struktury, index stáří 11
Narození a jejich struktura 14
Zemřelí, příčiny úmrtí, naděje dožití 19
Sňatky, rozvody 20
Stěhování, dlouhodobá migrace 23
Obyvatelstvo podle SLDB 2011 (rodinný stav, národnost, víra) 26
Projekce obyvatelstva do roku 2050 30

2. Vzdělání a vzdělávání **32**

Vzdělanost podle nejvyššího ukončeného vzdělání 32
Mateřské školy 34
Základní školy 36
Střední školy 38
Vyšší odborné a vysoké školy 42
Zařízení pro výkon ústavní a ochranné výchovy – dětské domovy, dětské domovy se školou, diagnostické ústavy, výchovné ústavy 45

3. Ekonomická aktivita **47**

Ekonomická aktivita podle pohlaví a věku (VŠPS) 47
Zaměstnaní podle postavení v zaměstnání, odvětví činnosti a hlavních tříd zaměstnání 49
Dojížďka do zaměstnání (podle SLDB 2011) 52
Mzdová úroveň podle věku zaměstnanců 54
Uplatnění absolventů na trhu práce 58
Nezaměstnaní podle věkových skupin 60

4. Zdravotní péče **66**

Hospitalizovaní v nemocnicích podle věku 66
Praktičtí lékaři pro děti a dorost 68
Zdravotní stav 70
Zdravotnická záchranná služba 72

5. Sociální služby **73**

Uživatelé sociálních služeb 73
Dávky státní sociální podpory a pěstounské péče, příspěvek na péči 73
Pěstounská péče a ústavní výchova 75
Sirotčí důchody 77
Držitelé průkazů zdravotně postižených 78

6. Domácnosti a bydlení **80**

Struktura domácností 80
Domácnosti jednotlivců 81
Rodinné domácnosti 83
Bydlení mladé generace 84

7. Volnočasové aktivity **88**

Základní umělecké školy, školní družiny, školní kluby a střediska volného času 88
Využívání informačních technologií 90

Veřejné knihovny....92
Sport....93
Péče o mladou generaci v regionu (krajské dokumenty zaměřené na péči o mladou generaci)....94

8. Kriminalita, závislosti, dopravní nehody....95

Kriminalita....95
Závislosti....97
Dopravní nehody....99

9. Volby....101

Volby do zastupitelstev krajů 2016....101
Volby do zastupitelstev obcí 2014....102

Seznam přílohových tabulek

Kartogramy

Seznam přílohových tabulek

Vybrané ukazatele podle krajů v roce 2016
Vybrané ukazatele podle okresů Jihomoravského kraje v roce 2016
Obyvatelstvo Jihomoravského kraje podle pohlaví, věku a okresů k 31. 12. 2007 a 2016
Vybrané ukazatele podle správních obvodů obcí s rozšířenou působností Jihomoravského kraje v roce 2016
Vývoj vybraných ukazatelů v Jihomoravském kraji
Živě narození podle věku matky, legitimity a věku otce v Jihomoravském kraji v roce 2016
Základní výsledky projekce obyvatelstva Jihomoravského kraje
Nezaměstnanost absolventů škol podle kategorie vzdělání a skupin oborů vzdělání (duben 2016)
Hospitalizovaní pacienti v lůžkových zařízeních v ČR s bydlištěm v Jihomoravském kraji v roce 2015
Stíhané/vyšetřované osoby ve věku do 14 let a 15–17 let v Jihomoravském kraji

Kartogramy

Demografické charakteristiky

Osoby ve věku 0–29 let podle obcí a SO ORP Jihomoravského kraje k 31. 12. 2016
Změna podílu osob ve věku 0–29 let podle SO ORP a krajů mezi 31. 12. 2001 a 31. 12. 2016
Děti narozené mimo manželství podle SO ORP a krajů v roce 2016
Cizinci ve věku 0–29 let podle okresů a krajů k 31. 12. 2016
Přírůstek/úbytek stěhováním obyvatel ve věku do 29 let podle SO ORP a krajů v letech 2011–2016
Rodáci ve věku 25–29 let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011

Vzdělání a vzdělávání

Obyvatelstvo se středoškolským s maturitou, vyšším odborným a vysokoškolským vzděláním ve věku 25–29 let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011
Děti v mateřských školách podle obcí Jihomoravského kraje ve školním roce 2015/16
Věková struktura dětí v mateřských školách a žádosti o přijetí podle krajů ve školním roce 2016/17
Žáci v základních školách podle obcí Jihomoravského kraje ve školním roce 2015/16
Studenti veřejných a soukromých vysokých škol (státního občanství ČR) podle krajů k 31. 12. 2016

Ekonomická aktivita

Vyjíždějící do zaměstnání z obce bydliště ve věku 15–29 let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011 (ze zjištěných hodnot)

Zdravotní péče a sociální služby

Samostatné ordinace praktických lékařů pro děti a dorost podle obcí Jihomoravského kraje k 31. 12. 2015

Domácnosti a bydlení

Domácnosti jednotlivců ve věku 15–29 let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011

Volby

Volební potenciál obyvatel ve věku 18–29 let podle SO ORP a krajů ve volbách do krajského zastupitelstva v říjnu 2016
Kandidáti ve věku 18–29 let s příslušností k politické straně podle SO ORP a krajů ve volbách do obecních zastupitelstev v říjnu 2014

Úvod

Zpracovaná publikace je dalším podrobným pohledem na vývoj obyvatelstva kraje. Tentokrát jsme se zaměřili na jeho nejmladší část, která se určitě bude v příštích letech podílet na rozvoji našeho kraje. V dlouhodobém demografickém vývoji (včetně projekce na několik desetiletí) dochází k postupnému stárnutí obyvatelstva kraje, přičemž neustále roste podíl starších lidí na celkové populaci kraje. Právě proto je vhodné zaměřit pozornost na problematiku mladé generace a upozornit na některé vývojové tendence a vazby. V této publikaci jsme se snažili shromáždit disponibilní statistické údaje o mladé generaci nejen za kraj jako celek, ale tam, kde to bylo možné, jsme zařadili data i ve větším územním detailu.

Předkládaný materiál se snaží komplexnějším statistickým obrazem popsat postavení mladé generace v Jihomoravském kraji a jeho vývoj v posledních letech, a to zpravidla od roku 2010. Zahrnuje především oblasti, kde můžeme tento vývoj kvantifikovat pomocí statistických ukazatelů, přičemž klade důraz na jevy v kraji významné. Z územního hlediska se neomezujeme pouze na kraj jako celek, ale snažíme se zobrazit i rozdíly uvnitř jeho území, a to z pohledu okresů nebo správních obvodů obcí s rozšířenou působností, popřípadě velikostních skupin obcí. Nedílnou součástí analýzy je také srovnání s ostatními kraji České republiky.

Pojem mladá generace není v této analýze striktně věkově vymezen. Na základě zmapovaných dat jsme se rozhodli, že za mladou generaci budeme v této publikaci považovat osoby ve věku do 29 let, tedy do doby, kdy všichni její příslušníci mají již ukončené období přípravy na povolání, vstoupili do pracovního života a založili rodiny. V případě, že se některé jevy týkají i věkových skupin do 35 let, zařadili jsme data i za tyto skupiny obyvatelstva.

Samotná analýza je zaměřena na oblast demografie (věková struktura obyvatelstva a její předpokládaný vývoj, vývoj porodnosti, sňatečnosti a rozvodovosti, migrace), vzdělanost a ekonomickou aktivitu, bydlení a strukturu domácností juniorů, jejich zdravotní stav, zdravotní a sociální péči o juniory. Zabývali jsme se však také aktivitami juniorů, především jejich účastí na volbách, a to jak v postavení voličů, tak v postavení kandidátů a členů obecních zastupitelstev. V rámci aktivit jsme hodnotili také míru využívání informačních technologií mezi juniory, nevyhnuli jsme se ani zobrazení některých sociálně-patologických jevů.

Kromě analytického vyhodnocení bylo naší snahou vytvořit soubor statistických údajů o mladé generaci a jejich životních podmínkách. Vzhledem k systému postupného zpracování ročních dat zatím nemáme k dispozici kompletní údaje za rok 2016. Proto můžeme v některých oblastech zpracovat hodnocení zatím pouze do roku 2015. Důležitým a poměrně podrobným zdrojem dat jak z obsahového, tak z územního hlediska je Sčítání lidu, domů a bytů, které se uskutečnilo v březnu 2011. Využíváme však také další statistické zdroje dat, jako jsou například demografická statistika nebo Výběrové šetření pracovních sil. Kromě vlastních zdrojů ze zjišťování ČSÚ zde také najdete poměrně podrobné údaje z rezortních statistik, především z Ministerstva práce a sociálních věcí, Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, České správy sociálního zabezpečení nebo Ústavu zdravotnických informací a statistiky Ministerstva zdravotnictví.

Obdobný materiál byl zpracován ve všech krajích České republiky, společně však bylo připraveno mezikrajské srovnání, které zachycuje postavení Jihomoravského kraje v rámci České republiky v roce 2016. Pro snazší srovnání vývoje v jednotlivých krajích má tabulková část sjednocený obsah. V příloze jsme shromáždili vybrané ukazatele v členění podle krajů, podle okresů a podle správních obvodů obcí s rozšířenou působností Jihomoravského kraje.

* * *

Čárka (-) v tabulce na místě čísla značí, že se jev nevyskytoval.
Tečka (.) na místě čísla značí, že údaj není k dispozici nebo je nespolehlivý.
Křížek (x) značí, že zápis není možný z logických důvodů.
Nula (0) se v tabulce používá pro označení číselných údajů menších než polovina zvolené měřicí jednotky.
Zkratka „i.d." v tabulce nahrazuje individuální údaj, který nelze zveřejnit.
Výpočty v tabulkách jsou prováděny z nezaokrouhlených údajů (včetně součtů).

Publikované údaje jsou platné k 30. 9. 2017. Zpřesňují údaje publikované již dříve, ale mohou být ještě dále upřesňovány.

Pokud není uveden zdroj, jsou uveřejněny údaje ze statistických zjišťování ČSÚ.

Shrnutí hlavních poznatků

- Na konci roku 2016 žilo v Jihomoravském kraji 369,4 tisíc obyvatel ve věku 29 let a méně. Mladá generace tak tvořila necelou třetinu populace kraje, proti roku 2001 se počet juniorů snížil o 69 tisíc. V letech 2001 až 2016 se každoročně zvyšoval počet osob ve věku 0−4 let, naopak každoročně klesal počet osob ve věku 15−19 a 20−24 let. Průměrný věk obyvatel kraje se za 26 let zvýšil o 3 roky na 42,2 roku. Obyvatelstvo s nejvyšším podílem mladé generace se nachází v zázemí krajského města.

- Porodnost v kraji se od roku 2001 postupně zvyšovala. Od roku 2007 počet narozených vždy přesahoval hranici 12 tisíc, 13 193 živě narozených v roce 2016 byl po roce 2008 počet druhý nejvyšší. Zvyšoval se ale i průměrný věk matek i průměrný věk prvorodiček, klesal tak podíl matek ve věku do 29 let. Matce, jíž se v roce 2016 narodilo dítě, bylo v průměru 30,9 roku (o 3,6 roku více než v roce 2001), matka prvorodička měla v průměru 29,1 roku (o 3,7 roku více). Rostl také podíl dětí narozených mimo manželství, u matek do 29 let v roce 2015 a 2016 narození mimo manželství tvořili polovinu narozených.

- Se zvyšováním počtu narozených rostla i míra plodnosti žen. Nejvýraznější zvýšení míry plodnosti podle věku žen byly zaznamenány u věkových skupin 30−34 a 35−39. Počet potratů v kraji se postupně snižoval až na historicky nejnižší hodnotu v roce 2016, kdy bylo zaznamenáno 3 413 potratů. Výrazně poklesl podíl potratů u žen do 29 let, a to z 57,1 % v roce 2001 na 36,7 % v roce 2016. Nejvyšší míra potratovosti byla zjištěna u žen ve věku 30−34 let.

- Počet zemřelých celkem v kraji v letech 2001 až 2016 kolísal, ovšem počet zemřelých do 29 let se snižoval. Nejvíce zemřelých v juniorském věku bylo zaznamenáno v roce 2002, a to 218, nejméně právě v roce 2016, a to 118. Mezi mladými zemřelými dlouhodobě převažují muži (podíl v rozmezí 60,3 % až 76,7 %). V obecnosti je to důsledek vyššího podílu mužů u zemřelých na vnější příčiny (dopravní nehody, sebevraždy). Novorozenecká a kojenecká úmrtnost byla v letech 2015 a 2016 na nejnižší úrovni posledních let.

- Počet 5 837 uzavřených sňatků v roce 2016 byl 3. nejvyšší v uplynulých 16 letech. Plně se ale projevil trend odkládání sňatků do vyššího věku. Poklesl podíl ženichů i nevěst do 29 let, ženich i nevěsta do 19 let je spíše raritou. Průměrný věk snoubenců při prvním sňatku se zvýšil o více než 4 roky na 32,1 roku u ženicha a na 29,3 roku u nevěsty.

- Počet 2 758 rozvodů v roce 2016 byl nejnižší z uplynulých let, přetrvává však vcelku vysoký podíl rozvodů s nezletilými dětmi, tvořily zpravidla tři pětiny z celkového počtu rozvodů. Poklesl ale počet i podíl rozvodů mužů i žen ve věku do 29 let. Mladí rozvedení muži v roce 2016 tvořili 4,7 % z rozvedených mužů (v roce 2001 20,7 %) a mladé rozvedené ženy 8,8 % z rozvedených žen (31,9 % v roce 2001).

- Migrace mladé generace v letech 2001 až 2016 tvořila podstatnou část pohybu obyvatelstva v kraji. Přistěhovalí do 29 let v průměru tvořili 55 % přistěhovalých celkem, vystěhovalí do 29 let pak téměř polovinu vystěhovalých celkem. V letech 2001 až 2016 byl úbytek obyvatel stěhováním zaznamenán pouze v prvních 2 letech uvedeného období, ovšem přírůstek obyvatel ve věku 15−29 let byl kromě roku 2001 zaznamenán v každém roce.

- V Jihomoravském kraji žilo na konci roku 2016 téměř 14 tisíc mladých cizinců. V posledních letech nejvýrazněji rostl počet cizinců v dětském věku. Mezi cizinci je nejvíce osob ze Slovenska a Ukrajiny. Téměř tři čtvrtiny mladých cizinců žije v Brně.

- Podle výsledků sčítání lidu, domů a bytů v roce 2011 mělo v kraji obvyklý pobyt 388 tisíc obyvatel ve věku do 29 let, tvořili třetinu obyvatel kraje. Jen desetina populace do 29 let žila v manželství. Mladá generace se hlásila k české národnosti a převážně byla bez náboženské víry, ovšem velká část se k těmto dvěma otázkám nevyjádřila. Čtyři pětiny obyvatel do 14 let se narodily v obci bydliště, ve skupině osob ve věku 25−29 let rodáci tvořili již jen polovinu celku.

- Dlouhodobá prognóza budoucího vývoje stavu obyvatel Jihomoravského kraje předpokládá snižování celkového počtu obyvatel ze současných 1,18 milionů na 1,12 milionů v roce 2050. Předpokládá se i snížení počtu obyvatel v juniorském věku ze současných téměř 370 tisíc na 303 tisíc. Změna věkové struktury povede k růstu indexu stáří i indexu ekonomického zatížení.

- Podle výsledků sčítání lidu, domů a bytů v roce 2011 měla třetina mladé generace úplné střední vzdělání s maturitou, dalších 28 % juniorů v kraji mělo dosud jen základní vzdělání a 14 % mladých osob mělo vysokoškolské vzdělání. Vzdělanost mladé generace je nejčitelněji profilovaná ve věkové skupině 25−29 let, kde dvě třetiny osob v tomto věku měly středoškolské vzdělání s maturitou či vyšší. U žen v tomto věku dokonce téměř třetina z nich měla vysokoškolské vzdělání. Podíl vysokoškoláků v této věkové skupině obyvatel byl mezi kraji druhý nejvyšší.

- Již 4 roky přesahuje počet dětí v mateřských školách v kraji hranici 40 tisíc. Během 10 let se jejich počet zvýšil o 9 tisíc. Mezi dětmi ve školkách narůstá podíl dětí do 3 let, přesahuje desetinu, ale mezi kraji patří k nejnižším. V roce 2016 bylo podáno téměř 22 tisíc žádostí o umístění do mateřské školy, celé třetině z nich však nebylo vyhověno. Tento podíl naopak mezi kraji patřil k nejvyšším.
- Počet žáků základních škol se zvyšoval až v posledních 6 letech a v roce 2016 dosáhl 99 tisíc. Výrazně se zvýšily pouze počty žáků na 1. stupni základní školy a počty nově přijatých žáků do 1. ročníku. Jen mírně vzrostl počet žáků na 2. stupni i počet žáků, kteří ukončili povinnou školní docházku na základní škole. Téměř 5 tisíc dětí plnilo základní povinnou školní docházku v nižších ročnících středních škol.
- Nároky na kapacity středních škol se snižovaly, neboť počet středoškoláků během 10 let poklesl o 30 % na 46 tisíc. Vlivem demografického vývoje v kraji postupně klesal počet nově přijatých žáků do 1. ročníku jednotlivých oborů středního vzdělávání. Nejvýraznější propad byl zaznamenán u oborů středního vzdělávání s maturitní zkouškou (odborné) a u středního vzdělávání s výučním listem. Relativně nejnižší pokles byl u počtu žáků gymnázií. V důsledku poklesu stavu žáků klesal i počet absolventů středních škol. Téměř tři čtvrtiny z nich absolvovaly vzdělávání ukončené maturitní zkouškou.
- Na veřejných a soukromých vysokých školách v Jihomoravském kraji studovalo v roce 2016 celkem 53,4 tisíc studentů státního občanství ČR. Od roku 2007 se jejich počet snížil o 12,5 tisíc. Bydliště v Jihomoravském kraji mělo v roce 2016 29,8 tisíc studentů vysokých škol se státním občanstvím ČR (studovali v kraji či v jiných krajích). Počet jihomoravských vysokoškoláků se proti roku 2007 snížil o 7,0 tisíc.
- Podle výsledků výběrového šetření pracovních sil se počet obyvatel ve věku 15−29 let v kraji od roku 2001 snížil o 74 tisíc na 189 tisíc a jejich podíl v populaci ve věku 15 a více let poklesl na pětinu. Celkem 51 % příslušníků mladé generace bylo v roce 2016 ekonomicky aktivní, podíl však proti roku 2001 poklesl o 4 procentní body. Míra ekonomické aktivity v mladé generaci byla vždy vyšší u mužů, u obou pohlaví byla vyšší se zvyšujícím se věkem. Ve vývoji v čase podle pohlaví a věkových skupin (15−19, 20−24 a 25−29 let) se však v kraji vymykala míra ekonomické aktivity žen ve věku 25−29 let, která jako jediná byla v roce 2016 proti roku 2001 vyšší.
- Podle výsledků SLDB 2011 bylo v kraji 100 tisíc zaměstnaných ve věku 15−29 let. Tři pětiny z nich byly ve věku 25−29 let. Většina mladých zaměstnaných byla v pozici zaměstnance, desetina mladých však podnikala. Z odvětví ekonomické činnosti mladých zaměstnaných byly kromě průmyslu výrazně zastoupeny „ostatní činnosti“. Mezi hlavními třídami zaměstnání převládaly pozice specialistů, technických a odborných pracovníků, a především u mužů řemeslníci a opraváři. Více než tři čtvrtiny zaměstnaných žen ve věku 20−29 let měly vzdělání ukončené maturitou či vyšší.
- Podle výsledků SLDB 2011 více než 29 tisíc zaměstnaných příslušníků mladé generace vyjíždělo za prací mimo obec svého bydliště. Ze zaměstnaných ve věku 25−29 let téměř tři pětiny vyjíždí do jiných správních obvodů ORP v kraji, jen 5 % z nich za prací vyjíždí do zahraničí.
- Výdělky mladých zaměstnanců zaostávaly za průměrnými výdělky celkem, a to v podnikatelské i nepodnikatelské sféře. Výdělky v nepodnikatelské sféře byly ve srovnání s podnikatelskou sférou vyšší. V obou sférách jsou výdělky mužů zpravidla vyšší než výdělky žen, výjimku tvořily výdělky mužů v mladé generaci v nepodnikatelské sféře. Mediány výdělku zaměstnanců ve věku 20−29 let sice mezi kraji zaujímaly popřední místa, ale byly nižší než republikový průměr.
- Na konci dubna roku 2016 byl v kraji téměř 2,1 tisíc nezaměstnaných absolventů škol a více než 300 nezaměstnaných mladistvých. Jejich počet v posledních 4 letech postupně klesal. Zvyšoval se naopak počet volných pracovních míst určených pro tuto skupinu nezaměstnaných. Podle vzdělání největší skupinou mezi absolventy byli absolventi škol s úplným středním odborným vzděláním bez vyučení, ale nejvyšší míra nezaměstnanosti byla mezi absolventy se středním vzděláním s výučním listem.
- V evidenci úřadů práce v kraji bylo na konci roku 2016 48,3 tisíc uchazečů o zaměstnání, 11,2 tisíc z nich bylo ve věku do 29 let. Od roku 2002 počet nezaměstnaných v mladé generaci klesl na polovinu. Mladí uchazeči o zaměstnání tak v kraji na konci roku 2016 tvořili téměř 23 % z celkového počtu uchazečů, ale ve správních obvodech ORP Pohořelice, Rosice a Židlochovice tvořili více než čtvrtinu z celkového počtu uchazečů. Naopak v SO ORP Mikulov jejich podíl nedosáhl ani 20 %.
- Téměř 24 % ze 167 tisíc hospitalizací u poskytovatelů lůžkové péče v roce 2015 tvořili pacienti mladší 29 let. Nejvyšší počty ukončených hospitalizací u mladé generace v přepočtu na 1 000 obyvatel stejného věku byly registrovány u pacientů ve věku 1−4 roky a 25−29 let. Nejčastějším důvodem hospitalizace mladých pacientů byly nemoci dýchací soustavy a poranění, otravy a následky vnějších příčin.

- Jeden registrovaný pacient ve věku 0−18 let v průměru 6krát ročně navštíví ordinaci praktického lékaře pro děti a dorost. Mezi kraji je tato hodnota druhá nejvyšší. Většina provedených ošetření jsou léčebné, pouze 20 % má preventivní charakter. Největší podíl mezi registrovanými pacienty tvořily děti ve věku 1−4 roky a mládež ve věku 15 a více let. Z ročních prohlídek dětí vyplynulo, že více než třetina kojenců v kraji byla kojena 6 měsíců a déle.
- Kouření nastávající matky může ovlivnit zdravotní stav očekávaného dítěte. Budoucí rodičky v kraji jsou ale odpovědné a počet kouřících v přepočtu na tisíc budoucích matek byl mezi kraji druhý nejnižší. Na druhé straně nejnižším mezi kraji byl podíl budoucích rodiček, které podstoupily ultrazvukové vyšetření v prvním trimestru těhotenství. Příslušníci mladé generace jsou častým hostem v alergologických ordinacích. K nejčetnějším diagnózám patří senná rýma, astma a stálá alergická rýma.
- Klienty vybraných sociálních služeb se v roce 2016 v kraji stalo téměř 5,5 tisíc osob ve věku 18 let a méně. Nejvýznamnější roli v posledních 8 letech sehrávala nízkoprahová zařízení pro děti a mládež, v roce 2016 jejich služeb využilo 3,5 tisíc klientů.
- Výdaje na dávky státní sociální podpory v kraji v roce 2016 dosáhly téměř 4 miliard korun, z toho 2,6 mld. Kč (více než tři pětiny z celkového objemu) bylo třeba na rodičovský příspěvek. Za 5 let se ale počet dávek i objem dávek na rodičovský příspěvek snížil o desetinu. Výdaje na přídavek na dítě, které v roce 2016 činily 303 mil. Kč a tvořily 7 % z celkového objemu dávek, proti roku 2012 poklesly o 20 %.
- V náhradní rodinné péči bylo v roce 2016 v kraji více než 1 600 dětí, jejich počet se během 9 let zdvojnásobil. Bylo mezi nimi i 65 dětí se zdravotním postižením. V kraji bylo i 660 dětí s nařízenou ústavní výchovou a 12 dětí s uloženou ochrannou výchovou. V obou případech byly počty mezi kraji 3. nejvyšší.
- Sirotčí důchod v průměrné výši 5 815 Kč v kraji v roce 2016 pobíralo 4 tisíce osob. Počet příjemců důchodu se za 9 let snížil o 1 100 osob, důchod vzrostl o 18 %. Sirotčí důchod žen o 67 Kč převyšoval důchod mužů.
- V Jihomoravském kraji bylo v roce 2016 téměř 37 tisíc držitelů průkazů zdravotně postižených. V tomto počtu bylo i 1 700 osob v juniorském věku. Téměř dvě třetiny juniorů s průkazem zdravotně postižených mají nejvyšší stupeň zdravotního postižení.
- Podle výsledků SLDB 2011 bylo v kraji téměř 32 tisíc domácností, v jejichž čele stála osoba ve věku 15−29 let. Mezi nimi bylo 13,1 tisíc rodinných domácností a 18,6 tisíc domácností jednotlivců. Většina mladých domácností bydlela v bytech (téměř 98 %), v nevelkém počtu nouzových obydlí bydlely zpravidla mladé domácnosti jednotlivců.
- V domácnostech jednotlivců ve věku 15−29 let bylo 9,9 tisíc mužů a 8,7 tisíc žen. Z hlediska rodinného stavu u obou pohlaví převažovali svobodní, především v nižším věku. Ve věkové skupině 25−29 let se zvyšoval podíl ženatých (6,4 %) či vdaných (9,2 %), ale i podíl rozvedených (2,2 %, resp. 3,1 %). Tři čtvrtiny mladých domácností jednotlivců žily samostatně v bytě.
- Mezi domácnostmi s osobou v čele ve věku 15−29 let v kraji bylo 9,6 tisíc domácností tvořených jednou úplnou rodinou a 3,5 tisíc domácností tvořených jednou neúplnou rodinou. Téměř polovinu domácností mladých úplných rodin tvořily nesezdané páry.
- Polovina mladých domácností tvořených úplnou rodinou bydlela ve vlastním bytě, u domácností tvořených neúplnou rodinou to byla jen třetina. Téměř 15 % mladých domácností jednotlivců bydlelo v bytech se sníženou kvalitou. Mladé rodinné domácnosti měly v porovnání s rodinnými domácnostmi bez rozdílu věku osob v čele domácnosti byty s menší průměrnou obytnou plochou, a to v bytech v rodinných i bytových domech.
- Aktivní využití volného času dětem v kraji nabízejí základní umělecké školy, školní družiny, školní kluby a střediska volného času. Umělecké školy v roce 2016 v kraji navštěvovalo téměř 29 tisíc žáků, což byl mezi kraji nejvyšší počet. V družinách a školních klubech v kraji bylo zapsáno více než 44 tisíc dětí, za 10 let se počet dětí v družinách zvýšil o polovinu a počet dětí ve školních klubech o desetinu. Počty žáků ve střediscích volného času vzrostly o čtvrtinu.
- Internet používá 97 % příslušníků populace ve věku 16−29 let, tři pětiny této generace má internet v mobilu. Ve srovnání s celkovou populací jsou podíly juniorů provozující jednotlivé činnosti na internetu dvojnásobné.
- K aktivnímu využívání volného času patří také četba. Mezi registrovanými čtenáři knihoven v kraji bylo téměř 39 tisíc dětí ve věku do 15 let. Počet „dětských čtenářů“ se během 6 let zvýšil o 1 tisíc.

- Negativní jevy provází i život mladé generace. Mládež ve věku do 17 let v roce 2016 spáchala téměř 400 trestných činů. Téměř polovinu tvořily majetkové trestné činy. V souvislosti s trestnou činností bylo stíháno či vyšetřováno 560 osob ve věku do 17 let. Více než 4% podíl měla mládež na celkovém počtu násilných trestných činů.
- Podle výsledků výběrového šetření o zdraví se v české populaci ve věku 15−24 let mezi kuřáky řadily téměř dvě pětiny mužů a pětina žen. Alkohol v tomto věku nekonzumovalo 13 % mužů, ale 3 % mužů alkohol požívalo denně. Mezi ženami v daném věku bylo 17 % abstinentek.
- Z přehledů činnosti praktických lékařů pro děti a dorost vyplynulo, že v roce 2015 bylo v souvislosti se zneužíváním návykových látek v ordinacích v kraji evidováno téměř 500 pacientů ve věku do 18 let. Detoxikaci od návykových látek v kraji absolvovalo více 1 400 osob, z toho bylo 47 ve věku do 19 let.
- V roce 2016 bylo v kraji hlášeno 7 tisíc dopravních nehod. Mezi 49 oběťmi nehod byly i 2 děti do 15 let. Na počtu lehce zraněných se během 7 let děti podílely v průměru 8 %, na počtu těžce zraněných 5 %. Z celkového počtu dopravních nehod v roce 2016 v kraji 5,6 tisíc nehod zavinili řidiči motorových vozidel. Z tohoto počtu byla pětina řidičů-viníků ve věku do 29 let. Podíl mladých řidičů na dopravních nehodách ale během 7 let poklesl o 5 procentních bodů a mezi kraji patřil k nejnižším.
- Při volbách do krajského zastupitelstva v roce 2016 bylo v seznamech voličů zapsáno více než 952 tisíc voličů, jejich počet se od roku 2000 zvýšil o 47 tisíc. Podle údajů demografické statistiky bylo na konci roku 2016 v kraji 158 tisíc osob ve věku 18−29 let, ovšem jejich počet, tedy počet mladých voličů, proti roku 2000 poklesl o 62 tisíc.
- Volební aktivita mladých, vyjádřená účastí v kandidátkách ve volbách do krajského zastupitelstva, ale vzrostla. V roce 2000 bylo mezi kandidáty jen 60 mladých (7,7 % z celku), v roce 2016 to byl již dvojnásobek (116 kandidátů, tj. 10,0 % z celku). Úspěšnost mladých kandidátů ve volbách do krajského zastupitelstva byla ale velmi nízká – v roce 2000 i v roce 2016 byl mezi zastupiteli pouze 1 zvolený ve věku do 29 let.
- Při posledních volbách do obecních zastupitelstev v roce 2014 bylo mezi kandidáty 3 422 kandidátů ve věku 18−29 let a tvořili 11,7 % z celkového počtu kandidátů v kraji. Počet i podíl mladých kandidátů ale byl ve srovnání s volbami v roce 2010 nižší – počet poklesl o 413 kandidátů a podíl na celku se snížil o 1,0 procentního bodu.
- Pokles počtu mladých kandidátů doprovázel i pokles jejich úspěšnosti. V zastupitelstvech obcí v roce 2016 bylo 434 zastupitelů ve věku 18−29 let, tvořili 6,0 % z celkového počtu zvolených zastupitelů. V roce 2010 byl počet mladých zastupitelů o 82 osob vyšší, podíl na celku byl vyšší o 1,2 bodu. Volební aktivita mladých kandidátů i jejich nejvyšší úspěšnost byla v rámci kraje v roce 2014 zaznamenána v obcích s méně než 200 obyvateli.

1. Demografické charakteristiky

V souvislosti s úpravou území vojenského újezdu Březina došlo k 1. 1. 2016 ke změně hranice kraje, což se projevilo zmenšením jeho území o 722 ha a snížením počtu obyvatel kraje o 2 osoby. Vzhledem k tomu, že se nejedná o významnou změnu, jsou v této analýze všechny údaje publikovány podle územní struktury platné v příslušném roce. Demografické údaje přepočtené v celé časové řadě na území kraje (okresů, správních obvodů) platné k 1. 1. 2016 jsou k dispozici v Demografické ročence krajů (okresů, správních obvodů), kterou naleznete na našich internetových stránkách v nabídce Statistiky / Obyvatelstvo.

Vývoj počtu juniorů, změny věkové struktury, index stáří

Počet obyvatel ve věku 29 let a méně se v kraji od roku 2001 snížil o 69 tisíc, mladá generace tak na konci roku 2016 tvořila necelou třetinu populace kraje. V letech 2001 až 2016 se každoročně zvyšoval počet osob ve věku 0−4 let, naopak každoročně klesal počet osob ve věku 15−19 a 20−24 let. Průměrný věk obyvatel kraje se za 26 let zvýšil o 3 roky. Obyvatelstvo s nejvyšším podílem mladé generace se nachází v zázemí krajského města.

V Jihomoravském kraji žilo na konci roku 2016 celkem 1,18 mil. obyvatel, z tohoto počtu bylo 369,4 tisíc obyvatel ve věku 29 let a méně. Zatímco celkový počet obyvatel kraje se od roku 2001 zvýšil o 54,3 tisíc, tj. o 4,8 %, počet obyvatel do 29 let věku poklesl o 68,9 tisíc (o 15,7 %). V roce 2001 v kraji žilo 438,3 tisíc obyvatel ve věku 0 až 29 let, mladá generace tvořila 39,0 % populace kraje. V roce 2016 její podíl poklesl o 7,7 procentních bodů na 31,3 %.

Tab. 1.1 Obyvatelstvo do 29 let podle pětiletých věkových skupin (k 31. 12.)

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Počet obyvatel ve věku 0–29 let[1)]	**396 207**	**392 504**	**388 033**	**384 184**	**383 501**	**379 926**	**376 662**	**373 660**	**370 754**	**369 358**
v tom ve věku:										
0–4 let	55 535	58 666	61 034	62 902	65 298	64 900	63 782	63 267	62 914	63 795
5–9 let	48 343	48 714	49 878	51 562	54 200	56 544	59 756	62 222	64 090	64 654
10–14 let	55 224	51 348	49 100	48 101	48 533	49 016	49 348	50 385	51 917	53 831
15–19 let	70 429	69 771	67 614	63 824	59 605	55 909	52 240	50 049	49 135	48 905
20–24 let	76 750	76 600	75 413	74 212	73 500	72 661	71 601	69 257	65 488	61 303
25–29 let	89 926	87 405	84 994	83 583	82 365	80 896	79 935	78 480	77 210	76 870
Podíl obyvatel daného věku na celkovém počtu obyvatel (%)										
0–14 let	13,9	13,8	13,9	14,1	14,4	14,6	14,8	15,0	15,2	15,5
15–29 let	20,8	20,4	19,8	19,2	18,5	17,9	17,4	16,9	16,3	15,9

[1)] data k 31. 12. 2011 navazují na výsledky SLDB 2011 a nejsou srovnatelná s předchozími roky

V roce 2001 bylo v kraji 176,1 tisíc obyvatel ve věku 0−14 let (15,7 % celkového počtu obyvatel) a 262,1 tisíc obyvatel ve věku 15−29 let (23,3 %). Počet i podíl obyvatel nižší věkové skupiny klesal až do roku 2008 (158,7 tisíc, tj. 13,8 % z celku), další roky byly obdobím růstu. V roce 2016 tak byl proti roku 2001 počet obyvatel v této věkové skupině o 6,1 tisíc vyšší (o 3,5 %), podíl 15,5 % na celku byl nižší jen o 0,2 bodu.

Počet obyvatel ve věku 15−29 let v kraji v letech 2001 až 2016 klesal každoročně. Na konci roku 2016 bylo v kraji 187,1 tisíc osob v tomto věku, za 16 let se jejich počet snížil o 75,1 tisíc (o 28,7 %), 15,9% podíl na populaci kraje byl nižší o 7,4 bodu.

Srovnáním let 2001 a 2016 v členění na pětileté věkové skupiny byl zaznamenán nárůst počtu osob ve věku 0−4 a 5−9 let (o 16,3 tisíc, resp. o 6,3 tisíc), v ostatních pětiletých skupinách zahrnujících věk 10−29 let, byly počty na konci roku 2016 oproti roku 2001 nižší. Počet osob ve věku 0−4 let rostl každoročně, počet osob ve věku 5−9 let až od roku 2008. Naopak ve věkových skupinách 15−19 a 20−24 let se každoročně počet osob ve skupině snižoval.

Krajem s nejvyšším podílem mladé generace na konci roku 2016 byl Středočeský kraj, kde obyvatelstvo ve věku 0−29 let tvořilo 32,6 % obyvatel kraje. Na opačném konci pořadí byla Praha s podílem 30,2 %, ovšem podíl 31,3 % v Jihomoravském kraji byl spolu s Karlovarským krajem 4. nejnižší. Naproti tomu změna podílu osob ve věku 0−29 let mezi roky 2001 a 2016 byla mezi kraji spolu s Královéhradeckým krajem 4. nejnižší. Nejvíce poklesl podíl této skupiny obyvatel v Karlovarském kraji (o 8,9 bodu), nejméně v Praze (o 5,1 bodu).

Také uvnitř Jihomoravského kraje jsou patrné výrazné rozdíly. Správním obvodem ORP s nejvyšším podílem mladé generace na konci roku 2016 byl SO ORP Šlapanice – osoby ve věku 0−29 let tvořily 33,7 % obyvatel (ještě v dalších 4 SO ORP byl překročen podíl 33 % - Kuřim, Slavkov u Brna, Židlochovice a Pohořelice). Nejnižší podíl byl zjištěn v Brně (30,1 %) a v SO ORP Hodonín a Břeclav (oba 30,5 %). Pokles podílu osob ve věku 0−29 let mezi roky 2001 a 2016 byl v kraji zaznamenán ve všech SO ORP, nejvýraznější v SO ORP

Mikulov (pokles podílu o 10,8 bodu na 31,2 %). Nejmenší změna byla zjištěna v již uvedeném SO ORP Šlapanice, kde se podíl snížil jen o 4,5 bodu.

Graf 1.1 Mladá generace podle věkových skupin v Jihomoravském kraji

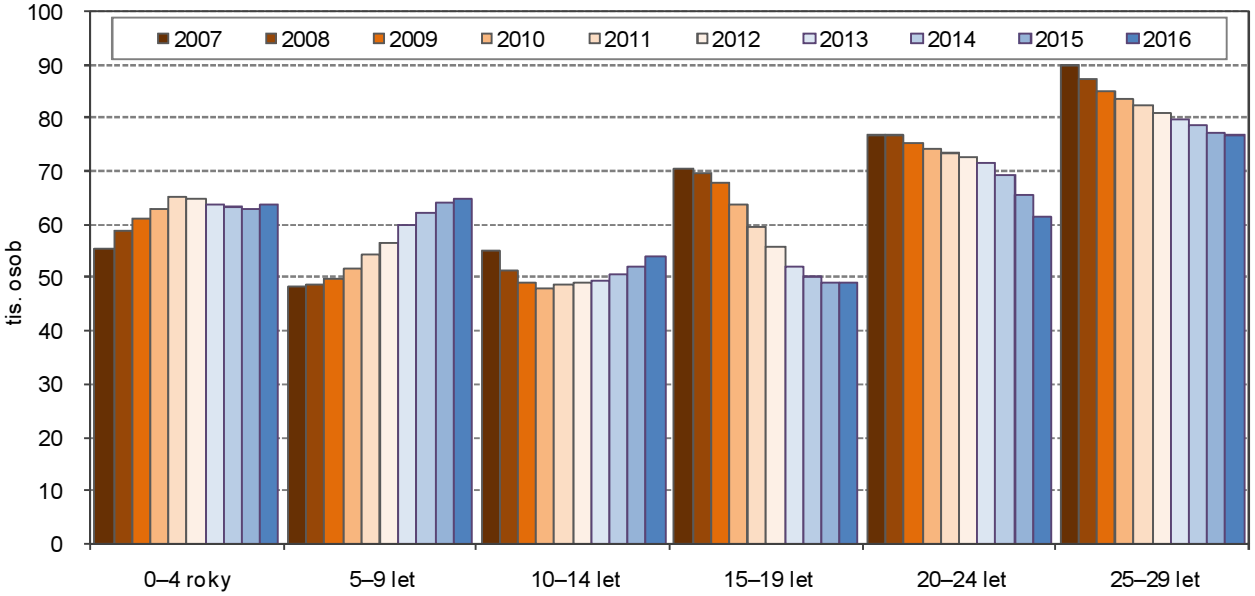

Osoby ve věku 0–29 let podle obcí a SO ORP Jihomoravského kraje k 31. 12. 2016

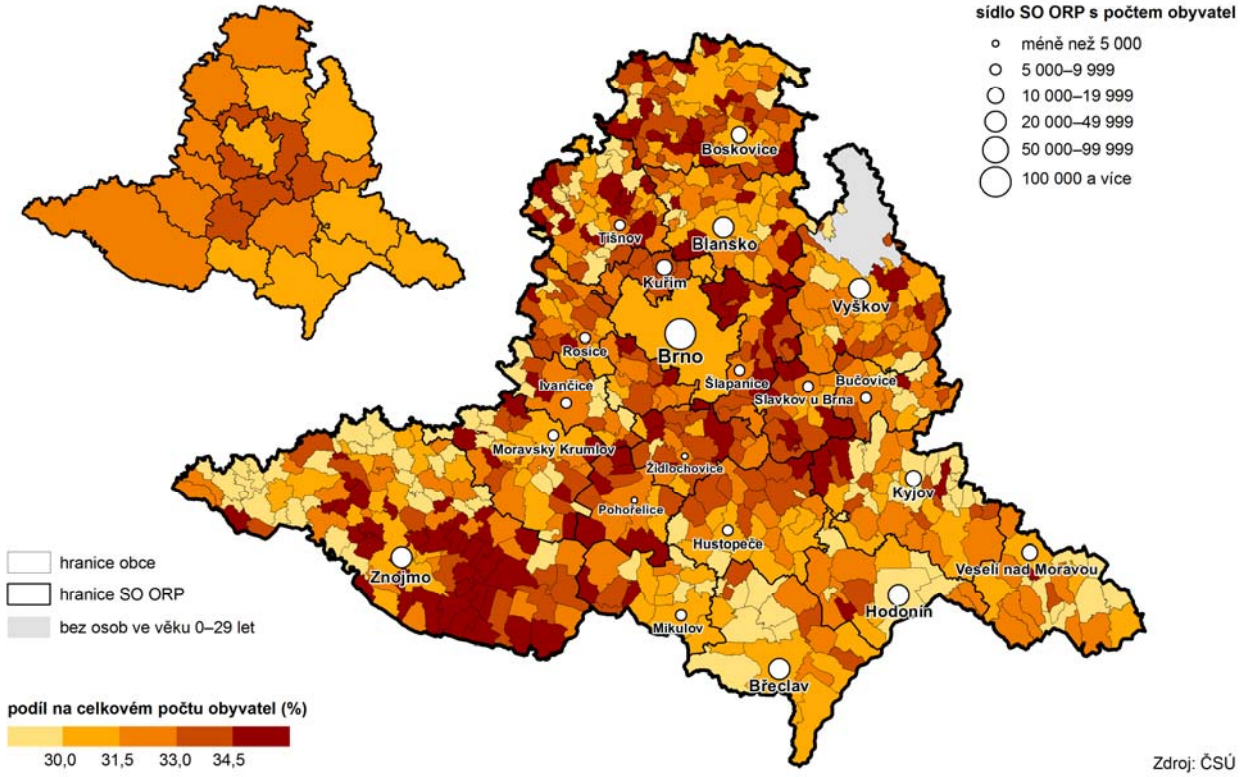

Z pohledu velikostních skupin obcí byl nejnižší podíl mladé generace v populaci největších obcí, jejichž jediným zástupcem je Brno (30,1 %). Následovaly nejmenší obce do 199 obyvatel a 5 okresních měst (obce s 20 až 50 tisíc obyvatel) s podílem 30,3 %. Nejvyšší podíl mladé generace v kraji byl v roce 2016 v obcích s 1 až 2 tisíci obyvateli, a to 33,2 %.

Tab. 1.2 Věková struktura obyvatelstva podle velikostních skupin obcí k 31. 12. 2016

	Celkem	v tom s počtem obyvatel							
		do 199	200–499	500–999	1 000––1 999	2 000––4 999	5 000––19 999	20 000––49 999	50 000 a více
Počet obcí	673	108	193	182	104	62	18	5	1
Počet obyvatel	1 178 812	13 354	64 981	132 807	141 399	183 956	139 146	125 196	377 973
z toho ženy (%)	51,0	49,0	49,7	50,1	50,0	50,6	51,4	51,9	51,7
Počet obyvatel ve věku 0–29 let	369 358	4 048	21 085	43 260	46 897	58 670	43 690	37 939	113 769
z toho ženy (%)	48,9	48,0	48,8	48,9	48,2	48,5	49,2	48,8	49,2
v tom ve věku (%):									
0–4 let	17,3	16,2	16,3	16,5	16,9	16,6	17,2	16,6	18,5
5–9 let	17,5	15,6	16,8	18,0	18,2	17,6	17,6	17,0	17,3
10–14 let	14,6	13,9	14,7	15,0	15,1	15,3	15,2	14,1	13,7
15–19 let	13,2	14,5	14,1	14,3	13,8	13,9	13,5	13,3	12,0
20–24 let	16,6	19,0	18,0	16,8	16,7	16,9	16,7	17,2	15,7
25–29 let	20,8	20,8	20,0	19,4	19,3	19,7	19,9	21,8	22,7
Index stáří[1)]	122,9	153,1	116,9	109,6	102,8	116,3	123,3	136,3	135,4
Index ekonomického zatížení[2)]	52,6	54,0	50,7	51,0	51,0	51,8	54,0	52,0	54,2

[1)] počet osob ve věku 65 a více let na 100 osob ve věku 0–14 let
[2)] počet osob ve věku 0–14 let a 65 a více let na 100 osob ve věku 15–64 let

Změna podílu osob ve věku 0–29 let podle SO ORP a krajů mezi 31. 12. 2001 a 31. 12. 2016

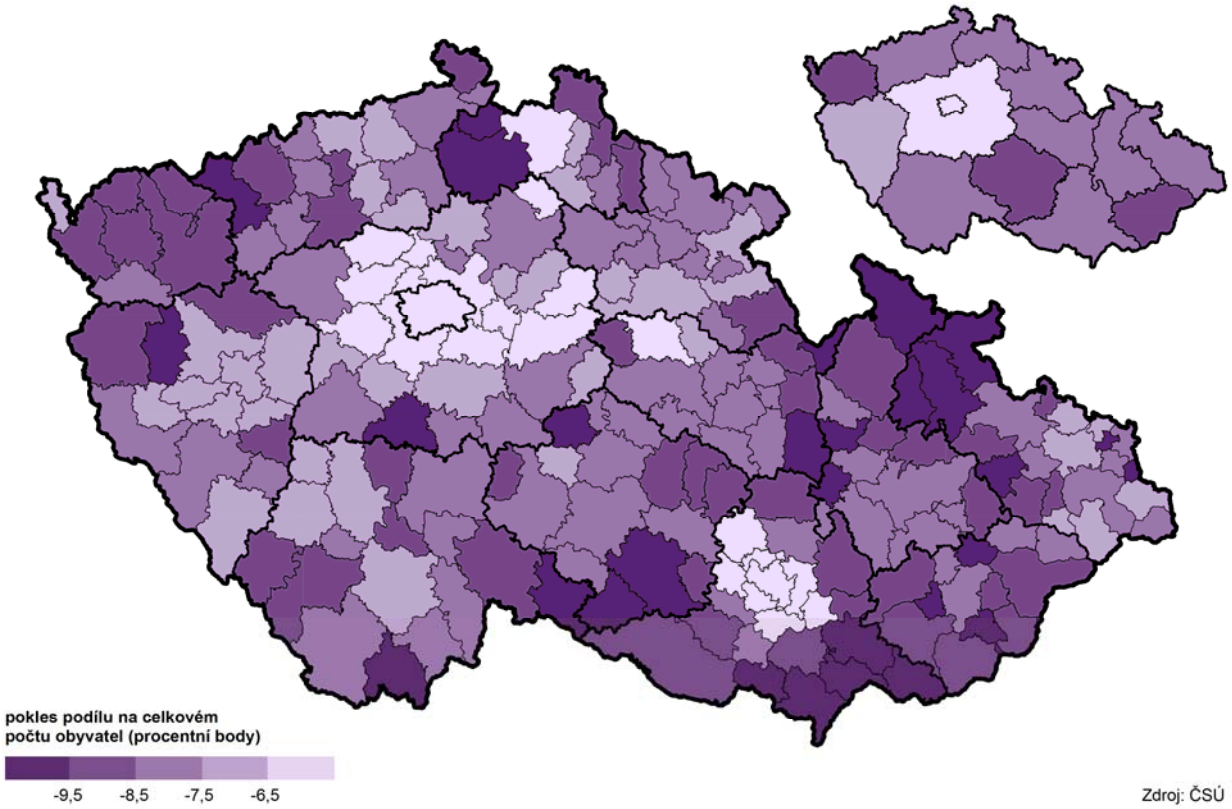

Změny v zastoupení 3 základních věkových skupin obyvatel kraje se projevují i ve vývoji indexu stáří a indexu ekonomického zatížení. Hodnota indexu stáří v roce 2016 udává, že na 100 osob ve věku 0−14 let v kraji připadlo 122,9 osob starších 65 let, v roce 2001 to bylo pouze 91,8 osob starších 65 let. Postupné zvyšování indexu stáří je výsledkem každoročního nárůstu podílu osob starších 65 let. Rok 2004 byl posledním rokem, kdy index stáří v kraji byl pod hranicí 100 (poslední rok, ve kterém byl podíl dětské složky obyvatel vyšší, než podíl obyvatel ve věku 65 a více let - 14,7 % vs. 14,6 %). Index stáří byl v roce 2016 mezi kraji 8. nejvyšší a nad hodnotou ČR (120,7).

V roce 2008 se zastavil pokles podílu dětské složky obyvatel v kraji, zároveň v tomto roce započal postupný růst indexu ekonomického zatížení. Index ekonomického zatížení (počet osob ve věku 0−14 let a 65 a více

let připadající na 100 obyvatel ve věku 15−64 let) dosáhl v Jihomoravském kraji v roce 2016 hodnoty 52,6 (v ČR 52,4) a mezi kraji byl 7. nejvyšší. Nejnižší hodnoty dosáhl v roce 2007, a to 41,1.

Graf 1.2 Věková struktura obyvatel a index stáří a ekonomického zatížení v Jihomoravském kraji

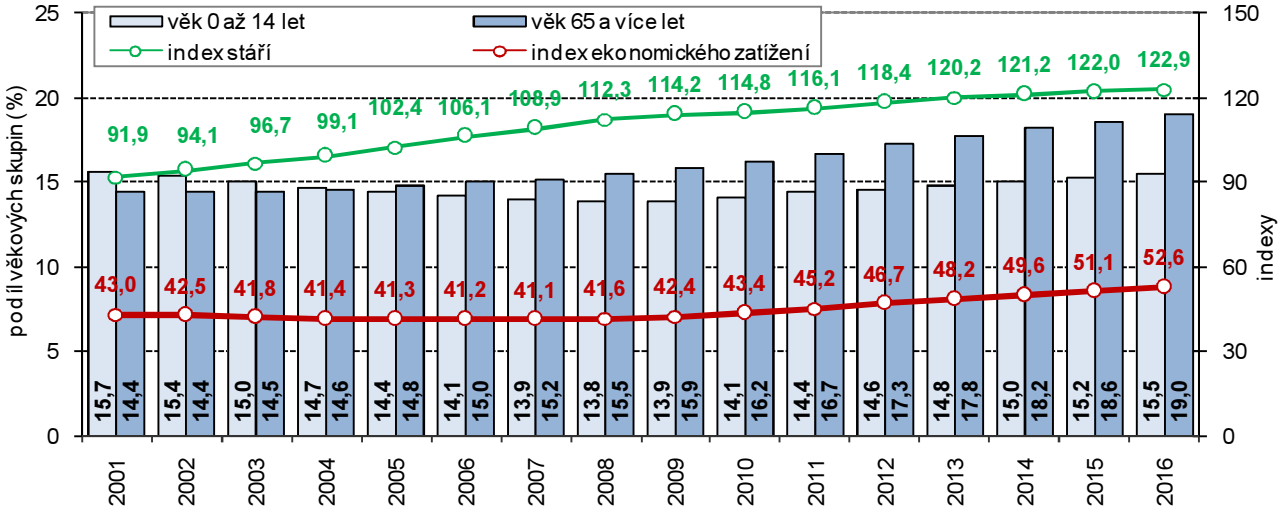

Stárnutí populace kraje, snižování podílu mladé generace a růst indexu stáří dokládá i růst průměrného věku. Průměrný věk obyvatel Jihomoravského kraje na konci roku 2016 dosáhl 42,2 roku, ženám bylo v průměru 43,7 roku a mužům 40,6 let. Průměrný věk obyvatel kraje se od roku 2001 zvýšil o 3,0 roku, u mužů se zvýšil o 3,1 roku a průměrný věk žen vzrostl 2,7 roku. Z mezikrajského srovnání vyplývá, že nejvyšší průměrný věk obyvatel byl v Královéhradeckém a Zlínském kraji (42,7 roku), nejnižší ve Středočeském kraji (41,0 roku). Obyvatelstvo Jihomoravského kraje má spolu s obyvateli Moravskoslezského kraje 6. nejnižší průměrný věk. V rámci kraje jsou pouze 4 SO ORP, v nichž nejnižší průměrný věk doprovází i hodnota indexu stáří pod hranicí 100. Jsou to SO ORP Kuřim, Slavkov u Brna, Šlapanice a Židlochovice.

Narození a jejich struktura

Porodnost v kraji se od roku 2001 postupně zvyšovala, od roku 2007 počet narozených vždy přesahoval hranici 12 tisíc. Zvyšoval se ale i průměrný věk matek i průměrný věk prvorodiček, klesal tak podíl matek ve věku do 29 let. Rostl také podíl dětí narozených mimo manželství, u matek do 29 let v roce 2015 a 2016 již tvořily polovinu narozených. Rostla i míra plodnosti žen. Nejvýraznější zvýšení míry plodnosti podle věku žen byly zaznamenány u věkových skupin 30−34 a 35−39. Počet potratů v kraji se postupně snižoval až na historicky nejnižší hodnou v roce 2016. Klesal také počet a podíl potratů u žen do 29 let. Nejvyšší míra potratovosti byla zjištěna u žen ve věku 30−34 let, ale pokles míry potratovosti byl zaznamenán téměř ve všech pětiletých věkových skupinách žen.

Každoroční zvyšování počtu osob ve věku 0−4 let v období let 2001 až 2016 bylo důsledkem růstu porodnosti. V roce 2001 se narodilo 9 685 dětí, počet narozených rostl až do roku 2008 (13 196 narozených) a hranice 13 tisíc narozených byla překročena i v letech 2009, 2010 a 2016. Právě počet narozených v roce 2016 byl pouze o 3 děti nižší než maximum z roku 2008.

Tab. 1.3 Živě narození podle věku matky, pořadí dítěte a rodinného stavu matky

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Živě narození	**12 371**	**13 196**	**13 145**	**13 040**	**12 404**	**12 339**	**12 403**	**12 802**	**12 771**	**13 193**
z toho matkám ve věku do 29 let	6 619	6 725	6 383	6 054	5 556	5 357	5 280	5 397	5 346	5 568
podle věku matky (%):										
do 17 let	1,1	1,1	0,9	1,0	1,2	0,8	1,1	0,9	0,9	0,7
18–19 let	3,5	3,1	3,8	3,3	3,3	3,2	3,5	3,4	2,5	2,5
20–24 let	24,7	24,5	23,7	25,6	24,5	24,1	25,3	23,5	24,9	25,2
25–29 let	70,6	71,4	71,6	70,2	71,1	71,9	70,1	72,2	71,6	71,6
podle pořadí dítěte (%):										
první	62,7	64,5	64,3	64,5	65,1	65,5	66,3	66,3	66,3	67,8
druhé	31,8	30,0	30,1	29,8	29,7	28,8	27,9	27,7	28,0	27,0
třetí a další	5,5	5,5	5,6	5,6	5,2	5,7	5,7	6,0	5,8	5,2
podle rodinného stavu matky (%):										
svobodné	31,3	34,4	36,8	40,6	42,1	44,5	47,0	48,2	50,2	50,4
vdané	66,3	63,5	61,0	57,3	55,9	53,7	51,2	50,2	48,4	48,3

Graf 1.3 Živě narození, živě narození matkám do 29 let v Jihomoravském kraji

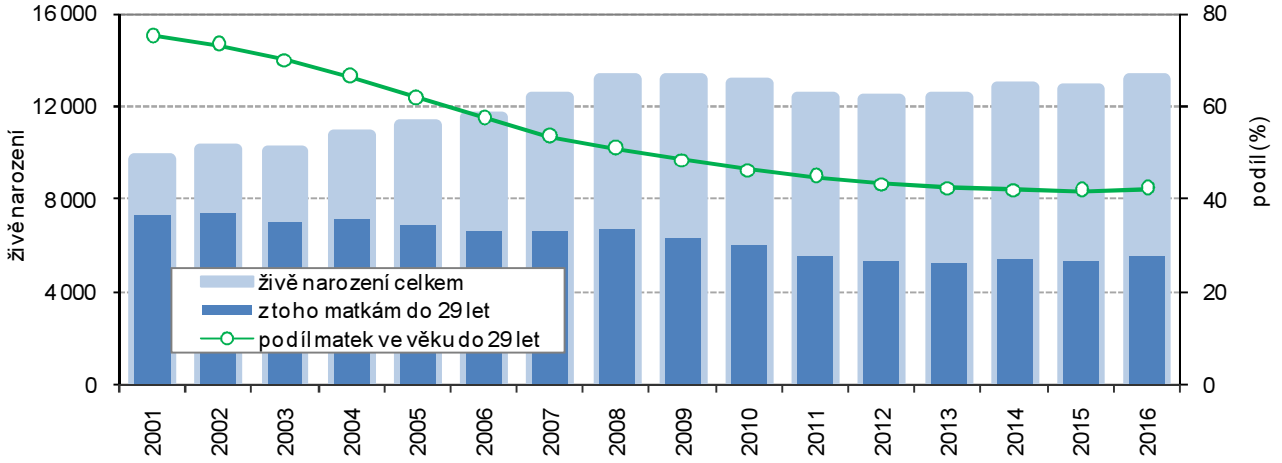

Počet dětí narozených matkám ve věku 29 let a méně ale postupně klesal. V roce 2001 tvořily děti matek v tomto věku tři čtvrtiny z počtu živě narozených (7 280 dětí, tj. 75,2 % celku), jejich počet a podíl se snižoval až na 5 568, resp. na 42,2 % v roce 2016. Podíl dětí matek ve věku 29 let a méně z celku byl v roce 2016 mezi kraji 3. nejnižší. S tímto faktem úzce souvisí i nárůst průměrného věku matky, resp. průměrného věku matky při narození prvního dítěte. V roce 2001 měla matka narozeného dítěte v průměru téměř 27 let. V roce 2010 tento věk přesáhl hranici 30 let. V letech 2015 a 2016 se průměrný matky ustálil na hranici 30,9 roku (mezi kraji 3. nejvyšší spolu s Olomouckým krajem). Věk matky při narození prvního dítěte v roce 2001 přesahoval 25 let, v roce 2010 matka s 1. dítětem měla již v průměru 28 let. V letech 2014 až 2016 věk prvorodičky jen mírně přesáhl hranici 29 let (mezi kraji 2. nejvyšší spolu se Středočeským krajem). Průměrný věk matky celkem i průměrný věk prvorodiček byl v roce 2016 ve srovnání s rokem 2001 o více než 3,5 roku vyšší.

Graf 1.4 Průměrný věk matky celkem, průměrný věk matky při narození prvního dítěte a podíl dětí narozených mimo manželství v Jihomoravském kraji

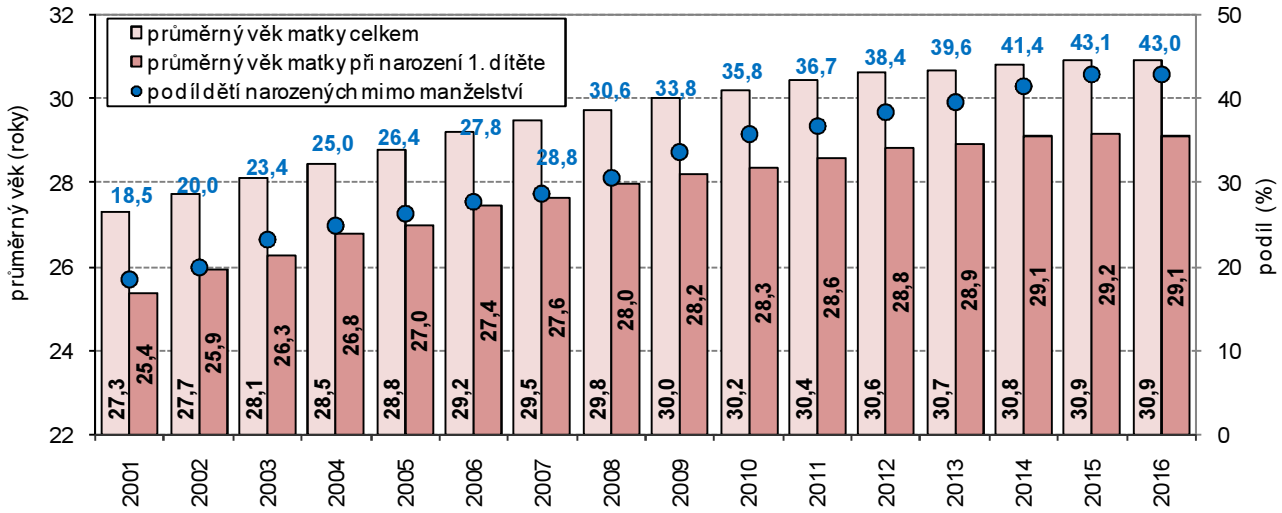

Ve sledovaném období se v kraji zvyšoval nejen průměrný věk matky, ale i počet a podíl živě narozených dětí mimo manželství. V roce 2001 se mimo manželství narodilo 1 795 dětí, což bylo 18,5 % z celkového počtu živě narozených. V roce 2016 již tento počet dosáhl 5 668 dětí a tvořil 43,0 % z narozených. I když v kraji došlo k výraznému navýšení podílu narozených mimo manželství, byl zjištěný podíl v roce 2016 ve srovnání s ostatními kraji 3. nejnižší a tím i pod průměrem ČR (48,6 %).

Obdobný vývoj byl zaznamenán i u podílu dětí narozených mimo manželství matkám do 29 let věku. V roce 2007 se „nevdaným" matkám v tomto věku narodilo 2 229 dětí (33,7 % z celku), v roce 2016 to bylo již 2 878 dětí, což bylo 51,7 % dětí narozených matkám ve věku do 29 let.

Míra plodnosti žen ve věku 15−49 let se v letech 2007 až 2016 zvýšila, na 1 000 žen v tomto věku v roce 2007 připadlo 44,6 narozených dětí, v roce 2016 již 49,3 dětí. Změny v míře plodnosti podle věku žen v členění na pětileté věkové skupiny byly v posledních 10 letech patrné především u vyšších věkových

skupin. Zatímco u žen zahrnujících pětileté věkové skupiny do 29 let míry plodnosti spíše kolísaly a rozdíly hodnot roku 2007 a 2016 byly nepatrné (ovšem pouze u věkové skupiny 15−19 let hodnoty v roce 2016 nižší), u žen ve věku 30−39 let byly změny výrazné. V roce 2007 na 1 000 žen ve věku 30−34 let připadlo 89,9 narozených dětí, v roce 2016 to bylo již 116,8 narozených dětí. Podobně u žen ve věku 35−39 let – zvýšení z 29,6 dětí na 1 000 žen v roce 2007 na 49,3 narozených dětí v roce 2016.

Děti narozené mimo manželství podle SO ORP a krajů v roce 2016

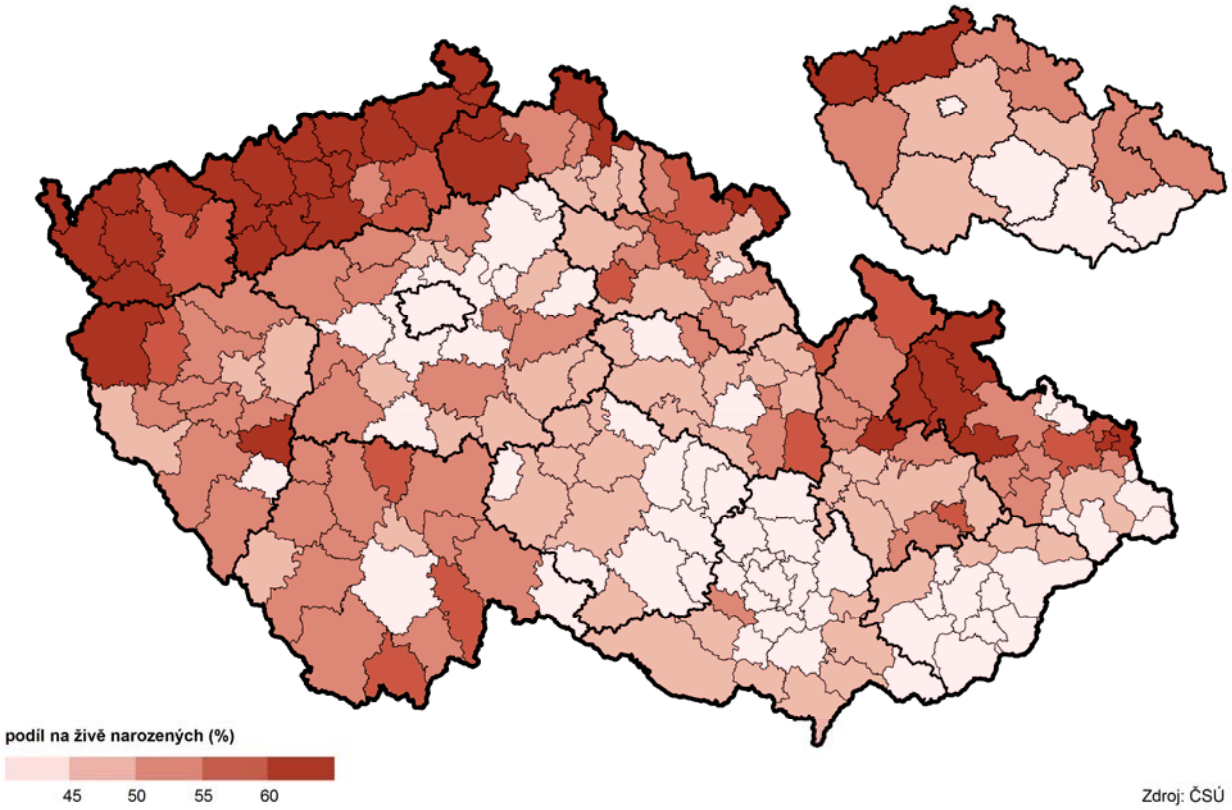

Tab. 1.4 Míry plodnosti podle věku žen

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Míry plodnosti podle věku žen[1)]										
15–19	9,0	8,1	9,0	8,1	8,2	7,6	9,1	9,3	7,7	7,4
20–24	43,9	44,2	41,0	42,4	37,8	36,2	37,9	36,9	40,4	45,2
25–29	104,8	111,0	109,1	104,3	98,6	97,6	94,9	100,9	100,4	105,5
30–34	89,9	98,7	98,8	101,4	100,3	103,1	107,2	111,7	112,8	116,8
35–39	29,6	32,1	36,9	38,7	37,5	39,6	40,0	45,2	46,5	49,3
40–44	4,7	5,0	5,4	5,6	6,4	6,2	7,5	6,7	8,1	8,3
45–49	0,2	0,2	0,1	0,4	0,2	0,2	0,3	0,5	0,6	0,6
15–49	44,6	47,4	47,1	46,8	44,7	44,7	45,2	47,1	47,4	49,3
Úhrnná plodnost[2)]	1,396	1,486	1,489	1,492	1,436	1,447	1,481	1,553	1,575	1,659

[1)] počet živě narozených dětí ženám v určitém věku na 1 000 žen v daném věku

[2)] průměrný počet živě narozených dětí, které by se narodily jedné ženě za předpokladu, že by míry plodnosti podle věku zaznamenané ve sledovaném kalendářním roce zůstaly během jejího reprodukčního období (15-49 let) neměnné

Vývoj počtu narozených a vývoj míry plodnosti podle věku žen předznamenal i zvýšení úhrnné plodnosti. Průměrný počet živě narozených dětí, které by se narodily jedné ženě za předpokladu, že by míry plodnosti podle věku zaznamenané ve sledovaném kalendářním roce zůstaly během jejího reprodukčního období (15−49 let) neměnné, se zvýšil z 1,107 v roce 2001 na 1,659 v roce 2016.

Nadpoloviční podíl dětí matek ve věku do 29 let byl v kraji v roce 2016 zjištěn ve třech SO ORP – Bučovice (52,1 %), Veselí nad Moravou (51,3 %) a Mikulov (50,7 %). Naopak ve 3 správních obvodech podíl dětí „mladých“ matek nedosáhl ani 40 % - Brno (36,5 %), Šlapanice (37,6 %) a Kuřim (38,0 %).

Polovinu, resp. téměř polovinu z živě narozených tvořily děti narozené mimo manželství ve čtyřech SO ORP Jihomoravského kraje – Ivančice (50,0 %), Hodonín (49,9 %), Znojmo (49,8 %) a Mikulov (49,3 %). Naopak

ve 4 správních obvodech podíl nemanželských dětí netvořil ani 40 % - SO ORP Šlapanice (35,1 %), Tišnov a Slavkov u Brna (oba 37,2 %) a Kuřim (37,6 %).

Graf 1.5 Míry plodnosti podle věku žen v Jihomoravském kraji

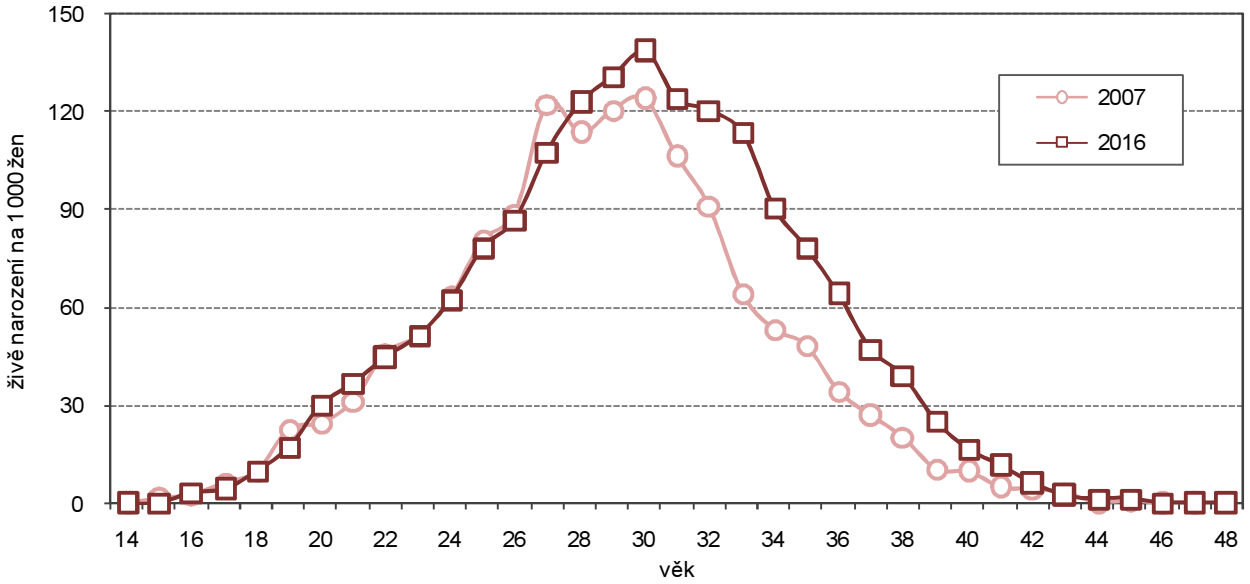

Bližší pohled na živě narozené děti v kraji v roce 2016 ukazuje tabulka 1.5. Zastoupení narozených podle týdne těhotenství či podle porodní váhy je takřka stejné bez ohledu na to, jestli se jedná o matky celkem nebo o matky ve věku do 29 let. V obou skupinách se nejvíc dětí narodilo ve 40. týdnu těhotenství (32,3 % u matek celkem a 31,5 % u matek do 29 let) a nejčastější porodní váha dítěte byla v rozmezí 3−3,5 kg (38,6 %, resp. 39,4 %).

Tab. 1.5 Živě narození podle porodní hmotnosti a týdne těhotenství v roce 2016

	Celkem	z toho podle týdne těhotenství												
		do 27	28–29	30–31	32–33	34–35	36	37	38	39	40	41	42 a více	nezjištěno
Živě narození	**13 193**	**30**	**30**	**62**	**98**	**246**	**297**	**590**	**1 429**	**2 862**	**4 258**	**2 649**	**502**	**140**
z toho podle porodní hmotnosti:														
do 1999 g	279	30	29	57	61	59	20	7	8	3	1	1	-	3
2000–2499 g	530	-	-	5	36	120	84	84	101	67	26	6	1	-
2500–2999 g	2 027	-	1	-	1	59	132	253	396	533	445	181	23	3
3000–3499 g	5 097	-	-	-	-	8	56	192	642	1 319	1 789	925	158	8
3500–3999 g	3 968	-	-	-	-	-	2	47	218	779	1 564	1 125	219	14
4000–4499 g	1 041	-	-	-	-	-	3	4	56	141	379	367	88	3
4500 g a více	129	-	-	-	-	-	-	3	6	15	51	41	12	1
nezjištěno	122	-	-	-	-	-	-	-	2	5	3	3	1	108
Živě narození matkám ve věku do 29 let	**5 568**	**11**	**16**	**31**	**43**	**115**	**138**	**252**	**604**	**1 184**	**1 753**	**1 159**	**213**	**49**
z toho podle porodní hmotnosti:														
do 1999 g	136	11	15	28	33	28	11	3	2	2	1	1	-	1
2000–2499 g	254	-	-	3	9	54	47	42	50	31	13	5	-	-
2500–2999 g	963	-	1	-	1	27	56	116	179	254	212	104	12	1
3000–3499 g	2 194	-	-	-	-	6	23	70	260	555	760	436	83	1
3500–3999 g	1 568	-	-	-	-	-	-	20	90	300	605	466	82	5
4000–4499 g	372	-	-	-	-	-	1	-	22	37	146	132	32	2
4500 g a více	39	-	-	-	-	-	-	1	-	5	15	15	3	-
nezjištěno	42	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	1	39

V roce 2016 bylo v kraji evidováno 3 413 potratů. Tento počet byl o pětinu nižší než v roce 2001 – poklesl o 884 potratů, tj. o 20,6 %. Výrazněji však klesal počet potratů u žen do 29 let. Skutečnost roku 2016, kdy bylo zaznamenáno 1 254 potratů žen v tomto věku, byla téměř o polovinu nižší než v roce 2001 – snížení o 1 199 potratů, tj. o 48,9 %. V roce 2001 potraty žen do 29 let tvořily 57,1 % z celkového počtu potratů. V roce 2006 tvořily už méně než polovinu celku, podíl 36,7 % v roce 2016 byl nejnižší v celém období a zároveň 2. nejnižší mezi ostatními kraji ČR (po Praze s 33,2 %, v Karlovarském kraji byl podíl nejvyšší, a to 47,1 %).

Míra potratovosti žen ve věku 15−49 let se v letech 2007 až 2016 snížila. Na 1 000 žen v tomto věku v roce 2007 připadlo 14,7 potratů, v roce 2016 již jen 12,8 potratů. Ve všech 10 letech uvedených v tabulce 1.6, připadlo nejvíce potratů na ženy ve věku 30−34 let, jako druhé v pořadí byly ženy ve věku 25−29 let. Právě v této věkové skupině žen byl zaznamenán nejvýraznější pokles míry potratovosti (z 22,6 ‰ na 18,6 ‰). Podstatný však byl fakt, že s výjimkou 2 věkových skupin zahrnujících věk 40−49 let, míry potratovosti poklesly ve všech zbývajících věkových skupinách.

Graf 1.6 Potraty v Jihomoravském kraji

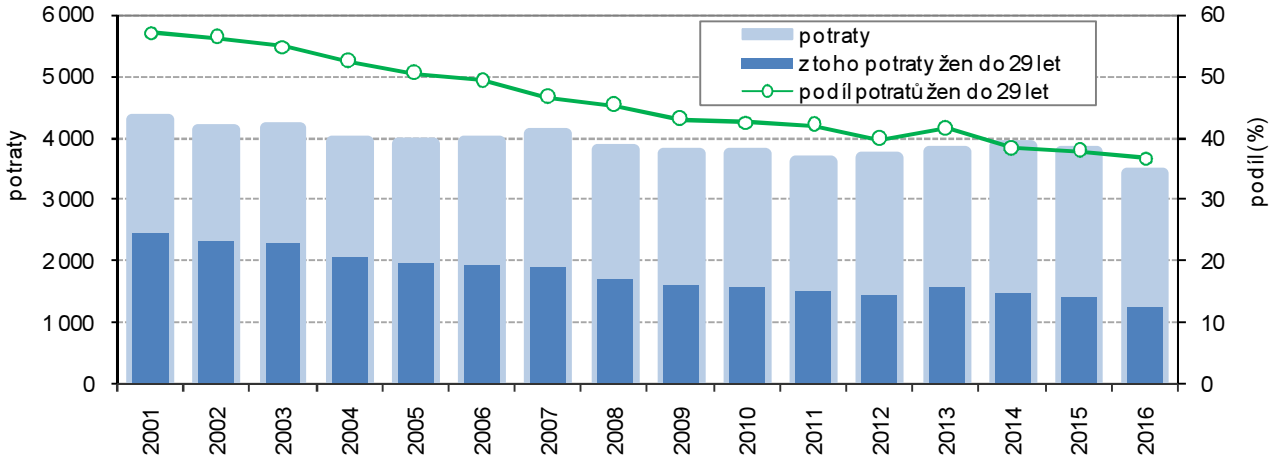

Vývoj počtu potratů a vývoj míry potratovosti podle věku žen se projevil i ve snížení úhrnné potratovosti. Průměrný počet potratů, který by připadl na jednu ženu za předpokladu, že by míry potratovosti podle věku zaznamenané ve sledovaném kalendářním roce zůstaly během jejího reprodukčního období (15-49 let) neměnné, se snížil z 0,546 v roce 2001 na 0,427 v roce 2016.

Tab. 1.6 Míry potratovosti podle věku žen

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Míry potratovosti podle věku žen[1)]										
15–19	7,3	7,2	6,2	5,9	6,5	5,7	7,5	6,8	5,9	5,3
20–24	17,2	15,0	14,2	14,6	14,5	13,8	15,3	14,0	14,0	13,6
25–29	22,6	21,0	21,1	21,3	19,9	20,5	21,2	21,4	21,5	18,6
30–34	24,0	22,0	22,9	21,6	20,9	23,1	23,1	23,8	23,7	22,4
35–39	17,7	16,8	16,2	17,1	16,3	16,4	16,4	18,7	18,5	16,9
40–44	7,9	7,1	7,0	7,1	7,5	7,5	7,6	9,1	9,0	8,4
45–49	0,5	0,7	0,9	0,7	0,6	0,8	1,0	0,8	0,9	0,6
15–49	14,7	13,6	13,5	13,4	13,0	13,3	13,8	14,2	14,0	12,8
Úhrnná potratovost[2)]	0,484	0,449	0,440	0,440	0,428	0,437	0,459	0,471	0,464	0,427

[1)] počet potratů žen v určitém věku na 1 000 žen v daném věku

[2)] průměrný počet potratů, který by připadl na jednu ženu za předpokladu, že by míry potratovosti podle věku zaznamenané ve sledovaném kalendářním roce zůstaly během jejího reprodukčního věku (15-49 let) neměnné

Z celkového počtu potratů v roce 2016 bylo 1 928 umělých přerušení těhotenství (UPT), proti roku 2001 byl tento počet o 1 256 UPT nižší, tj. o 39,4 %. Výrazně se snížil i počet interrupcí u žen do 29 let, počet 726 byl proti roku 2001 o 959 nižší (o 56,9 %). V roce 2001 interrupce žen do 29 let tvořily 52,9 % z celkového počtu, v roce 2016 se podíl snížil na 37,7 %.

Míra indukované potratovosti žen ve věku 15−49 let (počet interrupcí žen v daném věku na 1 000 žen v daném věku) se v letech 2007 až 2016 postupně snižovala. Na 1 000 žen v tomto věku v roce 2007 připadlo 9,3 interrupcí, v roce 2016 jen 6,7 potratů. S výjimkou věkové skupiny 45−49 let míry indukované potratovosti poklesly ve všech zbývajících pětiletých věkových skupinách.

Zemřelí, příčiny úmrtí, naděje dožití

Počet zemřelých celkem v kraji v letech 2001 až 2016 kolísal, ovšem počet zemřelých do 29 let se snižoval. Mezi mladými zemřelými dlouhodobě převažují muži. V několika letech sledovaného období tvořili až tři čtvrtiny zemřelých do 29 let. V obecnosti je to důsledek vyššího podílu mužů u zemřelých na vnější příčiny (dopravní nehody, sebevraždy). Novorozenecká a kojenecká úmrtnost byla v letech 2015 a 2016 na nejnižší úrovni posledních let. Naděje dožití mužů i žen se za 16 let zvýšila u mužů téměř o 4 roky a o 3,5 roku u žen.

V Jihomoravském kraji v roce 2016 zemřelo 11 738 osob. Ve struktuře zemřelých podle věku tvořila nejpočetnější skupinu zemřelých věková skupina 80−89 let (33,1 % zemřelých) a 70−79 let (24,9 %). Mezi zemřelými však bylo i 27 dětí do 1 roku, 15 dětí ve věku 1−14 let a 76 osob ve věku 15−29 let. Zemřelí v „mladém“ věku tak tvořili 1,0 % zemřelých (resp. 1,01 %, což byl 4. nejnižší podíl mezi kraji, v Ústeckém kraji byl podíl nejvyšší, a to 1,61 %). Počet zemřelých v kraji v letech 2001 až 2016 kolísal – nejméně zemřelých (11 262) bylo v roce 2008, nejvíce, a to 12 106, v roce 2015. Počet zemřelých ve věku do 29 let sice také meziročně kolísal, ale celkově měl klesající trend. Nejvyšší počet zemřelých ve věku do 29 let byl zaznamenán v roce 2002 (218), nejméně právě v roce 2016.

Graf 1.7 Zemřelí do 29 let, kojenecká a novorozenecká úmrtnost v Jihomoravském kraji

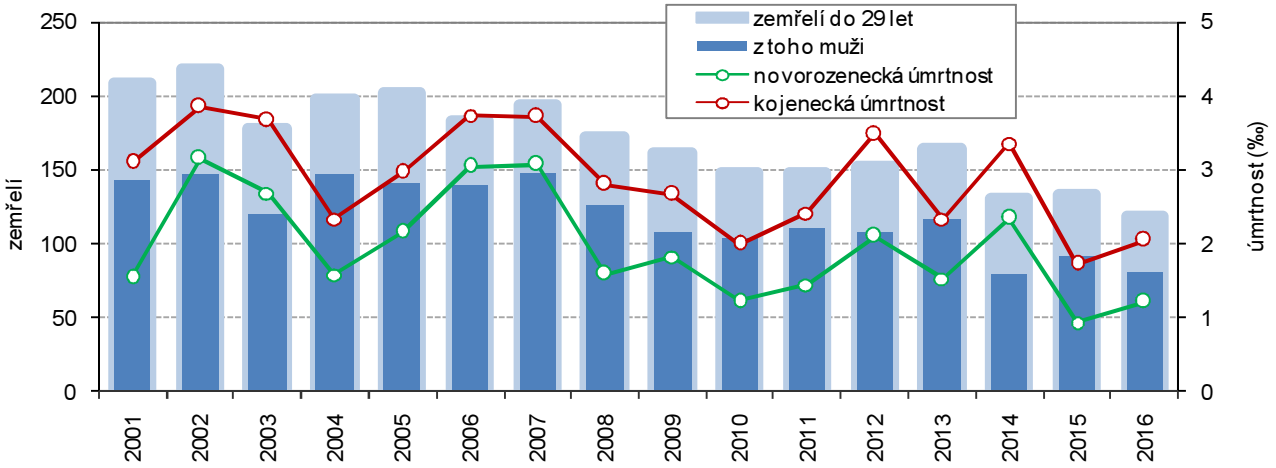

Mezi zemřelými do 29 let v každém roce převažovali muži. Nejméně mužů v této věkové skupině zemřelých bylo v roce 2014, 79 mužů tvořilo 60,3 % zemřelých. Nejvyšší počet i podíl mužů byl zaznamenán v roce 2007 – 148 mužů tvořilo 76,7 % zemřelých ve věku do 29 let. Vysoký podíl mužů na počtu zemřelých do 29 let je přičítán faktu, že vysoké procento mužů umírá na vnější příčiny, k nimž patří dopravní nehody či sebevraždy.

Ze 118 osob zemřelých v mladém věku v roce 2016 bylo 80 mužů, tj. 67,8 %. U 51 zemřelých v tomto věku byly jako příčina úmrtí uvedeny „vnější příčiny“, z tohoto počtu bylo 39 mužů, tedy více než tři čtvrtiny (76,5 %). Na následky dopravních nehod v kraji v roce 2016 zemřelo celkem 20 osob ve věku do 29 let, z toho bylo 18 mužů (90,0 %). Podobně mezi mladými sebevrahy v kraji v roce 2016 bylo 16 sebevrahů ve věku do 29 let, z toho bylo 12 mužů (75,0 %).

U ukazatelů novorozenecké a kojenecké úmrtnosti se v letech 2001 až 2016 vcelku pravidelně střídaly lepší roky s roky méně příznivými (kojenecká úmrtnost je počet dětí zemřelých před dosažením věku 1 roku na 1 000 živě narozených dětí; novorozenecká úmrtnost je počet zemřelých před dosažením věku 28 dnů na 1 000 živě narozených dětí). Z grafu 1.7 je ale zřejmé, že hodnoty let 2015 a 2016 patřily ve sledovaném období k nejnižším. V roce 2016 na 1 000 živě narozených v kraji připadlo 1,21 zemřelých novorozenců (0,94 v roce 2015), resp. 2,05 zemřelých kojenců (1,72 v roce 2015). Krajské hodnoty novorozenecké úmrtnosti ale byly v uvedeném období pouze šestkrát pod republikovým průměrem. Příznivěji dopadá srovnání úrovně kojenecké úmrtnosti, když krajská hodnota byla pod republikovým průměrem ve 12 letech.

Z úmrtnostních tabulek, které charakterizují řád vymírání obyvatelstva, vyplývá zvyšování naděje dožití. Naděje dožití (střední délka života) je počet roků, který pravděpodobně prožije osoba právě x-letá za předpokladu, že po celou dobu jejího dalšího života se nezmění řád vymírání zjištěný úmrtnostní tabulkou. Údaje zjištěné z dvouletých průměrů let 2015 a 2016 udávají, že muž narozený v Jihomoravském kraji v roce

2016 se pravděpodobně dožije věku 76,46 let, což je mezi kraji pátý nejvyšší věk. Žena narozená v roce 2016 v Jihomoravském kraji se pravděpodobně dožije 82,64 let, což je věk mezi kraji druhý nejvyšší.

Graf 1.8 Naděje dožití (střední délka života) při narození v Jihomoravském kraji

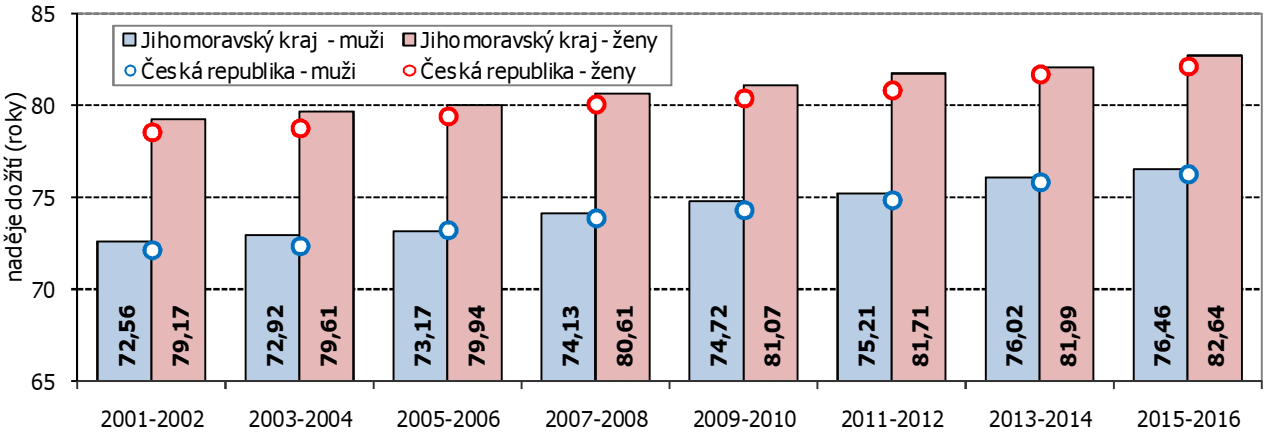

Střední délka života se postupně zvyšuje, což je patrné zejména z delšího časového úseku uvedeném v grafu 1.8. Od roku 2001 (resp. průměru let 2001 a 2002) vzrostla střední délka života v Jihomoravském kraji u mužů o 3,90 roku a u žen o 3,47 roku (v rámci ČR došlo ke zvýšení o 4,15 resp. 3,58 roku).

Údaje o naději dožití za nižší územní celky se zpracovávají z průměrů za pětileté kalendářní období. Z dat za kalendářní období 2011−2015 vyplývá, že ze správních obvodů ORP v kraji jsou na tom nejlépe s nadějí dožití muži i ženy ve správním obvodu ORP Šlapanice (77,54 roků u mužů a 83,28 roku u žen). Nejméně příznivý ukazatel u mužů byl zjištěn v SO ORP Mikulov (72,40 - rozdíl proti SO ORP Šlapanice činí 5,14 roku), u žen v SO ORP Ivančice (80,29 - rozdíl proti SO ORP Šlapanice činí 2,99 roku).

Sňatky, rozvody

Počet uzavřených sňatků v roce 2016 byl 3. nejvyšší v uplynulých 16 letech. Plně se ale projevil trend odkládání sňatků do vyššího věku. Poklesl podíl ženichů i nevěst do 29 let, ženich i nevěsta do 19 let je spíše raritou. Průměrný věk snoubenců při prvním sňatku se zvýšil o více než 4 roky.

Počet rozvodů v roce 2016 byl nejnižší z uplynulých let, přetrvává však vcelku vysoký podíl rozvodů s nezletilými dětmi. Klesal ale počet i podíl rozvodů mužů i žen ve věku do 29 let, průměrný věk při prvním rozvodu se u mužů i žen za 16 let zvýšil o 5 roků.

V roce 2016 bylo v Jihomoravském kraji uzavřeno 5 837 sňatků (sňatky podle trvalého bydliště ženicha). Tento počet byl z let 2001 až 2016 3. nejvyšší, vyšší počty sňatků v kraji byly evidovány jen v roce 2007 (6 287) a 2006 (5 859). Naopak nejméně sňatků ve sledovaném období bylo uzavřeno v roce 2011, a to 4 894. Znatelným trendem uplynulých let bylo uzavírání sňatků ve vyšším věku. Jestliže v roce 2001 ženichové ve věku do 29 let tvořili 64,5 % ženichů v kraji, pak v roce 2016 to bylo jen 32,3 %. V roce 2001 bylo 1 350 ženichů ve věku do 24 let (24,1 %) a 2 265 ženichů ve věku 25−29 let (40,4 % z počtu ženichů). V roce 2016 byly tyto počty a podíly výrazně nižší - 325 ženichů ve věku do 24 let (5,6 %) a 1 559 ženichů ve věku 25−29 let (26,7 % z počtu ženichů).

Graf 1.9 Sňatky podle věku ženicha a nevěsty v Jihomoravském kraji

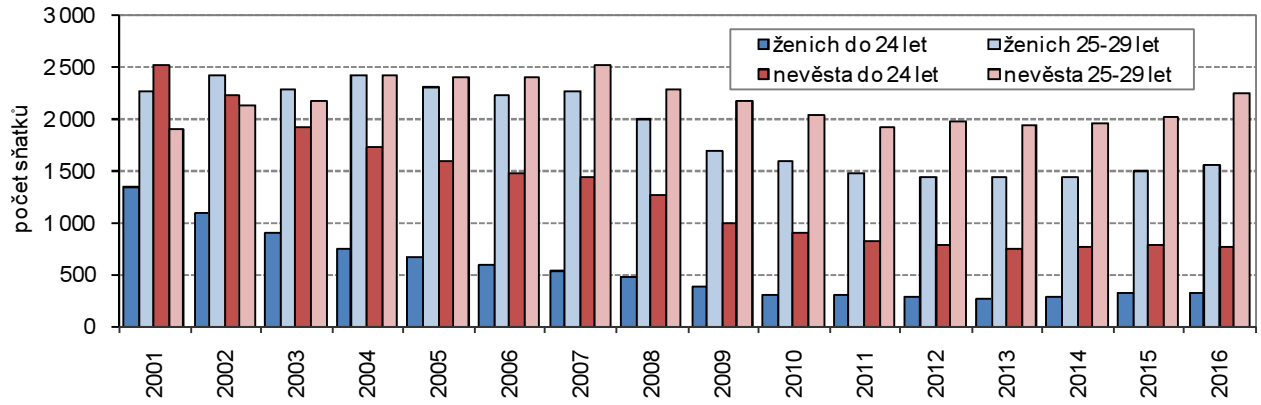

Graf 1.10 Průměrný věk snoubenců při prvním sňatku v Jihomoravském kraji

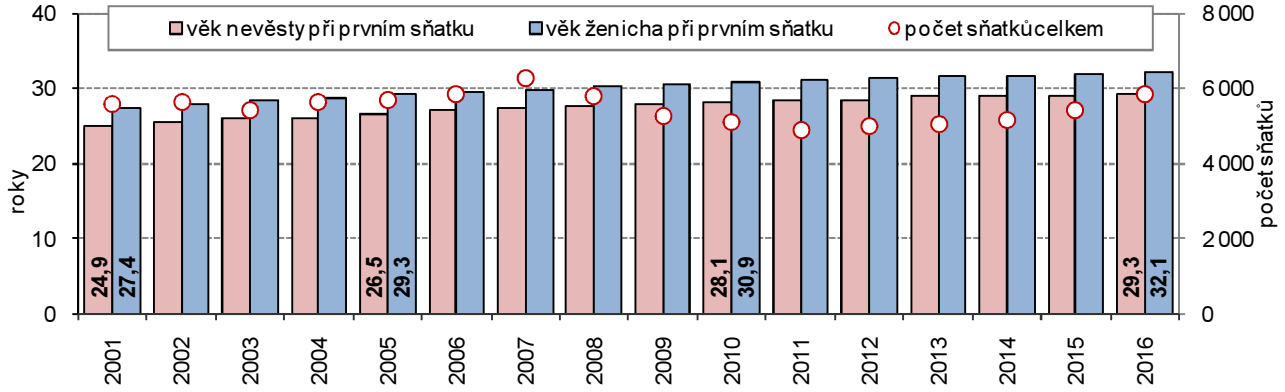

Podobný vývoj bylo možno očekávat i u změn ve věkovém složení nevěst, zde ale byla odlišnost u nevěst ve věku 25−29 let. V roce 2001 nevěsty ve věku do 29 let tvořili 78,9 % nevěst při sňatcích ženichů v kraji, v roce 2016 to bylo 51,9 %. Podobně jako u ženichů se snížil počet a podíl nevěst do 24 let - z 2 512 v roce 2001 (44,8 %) na 771 v roce 2016 (13,2 % nevěst). Ale počet nevěst ve věku 25−29 let se zvýšil, a to z 1 912 v roce 2001 (34,1 %) na 2 258 v roce 2016 (38,7 % nevěst).

Tab. 1.7 Sňatky podle bydliště ženicha

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Sňatky	**6 287**	**5 802**	**5 252**	**5 099**	**4 894**	**4 973**	**5 043**	**5 153**	**5 414**	**5 837**
z toho ženichové ve věku:										
do 19 let	22	6	8	7	9	6	5	6	4	4
20–24 let	520	467	374	303	297	288	263	277	331	321
25–29 let	2 274	1 990	1 688	1 590	1 481	1 438	1 451	1 449	1 503	1 559
z toho nevěsty ve věku:										
do 19 let	115	76	59	42	37	53	50	46	33	30
20–24 let	1 332	1 198	940	870	784	737	691	714	757	741
25–29 let	2 512	2 294	2 166	2 042	1 923	1 977	1 950	1 960	2 016	2 258
Sňatky mužů ve věku do 29 let	**2 816**	**2 463**	**2 070**	**1 900**	**1 787**	**1 732**	**1 719**	**1 732**	**1 838**	**1 884**
podle rodinného stavu ženicha:										
svobodný	2 740	2 414	2 038	1 874	1 761	1 709	1 702	1 708	1 821	1 866
rozvedený	75	49	32	26	25	23	17	24	17	18
Sňatky žen ve věku do 29 let	**3 959**	**3 568**	**3 165**	**2 954**	**2 744**	**2 767**	**2 691**	**2 720**	**2 806**	**3 029**
podle rodinného stavu nevěsty:										
svobodná	3 784	3 395	3 048	2 866	2 652	2 685	2 637	2 663	2 745	2 976
rozvedená	172	172	115	88	88	81	53	55	60	53

V tabulce 1.7 je uveden i počet ženichů a nevěst ve věku do 19 let. Je zřejmé, že ženich v tomto věku je v posledních letech výjimkou – v roce 2016 i v roce předešlém byli pouze 4. Nevěst do 19 let sice v kraji bylo téměř 8x více, ale i jejich počet během 10 let klesl o tři čtvrtiny. Z tabulky je také patrné, že většina žen i mužů ve věku do 29 let vstupujících do manželství v roce 2016 byla svobodná (99,0 % ženichů a 98,3 % nevěst). Výrazně tak poklesl podíl rozvedených – v roce 2007 mezi ženichy do 29 let bylo 2,7 % rozvedených a mezi nevěstami do 29 let bylo 4,3 % rozvedených.

V roce 2016 bylo uzavřeno celkem 4 178 sňatků, při nichž byli oba snoubenci svobodní. Svobodní snoubenci ve věku 18−29 let si brali ve 342 případech partnera ve stejném věku. Zajímavostí je, že u svobodných ženichů do věku 23 let tvořily vyšší podíl svobodné starší nevěsty, od 24 let věku ženicha pak nevěsty mladší.

V důsledku změn ve věkovém složení ženichů a nevěst se od roku 2001 zvýšil průměrný věk snoubenců o více než 4 roky. Nevěsta při prvním sňatku měla v roce 2001 v průměru 24,9 let, v roce 2016 byl průměrný věk již o 4,4 roku vyšší a dosáhl 29,3 roku. Podobně u ženichů při prvním sňatku – zvýšení z 27,4 roku v roce 2001 na 32,1 roku v roce 2016, což přestavuje nárůst o 4,7 roku.

Nejvyšší míra sňatečnosti v rámci kraje byla v roce 2016 v SO ORP Bučovice – na 1 000 obyvatel zde připadlo 5,6 sňatků, naproti tomu v SO ORP Kyjov to bylo pouze 4,3 sňatků na 1 000 obyvatel. V SO ORP Ivančice byla jen čtvrtina ženichů ve věku do 29 let (25,0 %), naopak nejvyšší podíl „mladých“ ženichů byl v v SO ORP Veselí nad Moravou (43,5 %). V SO ORP Hustopeče byly téměř dvě třetiny „mladých“ nevěst (65,9 %), naproti tomu v SO ORP Mikulov tvořily nevěsty do 29 let pouze 41,1 %.

Graf 1.11 Sňatky podle věku snoubenců v Jihomoravském kraji v roce 2016

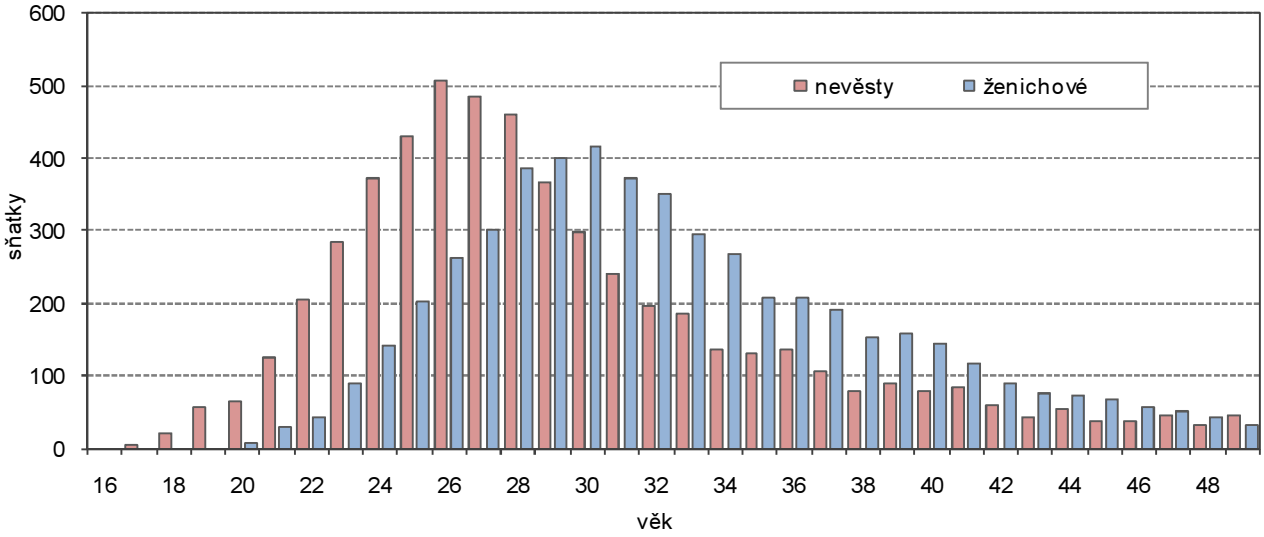

V roce 2016 bylo v kraji rozvedeno 2 758 manželství, tento počet byl v posledních 16 letech nejnižší. Nejvíce rozvodů bylo evidováno v roce 2010, a to 3 548. Z celkového počtu rozvodů v roce 2016 bylo 1 644 rozvodů s nezletilými dětmi. Podíl těchto manželství v letech 2007 až 2016 byl pod hranicí 60 % (i když podíl 59,6 % v roce 2016 byl z posledních 10 let nejvyšší), v letech 2001 až 2006 se ale tento podíl pohyboval v rozmezí 60,6 až 63,4 %.

Tab. 1.8 Rozvody

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Rozvody	**3 369**	**3 334**	**3 047**	**3 548**	**2 945**	**3 001**	**3 000**	**2 924**	**2 770**	**2 758**
z toho:										
s nezletilým dítětem (%)	57,3	58,3	56,8	56,4	56,3	57,0	56,4	55,5	56,6	59,6
do 1 roku trvání manželství	19	22	16	17	15	16	15	14	13	14
Rozvody mužů ve věku do 29 let	**334**	**274**	**253**	**241**	**212**	**175**	**141**	**131**	**146**	**120**
z toho:										
s nezletilým dítětem (%)	52,4	52,2	50,2	45,2	49,1	46,3	46,8	42,0	43,2	54,2
do 1 roku trvání manželství	6	6	5	8	7	4	5	6	7	5
Rozvody žen ve věku do 29 let	**611**	**531**	**477**	**504**	**371**	**354**	**327**	**292**	**286**	**242**
z toho:										
s nezletilým dítětem (%)	50,7	53,9	54,5	48,4	52,8	48,6	48,0	50,7	45,1	52,9
do 1 roku trvání manželství	11	13	10	8	7	7	8	8	5	5

Výrazně klesal podíl rozvodů osob do 29 let. Jestliže v roce 2001 rozvádějící se muži ve věku do 29 let tvořili 20,7 % rozvodů mužů v kraji, pak v roce 2016 to bylo jen 4,4 % (mezi kraji 3. nejnižší podíl po Zlínském a Olomouckém kraji). V roce 2001 bylo 102 mužů ve věku do 24 let (3,3 %) a 541 mužů ve věku 25−29 let (17,4 % z počtu rozvádějících se mužů).

Graf 1.12 Rozvody podle věku muže a ženy v Jihomoravském kraji

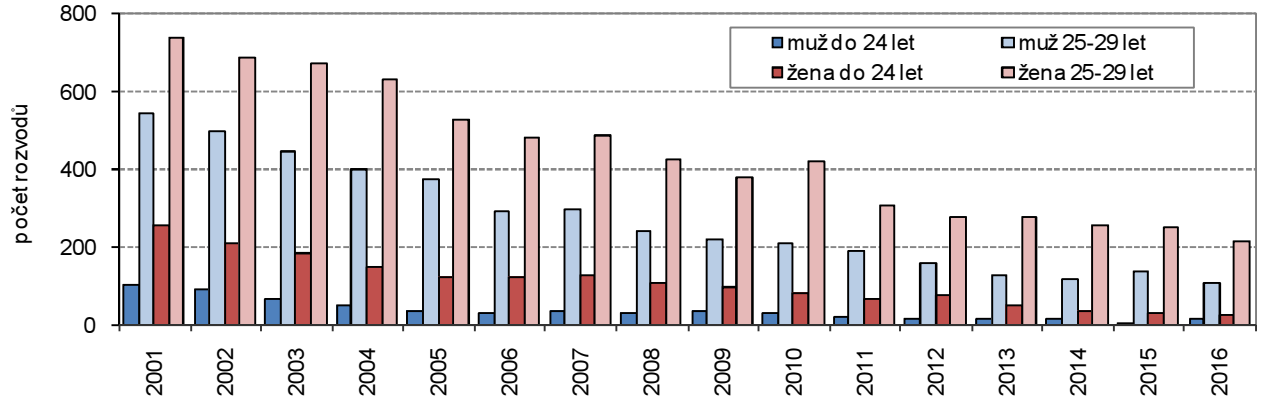

V roce 2016 byly tyto počty a podíly výrazně nižší - 13 mužů ve věku do 24 let (0,5 %) a 107 mužů ve věku 25−29 let (3,9 % z počtu rozvodů mužů). Podobná situace byla u rozvodů žen do 29 let – jejich podíl poklesl z 31,9 % v roce 2001 na 8,8 % v roce 2016 (v mezikrajském srovnání 2. nejnižší podíl po Olomouckém kraji). V roce 2001 bylo 254 rozvodů žen do 24 let (8,2 % celku) a 736 rozvodů žen ve věku 25−29 let (23,7 %). V roce 2016 se počty a podíly snížily na 27 rozvodů žen do 24 let (1,0 % celku) a 215 rozvodů žen ve věku 25−29 let (7,8 %).

Z tabulky 1.8 je zřejmé, že podíly rozvodů mužů i žen do 29 let s nezletilými dětmi spíše kolísaly, podíl u rozvodů mužů v roce 2016 byl však nejvyšší. U rozvodů žen ve věku do 29 let je však patrný pokles počtu rozvodů do 1 roku trvání manželství.

Graf 1.13 Průměrný věk při prvním rozvodu v Jihomoravském kraji

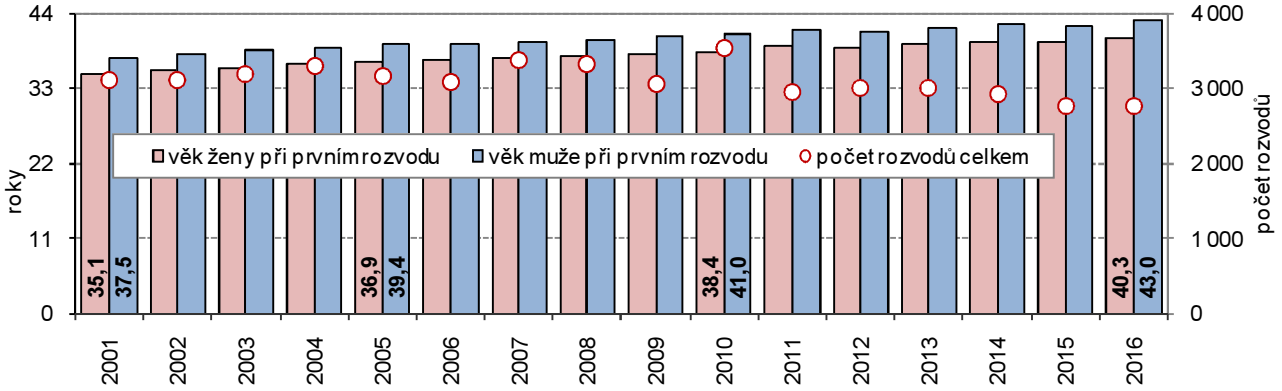

Klesající podíl rozvodů osob ve věku do 29 let se promítl do růstu průměrného věku rozvádějících se. Muž při prvním rozvodu v roce 2016 měl v průměru 43,0 roku, což bylo o 5,5 roku více než v roce 2001. Průměrný věk ženy při 1. rozvodu v roce 2016 činil 40,3 roku a proti roku 2001 byl vyšší o 5,2 roku.

Stěhování, dlouhodobá migrace

Migrace mladé generace tvoří podstatnou část pohybu obyvatelstva v kraji. Přistěhovalí do 29 let v průměru tvořili 55 % přistěhovalých celkem, vystěhovalí do 29 let pak téměř polovinu vystěhovalých celkem. V letech 2001 až 2016 byl úbytek obyvatel stěhováním zaznamenán pouze v prvních 2 letech uvedeného období, ovšem přírůstek obyvatel ve věku 15−29 let byl kromě roku 2001 zaznamenán v každém roce. Podíl přistěhovalých do kraje ve věku 15−29 let z celkového počtu přistěhovalých v roce 2016 patřil mezi kraji k nejvyšším.

V Jihomoravském kraji žilo na konci roku 2016 téměř 14 tisíc mladých cizinců. V posledních letech nejvýrazněji rostl počet cizinců v dětském věku. Mezi cizinci je nejvíce osob ze Slovenska a Ukrajiny. Téměř tři čtvrtiny mladých cizinců žije v Brně.

V roce 2016 se do Jihomoravského kraje přistěhovalo 11 416 osob, což bylo o 2 334 osob více, než se z kraje vystěhovalo. V uplynulých 16 letech byl výjimečným rokem rok 2007. V tomto roce byl evidován nejvyšší počet přistěhovalých (16 883), nejvyšší počet vystěhovalých (9 507) i nejvyšší přírůstek obyvatel stěhováním. Nejnižší počty přistěhovalých byly zaznamenány v letech 2001 a 2002, počty vystěhovalých byly vyšší a v obou letech byl zaznamenán úbytek obyvatel stěhováním.

Tab. 1.9 Přistěhovalí do kraje a vystěhovalí z kraje podle věku

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Přistěhovalí do kraje	**16 883**	**12 327**	**10 392**	**9 503**	**8 660**	**9 471**	**9 308**	**10 050**	**10 537**	**11 416**
z toho ve věku:										
0–14 let	1 310	1 400	1 321	1 348	1 428	1 506	1 439	1 713	1 757	1 870
15–29 let	7 453	5 541	4 566	3 933	3 489	3 686	3 888	4 007	4 095	4 422
Vystěhovalí z kraje	**9 507**	**7 649**	**7 394**	**8 031**	**6 910**	**7 765**	**8 653**	**8 678**	**9 030**	**9 082**
z toho ve věku:										
0–14 let	1 287	1 305	1 317	1 445	1 437	1 594	1 628	1 849	1 890	1 898
15–29 let	3 427	2 591	2 193	2 328	1 905	2 032	2 384	2 516	2 569	2 542
Přírůstek/úbytek stěhováním	**7 376**	**4 678**	**2 998**	**1 472**	**1 750**	**1 706**	**655**	**1 372**	**1 507**	**2 334**
z toho ve věku:										
0–14 let	23	95	4	-97	-9	-88	-189	-136	-133	-28
15–29 let	4 026	2 950	2 373	1 605	1 584	1 654	1 504	1 491	1 526	1 880

Stěhování mladé generace, především osob ve věku 15−29 let, sehrává v konečném výsledku migrace významnou roli. Přistěhovalí v této věkové skupině tvořili v letech 2001 až 2016 v průměru 41,8 % všech přistěhovalých a 33,4 % z počtu vystěhovalých. Pouze v roce 2001 bylo saldo stěhování těchto osob záporné, když v této věkové skupině ubylo 400 osob. V roce 2010 a v letech 2013 až 2015 dokonce přírůstek obyvatel ve věku 15−29 let převýšil celkový přírůstek obyvatel.

V roce 2016 bylo mezi přistěhovalými do Jihomoravského kraje 1 870 osob do 14 let, tvořili 16,4 % přistěhovalých. V mezikrajském srovnání byl tento podíl 2. nejnižší (po Praze s 14,5 %). Naproti tomu 4 422 přistěhovalých ve věku 15−29 let tvořilo 38,7 % přistěhovalých, což byl mezi kraji podíl nejvyšší. Téměř opačná situace byla u porovnání podílu mladých vystěhovalých. Celkem 1 898 vystěhovalých z kraje do 14 let tvořilo 20,9 % celku, což byl 3. nejvyšší podíl mezi kraji (po Kraji Vysočina a Libereckém kraji). Vystěhovalí z kraje ve věku 15−29 let (2 542 osob) tvořili 28,0 %, což byl po Praze 2. nejnižší podíl.

Graf 1.14 Přistěhovalí do kraje a vystěhovalí z kraje podle věku v Jihomoravském kraji

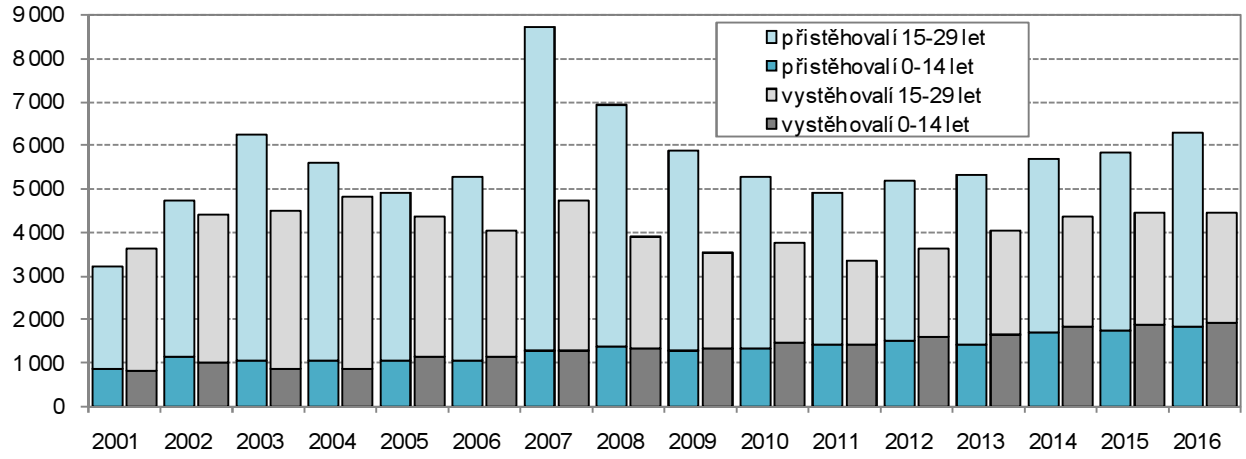

Přírůstek/úbytek stěhováním obyvatel ve věku do 29 let podle SO ORP a krajů v letech 2011–2016

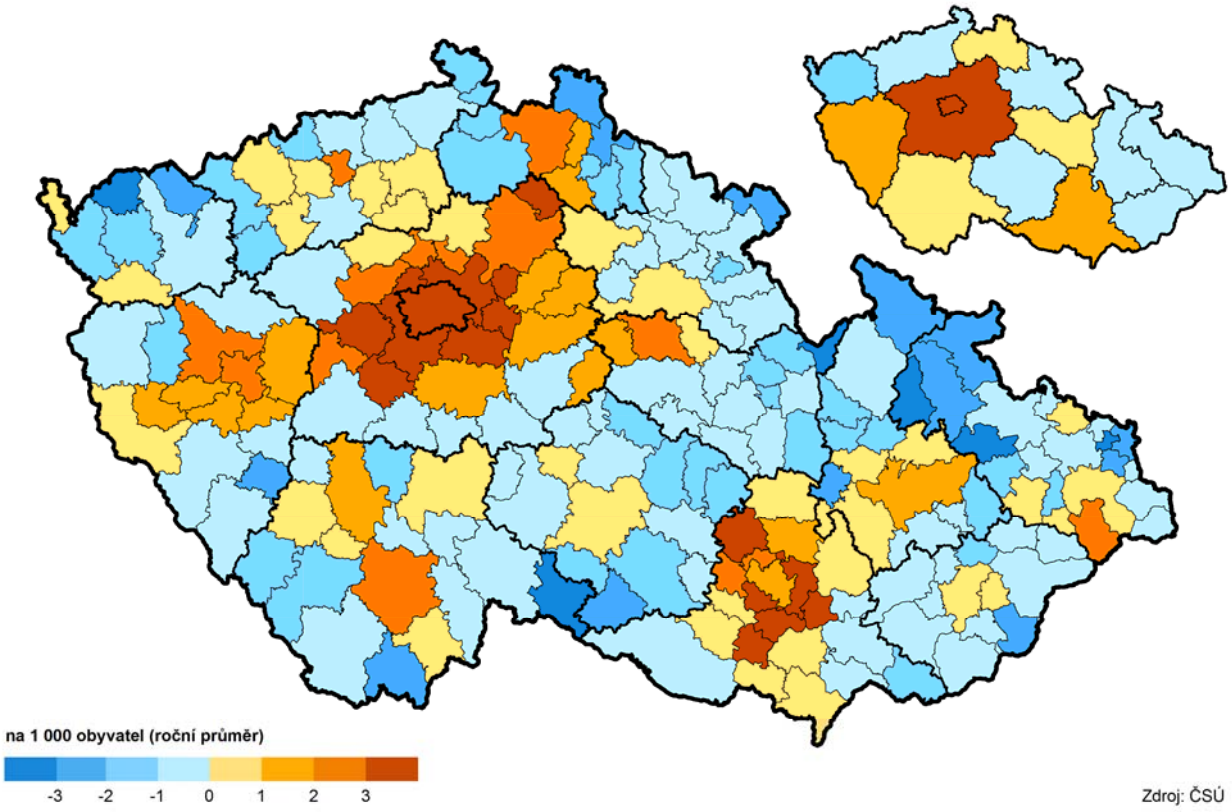

Z celkového přírůstku obyvatel stěhováním v letech 2011 až 2016 bylo 9 056 osob ve věku do 29 let. Na 1 000 obyvatel středního stavu tak připadl přírůstek 1,1 osob ve věku do 29 let. Jihomopravský kraj se zařadil mezi 7 krajů, ve kterých byla přepočtená hodnota kladná a zároveň byla mezi kraji 4. nejvyšší.

Ze správních obvodů ORP byly nejvyšší přepočtené hodnoty přírůstku mladých stěhováním v letech 2011 až 2016 zaznamenány v SO ORP Židlochovice a Šlapanice (oba 5,1 přistěhovalých do 29 let na 1 000 obyvatel), Slavkov u Brna (4,4), Pohořelice (4,1) a Tišnov (3,2). V 5 SO ORP byly přepočtené hodnoty za 6leté období záporné – v SO ORP Veselí nad Moravou byla hodnota nejnižší (-1,6), následovaly správní obvody ORP Kyjov, Hodonín, Bučovice a Znojmo).

Cizinci ve věku 0–29 let podle okresů a krajů k 31. 12. 2016

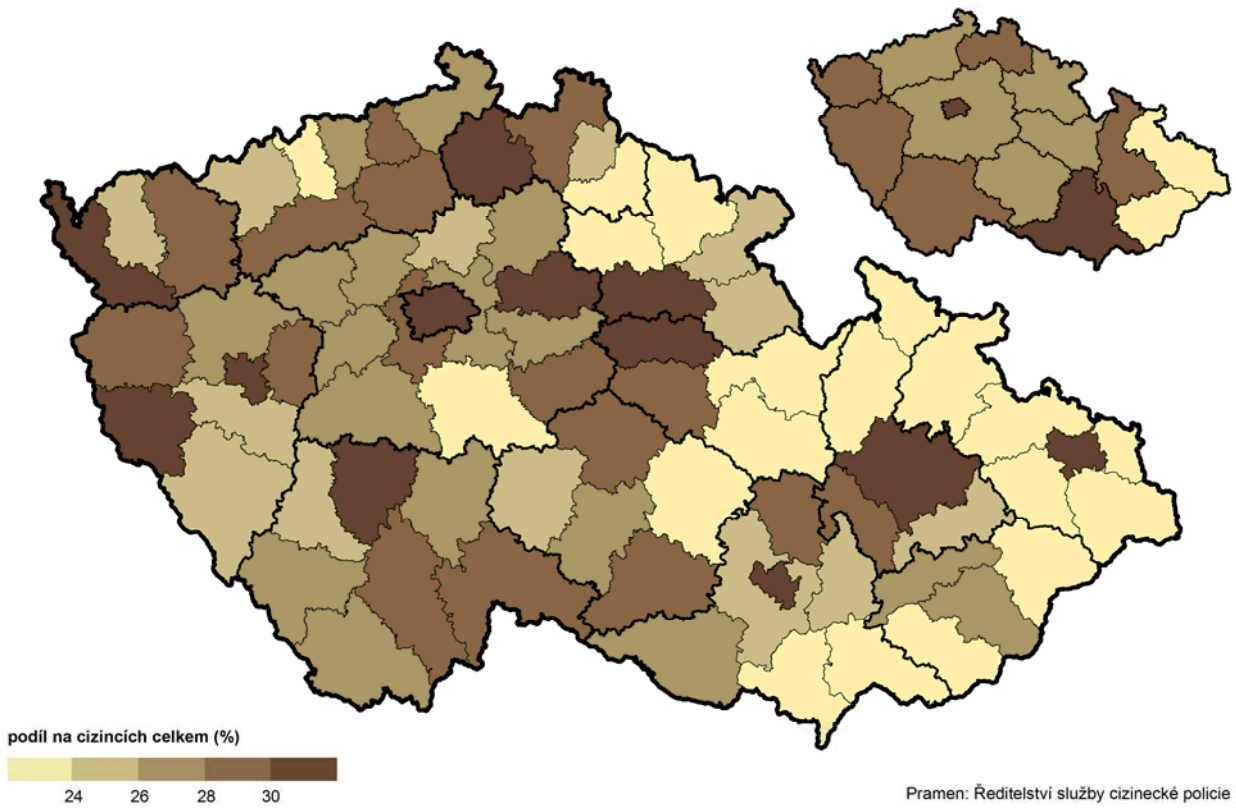

Pramen: Ředitelství služby cizinecké policie

Na konci roku 2016 žilo v Jihomoravském kraji 43,4 tisíc cizinců, tvořili 3,7 % obyvatel kraje. Od roku 2004, kdy v kraji žilo 23,9 tisíc cizinců, se jejich počet téměř zdvojnásobil (zvýšení o 19,5 tisíc, tj. o 81,7 %) a jejich podíl na obyvatelstvu kraje vzrostl o 1,6 bodu. V roce 2004 bylo mezi cizinci 8,7 tisíc osob ve věku do 29 let, tvořili 36,5 % z celkového počtu cizinců. Počet mladých cizinců se za 13 let zvýšil o 5,3 tisíc na 14,0 tisíc v roce 2016 (nárůst o 60,4 %). Ale jejich podíl na celkovém počtu cizinců v kraji poklesl o 4,3 bodu na 32,2 %. V podrobnějším členění věkových skupin mladých cizinců byla nejvyšší změna v absolutním i relativním vyjádření u věku 0−14 let, počet osob v tomto věku se za 13 let zvýšil o 2 319, tj. o 142,3 %.

Tab. 1.10 Cizinci ve věku 0–29 let (stav k 31. 12.)
Pramen: Ředitelství služby cizinecké policie

	2004	2008	2012	2016
Cizinci ve věku do 29 let celkem	**8 728**	**12 926**	**12 154**	**13 998**
v tom: muži	5 070	6 268	5 040	7 209
ženy	3 658	6 658	7 114	6 789
v tom ve věku:				
0–14 let	1 630	2 238	2 875	3 949
15–19 let	693	1 164	1 386	1 610
20–24 let	2 552	3 810	2 716	3 388
25–29 let	3 853	5 714	5 177	5 051
z toho podle státního občanství :				
Slovensko	1 646	2 173	2 447	3 105
Ukrajina	3 456	3 964	2 066	2 737
Vietnam	525	1 348	1 386	1 963

V porovnání obou krajních let u mladých cizinců došlo také vcelku k výrazné změně zastoupení pohlaví. V roce 2004 bylo mezi mladými cizinci 58,1 % mužů a 41,9 % žen, kdežto v roce 2016 se zastoupení obou pohlaví téměř vyrovnalo - podíl mužů poklesl na 51,5 % a podíl žen vzrostl na 48,5 %.

Mezi cizinci v kraji ve věku do 29 let byli v roce 2004 nejpočetněji zastoupeni občané Ukrajiny (43,7 % z celku). Spolu s občany ze Slovenska a Vietnamu tvořili více než tři čtvrtiny mladých cizinců v kraji (77,1 %). Převaha občanů Ukrajiny přetrvávala až do roku 2011 (tvořili 26,1 % celku), od roku 2012 jsou nejpočetněji zastoupeni občané Slovenska (23,6 % celku). V roce 2016 ale mladí cizinci ze 3 uvedených států tvořili již jen 55,8 % z celkového počtu cizinců do 29 let.

Cizinci ve věku do 29 let v Jihomoravském kraji v roce 2016, jak již bylo uvedeno, tvořili 32,2 % z celkového počtu cizinců v kraji a zároveň tvořili 3,8 % z počtu obyvatel kraje ve věku do 29 let. Podíl mladých cizinců z cizinců celkem byl mezi kraji 2. nejvyšší (po Praze s 33,5 %, nejnižší podíl byl zjištěn v Moravskoslezském kraji – 23,2 %) a převyšoval i průměr ČR (30,1 %). Podíl mladých cizinců na počtu obyvatel ve stejném věku byl mezi kraji až 5. nejvyšší a byl i pod průměrem ČR (4,4 %). V Praze podíl dosáhl dokonce 16,0 % (zde ovšem žije 61,8 tisíc mladých cizinců, což je 12,1 % republikového celku), naopak ve Zlínském kraji podíl činil jen 1,2 %.

Tab. 1.11 Cizinci ve věku 0–29 let podle pohlaví a věkových skupin k 31. 12. 2016
Pramen: Ředitelství služby cizinecké policie

	Celkem	v tom (%)		v tom ve věku (%)			
		muži	ženy	0–14 let	15–19 let	20–24 let	25–29 let
Kraj celkem	**13 998**	**51,5**	**48,5**	**28,2**	**11,5**	**24,2**	**36,1**
v tom okresy:							
Blansko	618	52,1	47,9	51,6	10,8	14,4	23,1
Brno-město	9 987	50,9	49,1	22,6	11,8	27,4	38,2
Brno-venkov	1 290	55,7	44,3	41,0	10,7	18,0	30,3
Břeclav	557	50,3	49,7	37,5	11,0	17,6	33,9
Hodonín	474	51,5	48,5	37,3	11,8	16,5	34,4
Vyškov	415	51,6	48,4	43,9	10,6	15,9	29,6
Znojmo	657	52,5	47,5	42,3	9,6	13,2	34,9

V Jihomoravském kraji má v mnoha směrech výsadní postavení krajské město. Nejinak je tomu i u mladých cizinců, neboť zde v roce 2016 žilo téměř 10 tisíc cizinců do 29 let a tvořilo 71,3 % mladých cizinců v kraji. Také podíl mladých cizinců z celkového počtu cizinců ve výši 36,8 % a jejich podíl na počtu obyvatel ve stejném věku 8,8 % byl mezi jihomoravskými okresy nejvyšší. Nejnižší počet mladých cizinců žil v okrese Vyškov, ovšem nejnižší podíl mladých cizinců z celkového počtu cizinců i jejich nejnižší podíl na počtu obyvatel ve stejném věku byl zjištěn v okrese Hodonín (21,3 %, resp. 1,0 %).

Obyvatelstvo podle SLDB 2011 (rodinný stav, národnost, víra)

Obyvatelstvo ve věku do 29 let tvořilo podle výsledků sčítání lidu, domů a bytů v roce 2011 třetinu obyvatel kraje. Většina mladé generace bydlela v bytech, mimo byty a v zařízeních bydlely pouze dvě procenta mladých. Jen desetina populace do 29 let žila v manželství. Mladá generace se hlásila k české národnosti a převážně byla bez náboženské víry, ovšem velká část se k těmto dvěma otázkám nevyjádřila. Čtyři pětiny obyvatel do 14 let se narodily v obci bydliště, ve skupině osob ve věku 25−29 let rodáci tvoří již jen polovinu.

Tab. 1.12 Obyvatelstvo podle rodinného stavu, pohlaví a věku
Zdroj: SLDB 2011

	Muži celkem	z toho				Ženy celkem	z toho			
		svobodní	ženatí	rozvedení	ovdovělí		svobodné	vdané	rozvedené	ovdovělé
Počet obyvatel	**567 882**	**254 897**	**251 938**	**46 218**	**13 681**	**595 626**	**209 695**	**251 097**	**62 443**	**71 831**
v %	100,0	44,9	44,4	8,1	2,4	100,0	35,2	42,2	10,5	12,1
z toho ve věku 15–29 let	115 258	106 572	7 917	578	17	110 070	93 078	15 527	1 313	43
v %	100,0	92,5	6,9	0,5	0,0	100,0	84,6	14,1	1,2	0,0
v tom ve věku:										
15–19	28,2	30,5	0,5	2,9	23,5	28,3	33,3	0,4	0,8	4,7
20–24	33,7	35,6	9,4	7,6	41,2	34,1	37,6	15,4	10,4	18,6
25–29	38,0	33,9	90,1	89,4	35,3	37,6	29,1	84,2	88,7	76,7

Podle výsledků SLDB 2011 bylo v Jihomoravském kraji 1,16 mil. obyvatel s obvyklým pobytem. Z tohoto počtu bylo 388,1 tisíc obyvatel ve věku do 29 let. Podíl 33,4 % z celku byl mezi kraji 5. nejvyšší (spolu

s Moravskoslezským krajem), převyšoval i průměr ČR (33,1 %), nejvyšší podíl obyvatel do 29 let byl zjištěn v Kraji Vysočina, a to 33,7 %.

Převážná část obyvatel do 29 let žila v kraji v bytech (379,9 tisíc, tj. 97,9 % celku). V zařízeních (svobodárny, domovy důchodců, dětské domovy, ústavy sociální péče, ubytovny, studentské koleje) žilo 5,5 tisíc osob a mimo byty (nouzová obydlí, mobilní objekty, rekreační chaty, chalupy) žilo 2,4 osob do 29 let. Mezi mladými bylo i 261 bezdomovců. Podíl osob do 29 let bydlících jinde než v bytech (2,1 %) byl mezi kraji 7. nejnižší a pod průměrem ČR (2,5 %).

Graf 1.15 Obyvatelstvo v okresech Jihomoravského kraje ve věku 15–29 let podle rodinného stavu a pohlaví

Zdroj: SLDB 2011

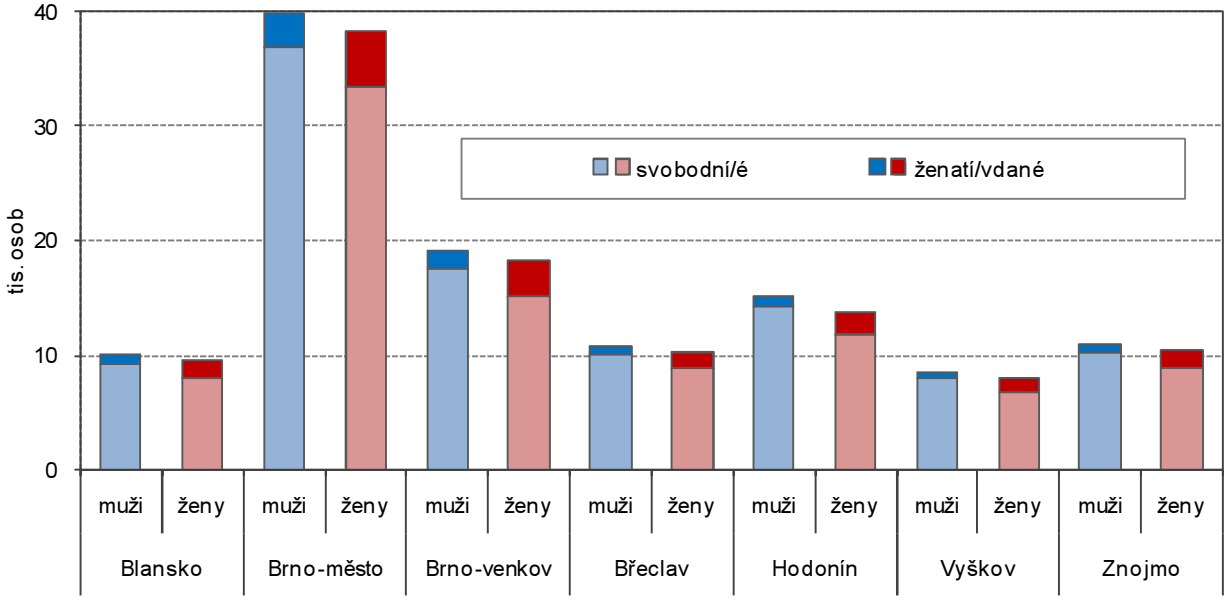

Postavení obyvatel kraje ve věku 15−29 let z hlediska rodinného stavu se mírně lišilo podle pohlaví, mezi ženami byl oproti mužům vyšší podíl vdaných i rozvedených. Z 115,3 tisíc mužů ve věku 15−29 let bylo 92,5 % svobodných, 6,9 % ženatých a 0,5 % rozvedených. Z 110,1 tisíc žen ve stejném věku bylo 84,6 % svobodných (o 7,9 bodů méně proti mužům), 14,1 % vdaných (o 7,2 % více) a 1,2 % rozvedených (o 0,7 bodu více). V kraji tak v počtu osob ve věku 15−29 let bylo 10,4 % ženatých či vdaných. Tento podíl byl mezi kraji 2. nejvyšší (spolu s Plzeňským krajem a Krajem Vysočina a nad průměrem ČR – 9,9 %), nejvyšší podíl byl evidován ve Středočeském kraji (11,1 %).

Z okresů Jihomoravského kraje byl nejvyšší podíl ženatých (vdaných) z osob ve věku 15−29 let v okrese Brno-venkov. Mezi muži v tomto věku zde bylo 7,8 % ženatých a mezi ženami 16,6 % vdaných. Nejnižší podíl ženatých mužů byl v okrese Hodonín (5,7 %), nejnižší podíl vdaných žen v Brně-městě (12,7 %).

Tab. 1.13 Obyvatelstvo ve věku 0–29 let podle národnosti, pohlaví a věku

Zdroj: SLDB 2011

	Obyvatelstvo ve věku 0–29 let	v tom (%)		v tom věková skupina (%)			
		muži	ženy	0–14	15–19	20–24	25–29
Počet obyvatel	**388 122**	**51,2**	**48,8**	**41,9**	**16,4**	**19,7**	**22,0**
z toho národnost:							
česká	178 893	49,7	50,3	44,6	16,1	18,4	21,0
moravská	79 072	53,0	47,0	36,9	19,1	22,1	22,0
maďarská	158	51,3	48,7	12,7	3,2	37,3	46,8
německá	54	61,1	38,9	31,5	9,3	29,6	29,6
polská	189	45,0	55,0	18,0	3,7	23,3	55,0
romská	138	62,3	37,7	38,4	11,6	21,0	29,0
ruská	325	48,9	51,1	19,4	23,1	29,2	28,3
slovenská	3 608	49,3	50,7	11,6	10,4	39,6	38,4
ukrajinská	1 434	57,0	43,0	22,0	11,6	21,6	44,8
vietnamská	1 117	54,9	45,1	37,3	16,4	23,5	22,7
neuvedeno	106 743	52,1	47,9	43,0	15,1	19,2	22,7

V otázce národnosti využila velká část obyvatel kraje zákonem dané možnosti neodpovídat, národnost tak neuvedlo 275,4 tisíc obyvatel (23,7 % celkového počtu obyvatel). Výraznější nechuť odpovídat na otázku národnosti se projevila u obyvatel kraje ve věku do 29 let - k dané otázce se nevyjádřilo 106,7 tisíc osob, tj. 27,5 % celku. Mezi obyvateli do 29 let bylo 198,8 tisíc mužů a 189,4 tisíc žen a na otázku národnosti neodpovědělo 28,0 % mladých mužů a 27,0 % mladých žen. K české národnosti se přihlásilo 46,1 % obyvatel do 29 let (44,7 % mužů a 47,6 % žen), k moravské národnosti 20,4 % obyvatel do 29 let (21,1 % mužů a 19,6 % žen). K moravské národnosti se v celkovém počtu obyvatel hlásilo 21,9 %, což byl mezi kraji nejvyšší podíl. Mezi „menšinovými" národnostmi v mladé generaci v kraji byla nejvíce zastoupena národnost slovenská (0,9 %), ukrajinská (0,4 %) a vietnamská (0,3 %).

V otázce náboženské víry se neochota občanů poskytovat o sobě informace ve srovnání s otázkou národnosti projevila ještě výrazněji. Zákonem danou možnost na otázku neodpovídat využilo 493,6 tisíc obyvatel Jihomoravského kraje (42,4 % z celkového počtu). Obdobná situace byla i u obyvatel kraje ve věku do 29 let. K otázce se nevyjádřilo 168,8 tisíc osob (43,5 % celku) a nepatrně vyšší podíl neodpovídajících byl mezi muži (43,9 % vs. 43,1 % u žen).

Graf 1.16 Obyvatelstvo v okresech Jihomoravského kraje podle náboženské víry
Zdroj: SLDB 2011

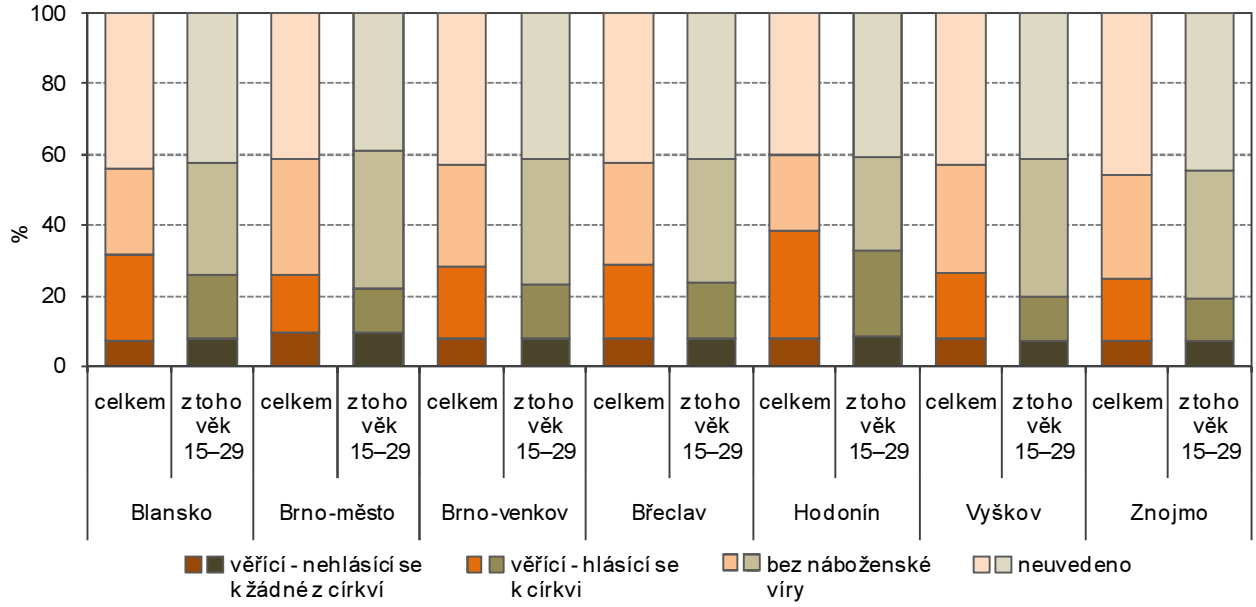

Ve srovnání s podíly věřících v populaci celého kraje však byl mezi mladou generací zjištěn nižší podíl věřících (součet podílu nehlásících se a hlásících se k církvi). Mezi obyvatelstvem Jihomoravského kraje bylo 28,7 % věřících, mezi mladou generací jen 22,4 % věřících. Vyšší podíl věřících, a to 23,5 %, byl mezi mladými ženami, mezi muži podíl věřících činil 21,3 %. Bez náboženské víry tak bylo 34,1 % obyvatel do 29 let (34,8 % mužů a 33,4 % žen).

Tab. 1.14 Obyvatelstvo ve věku 0–29 let podle náboženské víry, pohlaví a věku
Zdroj: SLDB 2011

	Obyvatelstvo ve věku 0–29 let	v tom		v tom věková skupina			
		muži	ženy	0–14	15–19	20–24	25–29
Počet obyvatel	**388 122**	**198 763**	**189 359**	**162 794**	**63 678**	**76 431**	**85 219**
z toho (%):							
věřící - nehlásící se k církvi	6,7	6,2	7,2	4,4	6,8	8,5	9,2
veřící - hlásící se k církvi	15,7	15,1	16,3	16,4	16,0	14,7	15,0
z toho:							
Církev československá husitská	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Církev římskokatolická	12,6	11,9	13,4	13,9	12,9	11,1	11,3
Českobratrská církev evangelická	0,4	0,3	0,4	0,4	0,3	0,3	0,4
bez náboženské víry	34,1	34,8	33,4	32,2	34,8	36,3	35,5
neuvedeno	43,5	43,9	43,1	47,0	42,3	40,4	40,3

Ve srovnání s ostatními kraji byl podíl věřících v mladé generaci 3. nejvyšší po Zlínském kraji (30,5 %) a Kraji Vysočina (22,8 %) a nad průměrem ČR (15,0 %). Nejnižší podíl věřících byl v mladé generaci Ústeckého kraje (6,1 %). Podstatné rozdíly ve víře mladé generace panovaly i mezi okresy Jihomoravského

kraje. Nejvyšší podíl věřících v populaci celkem i v mladé generaci byl v okrese Hodonín (38,5 % resp. 32,5 %), naopak nejnižší podíl věřících (celkem i v mladé generaci) v okrese Znojmo, a to 24,9 %, resp. 19 % v mladé generaci. Nejvyšší rozdíl mezi podílem věřících všech obyvatel okresu a obyvatel do 29 let byl zaznamenán v okrese Vyškov (26,2 % věřících v celku a 19,8 % věřících v mladé generaci).

Bydliště matky v České republice v době narození mělo 95,8 % obyvatel Jihomoravského kraje ve věku do 29 let, 4,0 % obyvatel se narodilo v zahraničí a u 0,2 % mladých obyvatel kraje nebylo místo narození zjištěno. V kraji k datu sčítání žilo 273,2 tisíc obyvatel do 29 let, kteří se narodili v obci svého obvyklého pobytu (tzv. „rodáci"). Podíl rodáků ve skupině obyvatel do 29 let tvořil 70,4 %, u mužů byl podíl nepatrně vyšší (71,4 %), u žen do 29 let podíl rodáků činil 69,3 %. Podíly rodáků u mužů i u žen byl vyšší než průměr ČR (69,4 %, resp. 67,2 %), mezi kraji byl podíl rodáků mužů 5. nejvyšší a podíl u žen 4. nejvyšší. Nejnižší podíly mezi muži i ženami byly vykázány ve Středočeském kraji (61,3 %, resp. 59,0 %), nejvyšší podíl rodáků v mladé generaci byl zjištěn ve Zlínském kraji (75,6 %), u žen v Moravskoslezském kraji (73,5 %).

Rodáci ve věku 25–29 let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011 (ze zjištěných hodnot)

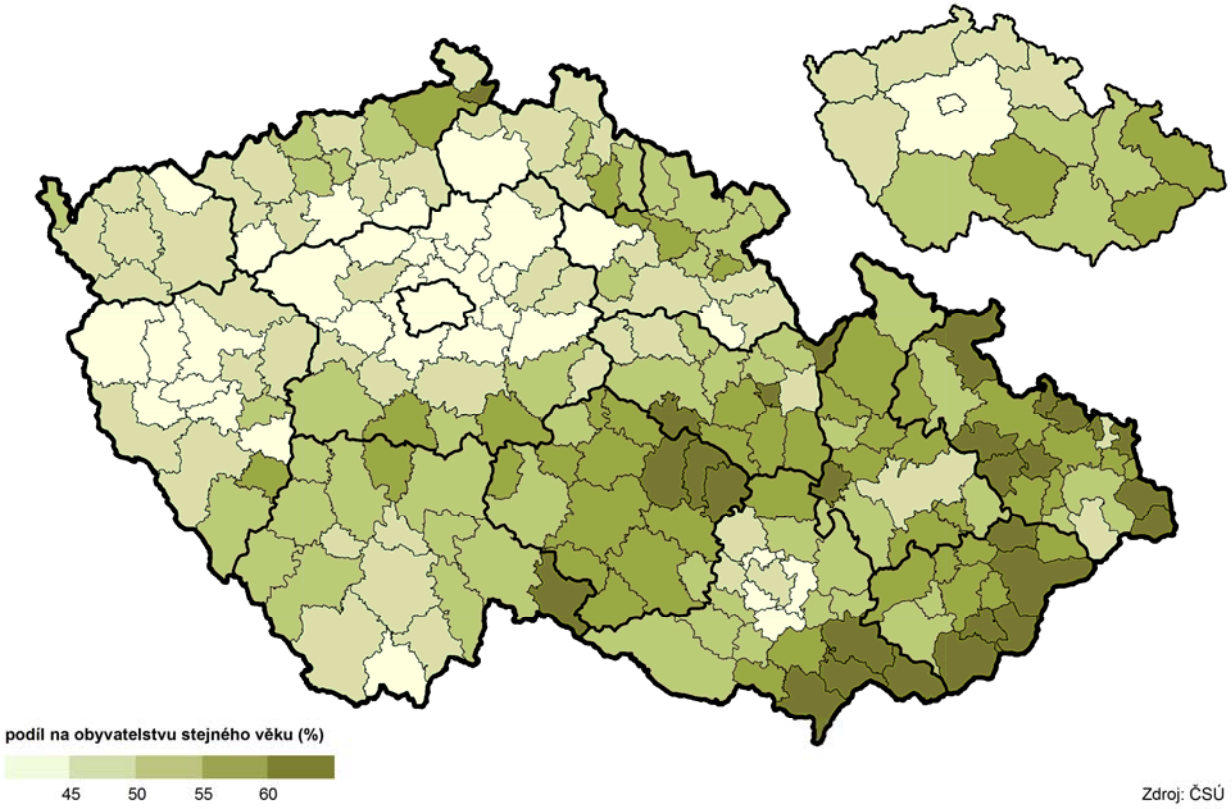

Tab. 1.15 Obyvatelstvo ve věku 0–29 let podle místa bydliště matky v době narození, pohlaví a věku
Zdroj: SLDB 2011

	Obyvatelstvo ve věku 0–29 let	v tom		v tom věková skupina			
		muži	ženy	0–14	15–19	20–24	25–29
Počet obyvatel	**388 122**	**198 763**	**189 359**	**162 794**	**63 678**	**76 431**	**85 219**
v tom (%):							
narození v České republice	95,8	95,4	96,2	99,0	97,0	92,8	91,4
z toho:							
v obci bydliště	70,4	71,4	69,3	82,9	73,1	62,7	51,4
v jiné obci okresu	8,4	8,0	8,8	6,1	9,5	9,5	11,0
v jiném okrese kraje	7,8	7,3	8,3	6,0	7,5	8,4	10,9
v jiném kraji	7,2	6,6	7,8	3,1	4,6	9,4	14,8
narození v zahraničí	4,0	4,4	3,6	0,9	2,8	6,9	8,3
z toho ve Slovenské republice	1,5	1,6	1,5	0,2	1,0	3,1	3,0
nezjištěno	0,2	0,2	0,2	0,1	0,2	0,3	0,3

V podrobnějším věkovém členění je nejvyšší podíl rodáků u osob ve věkové skupině 0−14 let (82,9 %), v následujících pětiletých věkových skupinách podíl rodáků klesá až na 51,4 % ve věkové skupině 25−29 let. Jak je ale patrné z grafu 1.17, ve věkových skupinách 20−24 a 25−29 let existují vcelku výrazné rozdíly mezi podíly rodáků u mužů a žen. U mužů byl v nižší věkové skupině podíl rodáků 66,9 %, u žen 62,9 %. Ve skupině 25−29 let byl rozdíl ještě výraznější – podíl rodáků u mužů činil 56,6 % a u žen jen 49,9 %.

Graf 1.17 Obyvatelstvo Jihomoravského kraje podle místa narození (ze zjištěných hodnot)
Zdroj: SLDB 2011

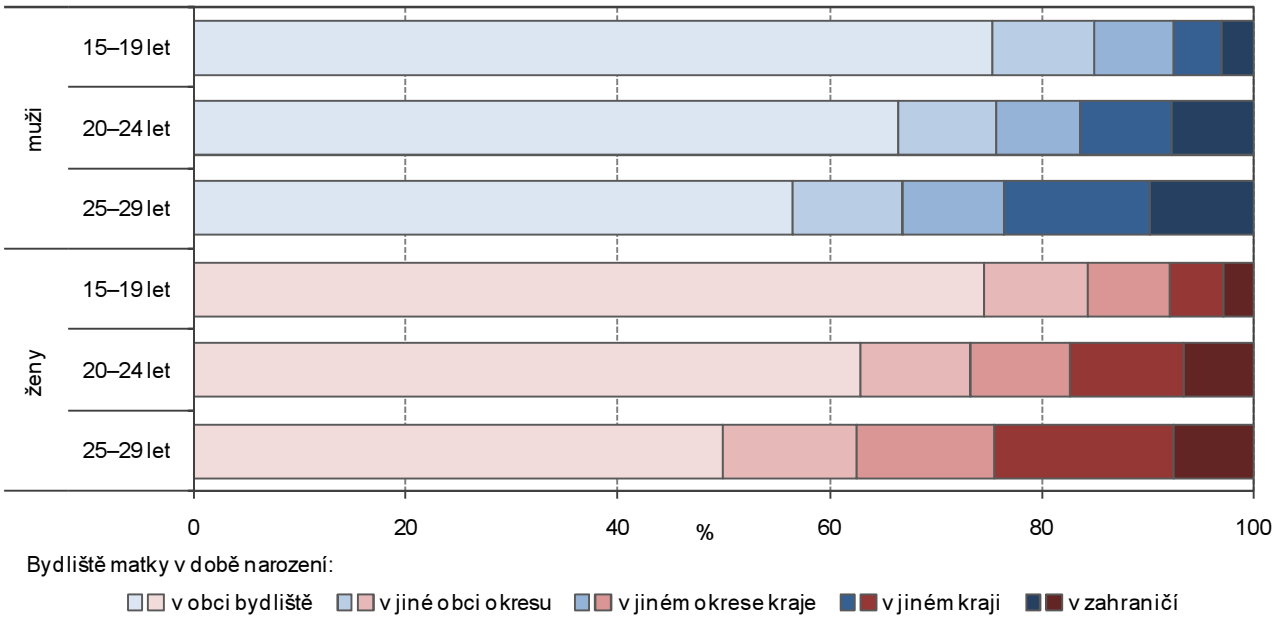

Podíly rodáků ve věkové skupině 25−29 let se výrazně odlišují i „uvnitř“ kraje. Ve správních obvodech ORP, které jsou v nejbližším okolí města Brna, byl podíl rodáků nejnižší – v SO ORP Kuřim 39,5 %, Šlapanice 39,7 %, Židlochovice 44,1 %, Rosice 46,1 % a Tišnov 47,6 %. Naopak v obcích v SO ORP Hodonín a Kyjov přesahoval podíl rodáků ve věkové skupině 25−29 let hranici 62 % a v SO ORP Veselí nad Moravou dosáhl dokonce 66,4 %. V kartogramu jsou uvedeny podíly rodáků ve věkové skupině 25−29 let ze zjištěných hodnot. Krajský podíl 51,5% byl ve srovnání s ostatními kraji 6. nejvyšší, nejvyšší podíl rodáků v této věkové skupině obyvatel byl zjištěn opět ve Zlínském kraji (58,8 %), nejnižší v Praze (41,4 %).

Projekce obyvatelstva do roku 2050

Snižování počtu obyvatel v juniorském věku, nárůst počtu obyvatel v seniorském věku při současném poklesu celkového počtu obyvatel předpokládá i dlouhodobá prognóza budoucího vývoje stavu obyvatel Jihomoravského kraje. Změna věkové struktury ve prospěch osob v seniorském věku povede k růstu indexu stáří i indexu ekonomického zatížení.

Stárnutí populace a zvyšování podílu seniorů předpokládají i výsledky „Projekce obyvatelstva v krajích ČR do roku 2050“. Podle projekce poklesne celkový počet obyvatel Jihomoravského kraje do roku 2050 na 1,12 milionu. V kraji tak bude o více než 50 tisíc obyvatel méně než v současnosti. Podle modelu vývoje porodnosti by se měl počet narozených dětí v kraji každoročně snižovat až do roku 2031, po krátké etapě zvyšování je další pokles počtu narozených předpokládán po roce 2042. Po roce 2020 je předpokládán každoroční pokles počtu obyvatel kraje, a to zásluhou přirozeného úbytku obyvatel, který bude v každém roce alespoň částečně kompenzován předpokládaným kladným saldem migrace.

Počet obyvatel kraje podle projekce bude postupně klesat, klesat bude i počet obyvatel do 29 let. Očekávaný počet 303 tisíc obyvatel této věkové skupiny bude proti roku 2020 o 51 tisíc nižší. Výrazně však vzroste počet a podíl osob ve věku 65 a více let. Očekávaný počet 349 tisíc seniorů bude v polovině století proti dnešku o 135 tisíc vyšší, podíl na celkovém počtu obyvatel bude každoročně narůstat ze současných 19,0 % na 31,0 %.

Podíl osob ve věku do 14 let dosáhne maxima v roce 2020 (15,3 %), v dalších letech dojde k poklesu tohoto podílu až na 12,5 % v roce 2040, v následujících letech je opět očekáván jeho pozvolný růst (v roce 2050 13,2 %). Ve srovnání s ostatními kraji by měl být tento podíl 4. nejvyšší (spolu s Plzeňským a Pardubickým krajem). Podíl obyvatel ve věku 15−29 let z předpokládaného podílu 14,6 % v roce 2025 by měl narůst až na

15,9 % v roce 2035, v dalších letech je ale očekáván pokles podílu této věkové skupiny v populaci kraje až na 13,8 % v roce 2050 (6. nejnižší podíl mezi kraji spolu s Jihočeským krajem).

Tab. 1.16 Věková struktura obyvatelstva podle projekce

Zdroj: publikace ČSÚ Projekce obyvatelstva v krajích ČR do roku 2050

	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050
Obyvatelstvo celkem (k 1. 1.)	**1 170 747**	**1 169 527**	**1 164 493**	**1 156 086**	**1 146 048**	**1 135 593**	**1 124 475**
z toho ve věku 0–29 let	354 175	338 778	335 615	330 510	318 459	309 074	302 999
podíl v %							
v tom ve věku (%):							
0–4 let	16,0	15,4	14,3	14,2	15,4	16,3	16,3
5–9 let	17,2	16,6	15,4	14,5	14,7	15,9	16,6
10–14 let	17,3	17,8	16,6	15,6	14,9	15,1	16,1
15–19 let	14,3	18,1	18,0	16,9	16,2	15,5	15,5
20–24 let	14,7	15,6	18,8	18,8	18,1	17,4	16,5
25–29 let	20,5	16,6	17,0	20,1	20,6	19,8	19,0
Průměrný věk (roky)	43,0	44,2	45,5	46,6	47,3	47,8	48,2
Index stáří[1)]	134,2	155,2	178,5	198,6	216,2	229,9	235,0
Index ekonomického zatížení[2)]	55,8	58,1	59,0	60,6	65,6	73,8	79,2

[1)] Poměr osob ve věku 65 a více let na 100 osob ve věku 0 až 14 let

[2)] Poměr osob ve věku 0 až 14 let a 65 a více let na 100 osob ve věku 15 až 64 let

Podle základních parametrů projekce se v Jihomoravském kraji naděje dožití při narození zvýší na necelých 89 let u žen a více než 83 let u mužů. Průměrný věk obyvatel kraje v roce 2050 přesáhne hranici 48 let (4. nejnižší mezi kraji (spolu s Plzeňským a Pardubickým krajem). Index stáří se bude zvyšovat v celém období, neboť krátkodobé zvyšování počtu narozených po roce 2031 bude mít nižší tempo, než růst počtu obyvatel v seniorském věku. V roce 2030 tak na 100 osob ve věku do 14 let bude připadat 178 obyvatel ve věku 65 a více let, v roce 2040 již 216 a v roce 2050 dokonce 235 osob v seniorském věku (4. nejnižší mezi kraji).

Graf 1.18 Mladá generace podle věkových skupin v Jihomoravském kraji do roku 2050

Zdroj: publikace ČSÚ Projekce obyvatelstva v krajích ČR do roku 2050

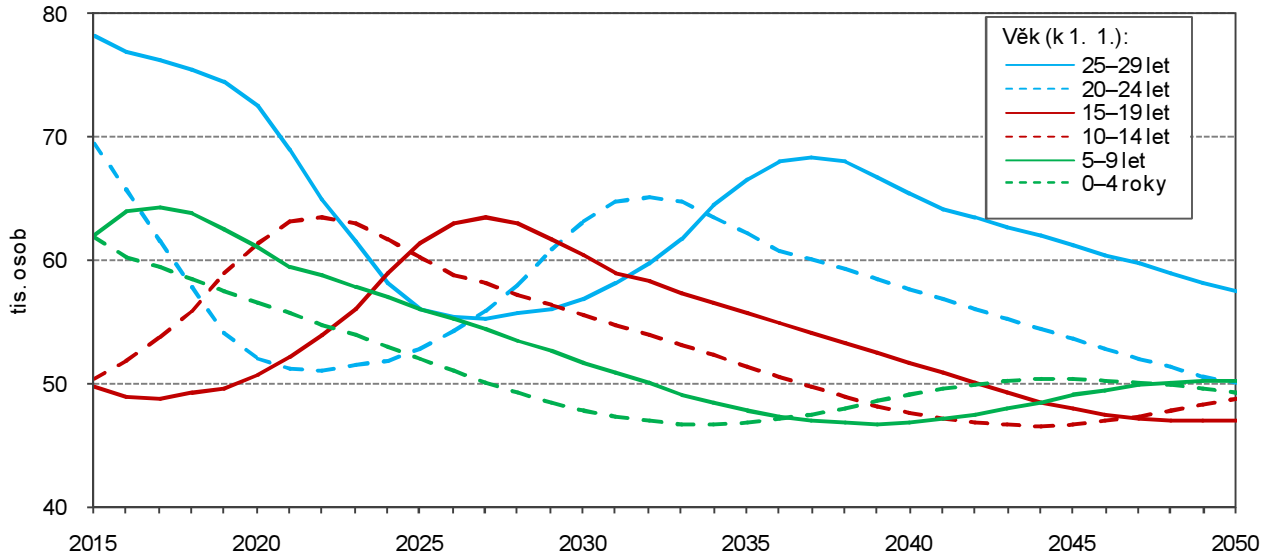

Index ekonomického zatížení se bude zvyšovat pozvolněji. V roce 2030 by na 100 osob ve věku 15 až 64 let mělo připadat 59 osob v dětském a seniorském věku, v roce 2040 to bude 66 a v roce 2050 již 79 osob v dětském a seniorském věku. Nejpříznivější věková skladba populace by v roce 2050 měla být v Praze a Středočeském kraji (podíl osob ve věku do 14 let 14,5 %, resp. 14,7 %, podíl osob ve věku 15−29 let 15,2 %, resp. 14,6 %), bude zde i nejnižší průměrný věk obyvatel (44,7 resp. 46,6 let) a jako v jediných dvou krajích zde bude index stáří pod hranicí 200 (164,5 resp. 196,8). Naproti tomu ve Zlínském kraji jako jediném kraji průměrný věk obyvatel přesáhne hranici 50 let.

2. Vzdělání a vzdělávání

Vzdělanost podle nejvyššího ukončeného vzdělání

Třetina mladé generace měla podle výsledků sčítání lidu úplné střední vzdělání s maturitou, dalších 28 % juniorů v kraji mělo dosud jen základní vzdělání a 14 % mladých osob mělo vysokoškolské vzdělání. Vzdělanost mladé generace je nejčitelněji profilovaná ve věkové skupině 25−29 let, kde dvě třetiny osob v tomto věku měly středoškolské vzdělání s maturitou či vyšší. U žen v tomto věku dokonce téměř třetina z nich měla vysokoškolské vzdělání. Podíl vysokoškoláků v této věkové skupině obyvatel byl mezi kraji druhý nejvyšší.

Zdrojem pro posouzení vzdělanosti obyvatel jsou výsledky sčítání lidu, domů a bytů. Podle SLDB 2011 z obyvatelstva Jihomoravského kraje ve věku 15−29 let mělo 27,6 % základní vzdělání (vč. neukončeného); 17,1 % obyvatel vykázalo střední vzdělání bez maturity včetně vyučení; 32,0 % obyvatel mělo úplné střední vzdělání s maturitou; nástavbové studium a vyšší odborné vzdělání absolvovalo 3,4 % mladých obyvatel kraje; 13,8 % obyvatel mělo vysokoškolské vzdělání; bez vzdělání bylo 0,3 % obyvatel a u 5,8 % obyvatel kraje ve věku 15−29 let nebylo vzdělání zjištěno.

Tab. 2.1 Obyvatelstvo do 29 let podle pětiletých věkových skupin (k 31. 12.)
Zdroj: SLDB 2011

	Obyvatelstvo ve věku 15 a více let celkem	v tom		z toho věková skupina			Osoby ve věku 25–29 let podle pohlaví	
		muži	ženy	15–19	20–24	25–29	muži	ženy
Počet obyvatel	**1 000 714**	**484 377**	**516 337**	**63 678**	**76 431**	**85 219**	**43 843**	**41 376**
v tom (%):								
bez vzdělání	0,4	0,3	0,4	0,2	0,3	0,4	0,5	0,3
základní vč. neukončeného	17,6	12,6	22,2	78,9	8,9	6,0	6,5	5,5
střední vč. vyučení (bez maturity)	32,3	39,0	26,0	5,9	20,1	22,9	29,1	16,3
úplné střední s maturitou	26,9	24,2	29,4	6,2	54,2	31,3	29,6	33,0
nástavbové a vyšší odborné	4,0	2,8	5,1	0,1	3,4	5,8	3,8	7,9
vysokoškolské	14,7	16,2	13,2	-	9,3	28,2	24,2	32,4
nezjištěno	4,2	4,8	3,6	8,7	3,9	5,5	6,3	4,6

Uvedené podíly dosaženého vzdělání u mladé generace lze srovnat s podíly za obyvatelstvo kraje ve věku 15 a více let, uvedené v tabulce 2.1. Největší rozdíl je patrný u podílu středního vzdělání včetně vyučení (bez maturity), u populace celkem je tento podíl oproti mladé generaci o 15,2 procentního bodu vyšší.

Graf 2.1 Obyvatelstvo Jihomoravského kraje ve věku 15 a více let podle pohlaví a nejvyššího ukončeného vzdělání (ze zjištěných hodnot)
Zdroj: SLDB 2011

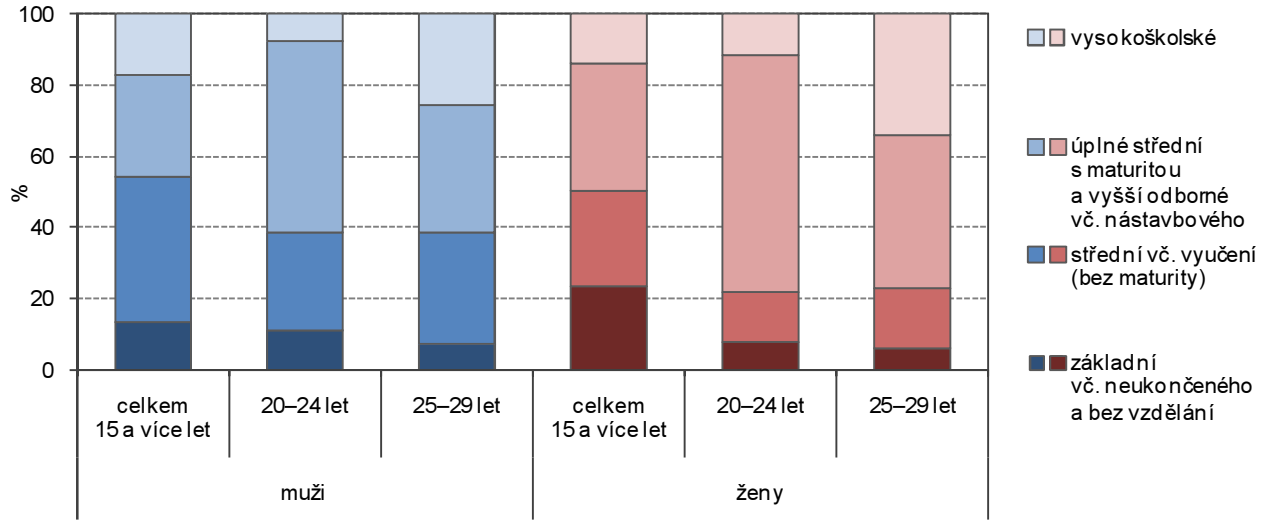

Pro srovnání úrovně vzdělanosti mladé generace lze využít skupinu osob ve věku 25−29 let, tedy věk, v němž převážná část osob dosáhla na vytyčený stupeň vzdělání. V kraji v této části mladé generace převládal podíl osob s úplným středním vzděláním s maturitou (31,3 %), druhý nejvyšší podíl tvořily osoby

s vysokoškolským vzděláním (28,2 %). Mezi muži a ženami ovšem existovaly výrazné rozdíly. Zatímco u žen v dané věkové skupině byly takřka shodné podíly žen s úplným středním vzděláním s maturitou (33,0 %) a s vysokoškolským vzděláním (32,4 %), u mužů byly téměř shodné podíly mužů s úplným středním vzděláním s maturitou (29,6 %) a se středním vzděláním včetně vyučení bez maturity (29,1 %). Podíl mužů s vysokoškolským vzděláním byl proti ženám o 8,2 bodu nižší.

Graf 2.2 Zastoupení mužů a žen ve věku 25–29 let v Jihomoravském kraji v jednotlivých stupních nejvyššího ukončeného vzdělání (ze zjištěných hodnot)

Zdroj: SLDB 2011

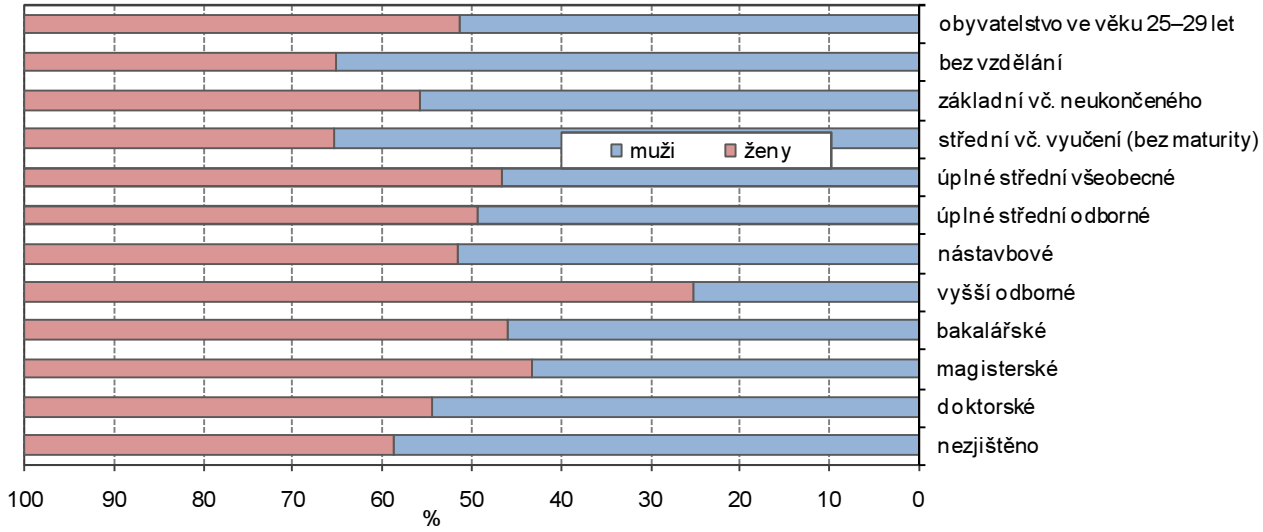

Jak jsou zastoupeni muži a ženy u jednotlivých úrovní vzdělání, je zřejmé z grafu 2.2. Nejvýraznější převaha mužů je vyučených – z 19,5 tisíc osob se středním vzděláním včetně vyučených bez maturity ve věku 25−29 let bylo 65,4 % mužů a 34,6 % žen. Naopak u 3,3 tisíc osob s vyšším odborným vzděláním bylo 74,9 % žen a 25,1 % mužů. Uplatnění vysokoškolsky vzdělaných mužů a žen ve věku 25−29 let ve vybraných oborech ukazuje graf 2.3. Doménou mužů jsou technické vědy a technické obory (z 3,2 tisíc osob v tomto oboru bylo 90,5 % mužů), naopak u přípravy učitelů a pedagogiky bylo z 2,9 tisíc vysokoškoláků v tomto věku 82,3 % žen.

Graf 2.3 Zastoupení mužů a žen ve věku 25–29 let v Jihomoravském kraji s vysokoškolským vzděláním ve vybraných oborech (ze zjištěných hodnot)

Zdroj: SLDB 2011

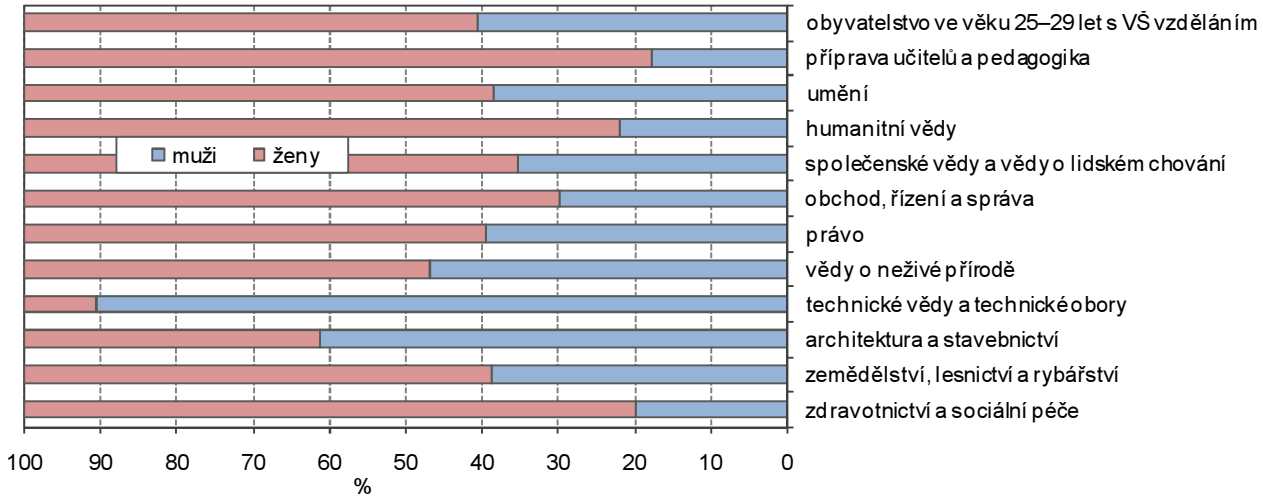

Ve srovnání s ostatními kraji byl jihomoravský podíl vysokoškoláků z osob ve věku 25−29 let 2. nejvyšší (po Praze s 34,9 %) a nad úrovní průměru ČR (23,3 %). V rámci kraje ve vzdělanostní skladbě osob ve věku 25−29 let podle SO ORP ukazuje na dominantní postavení Brna, byl zde zaznamenán nejvyšší podíl osob s vysokoškolským vzděláním (39,8 %), s výrazným odstupem následovaly SO ORP Šlapanice (28,3 %) a Kuřim (27,5 %). Naopak v SO ORP Pohořelice a Mikulov tvořili vysokoškoláci v této skupině jen 14,1 %, byl zde však vykázán nejvyšší podíl osob se středním vzděláním včetně vyučených bez maturity (36,2 %, resp. 36,7 %). Nejvyšší podíl osob se základním vzděláním (vč. neukončeného a bez vzdělání) byl zjištěn

v SO ORP Znojmo (9,5 %), Bučovice (8,9 %) a Mikulov (8,5 %); nejvyšší podíl osob s úplným středním vzděláním s maturitou a vyšším odborným včetně nástavbového byl zjištěn v SO ORP Tišnov (43,7 %) a Boskovice (42,6 %).

Obyvatelstvo se středoškolským s maturitou, vyšším odborným a vysokoškolským vzděláním ve věku 25–29 let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011 (ze zjištěných hodnot)

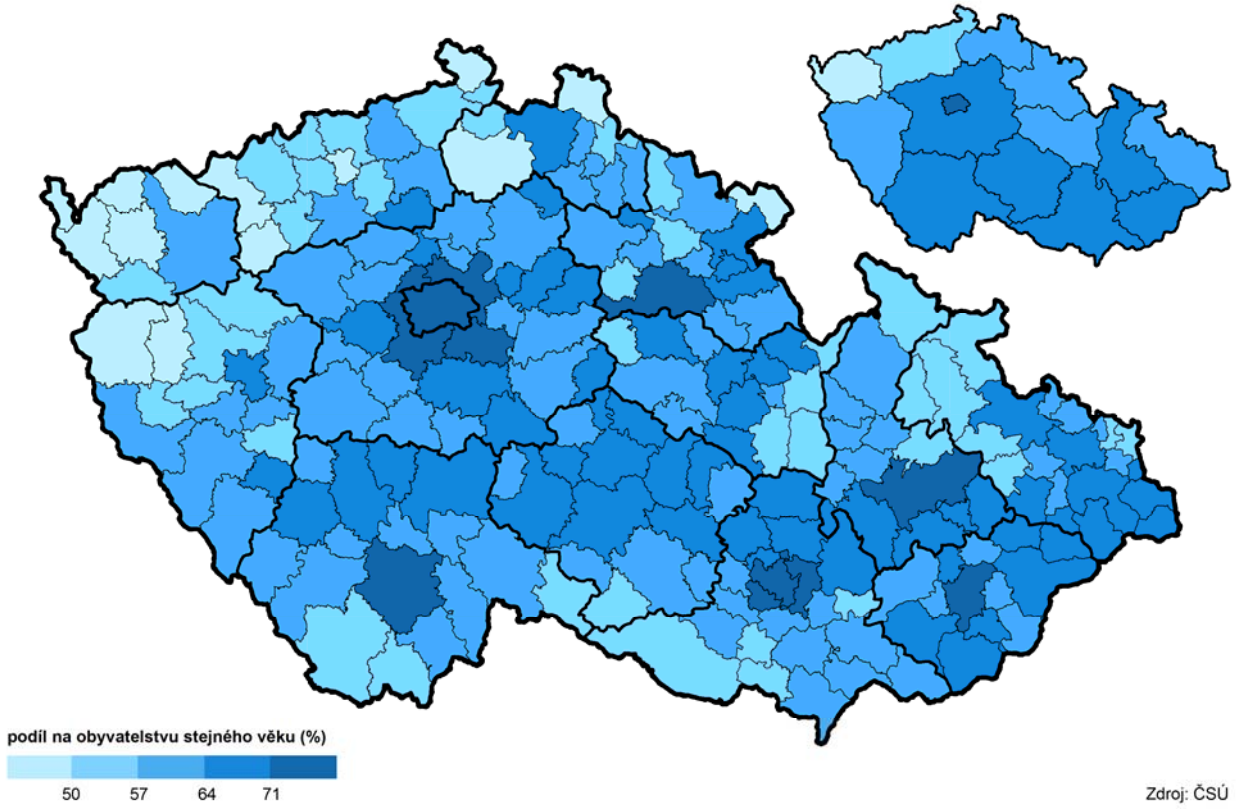

Obdobné srovnání správních obvodů ORP nabízí kartogram, v němž jsou uvedeny podíly obyvatel (ze zjištěných hodnot) ve věku 25−29 let, kteří dosáhli minimálně na vzdělání ukončené maturitou. V tomto pohledu opět ze srovnání vychází nejlépe Brno s podílem 79,2 %, SO ORP Šlapanice (72,8 %) a Tišnov (70,8 %), nejnižší podíly osob s maturitou či vyšším vzděláním byly v SO ORP Mikulov (52,8 %) a Znojmo (54,7 %).

Mateřské školy

Již 4 roky přesahuje počet dětí v mateřských školách v kraji hranici 40 tisíc. Během 10 let se jejich počet zvýšil o 9 tisíc. Mezi dětmi ve školkách narůstá podíl dětí do 3 let, přesahuje desetinu, ale mezi kraji patří k nejnižším. V roce 2016 nebylo vyhověno třetině žádostí o umístění do mateřské školy, tento podíl naopak mezi kraji patří k nejvyšším.

Tab. 2.2 Mateřské školy

Pramen: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17
Děti celkem	**32 170**	**33 181**	**34 615**	**36 377**	**38 072**	**39 489**	**40 498**	**41 330**	**41 519**	**41 129**
z toho dívky (%)	48,1	47,8	48,0	47,7	47,9	48,1	48,3	48,2	48,1	48,1
v tom ve věku (%):										
méně než 3 roky	7,2	7,4	8,2	8,8	8,3	7,7	7,9	8,8	10,2	11,3
3 let	25,2	25,8	25,7	25,9	26,6	26,0	25,1	25,4	25,3	25,5
4 let	29,9	29,8	29,6	29,2	29,3	30,3	30,1	29,4	28,4	28,1
5 let	29,8	29,4	29,1	29,0	28,6	29,4	30,4	30,2	29,7	29,2
6 a více let	7,9	7,6	7,3	7,1	7,3	6,5	6,5	6,2	6,3	5,9

Situace ve školství na jednotlivých stupních vzdělávání s odstupem kopíruje vývoj porodnosti. Od školního roku 2001/02 do loňského školního roku (pro zjednodušení „od roku 2001 do roku 2016“) byl nejnižší počet dětí v mateřských školách v kraji zaznamenán v roce 2005, a to 31,0 tisíc. Od tohoto roku se jejich počet

každoročně zvyšoval a maxima 41,5 tisíc dosáhl v roce 2015, v roce 2016 byl stav jen o 390 dětí nižší. Za 10 let se počet dětí v mateřských školách zvýšil o 9,0 tisíc, tj. o 27,8 %. Mezi narozenými dětmi zpravidla převažují chlapci, nejinak tomu bylo i mezi dětmi v mateřských školách. V posledních 10 letech chlapci tvořili v průměru 52,0 % dětí.

U věkové skladby dětí v mateřských školách došlo k nejvýraznější změně v zastoupení dětí do 2 let. Nárůst podílu ze 7,2 % v roce 2007 na 11,3 % v roce 2016 je dokladem toho, jak se matky dětí snaží co nejdříve vrátit do ekonomicky aktivního života. Ve srovnání s ostatními kraji byl ale tento podíl 5. nejnižší a pod průměrem ČR (12,3 %). Nejvyšší podíl dvouletých dětí v mateřských školách byl v roce 2016 vykázán v Olomouckém kraji (15,5 %), nejnižší v Praze (8,6 %).

Věková struktura dětí v mateřských školách a žádosti o přijetí podle krajů ve školním roce 2016/17

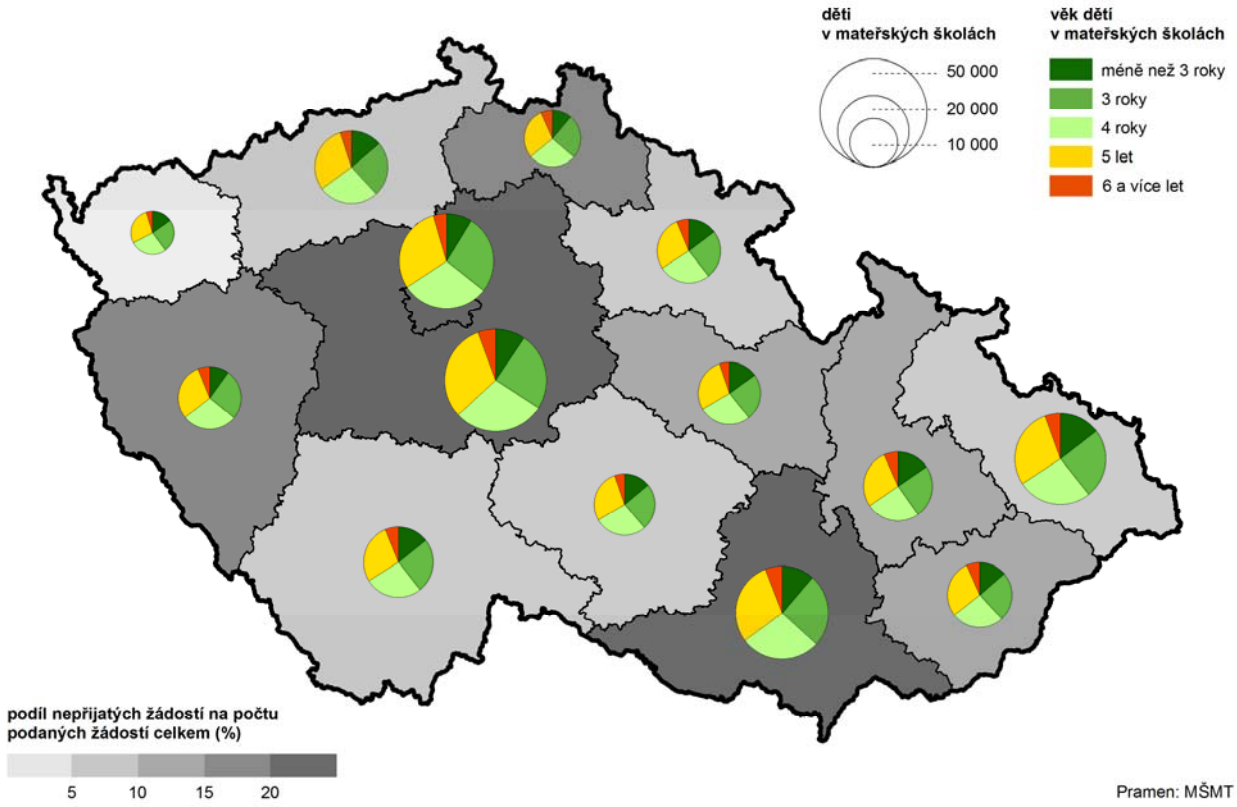

V roce 2016 bylo v Jihomoravském kraji 659 mateřských škol a v nich 1 799 tříd. Od roku 2007 se počet mateřských škol zvýšil o 29, počet tříd vzrostl o 366. Přesto existující kapacity v jednotlivých letech nestačily pokrýt požadavky. Na školní rok 2016/17 bylo podáno 21,9 tisíc žádostí o umístění do mateřské školy (o 2,0 tisíc méně než v roce předešlém), z tohoto počtu bylo 14,5 tisíc žádostem vyhověno. Celá třetina žádostí tak byla zamítnuta - 17,4 tisíc žádostí, tj. 33,7 % z podaných žádostí. Podíl neuspokojených žádostí v roce 2016 byl mezi kraji 2. nejvyšší po Praze s 34,3 %. Naopak v Karlovarském kraji tvořily žádosti, jimž nebylo vyhověno, pouze 3,7 % z podaných žádostí. Situace s počtem neuspokojených žádostí v Jihomoravském kraji se v posledních letech opakuje – v roce 2015 bylo odmítnuto 9,0 tisíc žádostí, v roce 2014 10,6 tisíc a v roce 2013 bylo dokonce 11,9 tisíc neuspokojených žádostí.

Graf 2.4 Děti v mateřských školách podle věku v Jihomoravském kraji

Pramen: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

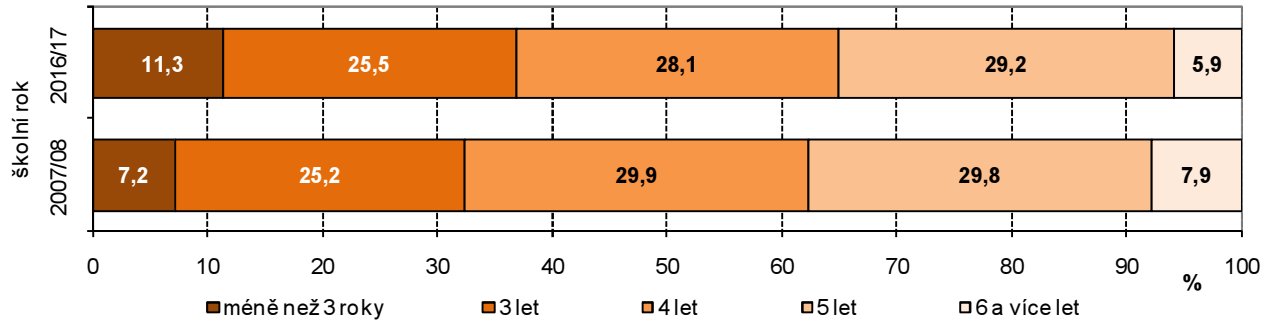

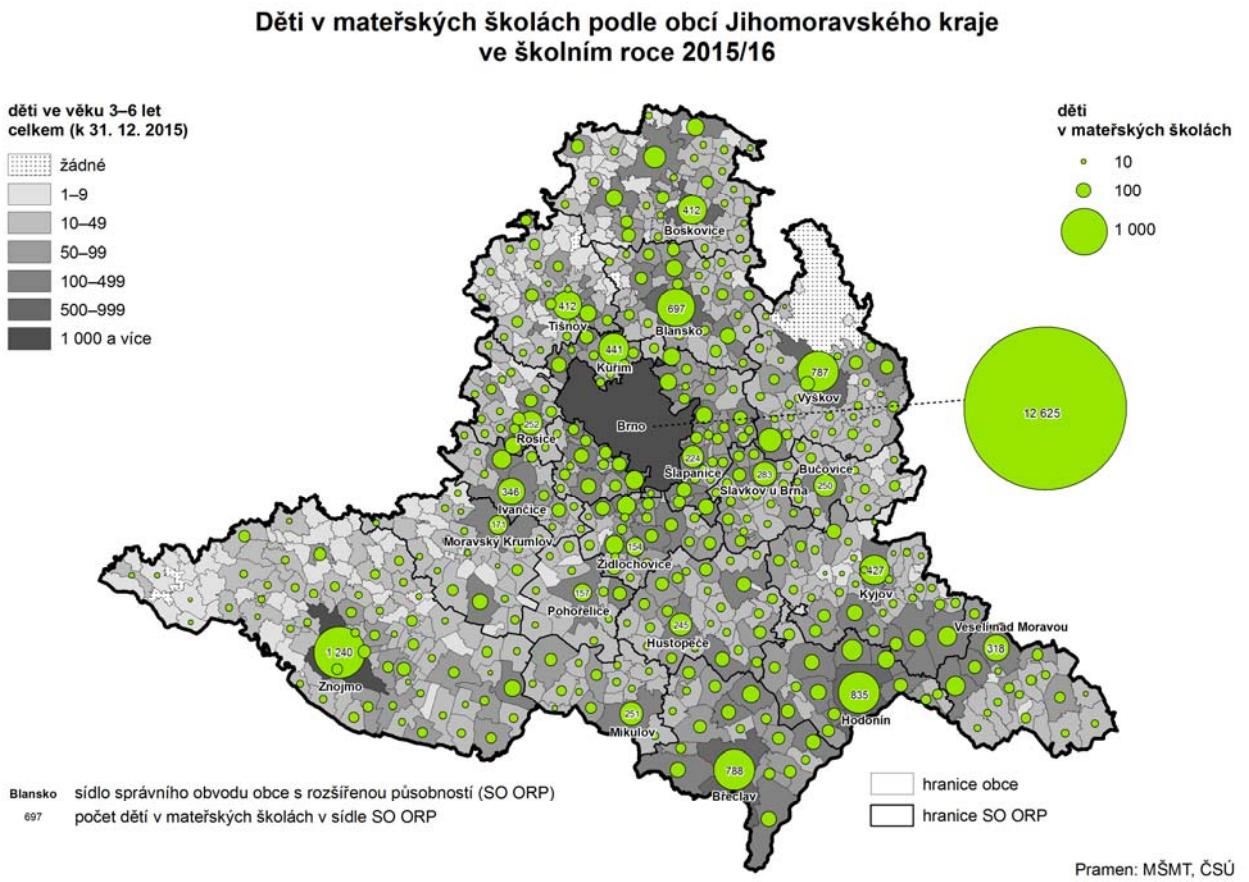

V roce 2015 bylo v 425 obcích Jihomoravského kraje celkem 657 mateřských škol. Bylo zde tedy i 248 malých obcí, v nichž mateřská škola nebyla. Největší počet mateřských škol a nejvyšší počet dětí byl v Brně – ve 165 školkách bylo 12 596 dětí.

Základní školy

Počet žáků základních škol se zvyšoval až v posledních 6 letech a dosáhl 99 tisíc. Výrazně se zvýšily pouze počty žáků na 1. stupni základní školy a počty nově přijatých žáků do 1. ročníku. Jen mírně vzrostl počet žáků na 2. stupni i počet žáků, kteří ukončili povinnou školní docházku na základní škole. Téměř 5 tisíc dětí plnilo základní povinnou školní docházku v nižších ročnících středních škol, jejich podíl z celkového počtu školou povinných dětí byl mezi kraji 4. nejvyšší.

Tab. 2.3 Základní školy

Pramen: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17
Žáci celkem	**91 546**	**88 365**	**85 711**	**84 974**	**85 672**	**87 444**	**89 755**	**92 481**	**95 654**	**98 990**
z toho dívky (%)	48,2	48,2	48,2	48,2	48,3	48,5	48,5	48,6	48,6	48,7
v tom (%):										
na 1. stupni	53,8	55,9	58,0	59,1	59,8	60,8	61,4	62,2	63,0	63,0
na 2. stupni	46,2	44,1	42,0	40,9	40,2	39,2	38,6	37,8	37,0	37,0
Nově přijatí do 1. ročníku	**9 673**	**10 030**	**10 208**	**10 366**	**10 983**	**11 540**	**11 981**	**12 652**	**13 043**	**13 053**
z toho ve věku 7 a více let (%)	23,2	23,0	23,1	21,9	22,6	22,1	20,7	20,1	21,1	21,7
Žáci, kteří ukončili povinnou školní docházku na ZŠ	11 853	11 369	9 731	8 719	8 374	8 280	8 369	8 450	8 218	.
Žáci, kteří přešli do středních škol[1)]	1 367	1 340	1 265	1 050	958	1 055	1 203	1 274	1 295	.

[1)] v plnění povinné školní docházky pokračují v nižších ročnících oborů víceletých gymnázií a oboru tanec 8letých konzervatoří

Základní školy v Jihomoravském kraji se na počátku tisíciletí potýkaly s úbytkem žáků. V roce 2001 bylo v základních školách v kraji 116,7 tisíc žáků, jejich počet se snižoval až do roku 2010 na 85,0 tisíc. V následujících letech se základní školy opět naplňovaly a počet 99,0 tisíc žáků v roce 2016 byl téměř shodný se stavem z roku 2005. V roce 2016 bylo na 1. stupni základní školy 62,4 tisíc žáků (63,0 % žáků základních škol) a 36,6 tisíc žáků navštěvovalo 2. stupeň základní školy (37,0 %). Zatímco počet žáků 1. stupně během 10 let vzrostl o 13,1 tisíc (o 26,7 %), počet žáků na 2. stupni poklesl o 5,7 tisíc, tj. o 13,5 % (poslední 4 roky se ale zvyšoval). Tomuto faktu odpovídá i postupně se zvyšující počet žáků nově přijatých do 1. ročníku. V roce 2016 nově nastoupilo 13,1 tisíc žáků, což bylo proti roku 2007 o 3,4 tisíc víc (tj. o 34,9 %). Přes výkyvy v posledních letech počet žáků, kteří ukončili školní docházku, během 10 let celkově poklesl.

Graf 2.5 Žáci plnící povinnou školní docházku podle druhu školy v Jihomoravském kraji

Pramen: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

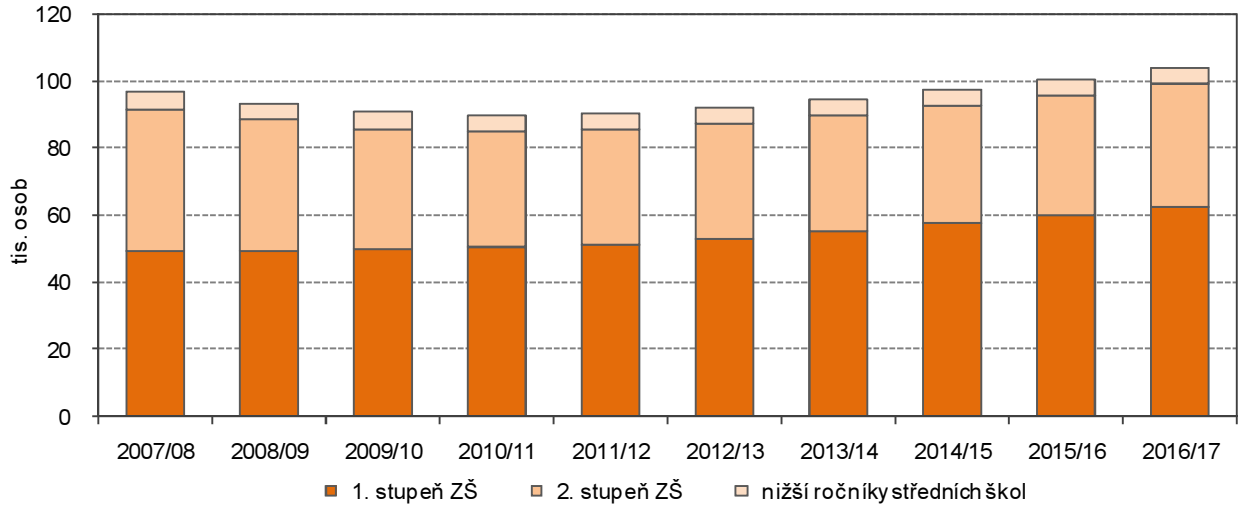

Žáci v základních školách podle obcí Jihomoravského kraje ve školním roce 2015/16

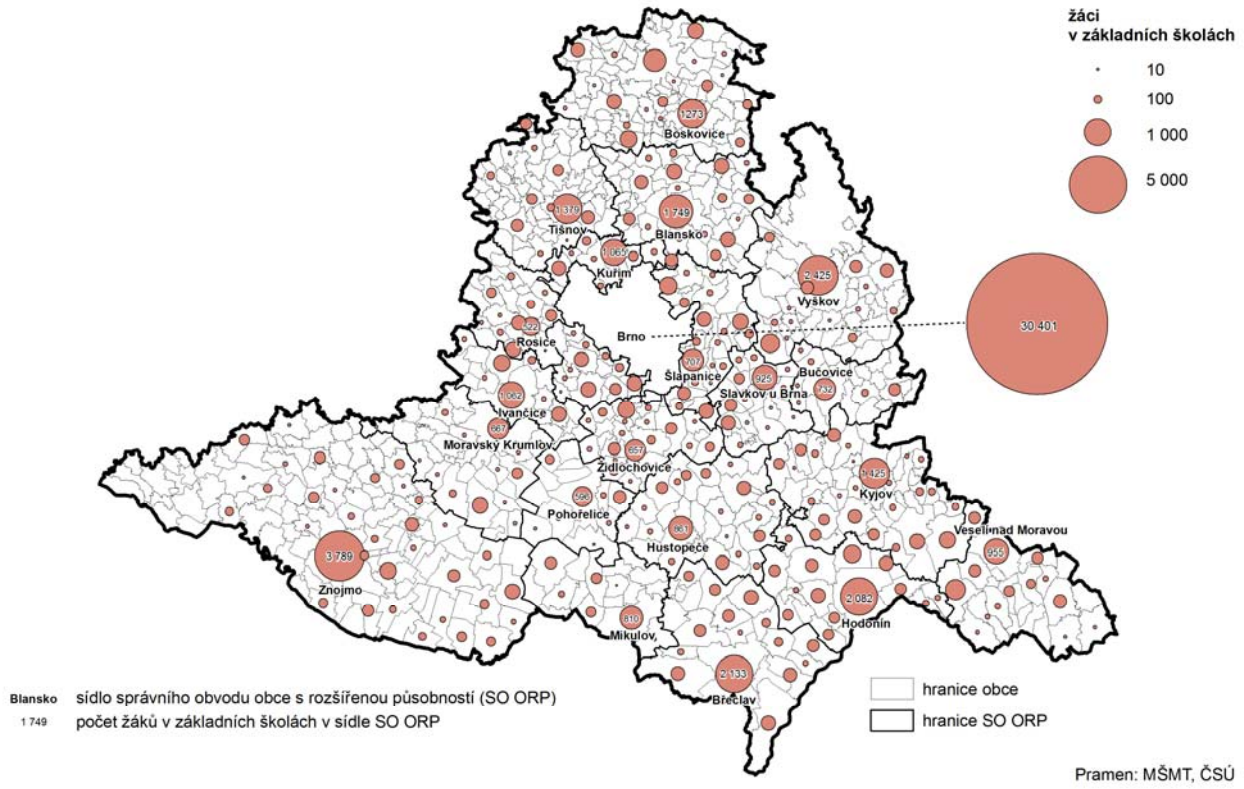

Z nově přijatých žáků do 1. ročníku bylo 2,8 tisíc dětí ve věku 7 a více let (21,7 % z celku). Jejich počet proti roku 2007 sice vzrostl o čtvrtinu (o 26,1 %), podíl na celku však poklesl o 1,5 procentního bodu. Počet žáků, kteří přešli do nižších ročníků středních škol, ale v jednotlivých letech spíše kolísal.

Základní povinnou docházku je možno plnit jak na základních školách, tak i na nižších stupních víceletých gymnázií (1. až 4. ročník osmiletých a 1. a 2. ročník šestiletých) a dále v oboru tanec 8letých konzervatoří (pouze v malých počtech v Praze, Jihomoravském a Moravskoslezském kraji). Základní povinnou docházku v Jihomoravském kraji tak v roce 2016 plnilo celkem 103,7 tisíc žáků. V tomto počtu bylo již uvedených 99,0 tisíc žáků základních škol a 4,8 tisíc žáků nižších ročníků středních škol, resp. 60,1 % žáků na 1. stupni základní školy, 35,3 % na 2. stupni a 4,6 % žáků nižších ročníků středních škol. Ve srovnání s ostatními kraji byl podíl žáků na 1. stupni 4. nejvyšší (Středočeský kraj s nejvyšším podílem 62,6 % v čele, naopak na konci Kraj Vysočina s podílem 58,4 %). Stejné místo v pořadí krajů Jihomoravský kraj zaujal i u podílu žáků nižších ročníků středních škol (Praha 8,0 % vs. Liberecký kraj 2,9 %). Podíl žáků na 2. stupni základních škol byl naopak 4. nejnižší spolu s Plzeňským krajem (Zlínský kraj 38,0 % vs. Praha 30,7 %).

V roce 2015 bylo v Jihomoravském kraji 473 základních škol (základní školy s 1. stupněm, základní školy s 2. stupněm, nebo základní školy s 1. a 2. stupněm), které se nacházely v 331 obcích kraje. V kraji bylo i 342 obcí, v nichž základní škola není. Největší počet základních škol a nejvyšší počet dětí byl v Brně – v 88 školách bylo 30 377 dětí.

Střední školy

Nároky na kapacity středních škol se snižovaly, neboť počet středoškoláků během 10 let poklesl o 30 %. Nejvýraznější propad byl zaznamenán u oborů středního vzdělávání s maturitní zkouškou (odborné) a u středního vzdělávání s výučním listem. Relativně nejnižší pokles byl u počtu žáků gymnázií. Rapidně poklesl také zájem o nástavbové studium. Vlivem demografického vývoje v kraji postupně klesal počet nově přijatých žáků do 1. ročníku jednotlivých oborů středního vzdělávání. V důsledku poklesu stavu žáků klesal i počet absolventů středních škol. Téměř tři čtvrtiny z nich absolvovaly vzdělávání ukončené maturitní zkouškou. Podíl absolventů s maturitní zkouškou na absolventech středních škol celkem v roce 2015 byl mezi kraji 4. nejvyšší.

Střední školy celkem

V roce 2016 bylo na středních školách v Jihomoravském kraji 46,2 tisíc žáků. Téměř dvě třetiny středoškoláků studovalo střední školy vyučující obory odborného vzdělání (bez nástavbového studia). Patří sem střední vzdělávání, střední vzdělávání s výučním listem a střední vzdělávání s maturitní zkouškou (odborné). Tyto školy navštěvovalo 29,0 tisíc žáků, tj. 62,8 % z celku. Druhou nejpočetnější skupinou byli žáci gymnázií (poskytují střední vzdělávání s maturitní zkouškou (všeobecné)) - 15,3 tisíc žáků, tj. 33,1 % celku. Ve středních školách vyučujících obory nástavbového studia bylo 1,9 tisíc žáků (4,1 % celku).

Od roku 2007 se počet žáků na středních školách v kraji snížil o 19,0 tisíc (o 29,1 %). Pokles počtu žáků se dotkl všech typů středních škol. Jak se měnilo zastoupení jednotlivých druhů vzdělávání v letech 2007 až 2016, je zřejmé z tabulky 2.4. Podíl středního vzdělávání s maturitní zkouškou (odborné) byl v jednotlivých letech vždy nejvyšší, ale spolu s nástavbovým studiem zde byl v roce 2016 proti roku 2007 zaznamenán pokles podílu o 2,5 bodu, resp. o 3,2 bodu. Naopak podíl středního vzdělávání s maturitní zkouškou (všeobecné) se zvýšil o 5,4 %. O 0,2 bodu se zvýšil podíl středního vzdělávání (nejníže zastoupeného) a středního vzdělávání s výučním listem.

Tab. 2.4 Střední školy – žáci podle formy vzdělávání a věku
Pramen: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17
Žáci v denní formě vzdělávání	**61 798**	**61 014**	**59 958**	**57 219**	**53 860**	**50 333**	**47 609**	**46 049**	**45 002**	**44 666**
v tom ve věku (%):										
do 14 let	7,2	7,0	7,0	7,2	7,7	8,1	8,2	8,5	8,8	9,1
15–19 let	88,4	88,7	88,3	87,1	85,9	84,6	83,4	83,0	83,5	83,6
20–24 let	4,3	4,2	4,5	5,5	6,2	7,0	8,0	8,0	7,0	6,6
25 let a starší	0,1	0,2	0,2	0,2	0,3	0,4	0,4	0,5	0,6	0,6
Žáci v ostatních formách vzdělávání	**3 350**	**3 319**	**3 038**	**2 965**	**2 640**	**2 305**	**2 061**	**1 742**	**1 692**	**1 518**
z toho ve věku (%):										
20–24 let	26,2	24,8	23,9	24,4	24,8	27,1	27,3	25,5	26,1	25,4
25 let a starší	66,2	68,1	69,9	69,4	69,2	68,2	68,9	70,9	69,7	69,8

S celkovým poklesem počtu žáků ve středních školách koresponduje i každoroční pokles počtu nově přijatých žáků do 1. ročníku. Počet 12,5 tisíc nově přijatých žáků v roce 2016 byl proti skutečnosti roku 2007 o 5,4 tisíc nižší (o 30,4 %).

Tab. 2.5 Střední školy

Pramen: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17
Žáci celkem	**65 148**	**64 333**	**62 996**	**60 184**	**56 500**	**52 638**	**49 670**	**47 791**	**46 695**	**46 184**
z toho dívky (%)	49,9	49,9	49,6	49,3	49,4	49,2	49,0	48,9	49,2	49,3
z toho v denní formě vzdělávání (%)	94,9	94,8	95,2	95,1	95,3	95,6	95,9	96,4	96,4	96,7
v tom podle druhu vzdělávání (%):										
střední vzdělávání	0,3	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4	0,5
střední vzdělávání s výučním listem[1)]	20,7	20,2	20,3	20,4	20,8	21,2	21,8	21,9	21,4	20,9
střední vzdělávání s maturitní zkouškou (všeobecné)	27,7	27,9	27,9	28,1	28,9	29,7	30,6	31,5	32,5	33,1
střední vzdělávání s maturitní zkouškou (odborné)[1)]	43,9	44,3	44,4	44,0	43,4	42,7	41,7	41,5	41,1	41,4
nástavbové studium	7,3	7,3	7,1	7,1	6,5	6,0	5,5	4,6	4,5	4,1
Nově přijatí do 1. ročníku	**17 918**	**17 585**	**17 004**	**15 250**	**14 160**	**13 158**	**13 158**	**12 931**	**12 813**	**12 472**
Absolventi	**15 111**	**14 336**	**13 277**	**12 905**	**12 467**	**11 687**	**10 352**	**9 538**	**8 824**	**.**
v tom podle druhu vzdělávání (%):										
střední vzdělávání	0,4	0,4	0,4	0,6	0,6	0,7	0,8	0,7	0,8	.
střední vzdělávání s výučním listem[1)]	25,6	24,7	23,9	25,9	26,9	24,4	27,8	29,2	28,5	.
střední vzdělávání s maturitní zkouškou (všeobecné)	20,1	21,8	24,0	23,5	24,0	24,1	24,9	26,5	27,4	.
střední vzdělávání s maturitní zkouškou (odborné)[1)]	43,0	43,3	43,3	42,3	42,2	45,1	41,0	39,9	40,0	.
nástavbové studium	10,9	9,8	8,4	7,7	6,4	5,8	5,5	3,7	3,2	.

[1)] včetně zkráceného studia

Graf 2.6 Absolventi středních škol podle druhu vzdělávání a krajů ve školním roce 2015/16

Pramen: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

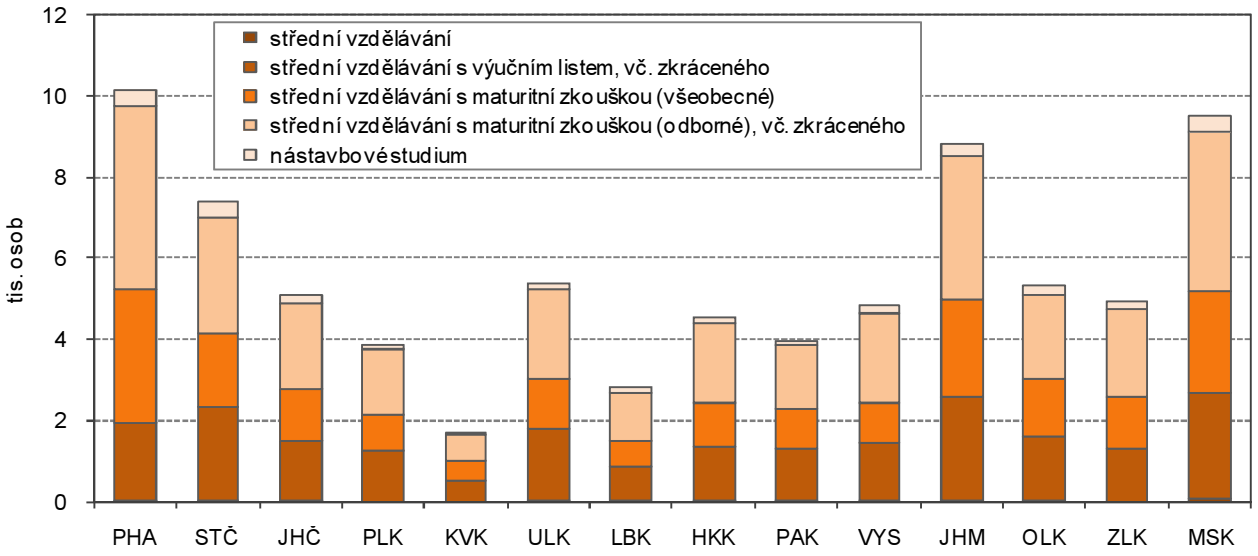

Pokles počtu absolventů středních škol byl ještě výraznější. V roce 2015 bylo v kraji evidováno 8,8 tisíc absolventů středních škol (3. nejvyšší počet mezi kraji), z tohoto počtu bylo 6,2 tisíc absolventů s maturitní

zkouškou (70,7 %). Proti roku 2007 se jejich celkový počet snížil o 6,3 tisíc (o 41,6 %), počet absolventů s maturitou poklesl o 4 952 (o 44,3 %). Podíl absolventů s maturitní zkouškou (vč. nástavbového studia) na absolventech středních škol celkem v roce 2015 byl mezi kraji 4. nejvyšší, v čele pomyslného žebříčku byla Praha s 80,6 %, na konci pak Pardubický kraj s podílem 66,1 %.

U věkové skladby žáků v denní formě vzdělávání na středních školách tvoří většinu skupina žáků ve věku 15−19 let. Víceletá gymnázia sehrávají svoji roli ve zvyšujícím se podílu žáků do 14 let, zvyšoval se ale i podíl žáků denního studia ve věku 20 a více let. U ostatních forem vzdělávání (večerní, dálkové, distanční a kombinované) jsou zastoupeni především žáci ve věku 25 a více let.

Gymnázia (střední školy vyučující obory gymnázií)

Třetina žáků středních škol v kraji studuje na gymnáziích. V roce 2016 navštěvovalo gymnázia 15,3 tisíc žáků, propad jejich počtu proti roku 2007 byl ve srovnání s ostatními obory středních škol relativně nejnižší. Rozdíl činil 2,8 tisíc žáků, což představovalo pokles stavu o 15,4 %. Gymnázia patří ke středním školám, v nichž je vyšší podíl dívek, i když i tento podíl se během 10 let snížil o 2,0 bodu na 57,3 % v roce 2016.

Tab. 2.6 Střední školy vyučující obory gymnázií
Pramen: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17
Žáci celkem	**18 077**	**17 957**	**17 557**	**16 920**	**16 340**	**15 639**	**15 182**	**15 061**	**15 159**	**15 291**
z toho dívky (%)	59,3	59,3	59,1	58,8	58,5	58,2	57,7	57,4	57,5	57,3
z toho v denní formě vzdělávání (%)	99,8	99,7	99,7	99,6	99,6	99,6	99,8	99,9	99,9	99,9
v tom podle délky vzdělávání (%):										
4 roky	40,4	40,8	40,5	40,0	39,5	39,1	38,9	38,6	39,0	39,2
6 let	8,1	8,3	8,6	9,1	9,6	10,7	11,5	12,1	12,7	13,2
8 let	51,6	50,9	50,9	50,9	50,9	50,2	49,6	49,3	48,3	47,6
Nově přijatí do 1. ročníku	**3 152**	**3 174**	**2 989**	**2 908**	**2 851**	**2 657**	**2 735**	**2 813**	**2 886**	**2 875**
Absolventi	**3 036**	**3 119**	**3 182**	**3 038**	**2 986**	**2 813**	**2 579**	**2 524**	**2 418**	**.**
v tom podle délky vzdělávání (%):										
4 roky	56,8	55,9	57,9	55,4	55,6	54,8	57,3	54,8	54,1	.
6 let	6,8	8,2	6,6	7,8	6,3	8,0	9,0	9,5	10,3	.
8 let	36,4	35,8	35,4	36,8	38,1	37,2	33,7	35,7	35,6	.

V hodnocení zastoupení žáků podle délky vzdělávání je třeba uvést, že na úkor podílu žáků 4letého a 8letého studia rostl podíl žáků 6letého studia. Nejrozšířenější však v celém období i přes pokles podílu zůstávají žáci v 8letém studiu. I z tohoto důvodu se podíl denní formy vzdělávání na gymnáziích blíží hranici 100 %.

Graf 2.7 Žáci gymnázií podle délky vzdělávání a krajů ve školním roce 2016/17
Pramen: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

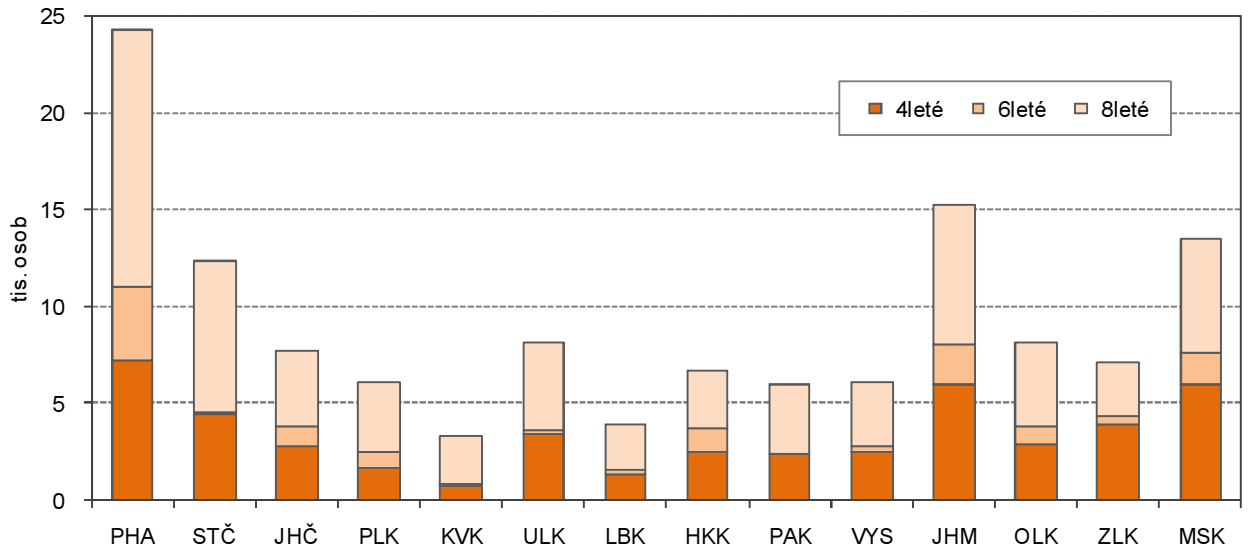

Počet nově přijatých žáků do 1. ročníku sice s odstupem 10 let poklesl o 277 žáků, tj. o 8,8 %. Ovšem růst počtu žáků na základních školách do dalších let naznačuje opětovného zvýšení zájmu o studium na gymnáziích. Z jednotlivých ukazatelů, charakterizujících gymnázia v kraji, byl nejvyšší propad zaznamenán u počtu absolventů. V roce 2015 studium na gymnáziu úspěšně ukončilo 2 418 absolventů, jejich počet byl proti roku 2007 o pětinu nižší (o 618 žáků, tj. o 20,4 %).

Střední školy vyučující obory odborného vzdělání

V roce 2016 byli mezi žáky středních škol vyučujících obory odborného vzdělávání bez nástavbového studia téměř dvěma třetinami zastoupeni žáci škol středního vzdělávání s maturitní zkouškou (odborné) – 19,1 tisíc žáků tvořilo 65,9 % celku. Obory středního vzdělávání s výučním listem navštěvovalo 9,6 tisíc žáků (33,3 %) a pouze 239 žáků bylo v oborech středního vzdělávání (0,8 % celku). Jen v tomto početně nejméně zastoupeném druhu vzdělávání byl ve srovnání stavu roku 2016 s rokem 2007 zaznamenán nárůst – nárůst počtu žáků (o 23,8 %), nárůst počtu nově přijatých do 1. ročníku (o 18,8 %) i nárůst počtu absolventů v roce 2015 (o 16,1 %).

Tab. 2.7 Střední školy vyučující obory odborného vzdělání bez nástavbového studia

Pramen: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17
Žáci celkem	**42 285**	**41 673**	**40 997**	**39 001**	**36 505**	**33 865**	**31 756**	**30 522**	**29 426**	**28 993**
Nově přijatí do 1. ročníku	**12 493**	**12 103**	**11 871**	**10 290**	**9 585**	**9 076**	**9 155**	**9 076**	**8 876**	**8 649**
Absolventi	**10 421**	**9 805**	**8 982**	**8 879**	**8 689**	**8 198**	**7 208**	**6 661**	**6 123**	**.**
	Střední vzdělávání									
Žáci celkem	**193**	**228**	**226**	**236**	**239**	**230**	**212**	**185**	**207**	**239**
z toho dívky (%)	48,7	48,7	51,3	44,5	49,4	52,2	54,2	47,0	50,2	52,3
z toho v denní formě vzdělávání (%)	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Nově přijatí do 1. ročníku	**112**	**145**	**109**	**114**	**112**	**127**	**116**	**75**	**110**	**133**
Absolventi	**62**	**56**	**57**	**74**	**73**	**78**	**86**	**71**	**72**	**.**
	Střední vzdělávání s výučním listem[1)]									
Žáci celkem	**13 510**	**12 970**	**12 782**	**12 273**	**11 734**	**11 181**	**10 808**	**10 484**	**10 007**	**9 649**
z toho dívky (%)	33,8	33,0	32,9	32,5	32,0	31,8	31,5	31,7	32,2	32,5
z toho v denní formě vzdělávání (%)	99,2	99,2	99,2	99,2	99,0	98,7	98,4	98,2	98,0	97,9
Nově přijatí do 1. ročníku	**4 750**	**4 479**	**4 577**	**4 072**	**3 889**	**3 825**	**3 803**	**3 902**	**3 721**	**3 523**
Absolventi	**3 862**	**3 538**	**3 176**	**3 342**	**3 356**	**2 848**	**2 873**	**2 788**	**2 517**	**.**
	Střední vzdělávání s maturitní zkouškou (odborné)[1)]									
Žáci celkem	**28 582**	**28 475**	**27 989**	**26 492**	**24 532**	**22 454**	**20 736**	**19 853**	**19 212**	**19 105**
z toho dívky (%)	52,7	52,6	51,9	51,9	52,0	52,1	52,5	52,5	52,8	52,3
z toho v denní formě vzdělávání (%)	97,4	97,6	97,8	97,5	97,3	97,1	96,8	96,7	96,9	97,2
Nově přijatí do 1. ročníku	**7 631**	**7 479**	**7 185**	**6 104**	**5 584**	**5 124**	**5 236**	**5 099**	**5 045**	**4 993**
Absolventi	**6 497**	**6 211**	**5 749**	**5 463**	**5 260**	**5 272**	**4 249**	**3 802**	**3 534**	**.**

[1)] včetně zkráceného studia

Nejvýraznější pokles byl zaznamenán v nejpočetněji zastoupených oborech, tedy u středního vzdělávání s maturitní zkouškou (odborné). Počet žáků v roce 2016 byl o 33,2 % nižší (pokles o 9,5 tisíc žáků), počet nově přijatých do 1. ročníku poklesl o 34,6 % (o 2,6 tisíc) a počet absolventů v roce 2015 poklesl ve srovnání s rokem 2007 o 45,6 % (o 3,0 tisíc).

Vcelku výrazný pokles počtu žáků byl ve sledovaných 10 letech zaznamenán i u středního vzdělávání s výučním listem. Pouze v tomto druhu vzdělávání je výrazná převaha chlapců, dívky v jednotlivých letech netvořily ani třetinu z celkových počtů. Počet žáků v roce 2016 byl o 3,9 tisíc nižší (pokles o 28,6 %), počet nově přijatých do 1. ročníku poklesl o 1,2 tisíc (o 25,8 %) a počet absolventů v roce 2015 poklesl ve srovnání s rokem 2007 o 1,3 tisíc (o 34,8 %).

Střední školy vyučující obory nástavbového studia

Střední školy vyučující obory nástavbového studia ze všech druhů středoškolského vzdělávání zaznamenaly nejvyšší propad počtu žáků, Počet 1,9 tisíc žáků v roce 2016 tvořil pouze dvě pětiny stavu roku 2007 – počet žáků poklesl o 2,9 tisíc, tj. o 60,3 %. Také mezi žáky nástavbového studia převažují chlapci, i když jejich převaha není tak výrazná jako u oborů vzdělávání s výučním listem.

Úměrně celkovému poklesu klesal i počet nově přijatých do 1. ročníku (pokles o tři pětiny), počet absolventů v roce 2015 tvořil dokonce jen necelou jednu pětinu počtu roku 2007.

Tab. 2.8 Střední školy vyučující obory nástavbového studia
Pramen: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17
Žáci celkem	**4 786**	**4 703**	**4 442**	**4 263**	**3 655**	**3 134**	**2 732**	**2 208**	**2 110**	**1 900**
z toho dívky (%)	43,1	44,5	45,4	44,6	46,0	45,0	42,3	40,0	38,4	39,2
z toho v denní formě vzdělávání (%)	48,9	47,0	49,1	49,9	50,7	53,6	55,9	60,2	57,9	59,2
Nově přijatí do 1. ročníku	**2 273**	**2 308**	**2 144**	**2 052**	**1 724**	**1 425**	**1 268**	**1 042**	**1 051**	**948**
Absolventi	**1 654**	**1 412**	**1 113**	**988**	**792**	**676**	**565**	**353**	**283**	**.**

Konzervatoře

Nejstabilnější situace ze středních škol v kraji byla v konzervatořích. V letech 2007 až 2016 se počet žáků ve dvou konzervatořích v kraji pohyboval v rozmezí od 481 v roce 2013 po 533 v roce 2008, v roce 2016 jich bylo 489. Všichni žáci v roce 2016 byli v denní formě studia. Do 1. ročníku bylo v roce 2016 nově přijato 84 žáků (počet přijatých se pohyboval v rozmezí 66 až 93 žáků). Studium v roce 2015 (i v roce 2014) absolvovalo 52 žáků, což byl nejnižší počet ve sledovaném období. Nejvíce absolventů, a to 65, bylo v letech 2008, 2009 a 2012.

Vyšší odborné a vysoké školy

Na **vyšších odborných školách** (VOŠ) v kraji v roce 2016 studovalo 2 359 studentů (po Praze 2. nejvyšší počet mezi kraji). Od roku 2010, kdy byl zaznamenán nejvyšší stav studentů VOŠ, jejich počet klesal až na minimum právě v roce 2016. Podobně jako na většině středních škol i na VOŠ mezi studenty převažují ženy, i když podíl více než 77 % v letech 2015 a 2016 byl od roku 2007 nejnižší. Přibližně tři čtvrtiny studentů VOŠ volí denní formu vzdělávání, v roce 2016 to bylo 1 768 studentů, tj. 74,9 % z celku.

Tab. 2.9 Vyšší odborné školy
Pramen: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17
Studenti celkem	**3 402**	**3 322**	**3 397**	**3 737**	**3 615**	**3 376**	**3 182**	**2 896**	**2 652**	**2 359**
z toho ženy (%)	80,5	79,0	79,6	78,4	79,0	78,5	79,4	79,7	77,5	77,6
z toho v denní formě vzdělávání (%)	80,8	79,7	77,3	72,3	73,0	73,5	74,5	75,6	76,6	74,9
v tom ve věku (%):										
do 19 let	11,0	10,8	11,5	10,2	8,3	9,2	7,8	8,2	8,8	8,6
20–24 let	73,8	71,8	69,8	67,6	71,4	71,1	74,5	74,8	73,3	73,5
25–29 let	7,0	7,7	7,5	7,8	7,5	7,2	7,7	8,6	8,5	8,5
30 a více let	8,2	9,7	11,2	14,4	12,9	12,5	10,1	8,3	9,4	9,4
Nově přijatí do 1. ročníku	**1 285**	**1 292**	**1 405**	**1 579**	**1 309**	**1 294**	**1 256**	**1 123**	**1 059**	**947**
Absolventi	**809**	**806**	**706**	**825**	**984**	**777**	**758**	**721**	**675**	**.**

Do 1. ročníku bylo v roce 2016 nově přijato pouze 947 studentů, tento počet byl proti roku 2007 o čtvrtinu nižší (snížení o 338 studentů, tj. o 26,3 %). Podobný pokles byl zaznamenán i u počtu absolventů VOŠ, v roce 2015 studium ukončilo 675 studentů, což byl počet nejnižší ve sledovaném období a proti roku 2007 byl o 134 absolventů nižší (o 16,6 %).

Mezi studenty VOŠ bez rozlišení formy vzdělávání bylo nejvíce studentů ve věku 20−24 let. V roce 2016 tvořili 73,5 % celku a v okolí této hodnoty se pohybovaly podíly i v minulých letech. Ovšem jak je patrné z grafu 2.8 s hodnotami roku 2017, výrazné rozdíly jsou ve věkovém složení mezi studenty denní formy vzdělávání a studenty ostatních forem vzdělávání. Znovu převládají studenti ve věku 20−24 let. Ale zatímco u denní formy, v níž bylo evidováno 1 768 studentů, bylo pouze 11 studentů ve věku 30 a více let (0,6 % celku), u studentů v ostatních formách vzdělávání (591 studentů) tvořili již 35,5 % (210 studentů).

Na veřejných a soukromých **vysokých školách** v Jihomoravském kraji studovalo v roce 2016 celkem 53,4 tisíc studentů státního občanství ČR. Od roku 2007 se jejich počet snížil o 12,5 tisíc (tj. o 19,0 %). Nejvyšší počet studentů státního občanství ČR s místem výuky v kraji byl zaznamenán v roce 2010, a to 72,2 tisíc. Bydliště v Jihomoravském kraji mělo v roce 2016 29,8 tisíc studentů vysokých škol se státním občanstvím ČR. Také zde došlo k poklesu jejich počtu proti roku 2007 – snížení o 7,0 tisíc (o 19,0 %), přesto

byl tento počet mezi kraji 4. nejvyšší. Nejvyšší počet studentů s bydlištěm v kraji (s občanstvím ČR) byl v uplynulých 10 letech zaznamenán v roce 2009, a to 40,1 tisíc.

Graf 2.8 Studenti vyšších odborných škol podle formy vzdělávání a věku v Jihomoravském kraji ve školním roce 2016/17

Pramen: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

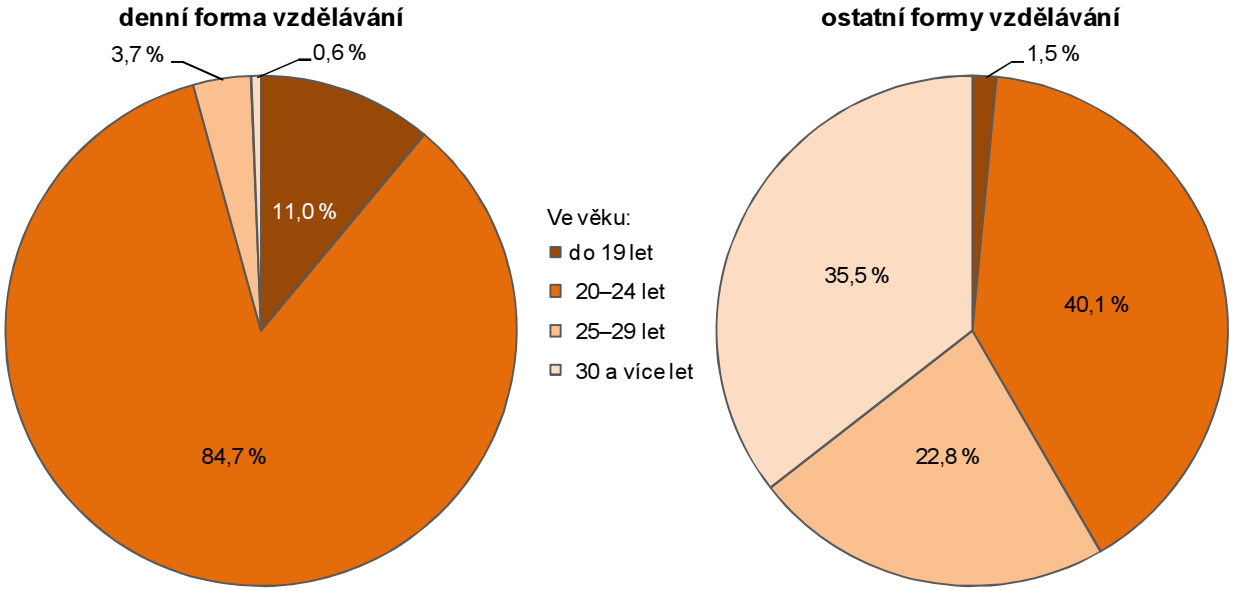

Také mezi studenty vysokých škol v období uvedeném v tabulce 2.10 převažovaly ženy, od roku 2009 jejich podíl přesahuje vždy hranici 56 %. V roce 2016 byl podíl 56,5 % tvořen 16,8 tisíci studentkami, proti roku 2007 jich bylo ale o 3,3 tisíc méně. Tři čtvrtiny studentů s bydlištěm v kraji studovaly v letech 2014 až 2016 v prezenční formě studia, v letech 2008 až 2010 byl tento podíl pod 72 %. V roce 2016 v prezenční formě studovalo 22,5 tisíc studentů – za 10 let pokles o 4,4 tisíc, tj. o 16,2 %.

Graf 2.9 Studenti veřejných a soukromých vysokých škol (státního občanství ČR) v Jihomoravském kraji

Pramen: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

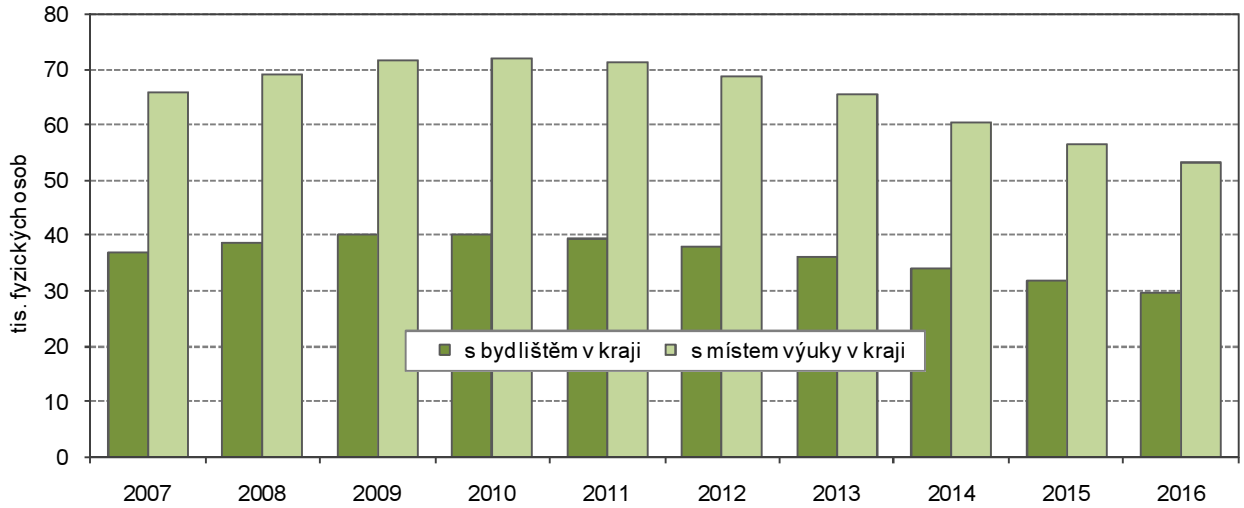

Největší část „jihomoravských" studentů studovalo v roce 2016 v bakalářském studijním programu (17,2 tisíc, tj. 57,8 % celku), v četnosti následovalo magisterské navazující studium (7,6 tisíc, tj. 25,4 %), v magisterském studijním programu bylo 2,9 tisíc studentů (9,6 %) a v doktorském studiu 2,5 tisíc studentů (8,5 %). Pouze v počtu studentů v magisterském navazujícím studiu došlo proti roku 2007 ke zvýšení, a to o 1,1 tisíc studentů, tj. o 16,3 %. U ostatních studijních programů došlo k poklesu počtů – v bakalářské o 5,1 tisíc (o 23,0 %), v magisterském o 2,6 tisíc (o 47,8 %) a v doktorském o 596 studentů (o 19,0 %).

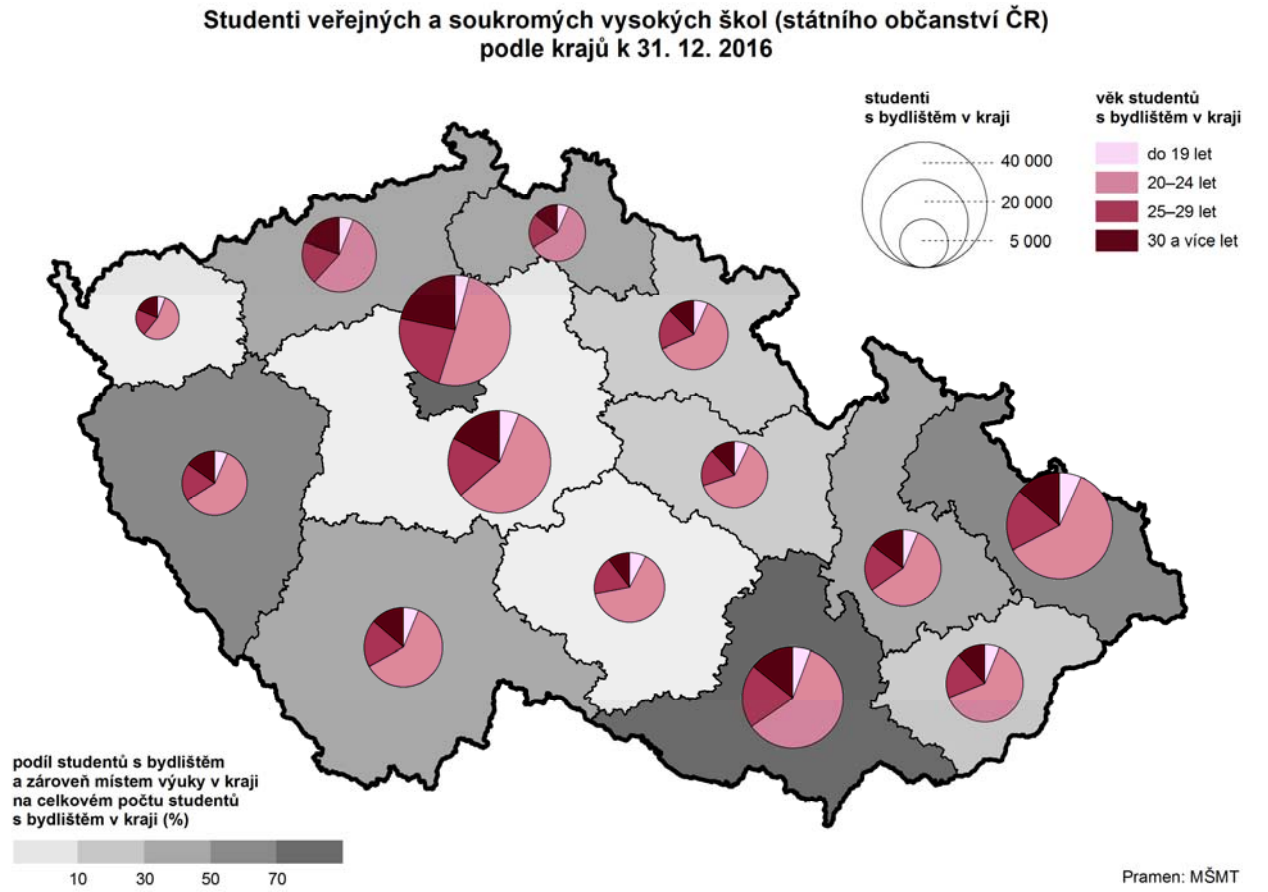

Věkové složení studentů s bydlištěm v kraji bylo v minulých letech spíše stálé, největší skupinou byli studenti ve věku 20−24 let a nejmenší skupinou studenti do 19 let. V roce 2016 bylo mezi studenty i 4,3 tisíc studentů ve věku 30 a více let, což byl mezi kraji počet 4. nejvyšší, podíl z celku 14,3 % byl 7. nejnižší. Nejvyšší počet i podíl studentů ve věku 30 a více let byl v Praze – 7,8 tisíc, resp. 21,7 %.

Tab. 2.11 Veřejné a soukromé vysoké školy – absolventi státního občanství ČR

Pramen: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Absolventi státního občanství ČR[1)]	**7 510**	**8 561**	**9 259**	**9 370**	**9 773**	**9 705**	**9 643**	**9 113**	**8 531**	**8 028**
z toho ženy (%)	55,6	56,9	59,0	60,4	60,1	61,8	61,0	60,3	60,2	60,0
z toho v prezenční formě studia (%)	78,5	76,8	74,8	74,0	72,7	72,8	72,7	74,1	76,2	77,8
v tom podle typu studijního programu (%):										
bakalářský	51,3	52,1	54,8	53,6	54,0	55,5	55,0	54,9	53,3	51,3
magisterský	25,7	18,0	11,1	8,7	6,6	6,6	5,6	5,8	6,5	7,0
magisterský navazující	18,7	26,0	30,4	34,5	36,1	34,4	36,0	35,8	36,4	38,0
doktorský	4,6	4,1	3,9	3,5	3,5	3,7	3,6	3,6	4,0	3,8

[1)] s bydlištěm v kraji; ve fyzických osobách, tj. každý absolvent je uveden jen jednou, celkový počet absolventů tak nemusí souhlasit se součty za jednotlivé typy studijních programů

Z 29,8 tisíc studentů vysokých škol státního občanství ČR s bydlištěm v Jihomoravském kraji 22,6 tisíc studentů studuje veřejnou či soukromou vysokou školu v Jihomoravském kraji (v kraji bydlí i studuje). Podíl "místních studentů", tj. bydlících a zároveň studujících v kraji, na celkovém počtu studentů s bydlištěm v kraji (státního občanství ČR) tak v roce 2016 činil 76,0 %, což byl 2. nejvyšší podíl mezi kraji (po Praze s 87,5 %).

Zařízení pro výkon ústavní a ochranné výchovy – dětské domovy, dětské domovy se školou, diagnostické ústavy, výchovné ústavy

V roce 2016 bylo v zařízeních pro výkon ústavní a ochranné výchovy v Jihomoravském kraji celkem 514 osob. Tento počet byl 4. nejvyšší mezi kraji a tvořil 7,9 % z republikového celku. Mezi uživateli těchto zařízení bylo 233 dívek, tj. 45,3 %. Podíl dívek byl mezi kraji 4. nejvyšší, nejvyšší podíl dívek byl v Kraji Vysočina (63,7 %) a nejnižší v Královéhradeckém kraji (34,1 %).

Graf 2.10 Děti a mládež v zařízeních pro výkon ústavní výchovy a ochranné výchovy podle krajů ve školním roce 2016/17

Pramen: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

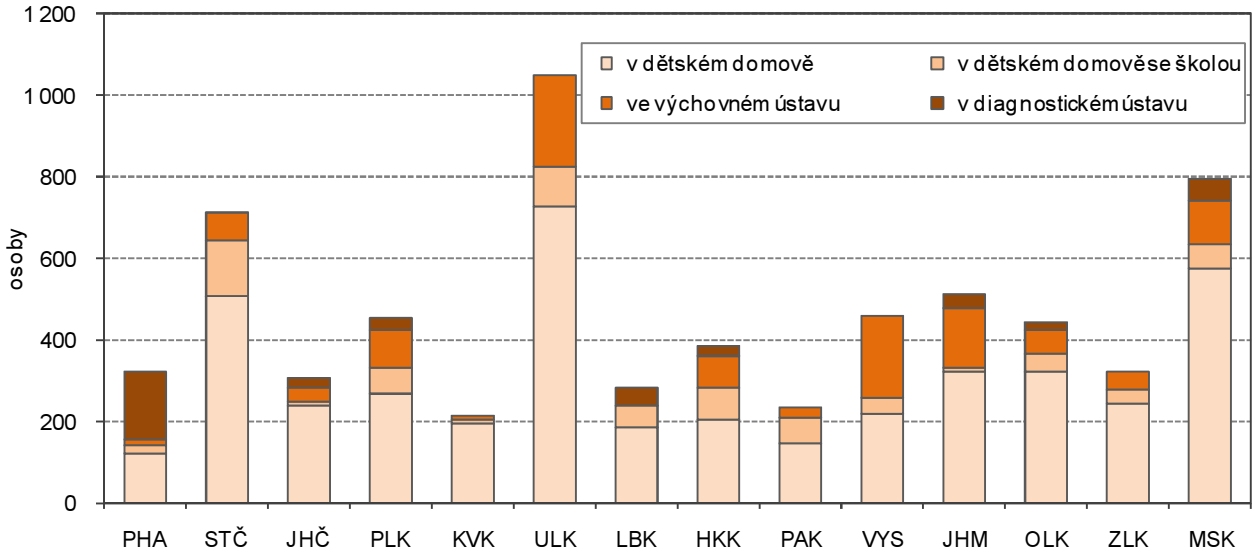

Mezi „chovanci“ v zařízeních v kraji bylo 30 dětí ve věku před zahájením povinné školní docházky (PŠD), z toho 17 dívek a 230 dětí plnící PŠD (44,7 % celku), z toho 101 dívek. Ve „stavu" po ukončení PŠD zde bylo 254 osob (z toho 115 dívek), v tomto počtu bylo 180 osob ve věku 15−18 let a 74 osob ve věku 18 a více let.

Graf 2.11 Děti a mládež v dětských domovech podle vztahu k povinné školní docházce a krajů ve školním roce 2016/17

Pramen: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

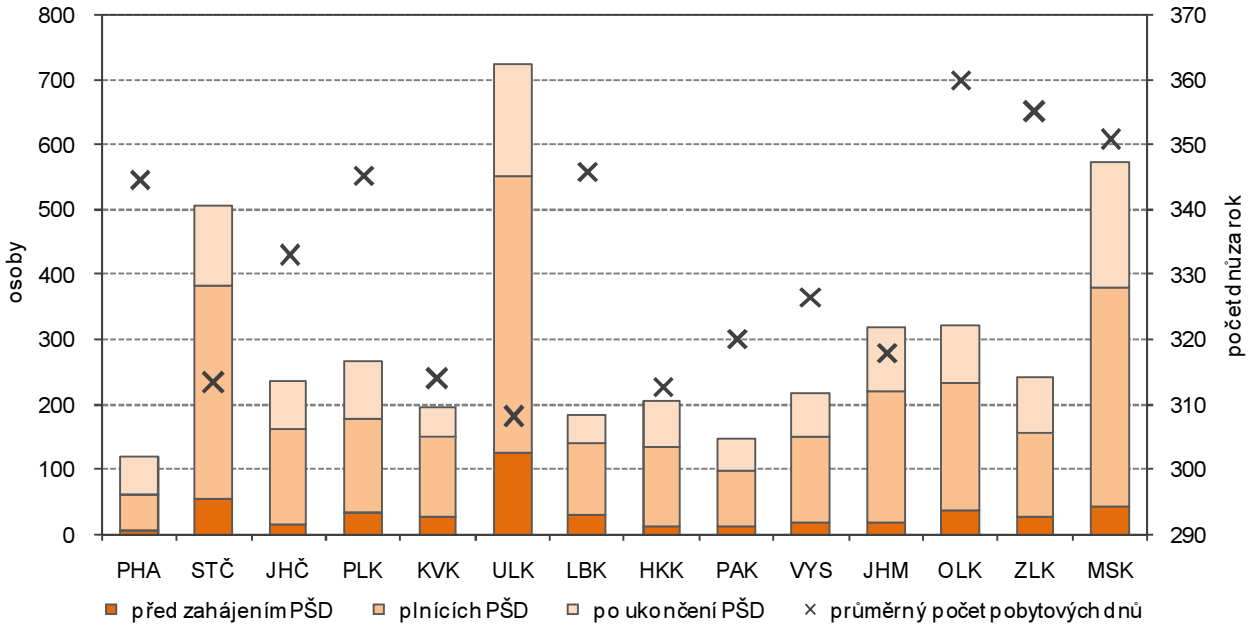

Největší část osob v zařízeních pro výkon ústavní a ochranné výchovy v kraji tvořily děti v dětských domovech (320 dětí, tj. 62,3 % z celku) a ve výchovných ústavech (146 dětí, tj. 28,4 % z celku). Pro úplnost – v roce 2016 bylo v kraji i 35 dětí v diagnostickém ústavu a 13 dětí v dětském domově se školou.

Počet dětí v dětských domovech v kraji byl v posledních letech relativně stálý. Maxima dosáhl v roce 2005 (360 dětí) a nejnižší byl v roce 2011 (315 dětí). Z celkového počtu dětí v dětských domovech v kraji v roce 2016 bylo 148 dívek (46,3 %).

Z celkového počtu dětí v dětských domovech v kraji 20 z nich (6,3 %) bylo před zahájením PŠD. Tento podíl byl 2. nejnižší mezi kraji po Praze s podílem 5,0 %, nejvyšší podíl byl zaznamenán v Ústeckém kraji, a to 17,5 %. PŠD plnilo 200 dětí z dětských domovů v kraji (62,5 % z celku, což byl 2. nejvyšší podíl mezi kraji po Středočeském kraji s 64,5 %) a 100 osob v již mládežnickém věku mělo po ukončení PŠD.

Průměrný počet 318 pobytových dnů, které strávily děti v dětských domovech, patřil mezi kraji spíše k nižším, průměr ČR činil 330 dnů. Nejnižší hodnota byla zjištěna v Ústeckém kraji (308 dnů), naopak v Olomouckém kraji to bylo 360 dnů.

3. Ekonomická aktivita

Ekonomická aktivita podle pohlaví a věku (VŠPS)

Počet obyvatel ve věku 15−29 let se v kraji od roku 2001 snížil o 74 tisíc na 189 tisíc a jejich podíl v populaci ve věku 15 a více let poklesl na pětinu. Celkem 51 % příslušníků mladé generace bylo v roce 2016 ekonomicky aktivní, podíl však poklesl o 4 procentní body. Míra ekonomické aktivity v mladé generaci byla vždy vyšší u mužů, u obou pohlaví se zvyšovala postupně s věkem. Ve vývoji v čase podle pohlaví a věkových skupin se však v kraji odlišovala míra ekonomické aktivity žen ve věku 25−29 let, která jako jediná od roku 2001 vzrostla.

Údaje o pracovní síle, míře ekonomické aktivity, míře zaměstnanosti či nezaměstnanosti jsou získávány z Výběrového šetření pracovních sil (dále jen VŠPS). Obyvatelstvo ve věku 15 a více let tvoří osoby ekonomicky aktivní (zaměstnaní, nezaměstnaní) a ekonomicky neaktivní (žáci, studenti, důchodci). Při posuzování výsledků VŠPS je třeba mít na zřeteli, že se jedná o výběrové šetření, výsledné údaje jsou reprezentativní statistické odhady zatížené určitou statistickou chybou, především na úrovni regionů.

Tab. 3.1 Osoby ve věku 15–29 let podle ekonomického postavení a pohlaví
Zdroj: Výběrové šetření pracovních sil

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Zaměstnaní	**107,1**	**101,5**	**96,2**	**92,9**	**91,0**	**92,5**	**96,3**	**93,5**	**90,6**	**89,0**
muži	63,4	61,8	56,3	53,5	53,7	53,7	52,7	53,0	49,8	52,8
ženy	43,7	39,7	39,9	39,4	37,3	38,8	43,6	40,5	40,7	36,3
Nezaměstnaní	**8,1**	**5,5**	**11,4**	**12,8**	**12,9**	**15,0**	**12,8**	**10,9**	**9,5**	**7,6**
muži	4,0	3,3	7,4	8,0	7,3	9,1	8,3	7,0	4,9	3,0
ženy	4,1	2,2	4,1	4,8	5,6	5,9	4,5	3,9	4,5	4,6
Ekonomicky neaktivní	**122,5**	**128,6**	**123,2**	**119,0**	**114,4**	**104,7**	**97,2**	**96,1**	**94,6**	**92,3**
muži	54,2	55,9	54,9	54,1	51,1	46,0	44,7	42,5	44,6	40,7
ženy	68,4	72,7	68,3	65,0	63,4	58,7	52,5	53,6	50,0	51,6

Podle výsledků VŠPS bylo v Jihomoravském kraji v roce 2016 celkem 995,8 tisíc osob ve věku 15 a více let, v tomto počtu bylo 189,0 tisíc osob ve věku 15−29 let. V porovnání s rokem 2001 se počet osob ve věku 15 a více let v kraji zvýšil o 48,0 tisíc, ale počet osob ve věku 15−29 let poklesl o 74,4 tisíc. Zatímco podíl „mladé“ generace v roce 2001 představoval 27,8 %, v roce 2016 to bylo jen 19,0 %.

Graf 3.1 Osoby ve věku 15 až 29 let podle ekonomického postavení v Jihomoravském kraji
Zdroj: Výběrové šetření pracovních sil

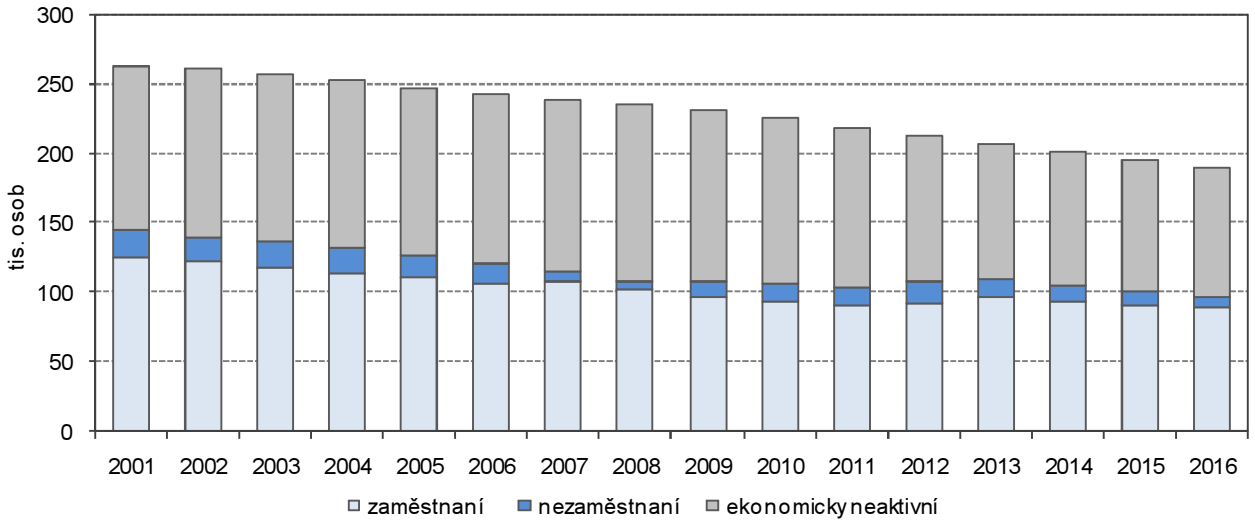

V populaci v kraji v roce 2016 bylo 601,1 tisíc osob, které tvořily pracovní sílu (577,9 tisíc osob zaměstnaných a 23,2 tisíc osob nezaměstnaných). Ekonomicky neaktivních mezi osobami ve věku 15 a více let bylo 394,7 tisíc. V mladé generaci bylo 92,3 tisíc ekonomicky neaktivních (48,9 % z mladých celkem, resp. 23,4 % z neaktivních celkem) a 96,6 tisíc ekonomicky aktivních (51,1 % z mladých celkem, resp. 16,1 % z pracovní síly v kraji). Zatímco podíl mladé generace z celkového počtu ekonomicky neaktivních byl téměř na úrovni republikové hodnoty (23,3 %) a uprostřed mezikrajského žebříčku, podíl z celkového počtu ekonomicky aktivních (pracovní síly) byl mezi kraji 3. nejnižší a pod úrovní podílu v ČR (16,5 %).

V souladu s celkovým poklesem počtu osob ve věku 15−29 let poklesl v porovnání s rokem 2001 i objem mladé pracovní síly (o 48,1 tisíc osob) a mladých ekonomicky neaktivních (o 26,3 tisíc osob). Počet zaměstnaných mužů poklesl o 20,2 tisíc a počet zaměstnaných žen o 16,4 tisíc. Poklesl ale i počet nezaměstnaných mužů (o 7,6 tisíc) a nezaměstnaných žen (o 3,9 tisíc). Podíl ekonomicky aktivních v mladé generaci v roce 2001 činil 55,0 % a v roce 2016 poklesl na již uvedených 51,1 %.

V roce 2001 zaměstnaní mladí muži tvořili 25,6 % zaměstnaných, v roce 2016 tento podíl poklesl na 16,3 %, tedy o 9,3 bodu. Obdobný pokles byl zaznamenán i u podílu zaměstnaných mladých žen – v roce 2001 mladé zaměstnané ženy tvořily 23,6 % zaměstnaných, v roce 2016 již jen 14,3 % (o 9,3 bodu méně). Nesourodá situace byla u nezaměstnaných. V roce 2001 nezaměstnaní mladí muži tvořili 46,9 % nezaměstnaných, v roce 2016 tento podíl poklesl na 28,0 %, tedy o 18,9 bodu. Mladé nezaměstnané ženy tvořily v roce 2001 34,4 % nezaměstnaných, v roce 2016 pak 36,9 % (o 2,5 bodu více). Na počtu ekonomicky aktivních se tak mladá generace v roce 2001 podílela 26,1 % (o 10,0 procentních bodů více než v roce 2016) i na počtu ekonomicky neaktivních (30,2 %, tj. o 6,8 bodu více než v roce 2016).

Pokles podílu mladé generace v ekonomicky aktivním životě lze dokladovat i specifickou mírou ekonomické aktivity (podíl počtu zaměstnaných a nezaměstnaných v daném věku na celkovém počtu osob v daném věku). Je nutno uvést, že u specifických měr ekonomické aktivity používáme tříleté klouzavé průměry, abychom snížili riziko statistické chyby při dopočtu z výběrového souboru na celou populaci těchto věkových skupin.

Graf 3.2 Míra ekonomické aktivity obyvatel Jihomoravského kraje podle pohlaví a věku (tříleté průměry)

Zdroj: Výběrové šetření pracovních sil

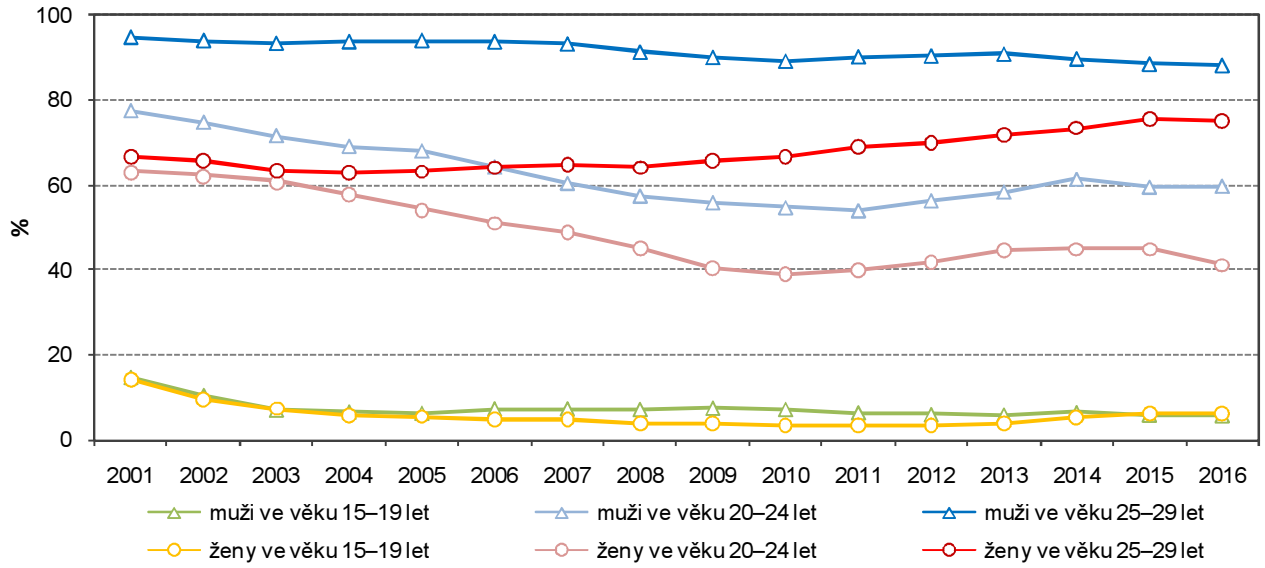

Pokud rozdělíme mladou generaci na 3 věkové skupiny, jak je patrné z grafu 3.2, pak byla očekávaně nejnižší míra ekonomické aktivity (EA) u mladých ve věku 15−19 let – u mužů v roce 2016 dosáhla 5,6 % a u žen 6,3 % (tříleté průměry). Pokles míry EA u obou pohlaví proti roku 2001 je zřejmý (u mužů o 9,0 bodu, u žen o 7,9 bodu), ale např. proti roku 2007 je u mužů zaznamenán pokles jen o 1,6 bodu a u žen je dokonce nárůst o míry EA o 1,6 bodu.

U střední věkové skupiny mladých (20−24 let) převyšovala v celém období míra EA mužů hodnotu míry EA žen, ale pokles měr roku 2016 proti roku 2001 byl ze tří věkových skupin nejvyšší. Míra EA mužů této věkové skupiny v roce 2016 v kraji dosáhla 59,7 % a proti roku 2001 byla o 17,7 bodu nižší. Míra EA žen v roce 2016 činila 41,0 % a proti roku 2001 poklesla o 22,0 bodu. Rozdíl mezi mírou EA mužů a žen se zvýšil z 14,4 bodu v roce 2001 na 18,7 bodu v roce 2016.

Míra EA mladých ve věku 25−29 let byla v letech 2001 až 2016 vždy nejvyšší, i když u žen byl odstup od míry EA v nižší věkové skupině v letech 2001 až 2004 minimální. V roce 2016 dosáhla míra EA mužů ve věku 25−29 let 88,2 % a proti roku 2001 poklesla jen o 6,5 bodu. Míra EA žen dosáhla 74,8 % a jako jediná z měr z dosud uvedených věkových skupin podle pohlaví proti roku 2001 vzrostla, a to o 8,3 bodu.

Pokles měr EA mladých lze obecně přisoudit snaze dosáhnout vyššího vzdělání, u nárůstu míry EA žen u výše uvedené věkové skupiny možnou snahou o uspíšení návratu do pracovního procesu v případě porodu dítěte.

Výše měr EA mužů všech tří uvedených věkových skupin v kraji (tříleté průměry) byla v roce 2016 nižší než republikové hodnoty – u mužů ve věku 15−19 let o 1,8 bodu, u věku 20−24 let o 1,2 bodu a u věku 25−29 let o 3,6 bodu. Ovšem míry EA žen ve věku 15−19 let a 25−29 let republikový průměr převyšovaly, a to o 0,5 bodu, resp. o 5,5 boudu. Pouze míra EA žen ve věku 20−24 let byla o 1,4 bodu nižší než republikový průměr.

Graf 3.3 Míra ekonomické aktivity podle věku a krajů v roce 2016 (tříleté průměry)
Zdroj: Výběrové šetření pracovních sil

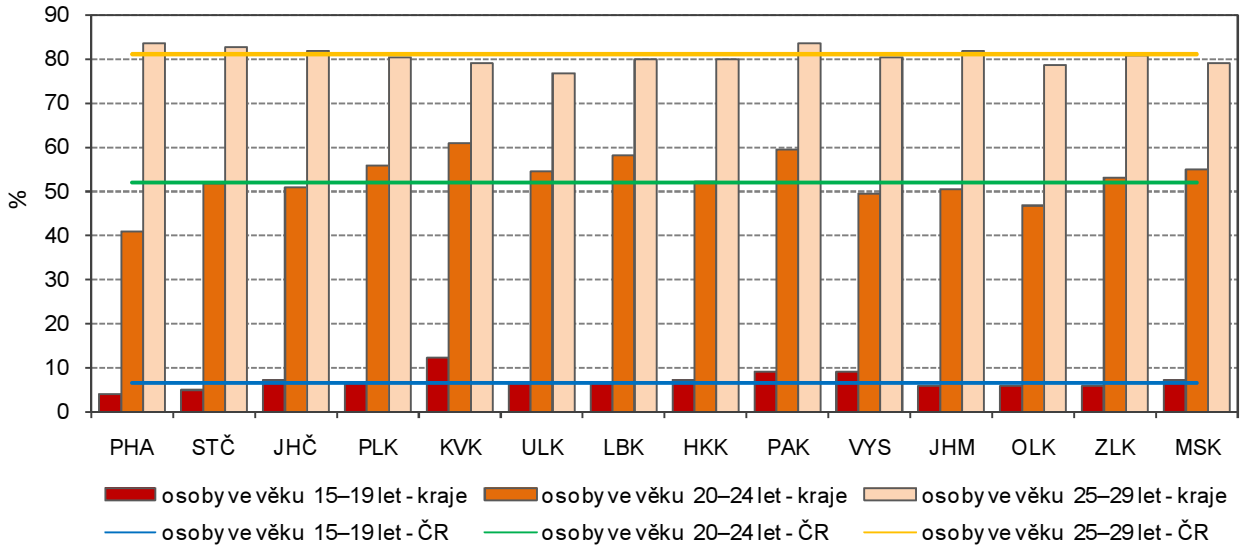

Míra EA mladých ve věku 15−19 let bez rozdílu pohlaví v roce 2016 dosáhla 5,9 %, byla pod úrovní průměru ČR (6,6 %) a mezi kraji byla 4. nejnižší spolu s Olomouckým kraje (nejvyšší v Karlovarském kraji – 12,3 %, nejnižší v Praze 4,2 %). Míra EA mladých v kraji ve věku 20−24 let činila 50,5 %, také byla pod úrovní průměru ČR (51,8 %) a mezi kraji byla také 4. nejnižší (Karlovarský kraj s 60,8 % vs. Praha s 40,9 %). Míra EA mladých v kraji ve věku 25−29 let činila 81,6 %, republikový průměr v tomto případě převyšovala o 0,8 bodu a mezi kraji byla 5. nejvyšší (Pardubický kraj 83,6 % vs. Ústecký kraj 76,6 %).

Zaměstnaní podle postavení v zaměstnání, odvětví činnosti a hlavních tříd zaměstnání

Podle výsledků SLDB 2011 bylo v kraji 100 tisíc zaměstnaných ve věku 15−29 let. Tři pětiny z nich byly ve věku 25−29 let. Většina mladých zaměstnaných byla v pozici zaměstnance, desetina mladých však podnikala. Z odvětví ekonomické činnosti mladých zaměstnaných byly kromě průmyslu výrazně zastoupeny „ostatní činnosti“. Mezi hlavními třídami zaměstnání převládaly pozice specialistů, technických a odborných pracovníků, a především u mužů řemeslníci a opraváři. Více než tři čtvrtiny žen ve věku 20−29 let měly vzdělání ukončené maturitou či vyšší.

Údaje o zaměstnaných v mladé generaci přináší i výsledky Sčítání lidu, domů a bytů z roku 2011 (SLDB 2011). Podle údajů SLDB 2011 v kraji žilo 225,3 tisíc osob ve věku 15−29 let, tvořily 19,4 % z počtu obyvatel v kraji. Mezi mladými bylo 119,9 tisíc ekonomicky aktivních (53,2 % z celku), 90,6 tisíc ekonomicky neaktivních (40,2 % z celku) a u 14,8 tisíc mladých nebyly a údaje o ekonomické aktivitě zjištěny (6,6 %). Podíl „nezjištěno“ byl u mladé generace o 2,3 bodu vyšší, než u údajů za obyvatelstvo kraje celkem.

Mezi mladými ekonomicky aktivními bylo 100,5 tisíc zaměstnaných a 19,4 tisíc nezaměstnaných (16,2 % z počtu ekonomicky aktivních). V podrobnějším věkovém složení mladých ale byly výrazné rozdíly v podílu nezaměstnaných. U věkové skupiny 25−29 let nezaměstnaní tvořili 11,1 % ekonomicky aktivních, ve skupině 20−24 let 21,4 % a ve skupině mladých ve věku 15−19 let již 33,5 % z ekonomicky aktivních.

Z 100,5 tisíc mladých zaměstnaných bylo 4,6 % ve věku 15−19 let, 34,1 % ve věku 20−24 let a 61,3 % ve věku 25−29 let. Z 19,4 tisíc mladých nezaměstnaných bylo 12,1 % ve věku 15−19 let, 48,1 % ve věku 20−24 let a 39,8 % ve věku 25−29 let.

Pokud zohledníme pouze zjištěné hodnoty, pak ve věkové skupině 20−24 let tvořili zaměstnaní 47,3 % z počtu mladých v dané skupině (4. nejnižší hodnota mezi kraji) a ve věkové skupině 25−29 let 77,4 % (6. nejnižší podíl spolu se Zlínským krajem). Podíl zaměstnaných v nižší věkové skupině byl nejvyšší ve Středočeském kraji (54,9 %) a nejnižší v Olomouckém kraji (44,9 %). Podíl zaměstnaných ve vyšší věkové

skupině byl nejvyšší v Praze (81,9 %) a nejnižší v Karlovarském kraji (73,0 %). Všechny podíly jsou uvedeny ze zjištěných hodnot.

Ze správních obvodů ORP v kraji byla nejvyšší zaměstnanost osob ve věku 20−24 let v SO ORP Pohořelice (61,5 %) a Židlochovice (56,4 %), nejnižší v v SO ORP Brno (43,1 %) a Hodonín (43,4 %). Nejvyšší podíl zaměstnaných mezi osobami ve věku 25−29 let byl v SO ORP Židlochovice (80,4 %) a Šlapanice (79,5 %), nejnižší pak v SO ORP Kyjov (72,5 %) a Hodonín (72,8 %).

Tab. 3.2 Obyvatelstvo podle ekonomické aktivity, pohlaví a věku

Zdroj: SLDB 2011

	Celkem	v tom		z toho věková skupina			Osoby ve věku 25–29 let podle pohlaví	
		muži	ženy	15–19	20–24	25–29	muži	ženy
Počet obyvatel	**1 163 508**	**567 882**	**595 626**	**63 678**	**76 431**	**85 219**	**43 843**	**41 376**
v tom podle ekonomické aktivity:								
ekonomicky aktivní	572 019	311 082	260 937	6 967	43 606	69 290	37 658	31 632
v tom:								
zaměstnaní	511 844	279 251	232 593	4 633	34 288	61 578	33 380	28 198
z toho pracující studenti a učni	9 157	4 407	4 750	2 595	4 223	2 121	1 064	1 057
nezaměstnaní	60 175	31 831	28 344	2 334	9 318	7 712	4 278	3 434
z toho hledající 1. zaměstnání	9 941	5 474	4 467	1 848	4 394	1 576	728	848
ekonomicky neaktivní	541 007	226 900	314 107	51 549	28 860	10 223	2 832	7 391
nepracující důchodci	263 592	99 755	163 837	103	451	868	564	304
ostatní s vlastním zdrojem obživy	19 545	2 246	17 299	75	965	3 818	266	3 552
žáci, studenti a učni	163 235	81 016	82 219	50 968	26 366	3 471	1 701	1 770
nezjištěno	50 482	29 900	20 582	5 162	3 965	5 706	3 353	2 353

Téměř desetinu mladých zaměstnaných tvořili pracující studenti a učni (8,9 % ze zaměstnaných). I zde byl výrazný rozdíl v zastoupení pracujících studentů a učňů podle již uvedených tří věkových skupin. U věkové skupiny 15−19 let pracující studenti a učni tvořili 56,0 %, ve skupině 20−24 let jen 12,3 % a ve skupině mladých ve věku 25−29 let už pouze 3,4 %.

V členění podle postavení v zaměstnání tvořili největší skupinu mezi zaměstnanými v kraji zaměstnanci a nejinak tomu bylo i v mladé generaci. Ve věkové skupině 20−24 let tvořili 83,4 % zaměstnaných a ve věkové skupině 25−29 let 84,3 % zaměstnaných. S věkem ale rostlo zastoupení osob pracujících na vlastní účet, když v nejvyšší věkové skupině mladých (25−29 let) jejich podíl dosáhl 10,1 %. Svoji roli však mohlo sehrát i procento „nezjištěno“, a to i v pohledu na věkovou skupinu 25−29 let podle pohlaví.

Tab. 3.3 Zaměstnaní podle postavení v zaměstnání, pohlaví a věku

Zdroj: SLDB 2011

	Celkem	v tom		z toho věková skupina			Osoby ve věku 25–29 let podle pohlaví	
		muži	ženy	15–19	20–24	25–29	muži	ženy
Zaměstnaní celkem	**511 844**	**279 251**	**232 593**	**4 633**	**34 288**	**61 578**	**33 380**	**28 198**
v tom (%):								
zaměstnanci	78,3	74,0	83,5	43,9	83,4	84,3	82,1	87,0
zaměstnavatelé	3,7	5,0	2,1	0,2	0,4	1,1	1,5	0,6
osoby pracující na vlastní účet	12,9	16,8	8,3	3,6	9,0	10,1	13,3	6,3
členové produkčních družstev	0,1	0,1	0,1	0,0	0,1	0,1	0,1	0,0
pomáhající rodinní příslušníci	0,4	0,2	0,7	1,3	0,5	0,2	0,2	0,3
nezjištěno	4,6	3,9	5,3	50,9	6,7	4,2	2,8	5,8

U zaměstnaných žen ve věku 25−29 let bylo nadprůměrné zastoupení pozice zaměstnance (87,0 %), u mužů v tomto věku pak vcelku vysoké zastoupení osob pracujících na vlastní účet (13,3 %). Napříč věkovým spektrem mladé generace, resp. v členění podle pohlaví, se vyskytuje i nevelký podíl zaměstnavatelů. V součtu bylo mezi zaměstnanými ve věku 15−29 let 10,3 tisíc podnikatelů (zaměstnavatelé a osoby pracující na vlastní účet) a tvořili 11,0 % zaměstnaných (podíl ze zjištěných hodnot). Mezi kraji byl tento podíl 5. nejvyšší (spolu se Středočeským krajem). Nejvyšší úroveň podnikatelské aktivity v mladé generaci byla v Praze (14,7 %), nejnižší v Moravskoslezském kraji (8,9 %). V Jihomoravském kraji byl nejvyšší podíl podnikatelů, a to více než 13 %, v SO ORP Rosice, Šlapanice a Tišnov. Naopak pod hranicí 10 % byl v SO ORP Blansko, Pohořelice, Hodonín a Břeclav.

Téměř čtvrtina z 511,8 tisíc zaměstnaných v Jihomoravském kraji pracovala v průmyslu (24,0 %) a desetina v odvětví obchodu, oprav a údržby motorových vozidel (10,5 %). Ovšem u 10,0 % zaměstnaných nebylo odvětví ekonomické činnosti zjištěno. Obdobné zastoupení odvětví bylo zjištěno i mezi zaměstnanými ve věku 20−24 a 25−29 let. U mladší věkové skupiny ale byly vykázány vyšší podíly uvedených odvětví včetně vyššího podílu „nezjištěno“. U obou věkových skupin byl výrazně vyšší i podíl ostatních činností, kam jsou v souhrnu zařazeny např. odvětví ubytování a stravování, informační a komunikační činnosti, veřejná správa a obrana a profesní, vědecké a technické činnosti.

Zajímavý pohled nabízí srovnání zastoupení odvětví mezi mladými podle pohlaví. U mužů v obou věkových skupinách je výrazně zastoupeno odvětví průmyslu, u žen jsou podíly průmyslu v porovnání s muži poloviční. U žen je ale výrazně vyšší zastoupení odvětví vzdělávání a zdravotní a sociální péče. Je třeba také uvést, že zejména mezi mladými ženami je velmi nízkým procentem zastoupeno odvětví zemědělství.

Graf 3.4 Ekonomicky aktivní ve věku 20–29 let podle odvětví ekonomické činnosti v okresech Jihomoravského kraje (ze zjištěných hodnot)
Zdroj: SLDB 2011

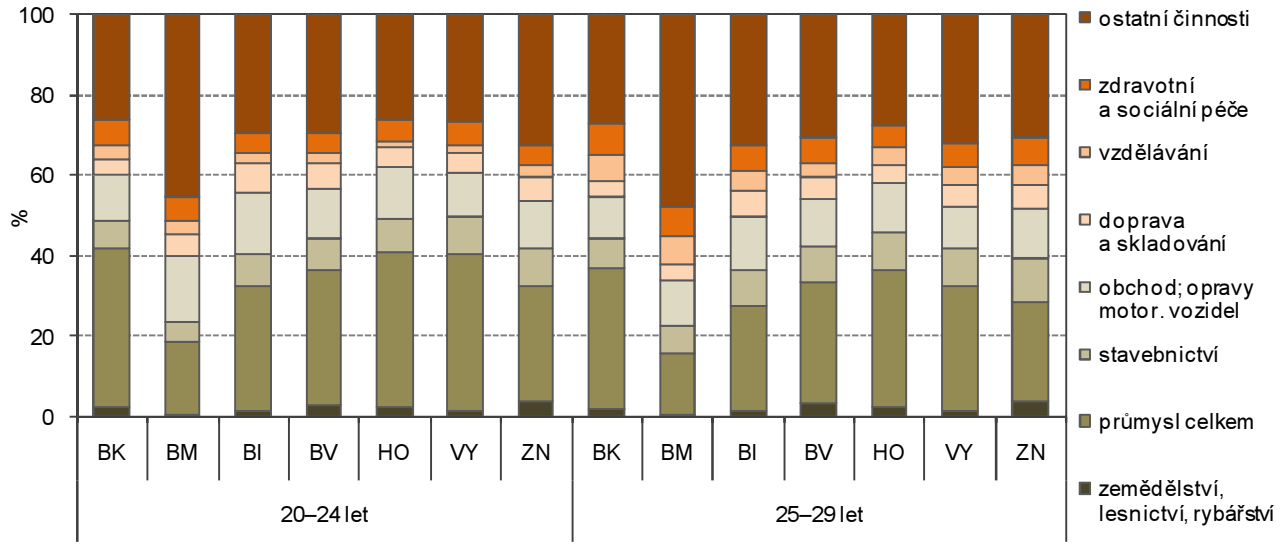

Z pohledu na zastoupení odvětví mezi mladými zaměstnanými v okresech Jihomoravského kraje je patrné výjimečné postavení Brna-města. Ve věkové skupině 20−24 let je velmi nízké zastoupení odvětví průmyslu, a to 18,5 %. Naproti tomu v okrese Blansko tento podíl činil 39,8 % a v okrese Vyškov 38,9 %. V Brně-městě však v obou skupinách převažují ostatní činnosti.

Tab. 3.5 Zaměstnaní podle hlavních tříd zaměstnání, pohlaví a věku
Zdroj: SLDB 2011

	Zaměstnaní			v tom podle pohlaví					
				muži			ženy		
	celkem	20–24	25–29	celkem	20–24	25–29	celkem	20–24	25–29
Počet obyvatel	**511 844**	**34 288**	**61 578**	**279 251**	**18 728**	**33 380**	**232 593**	**15 560**	**28 198**
v tom (%):									
zákonodárci a řídící pracovníci	6,1	1,5	3,9	7,6	1,7	4,4	4,3	1,3	3,4
specialisté	17,5	12,1	24,6	14,1	10,3	21,3	21,5	14,4	28,5
techničtí a odborní pracovníci	18,6	16,7	19,9	15,5	13,9	17,0	22,3	20,1	23,4
úředníci	5,5	8,8	7,4	2,9	4,4	4,0	8,6	14,2	11,5
pracovníci ve službách a prodeji	13,3	19,3	12,8	9,0	12,9	9,7	18,5	27,0	16,5
kvalifikovaní pracovníci v zemědělství, lesnictví, rybářství	1,4	0,9	0,8	1,6	1,2	1,1	1,2	0,6	0,6
řemeslníci a opraváři	14,8	15,6	12,1	23,3	25,1	19,7	4,6	4,0	3,1
obsluha strojů a zařízení, montéři	11,2	12,9	9,4	15,4	19,0	14,3	6,2	5,6	3,6
pomocníci a nekvalifikovaní prac.	3,5	2,4	1,7	2,1	2,7	1,9	5,2	2,1	1,5
zaměstnanci v ozbrojených silách	0,3	0,6	0,7	0,5	0,9	1,0	0,1	0,2	0,2
nezjištěno	7,7	9,1	6,6	7,9	8,0	5,6	7,4	10,6	7,7

Mezi zaměstnanými osobami v kraji podle hlavních tříd zaměstnání bylo nejvíce technických a odborných pracovníků (18,6 % celku), specialistů (17,5 %) a řemeslníků a opravářů (14,8 %). Celkem 7,7 % zaměstnaných nebylo podle zaměstnání zatříděno. V členění zaměstnaných mladých podle věku a pohlaví jsou nejvíce zastoupené třídy zaměstnání odlišné. Z 18,7 tisíc mužů ve věku 20−24 let jich čtvrtina pracuje jako řemeslníci a opraváři (25,1 %). Z 34,4 tisíc u mužů ve 25−29 let má nejvíce z nich povolání ve třídě specialistů (21,3 %). Z 15,6 tisíc žen ve věku 20−24 let je převaha zaměstnaných jako pracovníci ve službách a prodeji (27,0 %) – v této věkové skupině ale bylo nejvyšší procento „nezjištěno“ (10,6 %). U zaměstnaných žen ve věku 25−29 let tvořili nejvyšší podíl specialisté (28,5 %).

Zákonodárci a řídící pracovníci v celkovém počtu zaměstnaných v kraji tvořili 6,1 %. V mladé generaci zaměstnaných ve věku 25−29 let jejich podíl u mužů činil 4,4 % a u žen dosáhl 3,4 %.

Tab. 3.6 Zaměstnaní podle nejvyššího ukončeného vzdělání, pohlaví a věku
Zdroj: SLDB 2011

	Zaměstnaní			v tom podle pohlaví					
				muži			ženy		
	celkem	20–24	25–29	celkem	20–24	25–29	celkem	20–24	25–29
Počet obyvatel	**511 844**	**34 288**	**61 578**	**279 251**	**18 728**	**33 380**	**232 593**	**15 560**	**28 198**
v tom (%):									
bez vzdělání	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	0,1	0,1	0,1
základní vč. neukončeného	5,8	6,3	3,9	4,6	7,3	4,6	7,3	5,1	3,1
střední vč. vyučení (bez maturity)	35,2	29,0	23,4	41,7	36,4	30,7	27,3	20,0	14,9
úplné střední (s maturitou)	32,2	51,8	34,2	28,2	47,3	33,3	37,1	57,2	35,3
nástavbové a vyšší odborné	4,9	4,6	6,5	3,1	3,0	4,3	7,1	6,4	9,1
vysokoškolské	21,2	7,7	31,3	21,7	5,3	26,4	20,7	10,7	37,1
nezjištěno	0,5	0,5	0,4	0,5	0,6	0,5	0,5	0,5	0,4

Ve skladbě zaměstnaných v kraji podle vzdělání tvořily v celkovém počtu největší podíl osoby se středním vzděláním včetně vyučení (bez maturity - 35,2 %) a osoby s úplným středním vzděláním (s maturitou - 32,2 %). U mladé generace zaměstnaných ve věku 20−24 let je poměr opačný – podíl osob s úplným středním vzděláním s maturitou dosáhl dokonce 51,8 %. Ve věkové skupině 25−29 let tvořily největší podíl sice také osoby s úplným středním vzděláním s maturitou (34,2 %), ale druhou největší skupinou byly osoby s vysokoškolským vzděláním (31,3 %).

U mladé generace, zejména ve věku 25−29 let, existují výrazné rozdíly ve vzdělanosti podle pohlaví. U žen je podíl osob se středním vzděláním včetně vyučení (bez maturity) poloviční oproti stejné věkové skupině mužů (14,9 % vs. 30,7 %). Podíl osob s vysokoškolským vzděláním je ale u žen o více než 10 procentních bodů vyšší (37,1 % vs. 26,4 %). S ohledem na míru zastoupení vyučených pak mezi muži ve věku 25−29 let bylo 64,1 % osob s maturitou či vyšším vzděláním, ovšem ve stejné skupině žen to bylo již 81,5 %.

Dojížďka do zaměstnání (podle SLDB 2011)

Více než 29 tisíc zaměstnaných příslušníků mladé generace vyjíždělo za prací mimo obec svého bydliště. Podíl mladých vyjíždějících byl mezi kraji 3. nejvyšší. Ze zaměstnaných ve věku 25−29 let téměř tři pětiny vyjíždí do jiných správních obvodů ORP v kraji, jen 5 % z nich za prací vyjíždí do zahraničí.

Výsledky SLDB 2011 poskytují i charakteristiky zaměstnaných z hlediska dojížďky. Mezi vyjíždějící jsou zařazeny všechny osoby, které pracují v jiném domě, než mají obvyklý pobyt. Rozhodující je tedy zjištění adresy zaměstnání. Vyjíždějící potom podle bližšího určení vyjíždí buď v rámci obce obvyklého pobytu, nebo do jiné obce SO ORP, do obce v jiném SO ORP v kraji, do jiného kraje nebo do zahraničí.

V Jihomoravském kraji za prací vyjíždělo 134,3 tisíc zaměstnaných, z tohoto počtu bylo 10,1 tisíc osob ve věku 15−24 let (7,5 % z celku) a 19,0 tisíc osob ve věku 25−29 let (14,2 % z celku). Vyjíždějící mladá generace tvořila 21,7 % z celkového počtu vyjíždějících, což byl 3. nejvyšší podíl mezi kraji (všechny podíly jsou spočteny ze zjištěných hodnot). Nejvyšší podíl byl zjištěn v Kraji Vysočina (22,6 %) a nejnižší ve Středočeském kraji (19,4 %). Ze správních obvodů ORP v kraji se mladá generace na počtu vyjíždějících nejvíce podílela v Brně (24,4 %) a v SO ORP Mikulov (24,1 %), nejnižší podíly byly zjištěny ve správních obvodech v nejbližším okolí krajského města – SO ORP Šlapanice (17,7 %), Kuřim (17,8 %), Rosice (19,2 %) a Tišnov (19,8 %).

Z pohledu správních obvodů ORP z 19,0 tisíc vyjíždějících do zaměstnání ve věku 25−29 let vyjíždělo 4,5 tisíc osob v rámci SO ORP (23,7 % z celku); 11,3 tisíc osob za prací vyjíždělo do jiných SO ORP v kraji (59,5 %); do jiných krajů vyjíždělo 2,2 tisíc osob (11,5 %) a mimo ČR 1,0 tisíc mladých zaměstnaných

(5,2 %). V porovnání se strukturou vyjížďky ČR se Jihomoravský kraj výrazně odlišuje právě vysokým podílem vyjíždějících do jiných SO ORP v rámci kraje (v ČR 37,7 %, krajská hodnota je o 21,8 bodu vyšší) a podílem vyjíždějících do jiných krajů (v ČR 26,5 %, krajský podíl je o 15,0 bodu nižší).

Vyjíždějící do zaměstnání z obce bydliště ve věku 15–29 let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011 (ze zjištěných hodnot)

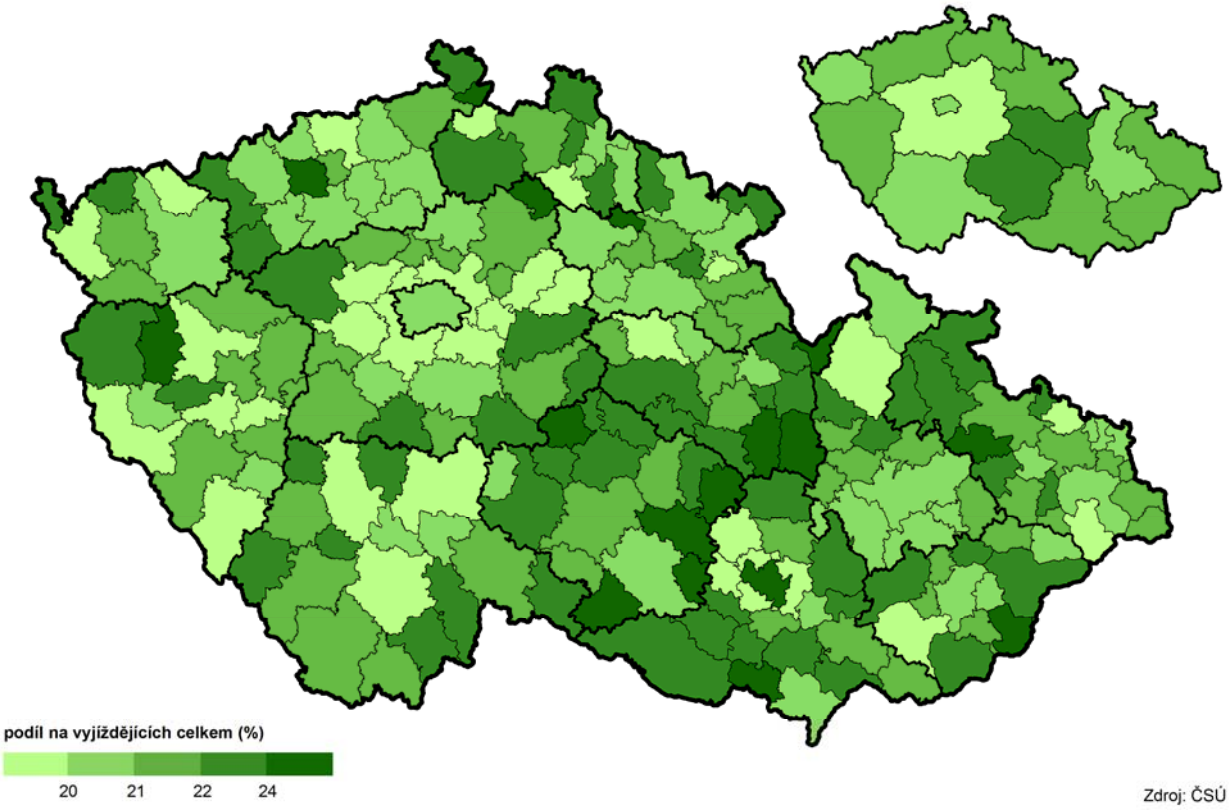

Na krajském počtu zaměstnaných ve věku 25−29 let vyjíždějících do zaměstnání se nejvíce podílelo Brno (2,1 tisíc osob) a SO ORP Šlapanice (1,7 tisíc osob). V Brně byl mezi mladými zjištěn nejvyšší podíl vyjíždějících mimo ČR (13,7 %), téměř čtvrtina z vyjíždějících z Brna vyjížděla do jiných krajů (24,5 %). Nejvyšší podíl vyjíždějících do jiných krajů byl ale u mladých vyjíždějících vykázán v „pohraničním“ SO ORP Veselí nad Moravou, a to 39,6 %.

Graf 3.5 Struktura vyjížďky do zaměstnání osob ve věku 25–29 let podle typu vyjížďky (ze zjištěných hodnot)
Zdroj: SLDB 2011

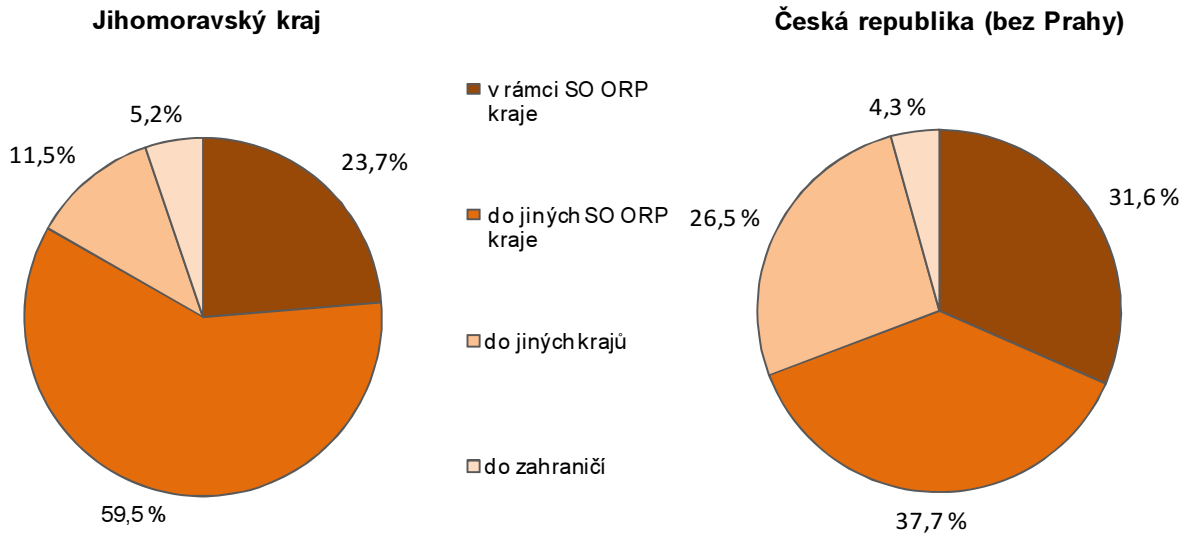

Tab. 3.7 Dojížďka do zaměstnání osob ve věku 25–29 let podle správních obvodů ORP Jihomoravského kraje podle SLDB 2011

Zdroj: SLDB 2011

	Vyjíždějí do zaměstnání					Dojíždějící do zaměstnání			
	celkem ve věku 25–29 let	v tom (%)				celkem ve věku 25–29 let	v tom (%)		
		v rámci SO ORP	do jiných SO ORP kraje	do jiných krajů	mimo ČR		v rámci SO ORP	z jiných SO ORP kraje	z jiných krajů
Jihomoravský kraj	**19 029**	**23,7**	**59,5**	**11,5**	**5,2**	**19 634**	**23,0**	**57,7**	**19,3**
v tom SO ORP:									
Blansko	1 381	25,5	68,7	4,1	1,7	649	54,2	39,9	5,9
Boskovice	1 260	40,8	45,3	11,4	2,5	724	71,0	15,3	13,7
Brno	2 051	-	61,7	24,5	13,7	10 029	-	71,3	28,7
Břeclav	957	39,3	42,5	10,1	8,0	631	59,6	36,1	4,3
Bučovice	391	12,8	77,0	7,2	3,1	170	29,4	51,2	19,4
Hodonín	1 056	34,9	46,2	12,6	6,3	689	53,6	41,5	4,9
Hustopeče	786	24,6	66,3	6,9	2,3	369	52,3	43,6	4,1
Ivančice	491	10,6	79,6	6,3	3,5	140	37,1	52,1	10,7
Kuřim	565	7,8	86,0	4,6	1,6	536	8,2	77,4	14,4
Kyjov	1 153	32,1	49,4	14,4	4,1	585	63,2	30,6	6,2
Mikulov	391	32,0	54,0	6,1	7,9	240	52,1	45,0	2,9
Moravský Krumlov	456	15,6	69,1	9,6	5,7	119	59,7	32,8	7,6
Pohořelice	265	17,7	71,7	4,9	5,7	251	18,7	76,1	5,2
Rosice	538	13,0	74,9	9,7	2,4	204	34,3	50,5	15,2
Slavkov u Brna	548	7,5	85,6	3,5	3,5	234	17,5	75,2	7,3
Šlapanice	1 720	9,8	85,4	3,0	1,9	1 456	11,5	79,0	9,5
Tišnov	709	20,6	69,7	8,2	1,6	267	54,7	30,3	15,0
Veselí nad Moravou	798	22,3	31,2	39,6	6,9	301	59,1	26,6	14,3
Vyškov	1 100	38,5	46,0	12,1	3,4	777	54,6	24,5	21,0
Znojmo	1 582	53,9	22,9	13,4	9,8	979	87,0	7,6	5,4
Židlochovice	831	8,8	85,7	4,0	1,6	284	25,7	67,6	6,7

Nejvyšší podíl vyjíždějících v rámci SO ORP byl zjištěn v SO ORP Znojmo (53,9 %), blízkost krajského města se plně projevila v SO ORP Kuřim, Slavkov u Brna, Šlapanice a Židlochovice, kde podíl vyjíždějících do jiného SO ORP v kraji přesáhl hranici 80 %. Blízkost hranic je patrná u vyjíždějících mimo ČR. Kromě již uvedeného Brna byl vyšší podíl vyjíždějících za hranice v SO ORP Znojmo (9,8 %), Břeclav (8,0 %) a Mikulov (7,9 %).

Mzdová úroveň podle věku zaměstnanců

Výdělky mladých zaměstnanců zaostávaly za průměrnými výdělky celkem, a to v podnikatelské i nepodnikatelské sféře. Výdělky v nepodnikatelské sféře byly ve srovnání s podnikatelskou sférou vyšší. V obou sférách jsou výdělky mužů zpravidla vyšší než výdělky žen, výjimku tvořily výdělky mužů v mladé generaci v nepodnikatelské sféře. Mediány výdělku zaměstnanců ve věku 20−29 let sice mezi kraji zaujímaly popřední místa, ale byly nižší než republikový průměr.

Zdrojem údajů o mzdách v členění na podnikatelskou a nepodnikatelskou sféru podle věku a pohlaví je Informační systém o průměrném výdělku Ministerstva práce a sociálních věcí ČR. Z těchto zdrojů vyplývá, že průměrná hrubá měsíční mzda (dále jen „průměrná mzda“) v podnikatelské sféře v roce 2016 v kraji činila celkem 28 162 Kč, průměrná mzda mužů dosáhla 31 342 Kč a průměrná mzda žen 23 040 Kč. Proti roku 2012 se celková hrubá mzda zvýšila o 3 270 Kč (o 13,1 %), u mužů o 3 668 Kč (o 13,3 %) a u žen o 2 525 Kč (o 12,3 %).

Průměrné mzdy mladých zaměstnanců v podnikatelské sféře ale byly podstatně nižší. Průměrná mzda mužů ve věku do 20 let v roce 2016 dosáhla 19 019 Kč a proti roku 2012 vzrostla o 3 663 Kč, tj. o 23,9 %. Průměrná mzda žen v tomto věku činila pouze 14 534 Kč a byla o 1 335 Kč vyšší (o 10,1 %). U zaměstnanců v podnikatelské sféře ve věku 20−29 let průměrné mzdy mužů v roce 2016 činily 25 688 Kč (o 3 805 Kč, tj. o 17,4 % více než v roce 2012), u žen dosáhly částky 21 284 Kč (nárůst o 1 988 Kč, tj. o 10,3 %).

Rozdíly ve mzdách podle pohlaví se prohlubovaly. V roce 2012 byly průměrné mzdy mužů bez ohledu na věk zaměstnance o 7 159 Kč vyšší, v roce 2016 rozdíl činil již 8 302 Kč. Podobně u zaměstnanců ve věku do

20 let – rozdíl na počátku sledovaného období činil 2 157 Kč, v roce 2016 již 4 485 Kč. U zaměstnanců ve věku 20−29 let byl rozdíl v roce 2012 celkem 2 587 Kč, v roce 2016 se zvýšil na 4 404 Kč.

Graf 3.6 Hrubá měsíční mzda v podnikatelské sféře podle věku a pohlaví v Jihomoravském kraji
Zdroj: Informační systém o průměrném výdělku Ministerstva práce a sociálních věcí

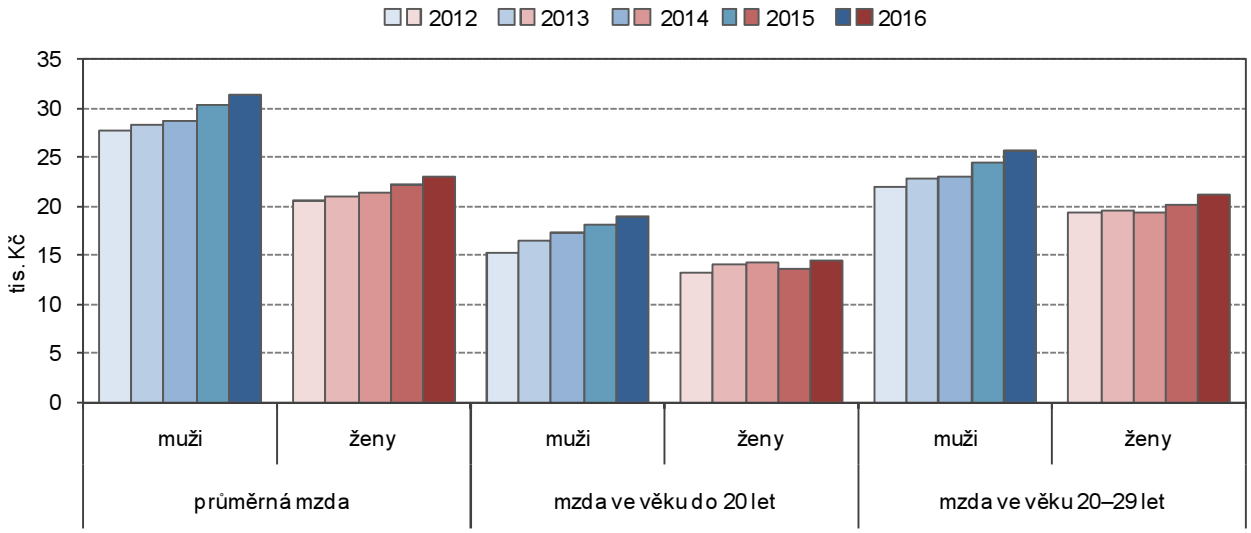

V nepodnikatelské sféře byl celkový průměrný plat zaměstnanců v roce 2016 o 738 Kč vyšší než průměrná mzda v podnikatelské sféře a činil 28 900 Kč (o 3 583 Kč více než v roce 2012). Rozdíl byl patrný zejména u žen, kde průměrný plat dosáhl 27 299 Kč a byl tak o 4 260 Kč vyšší než průměrná mzda v podnikatelském sektoru. U mužů průměrný plat dosáhl 32 197 Kč a byl o 855 Kč vyšší než v podnikatelském sektoru. Průměrný plat mužů byl proti roku 2012 vyšší o 4 009 Kč (o 14,2 %), plat žen vzrostl o 3 433 Kč (o 14,4 %).

Zajímavá situace byla v odměňování zaměstnanců v nepodnikatelské sféře ve věku 20−29 let. Na jedné straně plat mužů v letech 2012 až 2016 byl vždy nižší než platy žen ve stejném věku, v roce 2016 dosáhl 22 387 Kč (23 372 Kč u žen). Na druhé straně průměrný plat mužů v tomto věku byl v roce 2016 proti průměrné mzdě v podnikatelské sféře nižší, a to o 3 301 Kč, u žen byl vyšší o 2 088 Kč.

Graf 3.7 Hrubý měsíční plat v nepodnikatelské sféře podle věku a pohlaví v Jihomoravském kraji
Zdroj: Informační systém o průměrném výdělku Ministerstva práce a sociálních věcí

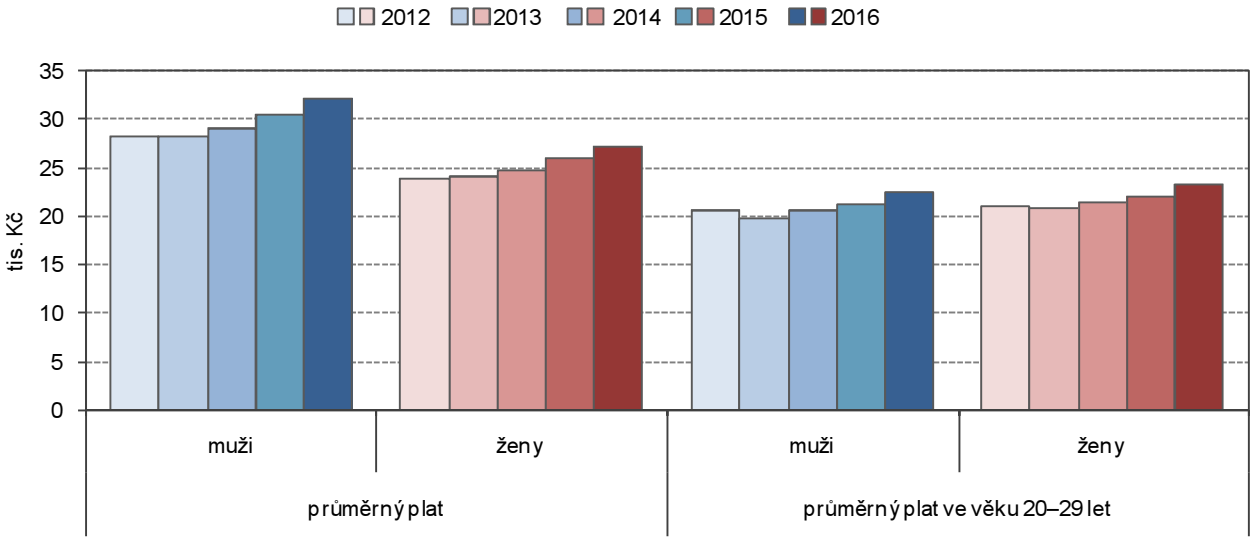

V grafu 3.8 jsou uvedeny průměrné výdělky zaměstnanců ve věku 20−29 let v roce 2016 v krajích v podnikatelské a nepodnikatelské sféře (kraje jsou seřazeny podle výše výdělku mužů). V podnikatelské sféře byla průměrná mzda mužů mezi kraji 5. nejvyšší (v čele žebříčku Praha s 29 022 Kč, na konci Karlovarský kraj s 21 665 Kč). Průměrná mzda žen byla 6. nejvyšší (první Praha s 26 102 Kč, v závěru Moravskoslezský kraj s 19 493 Kč). Ovšem průměrný plat mužů ve věku 20−29 let v nepodnikatelské sféře byl mezi kraji nejnižší (v čele Praha s 29 372 Kč), průměrný plat žen v tomto věku byl 3. nejvyšší (Praha 28 090 Kč, Ústecký kraj 20 699 Kč).

Graf 3.8 Průměrná měsíční mzda/plat osob ve věku 20–29 let podle pohlaví a krajů v roce 2016
Zdroj: Informační systém o průměrném výdělku Ministerstva práce a sociálních věcí

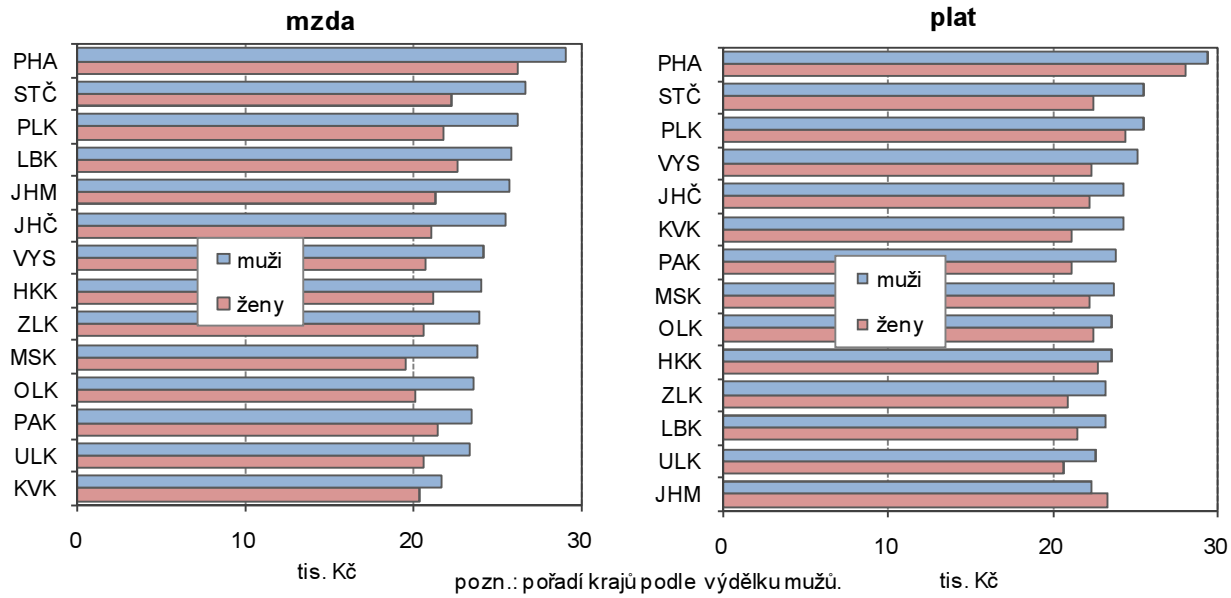

pozn.: pořadí krajů podle výdělku mužů.

Ze znázornění výše výdělku podle pohlaví, věkových skupin a hospodářské sféry v roce 2016 je patrné, že pouze plat žen v nepodnikatelské sféře se zvyšoval se zvyšujícím se věkem – ve věkové skupině 20−29 let činil 23 372 Kč a u žen ve věku 60 a více let již 30 583 Kč. U mužů v nepodnikatelské sféře dosáhl plat maxima ve věkové skupině 40−49 let, a to 35 728 Kč (obdobně u průměrné mzdy v podnikatelské sféře, ovšem „jen“ 34 057 Kč). Nejvyšší průměrná mzda žen v podnikatelské sféře byla zjištěna u žen ve věku 60a více let, a to 25 119 Kč.

Graf 3.9 Průměrná měsíční mzda/plat podle věku a pohlaví v Jihomoravském kraji v roce 2016
Zdroj: Informační systém o průměrném výdělku Ministerstva práce a sociálních věcí

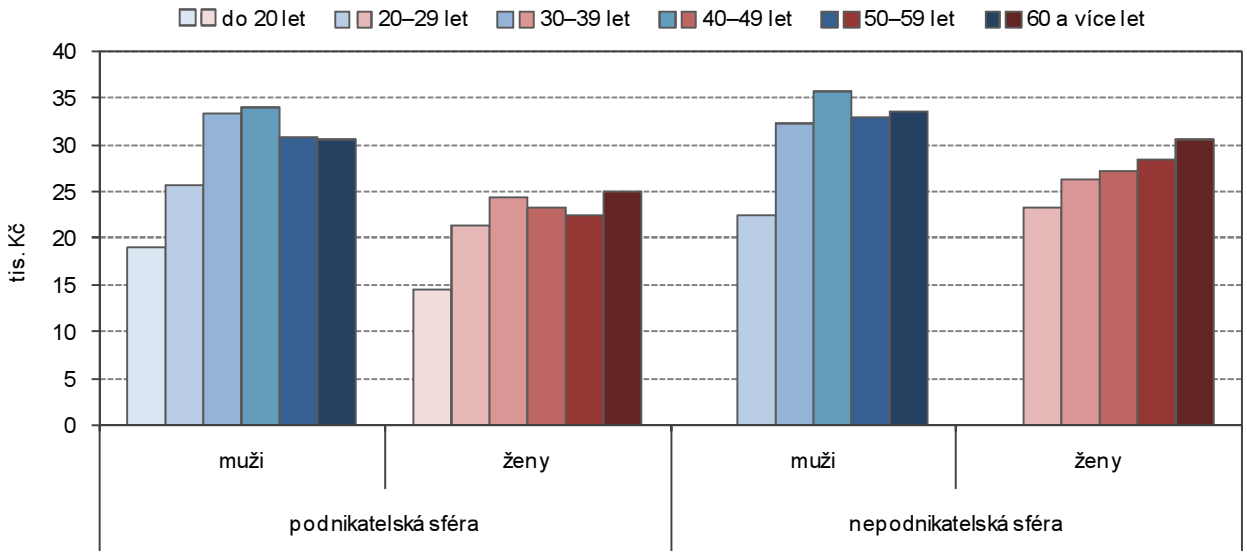

Z výsledků informačního systému o průměrném výdělku nejsou získávány jen údaje o průměrné mzdě (platu), ale také medián mzdy (platu). Ten ukazuje výdělek zaměstnance uprostřed mzdového rozdělení (právě stejný počet výdělků je vyšších i nižších než medián).

Medián hrubé měsíční mzdy (dále jen „medián mzdy“) mužů v podnikatelské sféře v kraji v roce 2016 dosáhl 26 241 Kč. Medián mzdy žen zde činil 20 138 Kč, odměna žen byla oproti mužům o 6 103 Kč nižší. Medián mzdy mužů proti roku 2012 vzrostl o 3 641 Kč (o 16,1 %), u žen nárůst činil 2 454 Kč (13,9 %).

Rozdíl v odměňování podle pohlaví byl u mladých zaměstnanců ještě výraznější. Medián mzdy mužů ve věku 20 let a méně v roce 2016 v podnikatelském sektoru činil 19 373 Kč a medián mezd žen převyšoval o 4 649 Kč. Medián mzdy mužů ve věku 20−29 let v roce 2016 dosáhl 23 767 Kč a medián mezd žen převyšoval o 3 680 Kč. I mediány mezd mladých zaměstnanců v roce 2016 zaznamenaly proti roku 2012

zvýšení, u mužů do 20 let o 34,3 %, u žen o 12,7 %, u mužů ve věku 20−29 let o 19,3 % a u žen stejného věku o 13,2 %.

Tab. 3.8 Medián měsíční mzdy/platu podle věku a pohlaví zaměstnanců

Zdroj: Informační systém o průměrném výdělku Ministerstva práce a sociálních věcí v Kč

	Medián hrubé měsíční mzdy v podnikatelské sféře					Medián hrubého měsíčního platu v nepodnikatelské sféře				
	2012	2013	2014	2015	2016	2012	2013	2014	2015	2016
Zaměstnanci celkem	**20 599**	**21 063**	**21 623**	**22 708**	**23 865**	**23 907**	**24 220**	**24 933**	**25 941**	**27 250**
muži	22 600	23 143	23 761	25 038	26 241	25 353	25 562	26 579	27 804	29 333
ženy	17 684	18 007	18 484	19 118	20 138	23 335	23 683	24 287	25 160	26 451
z toho ve věku:										
do 20 let celkem	14 200	15 696	16 353	17 176	18 711	10 867	10 844	11 763	10 455	10 895
muži	14 428	16 438	18 114	18 359	19 373	10 867	10 832	11 612	9 862	10 278
ženy	13 065	13 816	13 888	13 719	14 724	*	*	*	*	*
20–29 let celkem	18 898	19 362	19 656	20 801	22 292	21 149	20 686	21 169	21 625	22 802
muži	19 928	20 509	20 992	22 290	23 767	21 172	19 807	20 736	21 138	22 717
ženy	17 737	17 860	17 983	18 795	20 086	21 146	20 942	21 292	21 808	22 854

Poznámka: údaje ve věkové skupině žen do 20 let v nepodnikatelské sféře nejsou reprezentativní

Medián hrubého měsíčního platu (dále jen „medián platu“) v nepodnikatelské sféře za zaměstnance celkem v roce 2016 převyšoval medián odměn v podnikatelské sféře o 3 385 Kč a činil 27 250 Kč (o 3 343 Kč více než v roce 2012). Rozdíl byl opět patrný zejména u žen, kde medián platu dosáhl 26 451 Kč a byl tak o 6 313 Kč vyšší než medián mzdy v podnikatelském sektoru. U mužů medián platu dosáhl 29 333 Kč a byl o 3 092 Kč vyšší než v podnikatelském sektoru. Medián platu mužů byl proti roku 2012 vyšší o 3 981 Kč (o 15,7 %), plat žen vzrostl o 3 116 Kč (o 13,4 %).

Odlišná situace byla u srovnání výdělků v obou sférách u mladých zaměstnanců. Medián platu muže do 20 let v nepodnikatelské sféře v roce 2016 dosáhl jen 10 278 Kč, byl tak o 9 095 Kč nižší, než median mzdy muže stejného věku v podnikatelské sféře. Nižší rozdíl, a to 1 049 Kč, byl zaznamenán u mužů ve věku 20−29 let. Pouze medián platu žen ve věku 20−29 let v nepodnikatelské sféře, jenž v roce 2016 činil 22 854 Kč, převyšoval medián mezd žen stejného věku v podnikatelské, a to o 2 768 Kč.

Z přehledu mediánu mezd a platů v roce 2016 podle pohlaví a věkových skupin vyplývá, že u mužů v podnikatelské sféře dosahují nejvyššího výdělku muži ve věku 30−39 let (27 941 Kč), ženy ve stejné sféře ve věkové skupině 60 a více let (21 766 Kč). V nepodnikatelské sféře je u mužů nejvyšší medián platu ve věkové skupině 40−49 let (32 389 Kč), u žen ve věkové skupině 60 a více let (29 552 Kč). Pouze u žen v nepodnikatelské sféře se zvyšoval medián platu se zvyšujícím věkovou skupinou.

Jako doplnění lze uvést mezikrajské srovnání mediánu mzdy (platu) celkem a za zaměstnance ve věku 20−29 let. V podnikatelské sféře byl nejvyšší medián mzdy celkem v Praze (29 257 Kč) a nejnižší v Karlovarském kraji (21 583 Kč). Stejné kraje jsou v čele a na konci pořadí u mediánu mzdy zaměstnanců ve věku 20−29 let (25 245 Kč, resp. 20 372 Kč). Jihomoravský kraj měl mezi kraji v tomto případě výdělky páté, resp. šesté nejvyšší a oba pod úrovní průměru ČR (24 178 Kč, resp. 22 755 Kč).

Tab. 3.9 Medián měsíční mzdy/platu podle věku a pohlaví zaměstnanců v roce 2016

Zdroj: Informační systém o průměrném výdělku Ministerstva práce a sociálních věcí v Kč

	Medián hrubé měsíční mzdy v podnikatelské sféře			Medián hrubého měsíčního platu v nepodnikatelské sféře		
	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy
Zaměstnanci celkem	**23 865**	**26 241**	**20 138**	**27 250**	**29 333**	**26 451**
v tom ve věku:						
do 20 let	18 711	19 373	14 724	10 895	10 278	*
20–29 let	22 292	23 767	20 086	22 802	22 717	22 854
30–39 let	25 730	27 941	21 133	27 020	29 844	25 551
40–49 let	23 963	27 257	19 934	27 985	32 389	26 858
50–59 let	23 243	25 872	19 403	28 458	29 870	28 029
60 a více let	24 942	25 826	21 766	29 495	29 368	29 552

Poznámka: údaje ve věkové skupině žen do 20 let v nepodnikatelské sféře nejsou reprezentativní

V nepodnikatelské sféře byl nejvyšší medián platu celkem i platu zaměstnanců ve věku 20−29 let nejvyšší opět v Praze (32 584 Kč, resp. 26 996 Kč). Nejnižší medián platu celkem byl ve Zlínském kraji (25 921 Kč),

jihomoravská hodnota byla 3. nejvyšší a nižší než průměr ČR (27 724 Kč). Nejnižší medián platu zaměstnanců ve věku 20−29 let byl zjištěn v Ústeckém kraji (21 761 Kč), jihomoravský výdělek byl 5. nejvyšší mezi kraji a nižší než průměr ČR (23 481 Kč).

Uplatnění absolventů na trhu práce

Na konci dubna roku 2016 byl v kraji téměř 2,1 tisíc nezaměstnaných absolventů škol a více než 300 nezaměstnaných mladistvých. Jejich počet v posledních 4 letech postupně klesal. Zvyšoval se naopak počet volných pracovních míst určených pro tuto skupinu nezaměstnaných. Podle vzdělání největší skupinou mezi absolventy byli absolventi škol s úplným středním odborným vzděláním bez vyučení, ale nejvyšší míra nezaměstnanosti byla mezi absolventy se středním vzděláním s výučním listem.

Absolventi škol patří mezi rizikové skupiny ekonomicky aktivních obyvatel, kteří se hůře uplatňují na trhu práce. Jsou znevýhodněni nedostatkem praxe, chybějícími pracovními návyky a minimem zkušeností. Na trhu práce však mohou konkurovat aktuálními odbornými znalostmi, znalostí cizích jazyků, počítačovými dovednostmi. Obecně mají absolventi škol problémy s uplatněním zhruba do 25 let, poté se jejich situace na trhu práce výrazně zlepší.

Graf 3.10 Nezaměstnaní absolventi škol a mladiství v evidenci úřadů práce a volná místa pro ně určená v Jihomoravském kraji
Zdroj: Ministerstvo práce a sociálních věcí

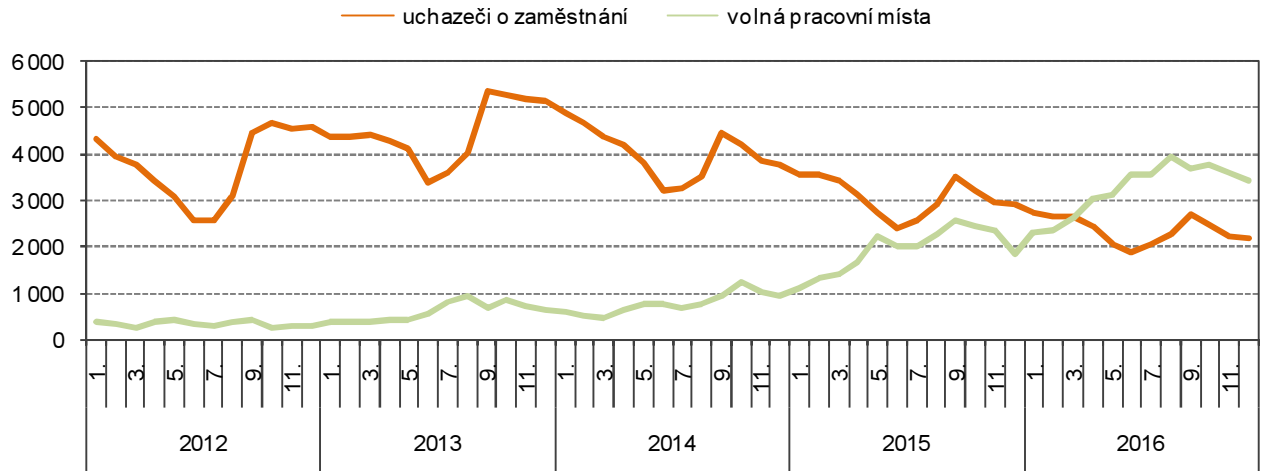

K charakteristikám nezaměstnanosti absolventů škol jsou používány údaje na konci dubna příslušného roku. Důvodem je odstranění vlivu konce školního roku. Jak je zřejmé z grafu 3.10, počty uchazečů o zaměstnání z řad absolventů škol každoročně narůstají s příchodem konce prázdnin. Do dubna jsou však absolventi škol schopni na trhu práce nalézt pracovní uplatnění a část z nich je tak trhem „přirozeně“ absorbována.

Tab. 3.10 Nezaměstnaní absolventi škol a mladiství v evidenci úřadů práce podle okresů k 30. 4. 2016
Zdroj: Ministerstvo práce a sociálních věcí

	Absolventi škol						Mladiství					
	celkem	z toho					celkem	z toho				
		ženy	v evidenci déle než 5 měsíců		dosud nepracovali			ženy	v evidenci déle než 5 měsíců		dosud nepracovali	
			celkem	ženy	celkem	ženy			celkem	ženy	celkem	ženy
Jihomoravský kraj	**2 122**	**1 106**	**1 051**	**544**	**1 252**	**642**	**337**	**153**	**158**	**78**	**328**	**149**
v tom:												
Blansko	213	98	89	45	120	56	14	3	3	0	13	3
Brno-město	561	332	318	179	381	227	149	64	76	36	148	63
Brno-venkov	372	185	158	81	218	104	36	17	16	8	35	16
Břeclav	221	119	96	51	112	53	44	19	18	12	41	19
Hodonín	351	185	195	95	193	96	41	22	18	9	40	22
Vyškov	128	66	53	29	68	34	15	8	4	1	14	7
Znojmo	276	121	142	64	160	72	38	20	23	12	37	19

Na konci dubna 2016 bylo v evidenci úřadů práce v kraji 2 122 nezaměstnaných absolventů škol, z tohoto počtu bylo 52,1 % žen. Největší počet absolventů bez zaměstnání byl očekávaně v Brně-městě (26,4 %

krajského počtu), právě v Brně byl mezi absolventy nejvyšší podíl žen (59,2 %), naopak v okrese Znojmo ženy tvořily pouze 43,8 % z počtu nezaměstnaných absolventů škol.

Téměř polovina nezaměstnaných absolventů škol byla v evidenci úřadu práce vedena déle než 5 měsíců - 1 051 osob, tj. 49,5 % z celku. Z okresů kraje byly nejvyšší podíly v Brně-městě (56,7 %) a v okrese Hodonín (55,6 %). Mezi „vedenými nad 5 měsíců" bylo 544 žen, což tvořilo 49,2 % z žen celkem a 51,8 % z osob v evidenci delší než 5 měsíců.

Tři pětiny z nezaměstnaných absolventů škol dosud nepracovaly, v Brně-městě jejich podíl dosáhl dokonce 67,9 %. Naproti tomu v okrese Břeclav tvořily dosud nepracující jen polovinu nezaměstnaných absolventů škol.

Tab. 3.11 Nezaměstnaní absolventi škol v evidenci úřadů práce podle vzdělání (k 30. 4.)

Zdroj: Ministerstvo práce a sociálních věcí

	2014				2015				2016			
	celkem		z toho ženy		celkem		z toho ženy		celkem		z toho ženy	
	v kraji	v ČR	v kraji	v ČR	v kraji	v ČR	v kraji	v ČR	v kraji	v ČR	v kraji	v ČR
Absolventi škol celkem	**3 579**	**24 754**	**1 828**	**12 489**	**2 798**	**19 201**	**1 479**	**9 907**	**2 122**	**14 509**	**1 106**	**7 506**
z toho podle vzdělání (%):												
nižší střední odborné	4,1	5,8	3,8	4,7	4,7	6,1	4,7	5,2	5,1	5,7	5,1	4,8
střední odborné s výučním listem	23,4	25,6	14,9	19,1	22,2	23,7	14,4	18,3	22,1	22,2	13,7	16,8
ÚSV - gymnázium	7,9	6,0	8,5	6,4	8,1	6,9	8,9	7,0	8,2	7,5	9,4	7,8
ÚSO - vyučení a maturita	8,6	9,2	5,9	7,7	8,5	8,6	6,6	7,2	7,2	8,2	4,5	6,8
ÚSO - střední odborná škola (bez vyučení)	28,7	29,9	32,4	33,0	28,1	29,1	30,8	31,4	27,2	27,9	28,8	28,8
vyšší odborné vzdělání	3,2	3,0	4,6	4,0	3,1	2,9	4,3	3,8	3,0	3,0	4,6	3,9
bakalářské vzdělání	11,2	10,1	13,3	12,4	11,8	11,0	14,6	13,4	12,5	12,5	16,0	15,5
magisterské vzdělání	12,2	9,8	15,9	12,1	12,8	11,2	15,2	13,2	14,2	12,5	17,4	15,0

Počet nezaměstnaných absolventů škol v kraji v roce 2016 proti roku 2014 (stavy k 30. 4.) poklesl o 1 457 osob (o 40,7 %), podíl na republikovém celku ale v letech 2014 až 2016 zůstal prakticky neměnný (14,5 až 14,6 %).

V členění podle vzdělání největší skupinu nezaměstnaných absolventů škol v kraji ve sledovaných 3 letech tvořily osoby s úplným středním odborným vzděláním (bez vyučení). Jejich podíl z celku v roce 2016 tvořil 27,2 % a proti roku 2014 poklesl o 1,5 bodu. A dále osoby se středním odborným vzděláním s výučním listem, jejich podíl 22,1 % byl nižší o 1,3 bodu. Naproti tomu vzrostly podíly absolventů s bakalářským a magisterským vzděláním, podíly 12,5 %, resp. 14,2 % byly proti roku 2014 o 1,3 bodu, resp. 2,0 bodu vyšší. V porovnání krajských podílů jednotlivých úrovní vzdělání mezi nezaměstnanými absolventy škol s republikovými hodnotami sice nebyly zjištěny nijak výrazné rozdíly, za rok 2016 ale lze uvést vyšší krajské podíly u žen právě magisterského vzdělání (17,4 % vs. 15,0 %). A naopak znovu u žen výrazně nižší podíl nezaměstnaných se středním odborným vzděláním s výučním listem (13,7 % vs. 16,8 %).

Tab. 3.12 Míra nezaměstnanosti[*)] absolventů denního studia středních a vyšších odborných škol (k 30. 4.)

Zdroj: Národní ústav pro vzdělávání v %

	Míra nezaměstnanosti absolventů podle hlavních kategorií vzdělání									
	střední vzdělání s výučním listem		gymnaziální vzdělání		střední odborné vzdělání s maturitou a odborným výcvikem; nástavbové vzdělání		střední odborné vzdělání s maturitou		vyšší odborné vzdělání	
	v kraji	v ČR	v kraji	v ČR	v kraji	v ČR	v kraji	v ČR	v kraji	v ČR
2012	20,6	16,7	3,6	3,1	16,5	14,4	10,9	9,1	7,8	9,1
2013	29,1	27,4	5,6	4,1	25,9	23,5	16,5	14,8	13,3	11,9
2014	19,4	17,8	6,7	4,4	19,8	15,9	14,0	11,6	14,0	10,2
2015	16,1	13,7	4,7	3,8	17,1	14,0	12,3	9,6	9,6	7,5
2016	12,5	9,9	4,0	3,1	9,9	10,6	9,9	7,5	5,3	5,2

[*)] podíl počtu "čerstvých" nezaměstnaných absolventů (kteří ukončili studium nejdříve v květnu předchozího roku) podle kraje v němž studovali a celkového počtu absolventů, kteří ukončili studium v kalendářním roce předcházejícím roku výpočtu v kraji, kde studovali

Míra nezaměstnanosti absolventů škol denního studia, tak, jak je vyjádřena v tabulce 3.12, v roce 2016 proti roku 2012 (stavy k 30. 4.) v kraji poklesla (s výjimkou gymnaziálního vzdělání). Nejvyšší míry nezaměstnanosti v jednotlivých kategoriích vzdělání byly zaznamenány v roce 2013, u gymnaziálního a vyššího odborného vzdělání v roce 2014. V roce 2016 byla nejvyšší míra nezaměstnanosti z jednotlivých kategorií vzdělání absolventů škol zjištěna u osob se středním vzděláním s výučním listem, a to 12,5 %. Míra nezaměstnanosti ve výši 9,9 % byla shodně u dvou kategorií - střední odborné vzdělání s maturitou a střední odborné vzdělání s maturitou a odborným výcvikem. U absolventů s vyšším odborným vzděláním byla vykázána míra nezaměstnanosti ve výši 5,3 % a u gymnaziálního vzdělání nejnižší hodnota, a to 4,0 %.

Čelo pořadí velikosti měr nezaměstnanosti podle kategorií vzdělání sice nebylo v letech 2012 až 2016 v kraji vždy shodné, ale nejnižší míry byly vždy u absolventů gymnaziálního vzdělání. Jednotlivé krajské míry ale ve sledovaném období byly v porovnání s republikovými hodnotami vždy vyšší. Výjimku tvořila míra nezaměstnanosti u absolventů se středním odborným vzděláním s maturitou a odborným výcvikem v roce 2016 (krajská hodnota byla o 0,7 bodu nižší) a vyšším odborným vzděláním v roce 2012 (proti ČR o 1,3 bodu nižší).

Tab. 3.13 Volná pracovní místa v evidenci úřadů práce (k 30. 4.)
Zdroj: Národní ústav pro vzdělávání

	Počet volných pracovních míst v kraji		Počet nezaměstnaných absolventů a mladistvých na 1 volné pracovní místo pro ně určené		Podíl volných pracovních míst pro absolventy a mladistvé na celkovém počtu volných pracovních míst (%)	
	celkem	z toho pro absolventy a mladistvé	v kraji	v ČR	v kraji	v ČR
2012	2 887	401	8,6	4,7	13,9	13,2
2013	3 323	442	9,7	5,8	13,3	14,8
2014	3 893	692	6,0	3,4	17,8	19,5
2015	7 376	1 680	1,9	1,1	22,8	24,8
2016	11 108	3 049	0,8	0,5	27,4	29,6

Počet nezaměstnaných absolventů a mladistvých v kraji od roku 2013 postupně klesal až na 2 459 osob v roce 2016. Počet volných pracovních míst celkem i míst určených pro absolventy a mladistvé naopak narůstal. V roce 2016 byla v kraji 3 049 volných pracovních míst pro absolventy a mladistvé. Jejich počet byl proti roku 2012 téměř osminásobný. V roce 2012 tato místa tvořila jen 13,9 % z volných pracovních míst, v roce 2016 již 27,4 %. Krajské podíly volných míst pro absolventy a mladistvé byly jen o málo nižší než republikové podíly. V roce 2013 na jedno volné pracovní místo pro absolventy a mladistvé v průměru připadlo 9,7 uchazečů z řad absolventů, v roce 2015 tento počet poklesl na 1,9 a v roce 2016 nabídka pracovních míst převýšila počet uchazečů. Na jedno volné pracovní místo pro absolventy a mladistvé připadlo jen 0,8 uchazečů. V rámci ČR byly tyto přepočtené hodnoty v jednotlivých letech ještě nižší.

Nezaměstnaní podle věkových skupin

Více než 11 tisíc uchazečů o zaměstnání v kraji na konci roku 2016 bylo ve věku do 29 let. Od roku 2002 počet nezaměstnaných v mladé generaci klesl na polovinu. Uchazeči o zaměstnání ve věku do 29 let tvořili téměř 23 % z celkového počtu uchazečů. Ve správních obvodech ORP Pohořelice, Rosice a Židlochovice tvořili více než čtvrtinu z celkového počtu uchazečů. Naopak v SO ORP Mikulov jejich podíl nedosáhl ani 20 %.

V evidenci úřadů práce v Jihomoravském kraji bylo ke konci roku 2016 celkem 49 032 uchazečů o zaměstnání (24 342 mužů a 24 690 žen). Z tohoto počtu bylo 11 249 uchazečů ve věku 15−29 let (5 987 mužů a 5 262 žen). Mladí uchazeči tak tvořili 22,9 % z celkového počtu uchazečů o zaměstnání (podíl mladých mužů činil 24,6 % a podíl mladých žen 21,3 % z celkového počtu nezaměstnaných žen).

Nejvyšší počet uchazečů o zaměstnání byl z let 2002 až 2016 v kraji zaznamenán v roce 2013 (72,0 tisíc), nejnižší v roce 2008 (43,1 tisíc). Nejvyšší počet uchazečů o zaměstnání ve věku 19−29 let byl evidován v roce 2002 a 2003 (25,8 tisíc), zároveň v roce 2002 tvořili i nejvyšší podíl na celkovém počtu uchazečů (40,4 %). Podíl 22,9 % v roce 2016 byl ze sledovaného období nejnižší.

Mezi uchazeči o zaměstnání v kraji bylo na konci roku 2016 celkem 1 352 uchazečů ve věku do 19 let (z toho 614 žen), tvořili 2,8 % z celkového počtu uchazečů (4. nejnižší mezi kraji). Ve věku 20−24 let bylo 4 815 uchazečů (z toho 2 197 žen), podíl na celku dosáhl 9,8 % a byl mezi kraji 2. nejvyšší. Ve věku 25−29 let bylo 5 082 uchazečů (z toho 5 451 žen) a tvořili 10,4 % z celkového počtu uchazečů (spolu s dalšími dvěma kraji 3. nejvyšší podíl). Z okresů v kraji byl nejvyšší podíl uchazečů ve věku do 19 let zaznamenán v okrese Vyškov (3,3 %), nejvyšší podíl střední skupiny v okrese Břeclav (10,9 %) a v Brně byl

nejvyšší podíl uchazečů ve věku 25−29 let (11,9 %). Souhrn uchazečů ve věku 15−29 let se na celkovém počtu uchazečů nejvíce podílel v Brně-městě (24,0 %), nejnižší podíl mladí uchazeči tvořili v okrese Znojmo (21,3 %).

Tab. 3.14 Podíl uchazečů o zaměstnání*) podle věku, pohlaví a okresů k 31. 12. 2016

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí — v %

	do 19 let		20–24 let		25–29 let		15–29 let	
	muži	ženy	muži	ženy	muži	ženy	muži	ženy
Jihomoravský kraj	**3,0**	**2,5**	**10,8**	**8,9**	**10,8**	**9,9**	**24,6**	**21,3**
v tom okresy:								
Blansko	2,7	2,3	11,2	9,3	9,1	9,5	23,0	21,2
Brno-město	3,0	2,5	10,6	8,3	12,6	11,3	26,1	22,0
Brno-venkov	2,8	2,6	12,0	9,1	10,4	10,4	25,2	22,1
Břeclav	3,6	2,7	10,7	11,2	9,8	7,8	24,1	21,6
Hodonín	3,0	2,3	10,7	8,7	10,2	9,0	23,8	20,1
Vyškov	3,4	3,2	9,9	9,1	9,9	9,2	23,1	21,5
Znojmo	3,1	2,3	10,4	9,0	9,3	8,6	22,8	19,8

*) na uchazečích daného pohlaví

Podíl mladých uchazečů o zaměstnání na celkovém počtu (22,9 %) byl mezi kraji 5. nejvyšší, nejvyšší podíl byl zjištěn v Královéhradeckém kraji (24,2 %) a nejnižší v Praze (21,2 %). Ze správních obvodů ORP více než čtvrtinu z celkového počtu tvořili mladí uchazeči o zaměstnání v SO ORP Pohořelice (26,1 %), Rosice (26,0 %) a Židlochovice (25,3 %). Naopak nejnižší podíl mladých mez uchazeči byl na konci roku 2016 vykázán v SO ORP Mikulov (19,8 %) a Moravský Krumlov (21,0 %).

Tab. 3.15 Podíl uchazečů o zaměstnání*) podle věku, pohlaví a správních obvodů ORP k 31. 12. 2016

Pramen: Úřad práce České republiky - generální ředitelství — v %

	do 19 let		20–24 let		25–29 let		15–29 let	
	muži	ženy	muži	ženy	muži	ženy	muži	ženy
Jihomoravský kraj	**3,0**	**2,5**	**10,7**	**8,8**	**10,8**	**9,8**	**24,5**	**21,1**
v tom SO ORP:								
Blansko	3,0	2,8	9,9	9,3	9,5	10,3	22,4	22,4
Boskovice	2,6	2,0	12,1	9,2	8,7	8,9	23,4	20,1
Brno	3,0	2,5	10,4	8,0	12,4	11,1	25,8	21,6
Břeclav	4,2	3,6	10,5	11,2	10,6	7,9	25,3	22,7
Bučovice	3,6	3,9	9,3	10,9	8,9	7,0	21,7	21,8
Hodonín	3,0	2,0	10,0	7,5	11,0	8,8	23,9	18,4
Hustopeče	3,7	2,2	11,7	13,1	9,7	6,1	25,1	21,4
Ivančice	3,9	2,9	11,2	8,3	10,4	9,5	25,6	20,7
Kuřim	2,0	1,9	13,0	8,6	9,7	10,2	24,7	20,7
Kyjov	3,5	2,5	11,4	9,0	9,6	8,6	24,5	20,1
Mikulov	2,2	1,4	9,7	8,2	8,2	9,9	20,1	19,5
Moravský Krumlov	4,4	2,8	9,1	9,3	8,9	7,6	22,4	19,7
Pohořelice	4,4	4,4	14,0	7,0	14,0	8,1	32,4	19,4
Rosice	2,3	3,1	12,4	10,7	12,1	11,4	26,8	25,2
Slavkov u Brna	2,8	4,8	10,6	11,1	11,9	8,7	25,2	24,6
Šlapanice	2,5	1,9	13,1	9,5	8,8	10,3	24,4	21,7
Tišnov	1,7	1,6	10,8	9,2	10,0	10,2	22,5	20,9
Veselí nad Moravou	2,2	2,6	10,9	10,3	9,7	9,9	22,8	22,8
Vyškov	3,4	2,3	9,9	7,6	9,6	10,2	23,0	20,2
Znojmo	2,9	2,1	10,7	8,9	9,4	8,7	23,0	19,7
Židlochovice	3,6	3,5	11,5	9,2	10,8	12,0	25,8	24,7

*) na uchazečích daného pohlaví

Z počtu uchazečů o zaměstnání ve věku 15−29 let bylo v kraji 12,0 % z nich ve věku do 19 let, 42,8 % ve věku 20−24 let a 45,2 % ve věku 25−29 let. Podíl uchazečů ve věku do 19 let byl shodný s Krajem Vysočina a mezi kraji byl 3. nejnižší, nejvyšší byl v Ústeckém kraji (18,8 %) a nejnižší v Praze (9,2 %). Podíl střední skupiny na celku byl mezi kraji 3. nejvyšší (Kraj Vysočina 43,0 %, Praha 36,8 %) a podíl uchazečů ve věku 25−29 let byl mezi kraji 6. nejvyšší (Praha 53,9 %, Pardubický kraj 42,3 %).

Graf 3.11 Uchazeči o zaměstnání podle věku a krajů k 31. 12. 2016

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

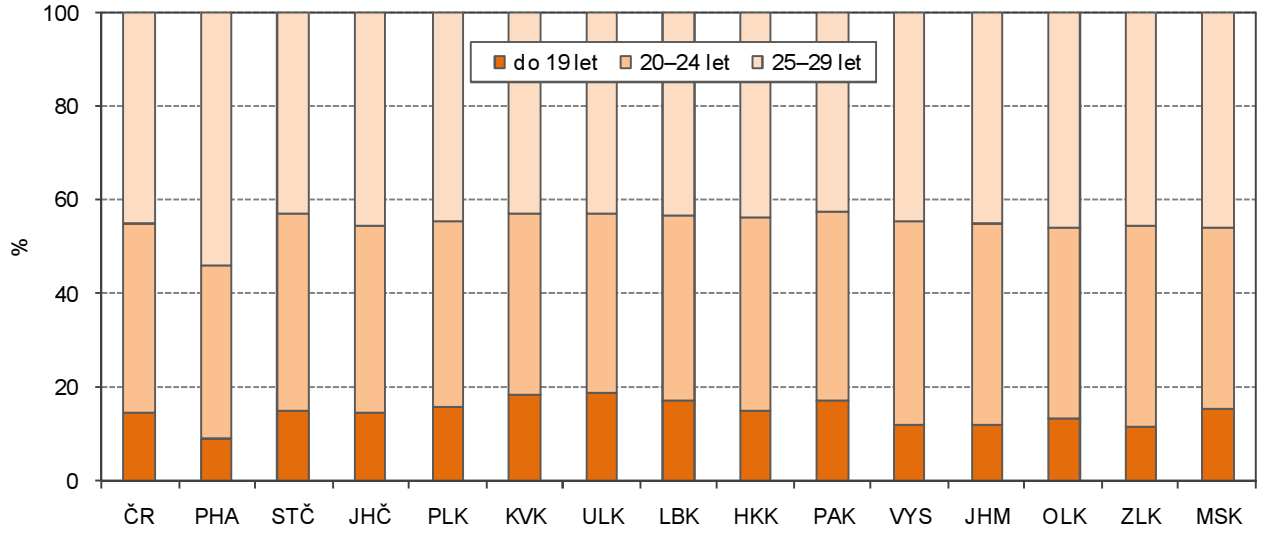

Nezaměstnanost je charakterizována ukazatelem „podíl nezaměstnaných osob na obyvatelstvu“. Vyjadřuje podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15−64 let ze všech obyvatel stejného věku.

Podíl nezaměstnaných osob v Jihomoravském kraji dosáhl ke konci prosince roku 2016 celkem 6,06 % (u mužů 5,94 % a u žen 6,18 %). Při bližším pohledu na mladou generace podíl nezaměstnaných osob ve věku 15−19 let činil 2,75 %, u osob ve věku 20−24 let 7,35 % a u osob ve věku 25−29 let 6,58 %. V souhrnu podíl nezaměstnaných osob ve věku 15−29 let k 31. 12. 2016 v kraji činil 5,86 % (6,11 % u mužů a 5,60 % u žen).

Jak je zřejmé z tabulky 3.16, nejvyšší podíl nezaměstnaných osob byl v okresech Znojmo, Hodonín a Brno-město, a to nejen u celkového podílu, ale i u podílů nezaměstnaných osob 3 věkových skupin mladé generace. Ovšem zatímco u celkových hodnot jsou zpravidla vyšší podíly nezaměstnaných u žen (s výjimkou okresu Břeclav a Hodonín), v „mladých věkových skupinách“ je vyšší podíl nezaměstnaných u mužů (s výjimkou u 3 okresů ve věkové skupině 25−29 let).

Tab. 3.16 Podíl nezaměstnaných osob podle věku, pohlaví a okresů k 31. 12. 2016

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí v %

	Podíl nezaměstnaných osob ve věku[1)]											
	15–64 let			15–19 let			20–24 let			25–29 let		
	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy
Jihomoravský kraj	**6,06**	**5,94**	**6,18**	**2,75**	**2,92**	**2,57**	**7,35**	**7,83**	**6,86**	**6,58**	**6,70**	**6,46**
v tom okresy:												
Blansko	4,57	4,33	4,83	1,85	1,86	1,83	5,61	5,80	5,42	4,74	4,43	5,05
Brno-město	6,69	6,38	7,01	3,50	3,64	3,36	8,60	9,08	8,11	7,93	7,88	7,98
Brno-venkov	4,44	4,22	4,67	1,80	1,73	1,88	5,60	6,02	5,16	5,01	4,88	5,14
Břeclav	5,49	5,62	5,35	2,76	3,13	2,34	7,16	7,22	7,10	5,27	5,89	4,60
Hodonín	7,90	8,30	7,47	3,29	3,80	2,75	8,84	9,99	7,60	8,19	9,01	7,32
Vyškov	3,61	3,47	3,75	1,98	2,04	1,92	4,31	4,39	4,22	3,77	3,80	3,75
Znojmo	8,41	8,27	8,54	3,22	3,51	2,89	8,92	9,55	8,28	7,66	7,77	7,55

[1)] podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání v evidenci úřadu práce v daném věku k 31. 12. 2016 ze všech obyvatel stejného věku k 31. 12. 2015

Z tabulkového přehledu 3.17 s podíly nezaměstnaných osob podle správních obvodů ORP v kraji lze uvést alespoň krajní hodnoty, i když obecně platí, že nižší nezaměstnanost je v blízkém okolí Brna. Nejnižší podíl nezaměstnaných osob celkem byl v SO ORP Slavkov u Brna a Židlochovice (2,94 %), u věku 15−19 let v SO ORP Šlapanice (1,06 %), u věku 20−24 let v SO ORP Vyškov (3,95 %) a u věku 25−29 let v SO ORP Slavkov u Brna a Židlochovice (3,13 %). Naopak nejvyšší podíl nezaměstnaných osob celkem byl v SO ORP Znojmo (8,79 %), u věku 15−19 let v SO ORP Pohořelice (4,16 %), u věku 20−24 let v SO ORP Znojmo (9,56 %) a u věku 25−29 let v SO ORP Hodonín (8,92 %).

Tab. 3.17 Podíl nezaměstnaných osob podle věku, pohlaví a správních obvodů ORP k 31. 12. 2016

Pramen: Úřad práce České republiky - generální ředitelství v %

	Podíl nezaměstnaných osob ve věku[1)]											
	15–64 let			15–19 let			20–24 let			25–29 let		
	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy
Jihomoravský kraj	**6,06**	**5,94**	**6,18**	**2,75**	**2,92**	**2,57**	**7,35**	**7,83**	**6,86**	**6,58**	**6,70**	**6,46**
v tom SO ORP:												
Blansko	3,76	3,59	3,93	1,96	1,84	2,09	4,65	4,52	4,79	4,21	3,91	4,51
Boskovice	5,41	5,06	5,76	1,75	1,88	1,61	6,47	6,96	5,97	5,23	4,87	5,60
Brno	6,50	6,23	6,77	3,45	3,61	3,28	8,16	8,73	7,58	7,59	7,59	7,59
Břeclav	5,15	5,41	4,89	3,35	3,56	3,11	6,78	6,90	6,66	5,43	6,31	4,48
Bučovice	5,07	4,88	5,27	2,87	2,66	3,10	5,69	5,03	6,39	4,29	4,55	4,01
Hodonín	8,67	9,17	8,15	3,55	4,33	2,72	8,94	10,27	7,43	8,92	10,43	7,36
Hustopeče	5,51	5,42	5,60	2,31	2,90	1,69	7,81	7,44	8,18	4,51	5,31	3,61
Ivančice	5,10	4,59	5,64	2,56	2,62	2,49	5,62	5,75	5,47	5,29	5,13	5,45
Kuřim	4,23	4,07	4,40	1,22	1,16	1,27	5,72	6,75	4,72	4,81	4,48	5,13
Kyjov	7,16	7,52	6,78	3,32	3,99	2,62	8,89	10,28	7,41	7,42	8,03	6,75
Mikulov	6,37	6,56	6,18	1,87	2,27	1,44	7,02	7,77	6,25	6,11	5,76	6,47
Moravský Krumlov	6,63	6,07	7,22	3,32	3,65	2,95	6,28	5,84	6,72	5,46	5,38	5,55
Pohořelice	5,96	5,90	6,03	4,16	4,21	4,11	7,29	9,13	5,08	6,58	8,40	4,69
Rosice	4,83	4,55	5,13	1,99	1,61	2,37	6,55	6,37	6,75	5,90	5,88	5,93
Slavkov u Brna	2,94	2,62	3,27	1,95	1,32	2,57	4,04	3,51	4,61	3,13	3,42	2,85
Šlapanice	3,34	2,94	3,75	1,06	1,05	1,06	4,61	4,82	4,40	3,59	2,92	4,26
Tišnov	5,22	5,26	5,17	1,27	1,33	1,21	5,85	6,25	5,41	5,74	6,08	5,43
Veselí nad Moravou	7,61	7,94	7,26	2,75	2,64	2,88	8,51	9,08	7,91	8,01	8,13	7,88
Vyškov	3,42	3,39	3,45	1,66	2,04	1,30	3,95	4,55	3,36	3,87	3,72	4,03
Znojmo	8,79	8,77	8,82	3,17	3,47	2,83	9,56	10,45	8,66	8,17	8,37	7,95
Židlochovice	2,94	2,62	3,27	1,95	1,32	2,57	4,04	3,51	4,61	3,13	3,42	2,85

[1)] podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání v evidenci úřadu práce v daném věku k 31. 12. 2016 ze všech obyvatel stejného věku k 31. 12. 2015

Graf 3.12 Podíl nezaměstnaných ve věku 15–29 let podle pohlaví a správních obvodů ORP Jihomoravského kraje k 31. 12. 2016[*)]

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

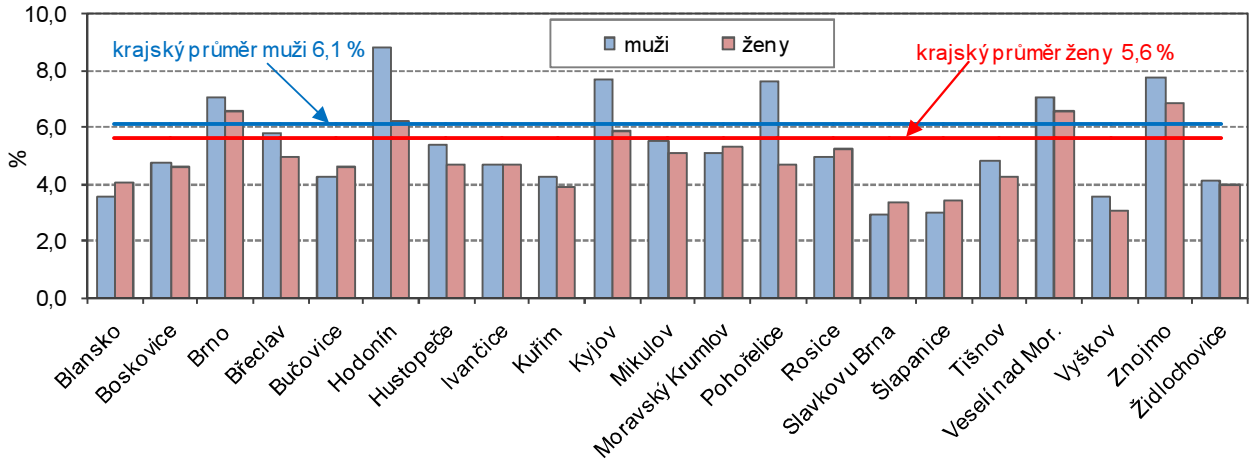

[*)] podíl na celkovém počtu uchazečů o zaměstnání evidovaných na úřadu práce

Nejvyšší podíl nezaměstnaných mužů ve věku 15−29 let byl v SO ORP Hodonín (8,84 %), Znojmo (7,73 %) a Kyjov (7,72 %), nejvyšší podíl nezaměstnaných žen stejného věku byl v SO ORP Znojmo (6,85 %), Veselí nad Moravou (6,60 %) a Brno (6,59 %). Nejnižší podíl nezaměstnaných mužů ve věku 15−29 let byl v SO ORP Slavkov u Brna (2,94 %), Šlapanice (3,02 %) a Vyškov (3,57 %), u žen stejného věku ve stejných obvodech, jen s jiným pořadím - SO ORP Vyškov (3,07 %), Slavkov u Brna (3,36 %) a Šlapanice (3,42 %).

Graf 3.13 Podíl nezaměstnaných ve věku 15–29 let podle pohlaví a krajů k 31. 12. 2016[*)]

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

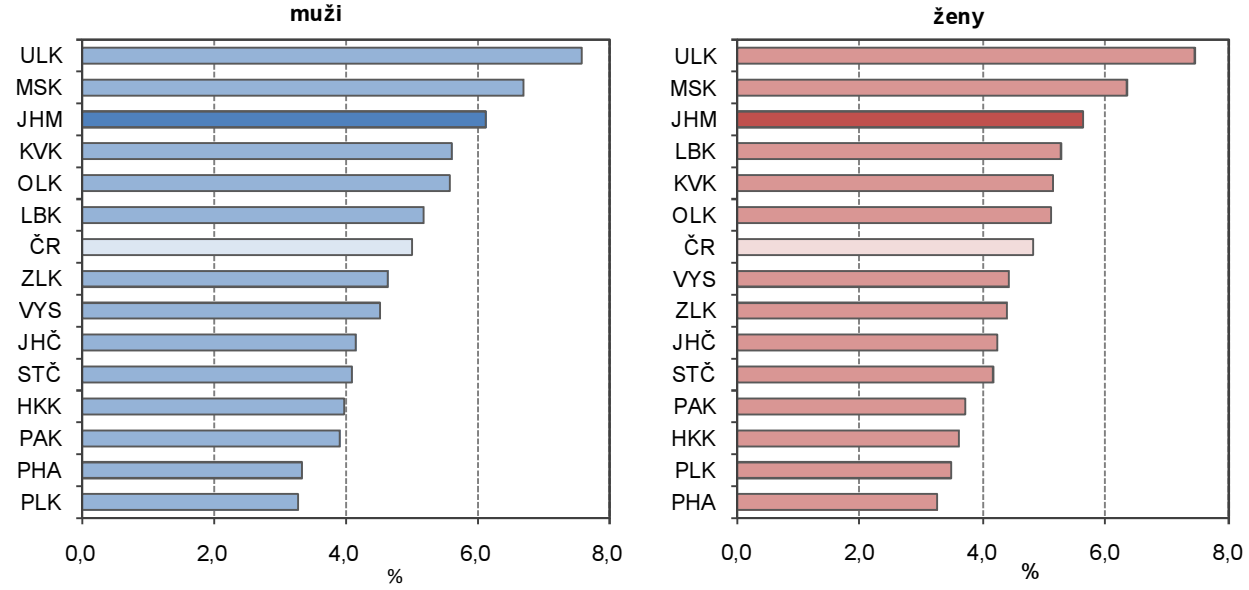

*) podíl na celkovém počtu uchazečů o zaměstnání evidovaných na úřadu práce

Bylo již uvedeno, že podíl nezaměstnaných osob ve věku 15−29 let k 31. 12. 2016 v Jihomoravském kraji činil 5,86 % (6,11 % u mužů a 5,60 % u žen). Celkový podíl byl mezi kraji 3. nejvyšší a o 0,95 bodu přesahoval průměr ČR. Nejnižší úroveň nezaměstnanost mladých byla v Praze (3,28 %) a nejvyšší v Ústeckém kraji (7,51 %). Podíl nezaměstnaných mužů i žen byl také 3. nejvyšší v krajském žebříčku a průměr ČR převyšoval o 1,11 bodu u mužů a o 0,79 bodu u žen.

Mezi uchazeči o zaměstnání bylo v kraji k 31. 12. 2016 celkem 1 901 absolventů škol a 290 mladistvých. Tvořili 3,9 %, resp. 0,6 % z celkového počtu uchazečů o zaměstnání. Z okresů v kraji bylo nejvíce nezaměstnaných absolventů škol v Brně-městě, a to 476, na celkovém počtu uchazečů o zaměstnání se ale podíleli nejméně (2,7 %). Naopak v okrese Vyškov byl jejich počet nejnižší (135), ale podíl na celkovém počtu byl nejvyšší (5,7 %). Z celkového počtu nezaměstnaných absolventů v kraji bylo 302 absolventů v evidenci úřadu práce déle než půl roku (144 mužů a 158 žen).

Mezi nezaměstnanými mladistvými v kraji bylo 151 mužů a 139 žen. Z celkového počtu mladistvých bylo 86 osob v evidenci úřadu práce déle než půl roku (39 mužů a 47 žen).

Tab. 3.18 Podíl nezaměstnaných absolventů škol a mladistvých na celkovém počtu uchazečů o zaměstnání podle okresů k 31. 12. 2016

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí v %

	Absolventi			Mladiství			
	celkem	v evidenci úřadů práce déle než 6 měsíců		celkem		v evidenci úřadů práce déle než 6 měsíců	
		muži	ženy	muži	ženy	muži	ženy
Jihomoravský kraj	**3,9**	**0,6**	**0,6**	**0,6**	**0,6**	**0,2**	**0,2**
v tom okresy:							
Blansko	5,2	0,8	0,8	0,3	0,1	0,1	0,0
Brno-město	2,7	0,6	0,5	0,9	0,7	0,3	0,3
Brno-venkov	4,7	0,7	0,8	0,5	0,5	0,1	0,1
Břeclav	4,9	0,5	0,5	0,6	0,7	0,1	0,2
Hodonín	4,1	0,7	0,6	0,4	0,4	0,1	0,2
Vyškov	5,7	0,3	0,7	0,7	0,6	0,0	0,2
Znojmo	3,8	0,5	0,8	0,4	0,6	0,1	0,2

Podíl absolventů škol na celkovém počtu uchazečů o zaměstnání (stav k 31. 12. 2016) byl mezi kraji 5. nejvyšší a o 0,4 bodu převyšoval republikový průměr. Nejvyšší podíl v tomto ukazateli byl zaznamenán v Kraji Vysočina (4,7 %), nejnižší v Karlovarském kraji (2,2 %). Krajský podíl mladistvých na počtu uchazečů byl proti republikovému průměru o 0,4 bodu nižší a mezi kraji byl 4. nejnižší (nejvyšší v Ústeckém kraji – 1,8 % a nejnižší v Kraji Vysočina - 0,4 %).

Graf 3.14 Podíl nezaměstnaných absolventů škol a mladistvých podle krajů k 31. 12. 2016[*)]

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

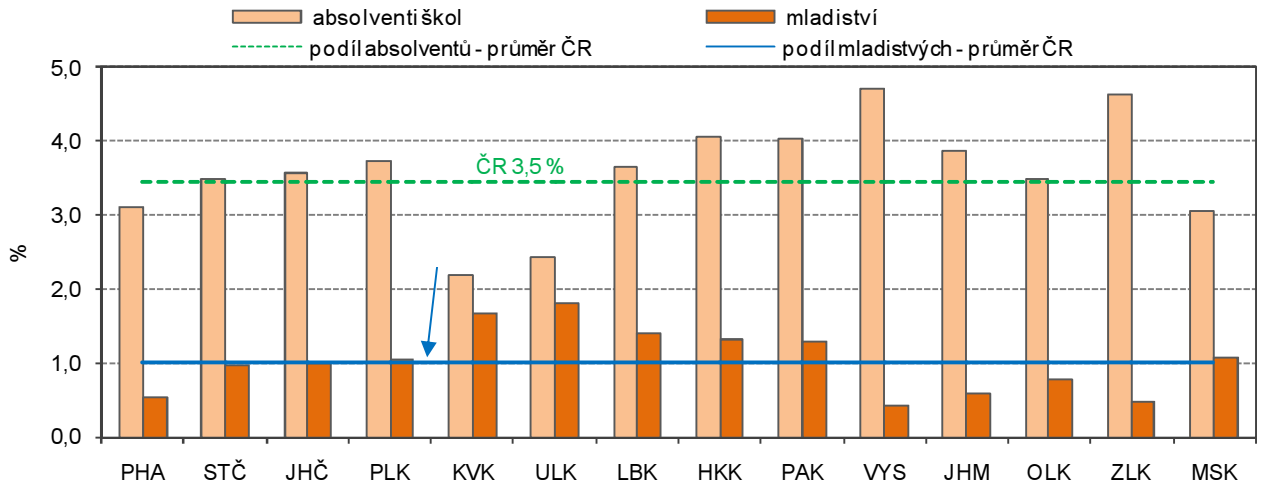

*) podíl na celkovém počtu uchazečů o zaměstnání evidovaných na úřadu práce

Ze správních obvodů ORP v kraji byl nejvyšší podíl absolventů na počtu uchazečů o zaměstnání na konci roku 2016 v kraji zjištěn v SO ORP Slavkov u Brna (8,3 %), Hustopeče (5,7 %) a Šlapanice (5,6 %). Nejnižší podíl v tomto případě byl vykázán v SO ORP Brno (2,6 %), Mikulov (3,0 %) a Hodonín (3,4 %). Podíly mladistvých na počtu uchazečů byly nízké a pohybovaly se v rozmezí od 0,1 % v SO ORP Mikulov a Rosice po 1,1 % v SO ORP Pohořelice.

Tab. 3.19 Pracovní místa v evidenci úřadů práce vhodná pro nezaměstnané absolventy škol a mladistvé podle okresů k 31. 12. 2016

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

	Celkem	pro absolventy		pro mladistvé	
		celkem	podíl na celkovém počtu pracovních míst	celkem	podíl na celkovém počtu pracovních míst
Jihomoravský kraj	**11 228**	**3 442**	**30,7**	**79**	**0,7**
v tom okresy:					
Blansko	796	366	46,0	-	-
Brno-město	3 809	671	17,6	8	0,2
Brno-venkov	3 344	1 426	42,6	47	1,4
Břeclav	897	313	34,9	20	2,2
Hodonín	816	223	27,3	-	-
Vyškov	910	235	25,8	4	0,4
Znojmo	656	208	31,7	-	-

Úřady práce v Jihomoravském kraji na konci roku 2016 evidovaly 3 442 volných míst vhodných pro absolventy a 79 míst vhodných pro mladistvé. Tato místa tak tvořila téměř třetinu z celkového počtu volných míst v kraji. U nezaměstnaných absolventů byla situace vcelku příznivá, počet volných míst převyšoval počet absolventů, na jedno volné místo tak připadalo 0,6 uchazečů z řad nezaměstnaných absolventů. Na jedno volné místo vhodné pro mladistvé ovšem připadlo 3,7 nezaměstnaných mladistvých uchazečů.

4. Zdravotní péče

Hospitalizovaní v nemocnicích podle věku

Mladiství tvořili jen zlomek z průměrného počtu nemocensky pojištěných, ale pracovní úrazy se nevyhýbaly ani jim. Počet mladistvých i počet jejich nově hlášených pracovních neschopností pro pracovní úraz byl mezi kraji 3. nejvyšší, přepočtené ukazatele však patřily mezi kraji k nejnižším. Téměř 24 % hospitalizací u poskytovatelů lůžkové péče tvořili pacienti mladší 29 let. Nejvyšší počty ukončených hospitalizací u mladé generace v přepočtu na 1 000 obyvatel stejného věku byly registrovány u pacientů ve věku 1−4 roky a 25−29 let. Nejčastějším důvodem hospitalizace mladých pacientů byly nemoci dýchací soustavy a poranění, otravy a následky vnějších příčin.

V roce 2016 bylo v Jihomoravském kraji v průměru 482,8 tisíc nemocensky pojištěných osob. Z tohoto počtu bylo 598 osob mladistvých (0,12 % z celku). Počet nemocensky pojištěných mladistvých v letech 2008 až 2016 kolísal, a to od 1 076 osob v roce 2012 po 520 osob v roce 2015.

V roce 2016 bylo v kraji evidováno 4 692 nově hlášených případů dočasné pracovní neschopnosti (DPN) pro pracovní úraz. Ve stejném roce bylo vykázáno 13 nově hlášených případů DPN pro pracovní úraz mladistvých (0,28 % z celkového počtu). Na 100 mladistvých tak připadlo 2,17 nově hlášených případů DPN pro pracovní úraz. V roce 2015 byl počet nemocensky pojištěných mladistvých nejnižší (520), počet nově hlášených případů DPN pro pracovní úraz mladistvých naopak nejvyšší (14). Pro období 2008 až 2016 pak z toho pramenila i nejvyšší přepočtená hodnota 2,69 nově hlášených případů DPN pro pracovní úraz na 100 mladistvých. V roce 2010 nebyl zaznamenán žádný nově hlášený případ dočasné pracovní neschopnosti pro pracovní úraz mladistvých.

Graf 4.1 Průměrný počet mladistvých nemocensky pojištěných a počet nově hlášených případů dočasné pracovní neschopnosti pro pracovní úraz mladistvých v Jihomoravském kraji

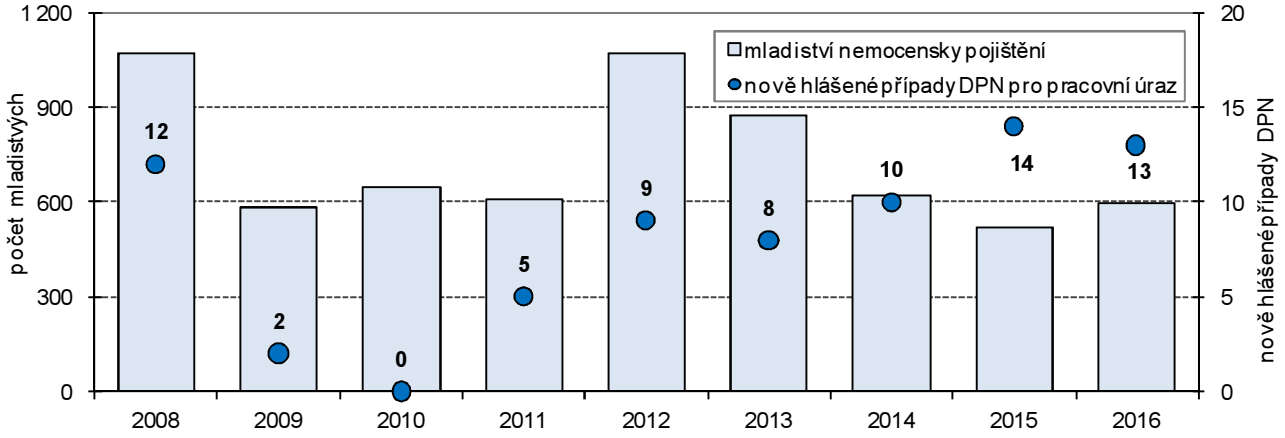

Graf 4.2 Průměrný počet mladistvých nemocensky pojištěných a počet nově hlášených případů dočasné pracovní neschopnosti pro pracovní úraz mladistvých podle krajů v roce 2016

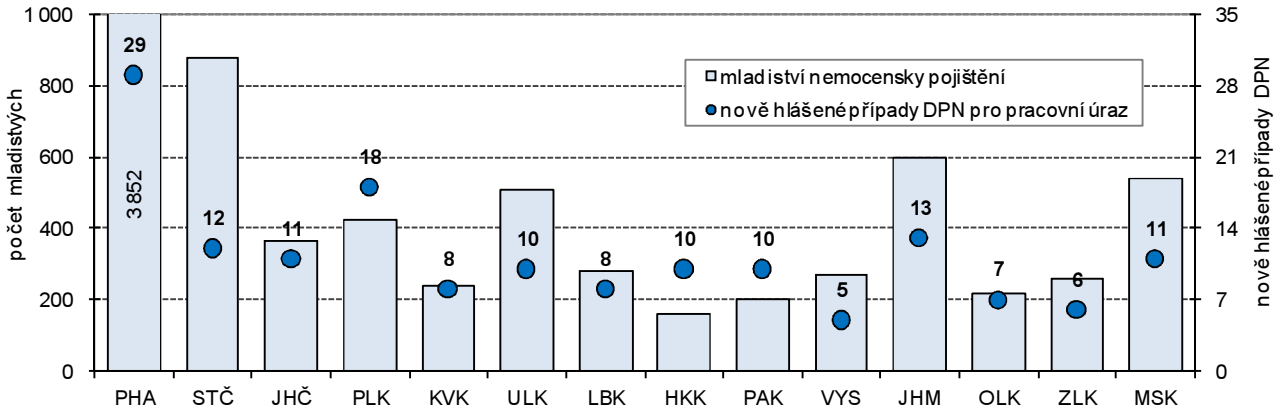

Průměrný počet nemocensky pojištěných osob v roce 2016 byl v mezikrajském srovnání 2. nejvyšší (po Praze), počet mladistvých mezi nimi byl 3. nejvyšší (po Praze a Středočeském kraji). Nejméně mladistvých mezi nemocensky pojištěnými bylo v Královéhradeckém kraji (160) a tvořily zde i nejnižší podíl z celku

(0,08 %). „Jihomoravský“ podíl mladistvých byl mezi kraji 4. nejnižší (spolu s Moravskoslezským a Zlínským krajem).

Krajský počet nově hlášených případů dočasné pracovní neschopnosti pro pracovní úraz mladistvých byl mezi kraji také 3. nejvyšší (po Praze a Plzeňském kraji). Nejnižší počet těchto případů byl v roce 2016 zaznamenán v Kraji Vysočina, a to 5. Ovšem zatímco v Praze na 100 mladistvých připadlo 0,75 nově hlášených případů DPN pro pracovní úraz, v Královéhradeckém kraji to bylo 6,25 nově hlášených případů. Přepočtená hodnota v Jihomoravském kraji byla v mezikrajském srovnání 6. nejnižší.

Poskytovatelé lůžkové péče v Jihomoravském kraji evidovali v roce 2015 více než 242 tisíc hospitalizací, z tohoto počtu bylo 57,2 tisíc hospitalizací pacientů ve věku do 29 let (23,6 %). Převážnou většinu hospitalizací v kraji zajistily nemocnice pro akutní péči – 95,3 % hospitalizací celkem, resp. 97,0 % hospitalizací pacientů ve věku do 29 let. Mezi hospitalizovanými v psychiatrických léčebnách, kteří tvořili 1,9 % z celku hospitalizací, bylo i 876 pacientů ve věku do 29 let (19,2 % z celkového počtu hospitalizací v léčebnách a 1,5 % z hospitalizovaných ve věku do 29 let). V členění na pětileté věkové skupiny pouze u hospitalizací v psychiatrických léčebnách se zvyšoval počet hospitalizací s rostoucím věkem.

Graf 4.3 Případy hospitalizace u poskytovatelů lůžkové péče podle věku v Jihomoravském kraji v roce 2015

Pramen: Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR

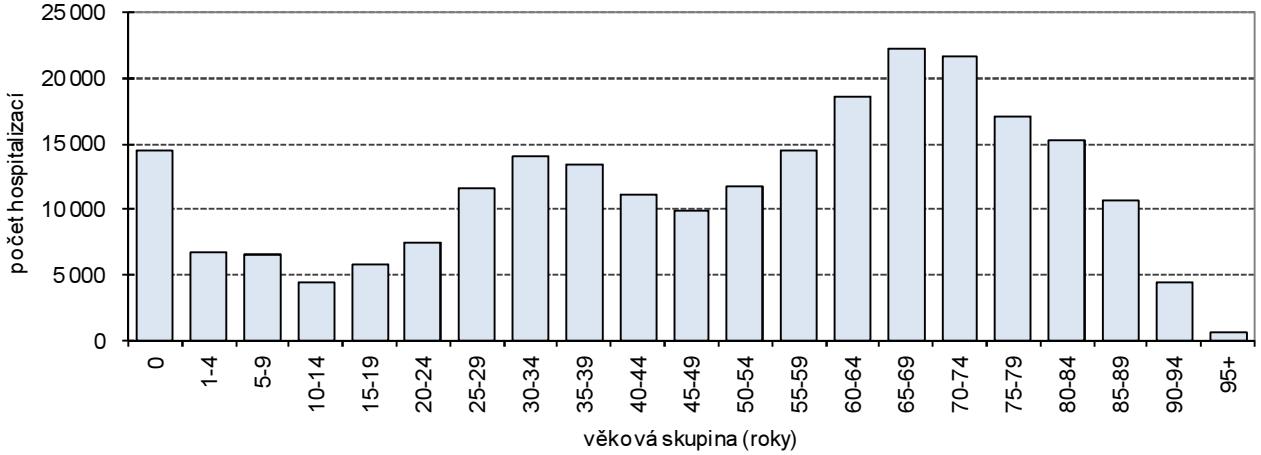

Na 1 000 obyvatel Jihomoravského kraje v roce 2015 připadlo 207 ukončených hospitalizací v zařízeních lůžkové péče. Tato hodnota byla mezi kraji 4. nejnižší (spolu se Středočeským krajem), na jednom pólu byla Praha se 169 hospitalizacemi na 1 000 obyvatel, na druhém Ústecký kraj s 237. Krajský přepočet byl pod úrovní průměru ČR (210 ‰). Lze uvést i přepočty ukončených hospitalizací podle pětiletých věkových skupin vztažených na počet obyvatel v dané skupině. Krajské hodnoty byly zpravidla pod republikovým průměrem. Na 1 000 obyvatel kraje, a to - ve věku 1−4 roky připadlo 134 ukončených hospitalizací pacientů ve věku 1−4 roku (3. nejnižší počet mezi kraji, v ČR 146); - ve věku 5−9 let 104 (4. nejvyšší, v ČR 96); - ve věku 10−14 let 87 (8. nejnižší, v ČR 87); - ve věku 15−19 let 116 (5. nejnižší, v ČR 123); - ve věku 20−24 let 112 (4. nejnižší, v ČR 122);- ve věku 25−29 let 149 (2. nejnižší, v ČR 159). Nejvyšší počty ukončených hospitalizací v rámci mladé generace tak připadaly na počáteční a koncovou pětiletou věkovou skupinu, přesto patřily mezi kraji k nejnižším.

V lůžkových zařízeních bylo v roce 2015 hospitalizováno 167,2 tisíc pacientů s bydlištěm v Jihomoravském kraji. V tomto počtu bylo i 47,2 tisíc pacientů ve věku do 29 let, tvořili 28,2 %. Podíl „mladých pacientů“ byl pod úrovní republikového průměru (28,7 %) a mezi kraji byl 4. nejnižší (spolu s Pardubickým a Olomouckým krajem). Nejvyšší podíl hospitalizovaných pacientů ve věku do 29 let s bydlištěm v příslušném kraji byl v Ústeckém kraji (30,4 %), nejnižší ve Zlínském kraji (26,6 %).

Tab. 4.1 Případy hospitalizace podle druhu poskytovatele a věku v roce 2015

Pramen: Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR

	Celkem	z toho ve věku 0-29 let	Podíl v %	Pacienti ve věku						
				0	1-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-29
Poskytovatelé lůžkové péče celkem	**242 361**	**57 156**	**23,6**	**14 508**	**6 716**	**6 579**	**4 430**	**5 766**	**7 544**	**11 613**
v tom podle druhu poskytovatele:										
nemocnice akutní péče	230 884	55 432	24,0	14 507	6 561	6 212	4 056	5 559	7 254	11 283
léčebny dlouhodobě nemocných	3 392	31	0,9	-	16	5	3	-	3	4
psychiatrické léčebny	4 559	876	19,2	-	3	56	104	142	268	303
ostatní lůžková zařízení	3 526	817	23,2	1	136	306	267	65	19	23

Nejčastější příčinou hospitalizace mladých pacientů (pomineme-li těhotenství, porod a šestinedělí) byly nemoci dýchací soustavy. Celkem 5 693 mladých pacientů tvořilo téměř polovinu z celkového počtu hospitalizovaných na tyto nemoci (49,4 %). V četnosti následovaly poranění, otravy a následky vnějších příčin – 4 805 mladých pacientů tvořilo 29,5 % z celkového počtu. Z pohledu vyššího podílu mladých je třeba zmínit pacienty některých infekčních a parazitárních nemocí, kde mladí ve věku do 29 let tvořili dvě pětiny pacientů s touto diagnózou.

Tab. 4.2 Hospitalizovaní pacienti v lůžkových zařízeních s bydlištěm v Jihomoravském kraji podle věku a příčiny v roce 2015

Pramen: Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR

	Celkem	z toho ve věku 0-29 let	Podíl v %	Pacienti ve věku						
				0	1-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-29
Hospitalizované osoby	**167 209**	**47 235**	**28,2**	**13 217**	**5 464**	**5 444**	**3 558**	**4 481**	**5 949**	**9 122**
z toho podle příčin:										
I. Některé infekční a parazitární nemoci (A00-B99)	4 410	1 785	40,5	129	508	350	182	261	208	147
IV. Nemoci endokrinní, výživy a přeměny látek (E00-E90)	4 126	1 478	35,8	66	524	351	262	146	57	72
V. Poruchy duševní a poruchy chování (F00-F99)	4 997	1 336	26,7	1	40	118	194	311	331	341
X. Nemoci dýchací soustavy (J00-J99)	11 530	5 693	49,4	264	2 077	1 907	512	410	288	235
XI. Nemoci trávicí soustavy (K00-K93)	17 019	3 361	19,7	39	364	495	465	546	712	740
XIV. Nemoci močové a pohlavní soustavy (N00-N99)	13 556	2 010	14,8	47	148	188	142	349	520	616
XV. Těhotenství, porod a šestinedělí (O00-O99)	14 487	5 988	41,3	-	-	-	2	250	1 569	4 167
XIX. Poranění, otravy a některé jiné následky vnějších příčin (S00-T98)	16 294	4 805	29,5	101	648	627	691	839	978	921

Z pohledu počtu pacientů podle pětiletých věkových skupin byly nemoci dýchací soustavy doménou dětí ve věku 1−4 let a 5−9 let. Počty pacientů s nemocí trávící soustavy a hospitalizací z důvodu poranění, otravy a následků vnějších příčin rostly se zvyšující se věkovou skupinou.

Zastoupení diagnóz mezi mladými pacienty či podíly mladých pacientů na celkovém počtu pacientů s danou nemocí se výrazně neodlišovaly od republikových hodnot.

Praktičtí lékaři pro děti a dorost

Jeden registrovaný pacient ve věku 0−18 let v průměru 6,3krát ročně navštíví ordinaci praktického lékaře pro děti a dorost. Mezi kraji je tato hodnota druhá nejvyšší. Tři čtvrtiny provedených ošetření jsou léčebné, pouze 20 % má preventivní charakter. Největší podíl mezi registrovanými pacienty tvořily děti ve věku 1−4 roky a mládež ve věku 15 a více let. Z ročních prohlídek dětí vyplynulo, že více než třetina kojenců v kraji byla kojena 6 měsíců a déle, podíl byl mezi kraji 5. nejvyšší.

Dostupné údaje z Ústavu zdravotnických informací a statistiky ČR pro tuto podkapitolu zahrnují rok 2013 popř. rok 2015. V Jihomoravském kraji bylo v roce 2013 celkem 308 samostatných ordinací praktického lékaře pro děti a dorost (včetně detašovaných pracovišť). Činnost v těchto ambulantních zařízeních zajišťovalo 238 lékařů a 232 samostatných zdravotnických pracovníků nelékařů, pracujících bez odborného dohledu (ZPBD). Z tohoto počtu bylo 187 dětských sester (uvedeny jsou průměrné roční přepočtené počty na plné úvazky, včetně smluvních pracovníků).

Na 10 tisíc registrovaných pacientů ve věku 0−18 let v kraji připadlo 11,1 praktických lékařů pro děti a dorost. Tento počet byl mezi kraji 3. nejvyšší po Olomouckém kraji (11,4) a Praze (11,3) a vyšší než průměr ČR (10,5). Nejnižší hodnota byla zjištěna v Pardubickém kraji, a to 9,7 lékařů na 10 tisíc dětských pacientů.

Jeden praktický lékař pro děti a dorost v roce 2013 v kraji provedl v průměru 5 630 ošetření, republikový průměr počtu ošetření na 1 lékaře byl 5 577. Na jednoho lékaře v kraji v průměru připadlo 900 registrovaných pacientů, což byl 3. nejnižší počet mezi kraji, republikový průměr činil 955 pacientů na 1 lékaře. Na jednoho registrovaného pacienta ve věku 0−18 let v kraji tak připadlo ročně v průměru 6,3 ošetření, což byl 3. nejvyšší počet mezi kraji po Praze a Jihočeském kraji s hodnotou 6,7, resp. 6,4 ošetření. Překročen byl i průměr ČR (5,8), nejnižší průměrný počet ošetření na jednoho registrovaného dětského pacienta byl zaznamenán ve Středočeském kraji, a to 4,9.

Největší část provedených ošetření v kraji v roce 2013 byla léčebná (74,4 %), preventivní ošetření činila 22,4 %. Jen 1,2 % ošetření byla provedena v návštěvní službě.

Za rok 2015 jsou k dispozici údaje o věkovém složení registrovaných pacientů v ordinacích praktických lékařů pro děti a dorost. V Jihomoravském kraji z celkového počtu 256,9 tisíc registrovaných pacientů bylo 4,7 % ve věku do 1 roku (12,2 tisíc), 28,3 % ve věku 1−4 roky (72,6 tisíc), 23,0 % ve věku 5−9 let (59,2 tisíc), 19,1 % ve věku 10−14 let (49,1 tisíc) a 24,9 % ve věku 15 a více let (63,9 tisíc).

Samostatné ordinace praktických lékařů pro děti a dorost podle obcí Jihomoravského kraje k 31. 12. 2015

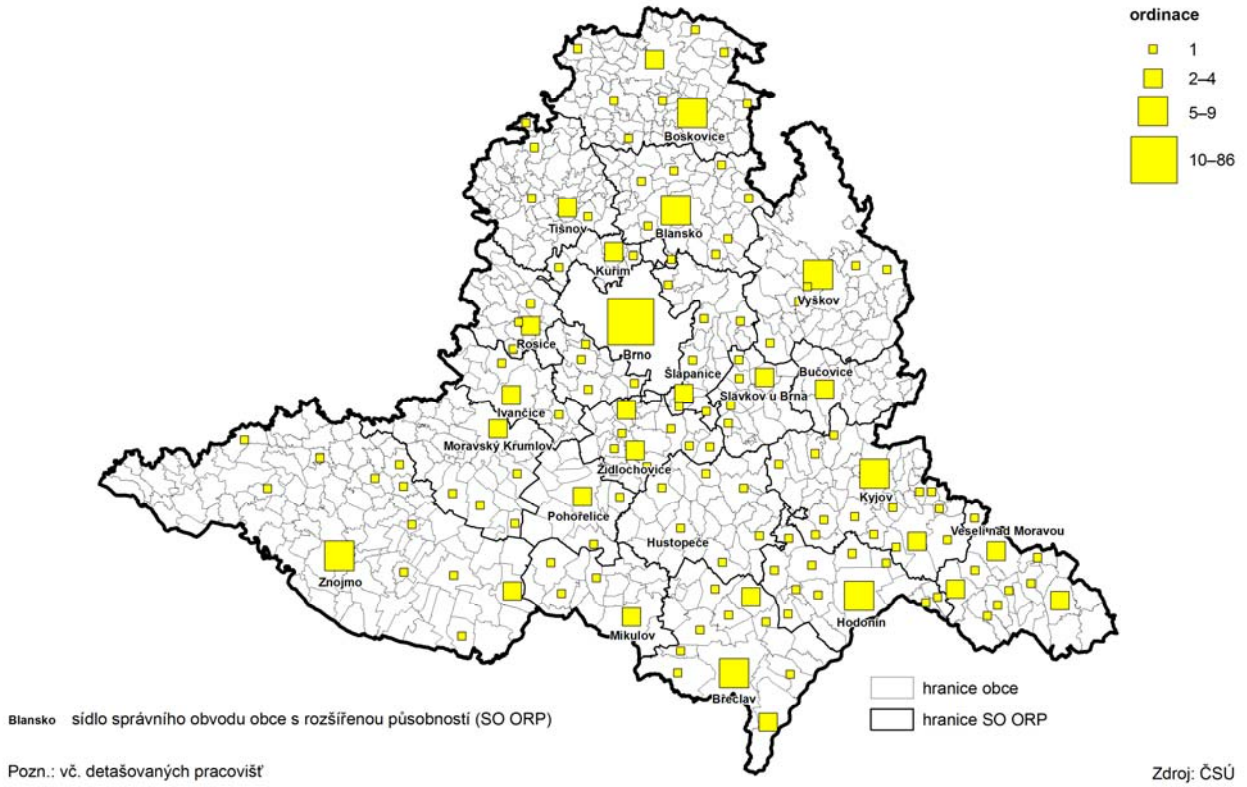

Graf 4.4 Registrovaní pacienti oboru praktický lékař pro děti a dorost podle věkových skupin a krajů v roce 2015

Pramen: Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR

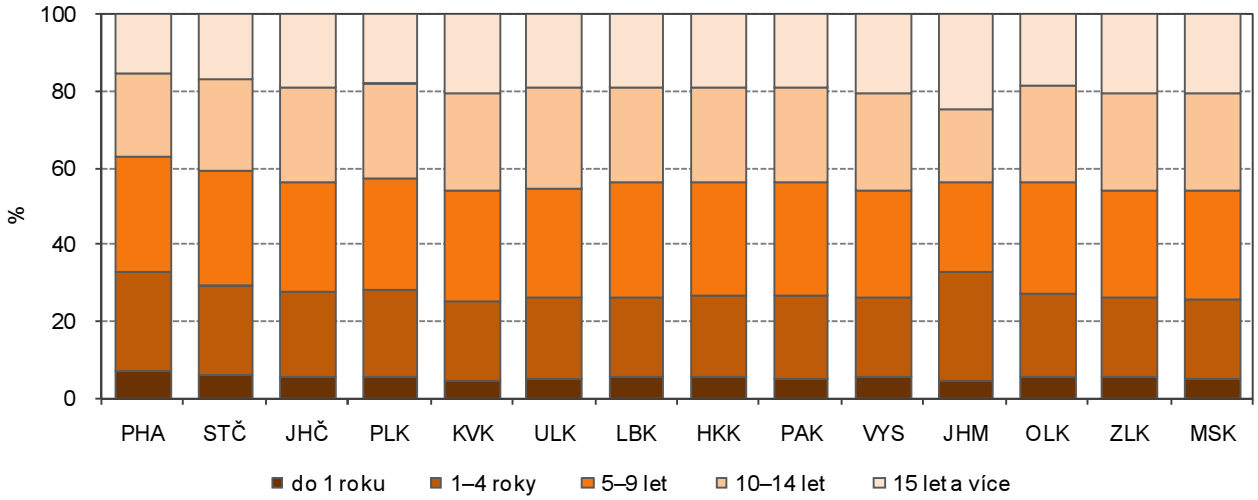

Jedním ze sledovaných ukazatelů, za který jsou k dispozici údaje také za rok 2015, je délka kojení zjišťovaná při roční prohlídce dítěte. Obecně se podíl dětí kojených 6 měsíců a déle dlouhodobě pohybuje okolo 40 %. V roce 2015 byl ale tento podíl překonán pouze ve Zlínském kraji (46,3 %), v Praze (42,2 %) a přibližovaly se k němu kojící matky v Kraji Vysočina (39,8 %). Jihomoravský kraj s podílem 38,0 % kojených dětí déle než 6 měsíců byl v mezikrajském žebříčku na 5. nejvyšším místě. Nejméně takto dlouho kojených dětí bylo v Jihočeském (30,0 %) a Ústeckém kraji (30,2 %). Zlínský kraj drží prvenství i v podílu dětí kojených déle než rok (21,2 % kojenců), podíl 15,7 % v Jihomoravském kraji byl až 6. nejvyšší. Nejnižší podíl dětí kojených déle než rok byl zjištěn v Jihočeském kraji, a to 11,8 %.

Graf 4.5 Děti podle délky kojení a krajů v roce 2015

Pramen: Národní zdravotnický informační systém

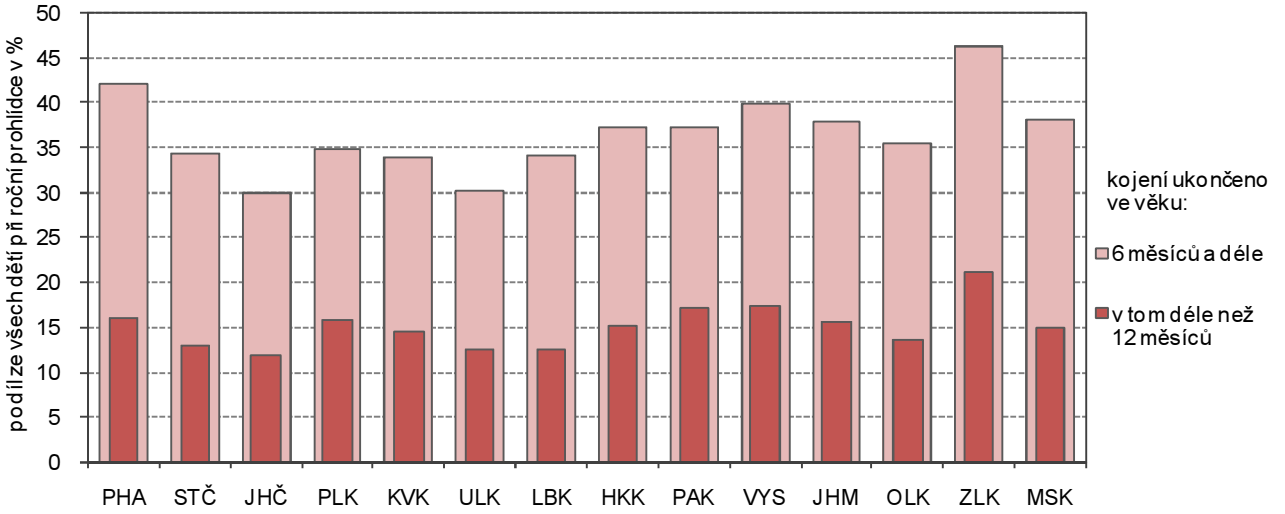

V Jihomoravském kraji bylo u čtvrtiny nemluvňat ukončeno kojení mezi 3. a 5. měsícem (24,8 %), následovaly děti kojené v rozmezí 6 až 11 měsíců (22,2 % z celkového počtu). V tabulce 4.3 jsou uvedeny podíly dětí podle ukončeného věku kojení v okresech kraje. U Brna-města jsou údaje s nižší spolehlivostí, neboť byly získány údaje za méně než 85 % registrovaných kojenců. Lze ale uvést okres Hodonín, kde byl nejvyšší podíl dětí, u nichž bylo ukončeno kojení do 6 týdnů (19,4 %), také podíl nekojených byl mezi okresy nejvyšší (7,5 %). V okrese Znojmo byl nejvyšší podíl dětí u nichž bylo ukončeno kojení v rozmezí 6 týdnů až 2 měsíce (22,0 %) a v intervalu 3 až 5 měsíců (29,1 %).

Tab. 4.3 Děti při roční prohlídce podle délky kojení v roce 2015

Pramen: Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR

v %

	Kojení ukončeno ve věku					Nekojené děti
	do 6 týdnů	6 týdnů až 2 měsíce	3 až 5 měsíců	6 až 11 měsíců	12 měsíců a déle	
Jihomoravský kraj	**15,2**	**17,0**	**24,8**	**22,2**	**15,7**	**5,0**
v tom okresy:						
Blansko	15,7	18,3	25,9	24,2	13,7	2,2
Brno-město	(14,1)	(15,0)	(22,6)	(26,3)	(18,8)	(4,2)
Brno-venkov	14,4	19,9	26,5	19,1	15,0	5,0
Břeclav	15,7	16,1	26,4	18,5	17,6	5,6
Hodonín	19,4	17,3	23,8	18,8	13,2	7,5
Vyškov	13,2	13,2	25,5	23,7	17,6	6,9
Znojmo	17,1	22,0	29,1	15,3	10,7	5,9

() data s nižší spolehlivostí

Zdravotní stav

Kouření nastávající matky může ovlivnit zdravotní stav očekávaného dítěte. Budoucí rodičky v kraji jsou ale odpovědné a počet kouřících v přepočtu na tisíc budoucích matek byl mezi kraji druhý nejnižší. Na druhé straně nejnižším mezi kraji byl podíl budoucích rodiček, které podstoupily ultrazvukové vyšetření v prvním trimestru těhotenství. Příslušníci mladé generace jsou častým hostem v alergologických ordinacích. K nejčetnějším diagnózám patří senná rýma, astma a stálá alergická rýma.

Zdravotní stav jedince může být ovlivněn i chováním matky v období těhotenství. Jedním z faktorů je kouření rodičky během těhotenství. Z tříletých průměrů let 2013 až 2015 vyplývá, že v Jihomoravském kraji na 1 000 rodiček připadlo 23 kouřících budoucích matek. Tento počet byl mezi kraji 2. nejnižší po Zlínském kraji (13 kuřaček) a nižší než průměr ČR (72 kuřaček na 1 000 rodiček). Nejvyšší počty kuřaček mezi nastávajícími matkami byl v Karlovarském (211) a Ústeckém kraji (201). Z okresů kraje byly nejuvědomělejší rodičky v okrese Hodonín, kde na 1 000 rodiček připadlo jen 9 kuřaček, naopak v okrese Znojmo to bylo 69 kuřaček. Z věkového rozvrstvení kouřících rodiček je zřejmé, že „neodpovědné“ jsou budoucí matky v nižších věkových skupinách. Výjimky v jednotlivých okresech tvořily rodičky ve věku 40 a více let.

Tab. 4.4 Rodičky kouřící v těhotenství podle věku a okresů - tříletý průměr let 2013–2015

Pramen: Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR — na 1 000 rodiček

	Celkem	Věk						
		do 19	20–24	25–29	30–34	35–39	40–44	45 a více
Jihomoravský kraj	**23**	**129**	**71**	**20**	**14**	**12**	**22**	**.**
v tom okresy:								
Blansko	31	297	108	19	18	16	42	.
Brno-město	17	122	62	15	9	9	11	.
Brno-venkov	23	91	74	22	14	11	10	.
Břeclav	29	143	64	29	14	20	42	.
Hodonín	9	41	22	5	7	6	25	.
Vyškov	19	102	55	15	13	9	19	.
Znojmo	69	263	152	53	49	33	67	.

Odhalit možné anomálie plodu (odchylky ve stavbě těla, početní odchylky chromozomů, vrozené vývojové vady) umožňuje včasné ultrazvukové vyšetření. V roce 2015 podstoupilo ultrazvukové vyšetření v prvním trimestru (končí 13. týdnem těhotenství) 66,4 % rodiček. Tento podíl byl ale pod republikovým průměrem (80,6 %) a byl dokonce mezi kraji nejnižší. Nejvyšší podíl vyšetřených rodiček byl zaznamenán ve Zlínském kraji, a to 93,3 %. Z okresů Jihomoravského kraje byl nejnižší podíl vyšetřených, a to méně než 58 %, zjištěn v okresech Brno-venkov a Brno-město. Naopak v okrese Znojmo tento podíl dosáhl téměř 83 %. Nejnižší podíl vyšetřených v jednotlivých okresech byl zpravidla zaznamenán u rodiček ve věku do 19 let.

Tab. 4.5 Screening rodiček v prvním trimestru podle věku a okresů v roce 2015

Pramen: Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR — v %

	Rodičky, které v prvním trimestru podstoupily ultrazvukové vyšetření							
	celkem	15–19	20–24	25–29	30–34	35–39	40–44	45 a více
Jihomoravský kraj	**66,4**	**55,9**	**66,8**	**67,9**	**66,7**	**64,9**	**60,0**	**72,2**
v tom okresy:								
Blansko	78,5	62,5	82,9	80,2	78,3	76,0	64,0	50,0
Brno-město	57,7	55,3	53,6	57,7	57,9	58,6	58,3	83,3
Brno-venkov	57,1	40,0	58,2	56,8	58,8	55,2	50,7	50,0
Břeclav	74,0	46,7	75,8	75,9	74,9	71,5	60,0	100,0
Hodonín	77,3	77,8	75,0	79,3	79,8	72,7	58,8	100,0
Vyškov	75,5	54,5	74,5	78,4	76,0	71,0	76,5	100,0
Znojmo	82,8	61,1	79,5	83,9	84,2	87,1	73,7	50,0

V roce 2014 se v Jihomoravském kraji narodilo 374 dětí s vrozenou vadou (29,2 v přepočtu na 1 000 živě narozených), o rok dříve to bylo 392 dětí. Přepočtený počet byl v roce 2014 mezi kraji nejnižší, nejvyšší hodnota byla zaznamenána v Pardubickém kraji (60,8 na 1 000 živě narozených). V letech 2001 až 2014 se počet narozených s vrozenou vadou v kraji pohyboval v rozmezí od 282 v roce 2006 po 436 v roce 2010. Přepočet narozených s vrozenou vadou na 1 000 živě narozených v kraji dosáhl nejvyššího počtu v roce 2003 (38,9) a nejnižšího v roce 2008 (28,1).

Tab. 4.6 Živě narození s vrozenou vadou podle okresů

Pramen: Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR — na 1 000 živě narozených

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Jihomoravský kraj	**30,6**	**33,1**	**38,9**	**29,4**	**27,1**	**24,5**	**30,8**	**28,1**	**31,8**	**33,4**	**33,6**	**31,8**	**31,6**	**29,2**
v tom okresy:														
Blansko	28,8	43,5	38,0	39,0	29,6	23,9	25,7	25,4	35,2	38,1	36,9	44,0	27,0	37,5
Brno-město	21,9	29,2	32,7	28,9	24,1	18,7	26,4	26,3	26,6	30,6	30,4	29,1	29,0	26,4
Brno-venkov	29,8	24,5	35,4	24,9	25,6	25,0	27,7	22,3	21,2	29,5	33,0	22,0	20,1	21,9
Břeclav	27,9	30,8	38,7	21,4	14,2	24,9	27,0	20,3	28,1	19,8	18,1	27,2	35,4	18,8
Hodonín	41,0	26,4	50,7	35,0	35,4	34,0	34,8	26,9	30,6	32,4	37,5	35,2	41,8	29,0
Vyškov	79,8	79,1	88,2	40,1	54,5	40,6	51,2	44,2	61,9	56,5	57,9	55,0	61,8	66,9
Znojmo	15,6	23,7	14,8	21,5	20,1	17,8	36,5	43,5	46,4	39,5	31,3	29,5	25,0	23,2

Zdravotní stav mladé generace lze charakterizovat i počtem léčených pacientů v alergologických ordinacích, jak ukazuje graf 4.6 s údaji z roku 2013 o počtu pacientů vztažených na 10 tisíc osob ve věku 15−19 let. Shodně ve všech krajích k nejčetnějším diagnózám patří senná rýma, astma, stálá alergická rýma nebo atopický ekzém. Na 10 tisíc osob ve věku 15−19 let v kraji připadlo 1 396 pacientů se sennou rýmou (průměr ČR 1 444), 1 080 pacientů s astmatem (ČR 1 154), 1 001 pacientů se stálou alergickou rýmou (ČR 736) a 238 pacientů s atopickým ekzémem (ČR 289). S výjimkou stálé alergické rýmy jsou zbylé 3 krajské hodnoty nemocí pod republikovým průměrem. Přepočtený počet pacientů se sennou rýmou a s atopickým ekzémem byl mezi kraji 7. nejvyšší, s astmatem 6. nejvyšší a se stálou alergickou rýmou 3. nejvyšší.

Graf 4.6 Léčení pacienti oboru alergologie ve věku 15–19 let na vybranou diagnózu podle krajů v roce 2013

Pramen: Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR

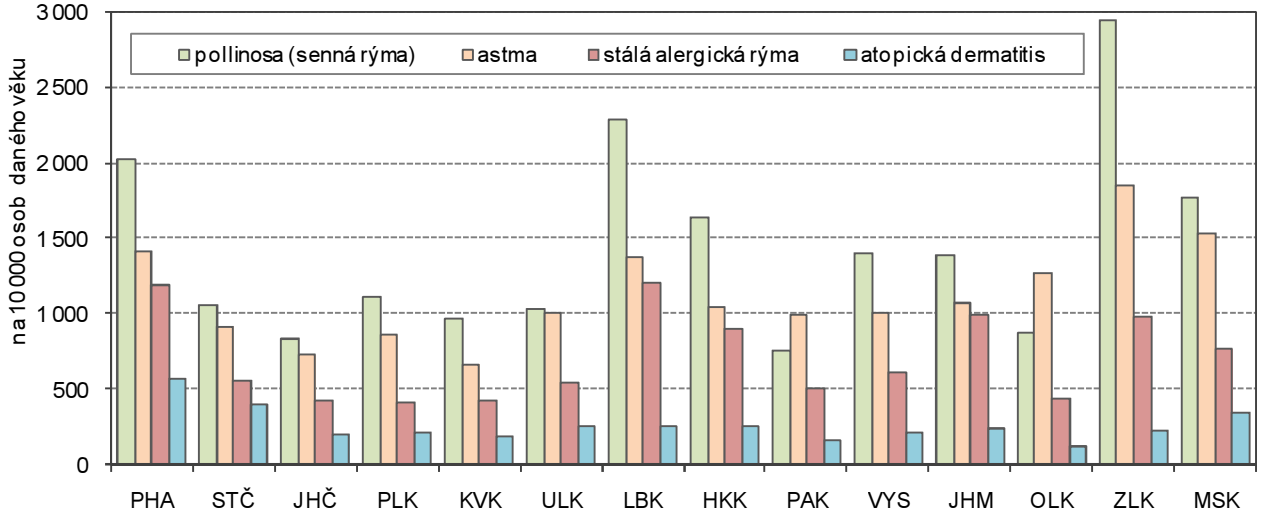

Zdravotnická záchranná služba

Zdravotnická záchranná služba má různé způsoby organizace výjezdových skupin. Lze uvést rychlou záchrannou pomoc, kdy osádku sanitky tvoří zdravotní sestra nebo diplomovaný záchranář a řidič; rychlou lékařskou pomoc – osádku sanitky tvoří lékař, zdravotní sestra nebo diplomovaný záchranář a řidič. Možností je i tzv. rendez-vous, kdy na výzvu přijede lékař v osobním voze.

V Jihomoravském kraji bylo v roce 2016 uskutečněno výjezdů 97,2 tisíc výjezdů zdravotnické záchranné služby. Z tohoto počtu bylo 7,8 tisíc výjezdů k pacientům ve věku do 18 let. Výjezdy k „mladým“ pacientům tak tvořily 8,0 % z celkového počtu výjezdů, což byl mezi kraji 5. nejvyšší podíl (spolu s Královéhradeckým krajem). Nejméně se na počtu výjezdů podíleli mladí pacienti v Olomouckém kraji (6,2 %), naopak nejvyšší podíl tvořili v Ústeckém kraji (10,5 %).

Graf 4.7 Výjezdy Zdravotnické záchranné služby k osobám ve věku 0–18 let podle krajů v roce 2016

Pramen: Asociace Zdravotnických záchranných služeb

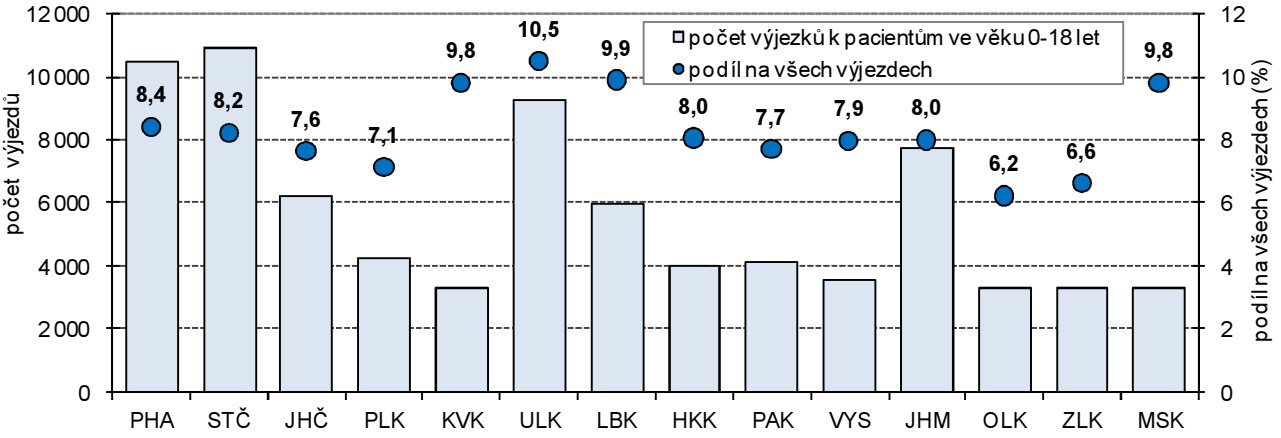

Jako měřítko pro srovnání krajů může sloužit i počet výjezdů zdravotnické záchranné služby k pacientům ve věku do 18 let přepočtený na počet obyvatel ve věku do 18 let. V tomto případě v Jihomoravském kraji připadlo na 1 000 osob daného věku 35,1 výjezdů (3. nejnižší počet mezi kraji), nejvyšší hodnota vycházela v Libereckém kraji (69,0) a nejnižší v Moravskoslezském kraji (14,9). Počet výjezdů zdravotnické záchranné služby k pacientům ve věku do 18 let v Jihomoravském kraji lze uvést od roku 2011. Právě v úvodním roce byl počet nejnižší, 3,7 tisíc výjezdů tvořilo 4,4 % z celkového počtu výjezdů. V následujícím roce byl počet naopak nejvyšší – 8,1 tisíc výjezdů tvořilo 9,4 % z celku. Od roku 2013 (počet 7,2 tisíc výjezdů) se počet každoročně mírně zvyšoval až na již uvedený počet 7,8 tisíc výjezdů k mladým pacientům v roce 2016.

5. Sociální služby

Uživatelé sociálních služeb

Klienty vybraných sociálních služeb se v roce 2016 v kraji stalo téměř 5,5 tisíce osob ve věku 18 let a méně. Nejvýznamnější roli v posledních 8 letech sehrávala nízkoprahová zařízení pro děti a mládež, v roce 2016 jejich služeb využilo 3,5 tisíce klientů.

Sociální službou rozumíme činnost zajišťující pomoc a podporu osobám za účelem sociálního začlenění nebo prevence sociálního vyloučení. Sociální služby je možno poskytovat terénní formou – uživateli je služba poskytována v jeho domácím prostředí (osobní asistence); formou ambulantní – uživatel dochází do zařízení (poradny, centra pro děti a mládež); formou pobytovou – uživatel v zařízení poskytující sociální služby bydlí (domovy pro osoby se zdravotním postižením, azylové domy).

Jak je zřejmé z tabulky 5.1, nejvyšší počet uživatelů sociálních služeb z řad dětí a mládeže ve věku do 18 let v letech 2009 až 2016 byl každoročně evidován v nízkoprahových zařízeních pro děti a mládež (výraz „nízkoprahový“ vyjadřuje snadnou dostupnost pro všechny klienty). V roce 2016 tato zařízení v kraji využilo 3 517 klientů, což byl po roce 2012 (3 640 klientů) druhý nejvyšší počet klientů ve sledovaném období. Nejnižší počet klientů byl zaznamenán v roce 2014, a to 2 652. Další nejčastěji využívanou službou byly sociální poradny, v roce 2016 službu využilo 1 055 klientů. Meziročně se počet uživatelů téměř zdvojnásobil.

Tab. 5.1 Uživatelé sociálních služeb (děti a mládež do 18 let)

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Uživatelé sociálních služeb (děti a mládež do 18 let)								
osobní asistence	48	114	135	114	115	107	70	114
odlehčovací služby	51	38	26	45	9	4	13	.
sociálně aktivizační služby pro osoby se zdravotním postižením	161	133	45	139	307	224	155	61
domovy pro osoby se zdravotním postižením	116	85	61	50	40	35	36	37
azylové domy	148	152	193	185	189	205	213	225
nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	3 075	3 120	3 021	3 640	3 419	2 652	2 783	3 517
denní stacionáře	167	153	159	164	164	156	46	134
sociální poradny	828	914	808	729	1 064	1 210	638	1 055
pracoviště rané péče	327	314	171	210	258	297	298	414

V četnosti využití v roce 2016 následovaly pracoviště rané péče. Raná péče je terénní služba (popř. doplněná ambulantní formou), poskytovaná rodičům dítěte a dítěti ve věku do 7 let, které je zdravotně postižené, nebo je jeho vývoj ohrožen v důsledku nepříznivého zdravotního stavu. Službu v roce 2016 využilo 414 klientů, což byl nejvyšší počet sledovaného období.

Z tabulky 5.1 je zřejmé, že v počtu klientů jednotlivých služeb roku 2016 v porovnání s rokem předchozím došlo ve všech případech k navýšení (s výjimkou sociálně aktivizační služby). Sečteme-li všechny uživatele sociálních služeb uvedených v tabulce v daném roce, pak nejnižší počet klientů připadl na rok 2015, a to 4 182. Nejvyšší úhrn klientů byl zjištěn v roce 2013 (5 450), počet 5 443 v roce 2016 byl druhý nejvyšší z uvedeného období.

Mezikrajské srovnání počtu klientů do 18 let využívající sociální služby je ovlivněno počtem obyvatel kraje v dané věkové skupině. Alespoň orientačně však lze uvést, že počet klientů azylových domů a pracovišť rané péče byl mezi kraji 2. nejvyšší (tvořil 12,7 %, resp. 10,4 % z celku ČR), počet klientů denních stacionářů byl 3. nejvyšší (14,3 % celku ČR) a počet klientů nízkoprahových zařízení pro děti a mládež 4. nejvyšší (10,8 % z celku ČR).

Dávky státní sociální podpory a pěstounské péče, příspěvek na péči

Výdaje na dávky státní sociální podpory v kraji v roce 2016 dosáhly téměř 4 miliard korun. Více než tři pětiny z celkového objemu byly třeba na rodičovský příspěvek. Za 5 let se ale počet i objem dávek na rodičovský příspěvek snížil o desetinu. Výdaje na přídavek na dítě, který se ale na celku v roce 2016 podílel jen 7 %, proti roku 2012 poklesl o 20 %. Příspěvek na péči pobíralo 5 tisíc osob ve věku do 29 let.

V roce 2016 bylo v Jihomoravském kraji vyplaceno 1,2 mil. dávek státní sociální podpory v celkové hodnotě 3,94 mld. Kč a 31,1 tisíc dávek pěstounské péče v hodnotě 261,9 mil. Kč. Co do počtu bylo v dávkách státní sociální podpory nejvíce přídavků na dítě – 504,3 tisíc (v hodnotě 303,2 mil. Kč), z finančního objemu zabíral

nejvíce rodičovský příspěvek – 2,62 mld. Kč (375,6 tisíc dávek). Příspěvků na bydlení v kraji bylo v roce 2016 celkem 275,1 tisíc v hodnotě 994,3 mil. Kč. Pouze 2,5 tisíc dávek státní sociální podpory představovalo porodné, a to v objemu 28,9 mil. Kč. Dávky státní sociální podpory (vč. dávek pěstounské péče) v roce 2016 dosáhly částky 4,21 mld. Kč. Struktura dávek je zřejmá z grafu 5.1.

Graf 5.1 Výdaje na dávky státní sociální podpory a pěstounské péče v Jihomoravském kraji

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

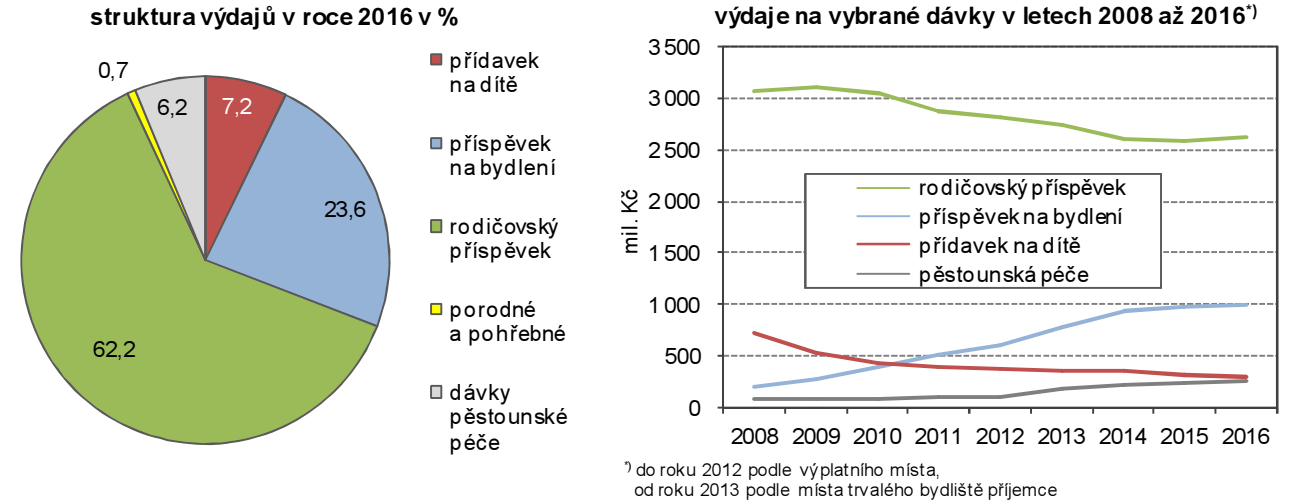

*) do roku 2012 podle výplatního místa, od roku 2013 podle místa trvalého bydliště příjemce

Z grafu je ale zřejmá i změna objemu výdajů jednotlivých dávek státní sociální podpory od roku 2008. Objem dávek na rodičovský příspěvek byl v roce 2016 proti roku 2008 o 450,0 mil. Kč nižší (o 14,7 %), objem přídavku na dítě poklesl téměř o tři pětiny (o 419,5 mil. Kč, tj. o 58,0 %), příspěvek na bydlení na bydlení však dosáhl pětinásobku a dávky pěstounské péče byly trojnásobné.

Tab. 5.2 Vybrané dávky státní sociální podpory podle okresů

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

	Počet vyplacených dávek (tis.)					Výdaje na dávky (tis. Kč)				
	2012	2013	2014	2015	2016	2012	2013	2014	2015	2016
	Přídavek na dítě									
Jihomoravský kraj	**622,6**	**615,7**	**588,1**	**550,9**	**504,3**	**375 724**	**371 903**	**354 771**	**331 870**	**303 234**
v tom okresy:										
Blansko	63,3	62,6	59,3	55,0	49,6	38 343	37 945	35 927	33 280	29 944
Brno-město	172,4	170,7	166,8	158,3	151,0	103 206	102 336	99 711	94 517	89 995
Brno-venkov	90,3	90,0	85,6	81,1	73,7	54 632	54 590	51 720	48 903	44 384
Břeclav	59,8	59,2	55,4	50,4	44,7	36 076	35 704	33 494	30 466	26 975
Hodonín	103,8	101,9	97,3	90,7	81,8	63 098	61 934	59 118	55 082	49 616
Vyškov	51,3	49,6	48,0	45,3	40,3	30 934	30 038	29 022	27 380	24 325
Znojmo	81,7	81,7	75,7	70,0	63,3	49 435	49 356	45 779	42 243	37 993
	Rodičovský příspěvek									
Jihomoravský kraj	**412,6**	**393,3**	**375,5**	**376,3**	**375,6**	**2 821 074**	**2 739 765**	**2 602 793**	**2 581 845**	**2 616 070**
v tom okresy:										
Blansko	38,5	37,0	35,2	34,9	34,5	263 812	259 175	244 622	239 105	237 351
Brno-město	139,4	132,3	127,4	127,3	126,1	968 452	937 786	901 386	893 850	900 947
Brno-venkov	77,7	76,1	73,1	74,6	75,9	540 254	537 164	514 070	514 772	530 668
Břeclav	37,5	35,3	33,5	33,4	32,8	251 603	241 773	227 464	226 021	225 498
Hodonín	49,9	46,6	43,9	43,5	43,3	327 951	312 444	290 891	288 494	288 061
Vyškov	31,7	30,2	29,4	30,1	29,9	218 793	210 047	201 577	203 871	206 955
Znojmo	38,0	35,8	33,0	32,5	33,2	250 208	241 377	222 782	215 732	226 590

Výplata dávek porodného, příspěvku na bydlení a přídavků na dítě je vázána na výši výdělku případných pobírajících. Mladé generace se týkají především dávky jako porodné, přídavek na dítě a rodičovský příspěvek. S ohledem na změny podmínek výplaty uvedeme ještě porovnání počtu dávek a objemu dávek evidovaných v kraji v roce 2016 s rokem 2012.

Počet dávek přídavku na dítě i objem vyplacených dávek se v roce 2016 proti roku 2012 snížil téměř o pětinu – počet dávek poklesl o 118,3 tisíc, tj. o 19,0 %, vyplacená částka byla nižší o 72,5 mil. Kč, tj. o 19,3 %. Pokles byl zaznamenán i u rodičovského příspěvku – počet dávek se snížil o 36,9 tisíc (o 8,9 %)

a vyplacená částka byla nižší o 205,0 mil. Kč (o 7,3 %). Údaje charakterizující porodné však byly dvojnásobné – počet dávek vzrostl o 1,4 tisíc (o 130,5 %), částka o 14,6 mil. Kč (o 101,5 %).

V tabulce 5.2 je uveden vývoj počtu a objemu dávky přídavku na dítě a rodičovského příspěvku v okresech Jihomoravského kraje. Ve všech okresech byl mezi roky 2012 a 2016 zaznamenán pokles počtu i objemu jednotlivých dávek. Podíly okresů na krajském celku se v uvedených 5 letech neměnily. U přídavku na dítě se na počtu dávek i vyplacené částce v průměru 28 procenty podílelo Brno-město, více než 16 procenty okres Hodonín a téměř 15 procenty okres Brno-venkov. Na dávkách rodičovského příspěvku průměrný podíl Brna-města činil 34 %, okresu Brno-venkov téměř 20 % a okresu Hodonín 11 %.

Samostatnou kapitolou je příspěvek na péči. Je určen osobám starším 1 roku, které z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu potřebují pomoc jiné fyzické osoby při zvládání základních životních potřeb v rozsahu stanoveném stupněm závislosti podle zákona. Osoba může z příspěvku na základě vlastní svobodné volby hradit profesionální sociální službu nebo jej použít k pokrytí nezbytných nákladů při zajištění péče v rodině.

Tab. 5.3 Příspěvek na péči podle stupně závislosti, věku a pohlaví v roce 2016

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

	Průměrný měsíční počet vyplacených dávek (tis.)	v tom podle stupně závislosti[1)]				v tom podle věku oprávněné osoby					
		I.	II.	III.	IV.	1–17	18-29	30-49	50–64	65–79	80+
Celkem	41,9	12,2	13,6	10,1	6,0	3,5	1,6	3,0	4,2	10,3	19,3
muži	15,5	4,2	5,1	3,9	2,2	2,1	0,9	1,8	2,2	4,3	4,2
ženy	26,4	8,0	8,4	6,2	3,8	1,3	0,7	1,2	2,0	6,1	15,1

[1)] závislost na pomoci jiné fyzické osoby při zvládání základních životních potřeb;
stupně závislosti: I. lehká, II. středně těžká, III. těžká, IV. úplná

V Jihomoravském kraji bylo každý měsíc v roce 2016 v průměru vypláceno 41,9 tisíc příspěvků na péči, v tom 15,5 tisíc pro muže (37,0 % celku) a 26,4 tisíc pro ženy (63,0 %). Mezi oprávněnými osobami bylo 3,5 tisíc osob ve věku 1−17 let a 1,6 tisíc osob ve věku 18−29 let. Úhrn osob ve věku do 29 let tvořily 12,2 % z průměrného měsíčního počtu dávek. Podíl mladých osob z měsíčního průměru byl mezi kraji 4. nejnižší (spolu s Prahou), nejvyšší byl zjištěn v Ústeckém kraji (16,2 %), nejnižší ve Zlínském kraji (11,0 %). V kraji v členění podle pohlaví byl u mužů podíl mladých ve věku do 29 let vyšší (19,4 %), u žen činil jen 7,6 %.

Výdaje na příspěvek na péči v kraji v roce 2016 činily 2,87 mld. Kč, což bylo 12,4 % republikového celku. Mezi kraji byla částka 2. nejvyšší (po Moravskoslezském kraji s 2,93 mld. Kč), nejnižší výdaje v této oblasti byly zaznamenány v Karlovarském kraji (594,5 mil. Kč). Přepočteme-li finanční objem na počet obyvatel, pak v Jihomoravském kraji na 1 tisíc obyvatel připadla částka 2 437 Kč za rok (4 nejvyšší hodnota). Nejvyšší přepočtená částka byla v tomto srovnání ve Zlínském kraji (2 721 Kč na 1 tisíc obyvatel) a nejnižší v Praze (1 427 Kč). Průměr ČR dosáhl 2 181 Kč na 1 tisíc obyvatel.

Pěstounská péče a ústavní výchova

V náhradní rodinné péči bylo v roce 2016 v kraji více než 1 600 dětí, jejich počet se během 9 let zdvojnásobil. Bylo mezi nimi i 65 dětí se zdravotním postižením. V kraji bylo i 660 dětí s nařízenou ústavní výchovou a 12 dětí s uloženou ochrannou výchovou. V obou případech byly počty mezi kraji 3. nejvyšší.

Bylo již uvedeno, že v roce 2016 bylo v kraji vyplaceno 31,1 tisíc dávek pěstounské péče v celkové výši 261,9 mil. Kč. V částce bylo zahrnuto 95,5 mil. Kč jako příspěvek na úhradu potřeb dítěte a 161,2 mil. Kč na odměnu pěstouna. Počet dávek se proti roku 2008 zvýšil o 17,6 tisíc (o 130,5 %), vyplacená částka byla trojnásobná (nárůst o 178,0 mil. Kč, tj. o 212,3 %).

Tab. 5.4 Pěstounská péče a ústavní výchova

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Děti v náhradní rodinné péči	827	1 152	1 250	1 315	1 242	1 317	1 557	1 528	1 623
na 1 000 osob ve věku 0–18 let	3,9	5,4	5,9	6,1	5,8	6,1	7,2	7,0	7,3
Děti s nařízenou ústavní výchovou	760	753	728	790	787	708	753	677	660
na 1 000 osob ve věku 0–18 let	3,5	3,5	3,4	3,7	3,7	3,3	3,5	3,1	3,0

V roce 2008 bylo v kraji v náhradní rodinné péči 827 dětí. Jejich počet se postupně zvyšoval (s výjimkou roku 2012), v letech 2014 a 2015 překročil hranici 1 500 dětí a stav 1 623 dětí v roce 2016 byl ve sledovaném období nejvyšší a proti roku 2008 dvojnásobný. Obdobný vývoj lze sledovat u počtu pěstounů, poručníků či jiných pečujících osob než rodiče. V roce 2011 jich v kraji bylo evidováno 933, v roce 2014

dosáhl počet maxima (1 586), v roce 2016 byl jejich stav jen o 10 osob nižší. Pro doplnění lze uvést, že v letech 2008 až 2013 byl jako ukazatel v pěstounské péči sledován i počet pěstounských rodin. V roce 2008 to v kraji bylo 558 rodin, v roce 2013 již 754 pěstounských rodin.

Mezi dětmi v náhradní rodinné péči byly i děti se zdravotním postižením. Jejich počty však mezi roky 2008 až 2016 kolísaly, a to od 38 dětí v roce 2013 po 70 dětí se zdravotním postižením v roce 2014. V roce 2016 jich v kraji bylo 65, tvořily 4,0 % z celkového počtu dětí v náhradní rodinné péči. Podíl na celkovém počtu dětí v náhradní rodinné péči byl v rozmezí 2,9 % v roce 2013 po 5,2 % v roce 2008.

Graf 5.2 Děti v náhradní rodinné péči v Jihomoravském kraji

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

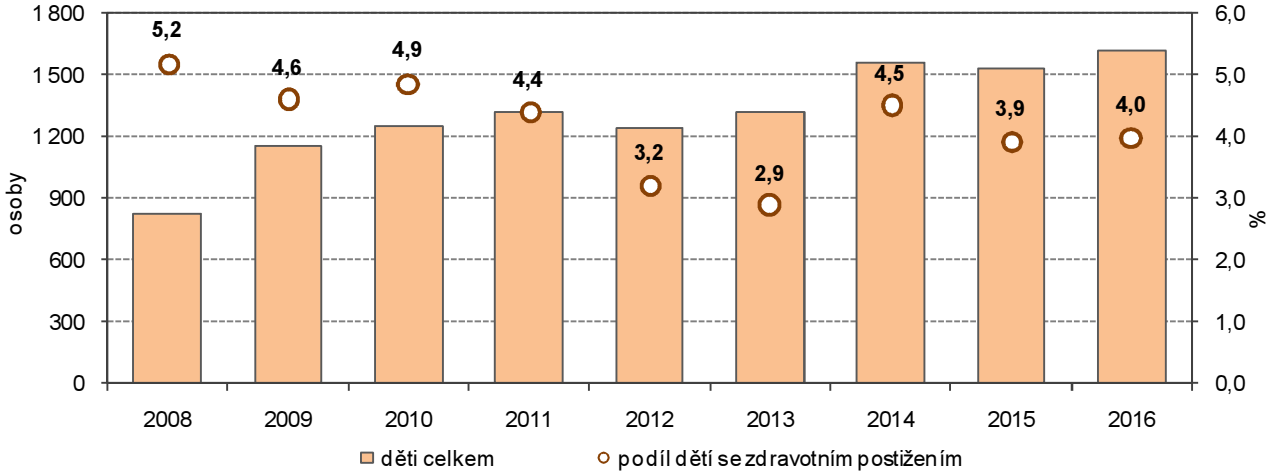

V roce 2016 bylo v Jihomoravském kraji 660 dětí s nařízenou ústavní výchovou (ústavní výchova je opatření, které soud může nařídit, jsou-li výchova dítěte nebo jeho tělesný, rozumový či duševní stav, anebo jeho řádný vývoj vážně ohroženy nebo narušeny do té míry, že je to v rozporu se zájmem dítěte, anebo jsou-li tu vážné důvody, pro které rodiče dítěte nemohou jeho výchovu zabezpečit). Tento počet byl o 100 dětí nižší než v roce 2008 a zároveň nejnižší ve sledovaných 9 letech. Nejvyšší počet dětí s nařízenou ústavní výchovou byl v kraji evidován v roce 2011, a to 790 dětí.

V roce 2016 bylo v kraji i 12 dětí s uloženou ochrannou výchovou (ochranná výchova je jedním z ochranných opatření dle trestního zákona; může být uložena jednak mladistvému - osoba, která dovršila 15. rok a nepřekročila 18. rok svého věku, a jednak osobě mladší 15 let v občanskoprávním řízení). Počet dětí/mladistvých s uloženou ochrannou výchovou byl nejvyšší v roce 2008, a to 28, nejnižší v roce 2014, a to čtyři.

Graf 5.3 Pěstounská péče a ústavní výchova podle krajů v roce 2016

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

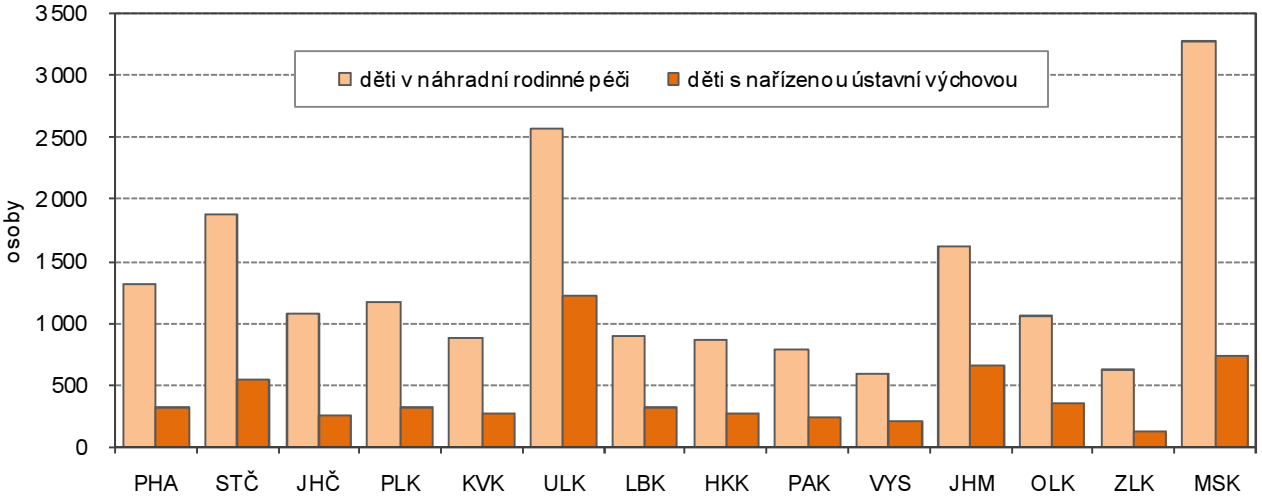

Mezikrajskému srovnání počtu dětí v náhradní rodinné péči i počtu pěstounů v roce 2016 vévodí Moravskoslezský kraj (3 270 dětí v náhradní péči, resp. 3 652 pěstounů). Na opačném konci žebříčku byl Kraj Vysočina (598 dětí v náhradní péči, resp. 675 pěstounů). Jihomoravské počty byly, v případě dětí v náhradní rodinné péči i v případě počtu pěstounů, poručníků či jiných pečujících osob než rodiče, mezi kraji 4. nejvyšší.

Jihomoravský počet dětí s nařízenou ústavní výchovou v roce 2016 byl mezi kraji 3. nejvyšší a tvořil 11,3 % republikového celku. Nejvyšší počet byl evidován v Ústeckém kraji (1 222 dětí), nejnižší ve Zlínském kraji (127 dětí). Počet mladistvých s uloženou ochrannou výchovou byl v mezikrajském srovnání také 3. nejvyšší (14,5 % z počtu v ČR), nejvíce těchto případů bylo v Moravskoslezském kraji, a to 18.

Sirotčí důchody

Sirotčí důchod v průměrné výši 5 815 Kč v kraji v roce 2016 pobíralo 4 tisíce osob. Počet příjemců důchodu se za 9 let snížil o 1 100 osob, důchod vzrostl o 18 %. Sirotčí důchod žen o 67 Kč převyšoval důchod mužů.

Graf 5.4 Sirotčí důchody podle pohlaví v Jihomoravském kraji (prosinec)

Pramen: Česká správa sociálního zabezpečení

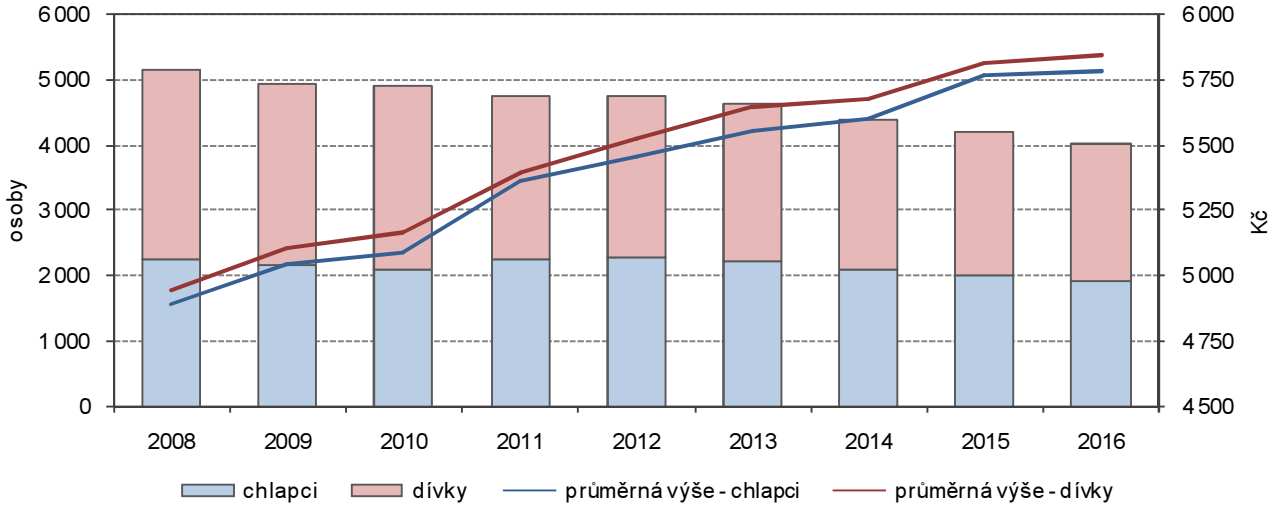

Sirotčí důchod v roce 2016 pobíralo v kraji 4 018 osob. Sirotčí důchod zpravidla pobírá nezaopatřené dítě do skončení povinné školní docházky, a potom nejdéle do věku 26 let, pokud se soustavně připravuje na budoucí povolání. Mezi příjemci sirotčího důchodu v kraji bylo 1 918 mužů a 2 100 žen. Proti roku 2008 se počet pobírajících výrazně snížil, a to o 336 mužů (o 14,9 %) a o 780 žen (o 27,1 %). Průměrná výše sirotčího důchodu dosáhla částky 5 815 Kč (5 780 Kč u mužů a 5 847 Kč u žen) a každoročně se zvyšovala. Proti roku 2008 byl celkový sirotčí důchod vyšší o 894 Kč (o 892 Kč u mužů a o 901 Kč u žen), relativní nárůst shodně činil 18,2 %. Zajímavostí bylo, že v letech 2008 až 2016 sirotčí důchody žen vždy převyšovaly důchody mužů, rozdíl ve prospěch žen v průměru činil 62 Kč.

Tab. 5.5 Sirotčí důchody podle okresů (prosinec)

Pramen: Česká správa sociálního zabezpečení

	Příjemci					Průměrná měsíční výše (Kč)				
	2012	2013	2014	2015	2016	2012	2013	2014	2015	2016
Jihomoravský kraj	**4 738**	**4 635**	**4 383**	**4 214**	**4 018**	**5 491**	**5 601**	**5 639**	**5 795**	**5 815**
v tom okresy:										
Blansko	468	463	445	438	418	5 524	5 654	5 629	5 799	5 829
Brno-město	1 477	1 419	1 338	1 295	1 276	5 468	5 570	5 590	5 717	5 756
Brno-venkov	728	719	679	675	639	5 620	5 744	5 815	5 999	6 010
Břeclav	476	472	439	412	390	5 386	5 525	5 530	5 711	5 687
Hodonín	677	673	635	626	582	5 501	5 575	5 630	5 779	5 801
Vyškov	370	356	340	302	286	5 426	5 548	5 646	5 857	5 872
Znojmo	542	533	507	466	427	5 477	5 581	5 645	5 767	5 785

V Tabulce 5.5 jsou uvedeny sirotčí důchody za okresy Jihomoravského kraje. Za 5 let došlo k poklesu příjemců sirotčího důchodu ve všech okresech, nejvýrazněji v relativním vyjádření v okresech Vyškov (o 22,7 %) a Znojmo (o 21,2 %). Nejvyšší průměrná výše důchodu v uvedených 5 letech byla vyplácena v okrese Brno-venkov, v roce 2016 zde jako v jediném okrese byla překročena hranice 6 tisíc Kč. Nejnižší důchody, také v celém pětiletém období, byly zaznamenány v okrese Břeclav. Nárůst průměrné výše sirotčího důchodu v roce 2016 proti roku 2012 se pohyboval v rozmezí od 5,3 % v Brně-městě po 8,2 % v okrese Vyškov.

Držitelé průkazů zdravotně postižených

V Jihomoravském kraji bylo v roce 2016 téměř 37 tisíc držitelů průkazů zdravotně postižených. V tomto počtu bylo i 1 700 osob v juniorském věku. Téměř dvě třetiny juniorů s průkazem zdravotně postižených mají nejvyšší stupeň zdravotního postižení.

Nárok na průkaz osoby se zdravotním postižením má osoba starší 1 roku s tělesným, smyslovým nebo duševním postižením charakteru dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, které podstatně omezuje její schopnost pohyblivosti nebo orientace, včetně osob s poruchou autistického spektra. Od počátku roku 2014 je možné průkaz osoby se zdravotním postižením získat pouze na základě samostatného řízení a posouzení zdravotního stavu posudkovým lékařem okresní správy sociálního zabezpečení. Podle míry funkčního postižení pohyblivosti a orientace se určuje druh označení průkazu symbolem "TP" (osoba se středně těžkým postižením), "ZTP" (osoba s těžkým postižením) nebo "ZTP/P" (osoba se zvlášť těžkým funkčním postižením nebo úplným postižením pohyblivosti nebo orientace s potřebou průvodce).

Tab. 5.6 Držitelé průkazů osob se zdravotním postižením k 31. 12. 2016

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

	Držitelé průkazů		v tom podle druhu průkazu					
			TP		ZTP		ZTP/P	
	celkem	z toho do 18 let	celkem	z toho do 18 let	celkem	z toho do 18 let	celkem	z toho do 18 let
Jihomoravský	**36 640**	**1 704**	**2 821**	**79**	**23 930**	**508**	**9 889**	**1 117**
v tom okresy:								
Blansko	3 991	132	205	3	2 770	32	1 016	97
Brno-město	12 953	586	1 204	39	8 470	180	3 279	367
Brno-venkov	6 644	325	573	12	4 451	78	1 620	235
Břeclav	2 986	177	161	6	1 880	66	945	105
Hodonín	6 084	235	340	9	4 183	97	1 561	129
Vyškov	1 974	106	147	4	1 167	29	660	73
Znojmo	2 008	143	191	6	1 009	26	808	111

Na konci roku 2016 bylo v Jihomoravském kraji 36 640 držitelů průkazů osob se zdravotním postižením, z nich bylo 1 704 ve věku do 18 let (4,7 % z celkového počtu). Celkový počet držitelů průkazů byl mezi kraji nejvyšší a tvořil 11,8 % republikového počtu. Počet juniorů mezi držiteli byl 2. nejvyšší (po Středočeském kraji) a tvořil 11,3 % z celku ČR.

Graf 5.5 Držitelé průkazů osob se zdravotním postižením podle krajů k 31. 12. 2016

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

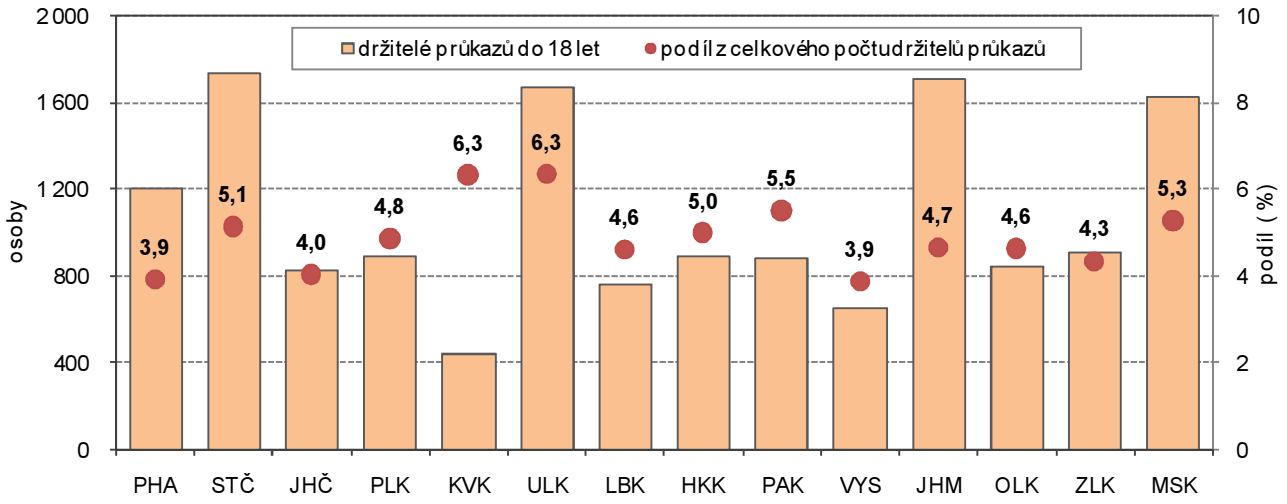

V celkovém počtu držitelů průkazů v kraji bylo podle závažnosti postižení nejvíce ZTP – 23 930 držitelů tvořilo 65,3 % celku, následoval počet ZTP/P – 9 889 držitelů, tj. 27,0 % z celkového počtu. Nejméně bylo držitelů průkazu TP – 2 821 držitelů tvořilo 7,7 % celku. U juniorů bylo však nejvíce ZTP/P – 1 117 držitelů tvořilo 65,6 % z počtu juniorů - držitelů průkazu. Následovalo 508 držitelů průkazu ZTP, tvořili 29,8 % z počtu juniorů, průkaz TP mělo 79 juniorů v kraji (4,6 % celku).

Krajský podíl juniorů se ZTP/P na celkovém počtu juniorů - držitelů průkazů (65,4 %) byl ve srovnání s ostatními kraji 2. nejnižší (po Královéhradeckém kraji s podílem 63,6 %) a pod republikovým průměrem (69,3 %). Nejvyšší podíl byl zaznamenán v Karlovarském kraji, a to 76,0 %.

Více než třetina držitelů průkazů v juniorském věku byla z Brna-města (586 držitelů, tj. 34,4 % krajského počtu). Je ale třeba zmínit i okres Znojmo, kde ze 143 držitelů průkazu v juniorském věku byly tři čtvrtiny z nich s nejvyšším stupněm postižení ZTP/P (111 držitelů, tj. 77,6 % z okresního počtu).

6. Domácnosti a bydlení

Jediným zdrojem dat, který poskytuje podrobné údaje o domácnostech a bydlení mladé generace v územním detailu, je sčítání lidu, domů a bytů (SLDB). Za domácnost juniorů je v této kapitole považována každá domácnost, v jejímž čele je osoba ve věku 15 až 29 let. Do domácností juniorů jsou tedy zahrnuty všechny domácnosti jednotlivců tvořené osobou ve věku 15 až 29 let a úplné a neúplné rodiny s osobou v čele ve věku 15 až 29 let (tzv. rodinné domácnosti). V oblasti bydlení neumožňoval v roce 2011 použitý způsob zjišťování a následného zpracování dat získat podrobné údaje v případě, že v bytě žilo více rodinných domácností (proto jsou některá data zde publikována pouze za hospodařící domácnosti tvořené jednou rodinou). Data v tabulkách jsou uvedena pouze za domácnosti, u kterých byly zjištěny dané charakteristiky. V nadpisech grafů je uvedeno „ze zjištěných hodnot“, u tabulek a kartogramů pravidlo platí shodně, ale bez uvedení.

Struktura domácností

Téměř 32 tisíc domácností v kraji mělo v čele osobu ve věku 15−29 let. Tři pětiny mladých domácností byly tvořeny domácnostmi jednotlivců. Podle způsobu bydlení většina mladých domácností bydlela v bytech, v nevelkém počtu nouzových obydlí bydlely zpravidla mladé domácnosti jednotlivců.

Podle výsledků SLDB 2011 bylo v Jihomoravském kraji 473,5 tisíc hospodařících domácností. Z tohoto počtu bylo 233,5 tisíc domácností tvořených úplnou rodinou, 62,1 tisíc domácností tvořených neúplnou rodinou, 10,5 tisíc domácností tvořených dvěma a více rodinami, 22,2 tisíc vícečlenných nerodinných domácností a 145,1 tisíc domácností jednotlivců. V celkovém počtu domácností bylo 31,7 tisíc domácností s osobou v čele ve věku 15−29 let (dále „mladé domácnosti“), tvořily 6,7 % z celkového počtu domácností. Mezi domácnostmi tvořených úplnou rodinou bylo 9,6 tisíc mladých domácností (4,1 % počtu domácností tvořených úplnou rodinou, resp. 30,3 % mladých domácností). Celkem 3,5 tisíc mladých domácností tvořila 1 neúplná rodina (5,6 % z počtu domácností tvořených neúplnou rodinou, resp. 11,0 % mladých domácností). Mladých domácností jednotlivců bylo v kraji 18,6 tisíc a tvořily 12,8 % z počtu domácností jednotlivců (resp. 58,7 % mladých domácností).

Graf 6.1 Domácnosti podle typu domácnosti a věku osoby v čele domácnosti v Jihomoravském kraji (ze zjištěných hodnot)
Zdroj: SLDB 2011

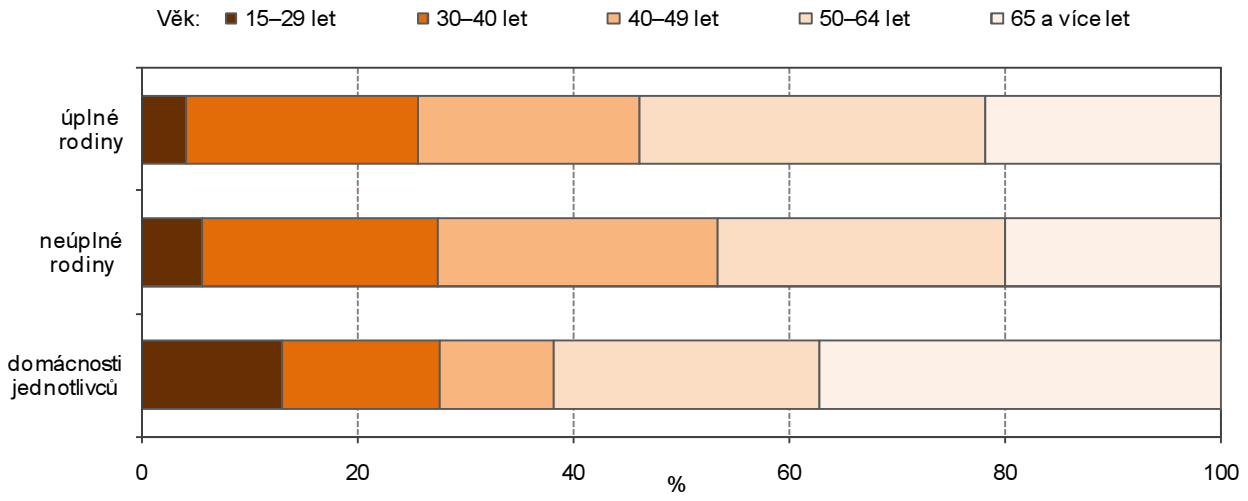

Zatímco podíly mladých domácností na počtu úplných i neúplných rodin byly pod úrovní republikového průměru (4,2 %, resp. 6,7 %), podíl mladých domácností na počtu jednotlivců byl nad průměrem ČR (12,4 %) a mezi kraji byl 3. nejvyšší (po Praze a Plzeňském kraji – 16,6 %, resp. 12,9 %).

Převážná většina mladých domácností v kraji bydlela v bytech (30,9 tisíc, tj. 97,6 % z celku). Pouze 33 mladých domácností bydlelo v zařízeních (zařízení sloužící k individuálním i kolektivnímu ubytování – svobodárny, ubytovny, studentské koleje, penziony). Mimo byty a zařízení bydlelo 737 mladých domácností (nouzová obydlí, mobilní objekty, rekreační chaty a chalupy). Bydlení mimo byty bylo doménou mladých domácností jednotlivců – 649 mladých domácností jednotlivců v tomto způsobu bydlení tvořilo 88,1 % z bydlících mimo byty.

Tab. 6.1 Hospodařící domácnosti s osobou v čele ve věku 15–29 let podle typu domácnosti a způsobu bydlení
Zdroj: SLDB 2011

	Celkem	v tom (%)		
		1 úplná rodina[1)]	1 neúplná rodina	domácnost jednotlivce
Domácnosti s osobou v čele ve věku 15–29 let celkem	**31 697**	**30,3**	**11,0**	**58,7**
v tom podle způsobu bydlení:				
bydlící v bytech	30 927	30,8	11,1	58,1
bydlící mimo byty	737	4,9	7,1	88,1
bydlící v zařízeních	33	51,5	48,5	x

[1)] manželské páry i faktická manželství

Z grafu 6.2 je zřejmé, že ze srovnání struktury mladých domácností podle SO ORP v kraji se vymyká Brno. Byl zde nejvyšší podíl mladých domácností jednotlivců na všech domácnostech jednotlivců v Brně (16,6 %), s odstupem následovaly SO ORP Pohořelice (11,8 %) a Židlochovice (11,4 %). A také nejvyšší podíl mladých úplných rodin na všech domácnostech úplných rodin (5,6 %). Nejnižší podíl mladých domácností jednotlivců na všech domácnostech jednotlivců byl zjištěn v SO ORP Kyjov (7,4 %), nejnižší podíl mladých úplných rodin na všech domácnostech úplných rodin v SO ORP Veselí nad Moravou (2,5 %). Pro úplnost - nejvyšší podíl mladých neúplných rodin na všech domácnostech neúplných rodin byl v SO ORP Znojmo (7,5 %), nejnižší v SO ORP Tišnov (4,1 %).

Graf 6.2 Domácnosti s osobou v čele ve věku 15–29 let ve správních obvodech ORP Jihomoravského kraje (ze zjištěných hodnot)
Zdroj: SLDB 2011

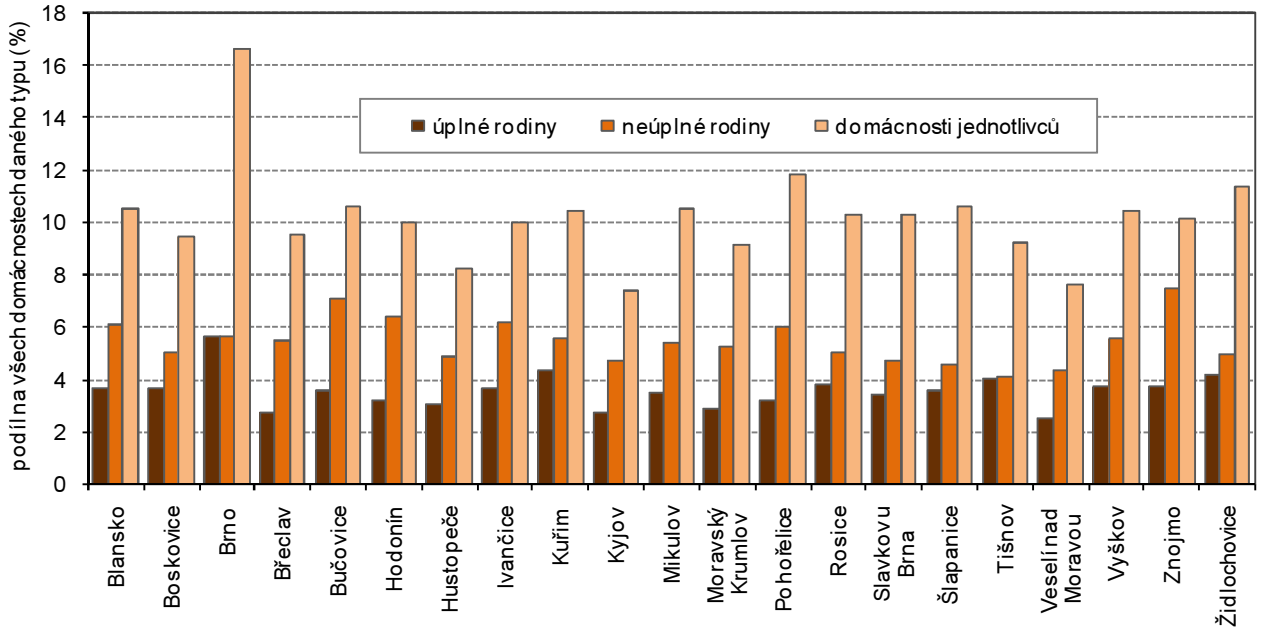

Domácnosti jednotlivců

V domácnostech jednotlivců ve věku 15−29 let bylo téměř 10 tisíc mužů a více než 8 tisíc žen. Z hlediska rodinného stavu u obou pohlaví převažovali svobodní, především v nižším věku, ve věkové skupině 25−29 let se zvyšoval podíl ženatých či vdaných, ale i podíl rozvedených. Tři čtvrtiny mladých domácností jednotlivců žily samostatně v bytě.

Mezi domácnostmi s osobou v čele ve věku 15−29 let v kraji bylo 18,6 tisíc domácností jednotlivců ve věku 15−29 let. Tvořily 58,7 % z počtu mladých domácností, tento podíl byl ve srovnání s ostatními kraji 2. nejvyšší (po Praze se 70,0 %), nejnižší podíl domácností jednotlivců na mladých domácnostech byl v Kraji Vysočina (52,1 %).

Ze správních obvodů ORP v kraji byl nejvyšší podíl domácností jednotlivců na mladých domácnostech zaznamenán v Brně, a to 66,5 % (Brno bylo výše uvedeno v souvislosti s nejvyšším podílem mladých

domácností jednotlivců na všech domácnostech jednotlivců v Brně). S odstupem následovaly SO ORP Pohořelice a Břeclav (oba shodně 54,3 %). Nejnižší podíl domácností jednotlivců na mladých domácnostech v kraji byl v SO ORP Kyjov a Kuřim (oba 46,2 %).

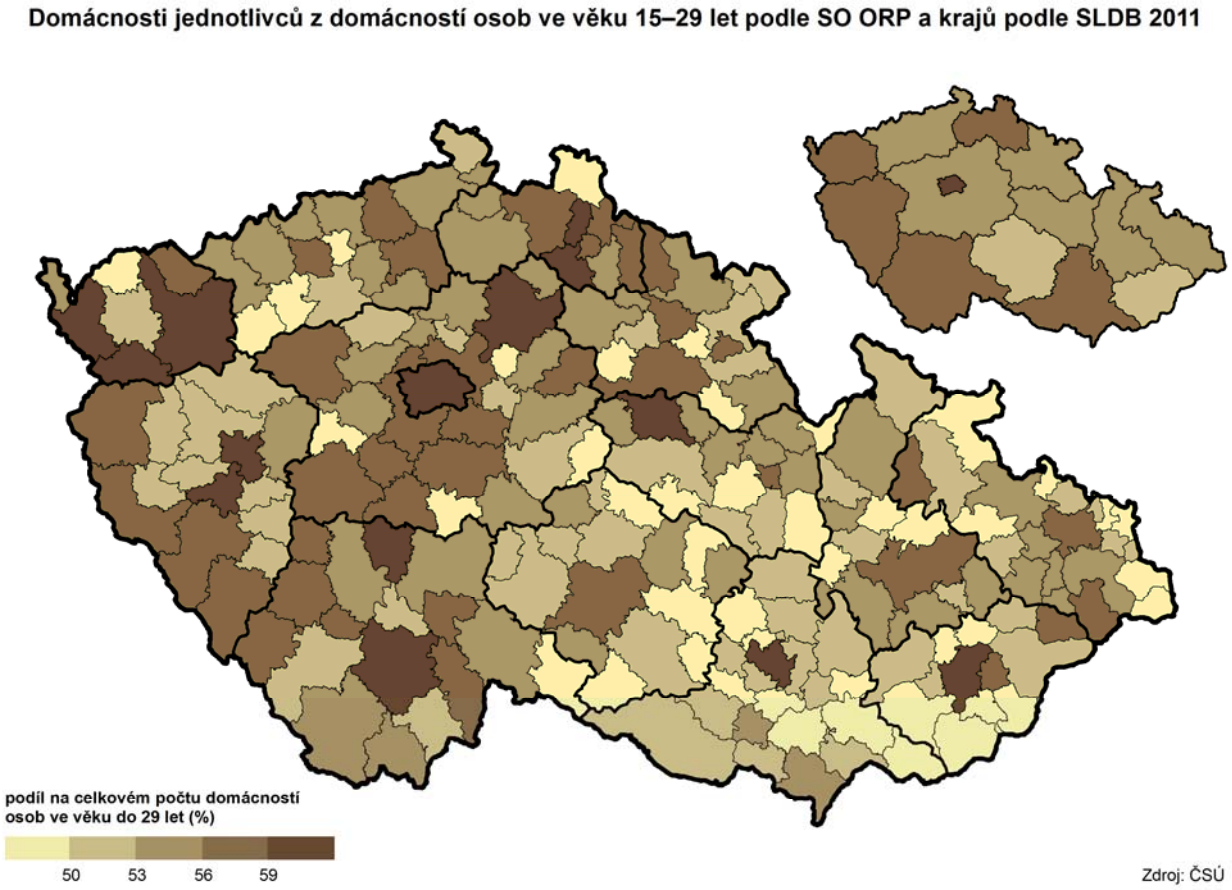

Graf 6.3 Věkové složení domácností jednotlivců podle pohlaví v Jihomoravském kraji (ze zjištěných hodnot)

Zdroj: SLDB 2011

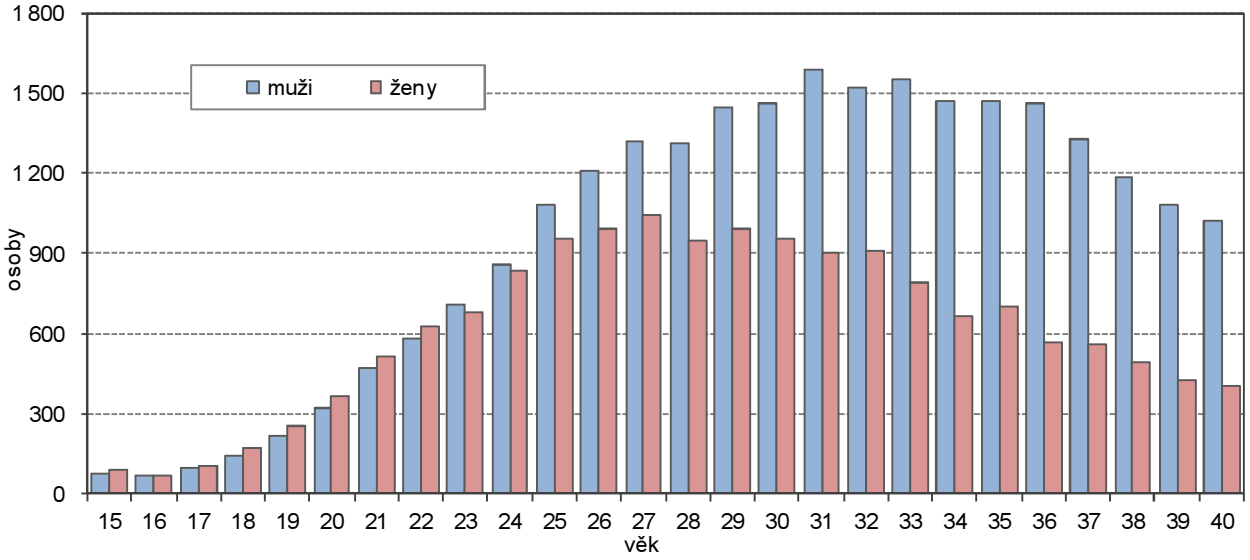

Mezi domácnostmi jednotlivců ve věku 15−29 let v kraji bylo 9 943 mužů (53,4 % z celku) a 8 670 žen (46,6 %). Ve věkovém složení podle pětiletých věkových skupin byli nejpočetnější skupinou mezi muži i ženami jednotlivci ve věku 25−29 let (64,3 % mužů a 57,0 % žen). Zajímavý pohled, a to na jednoletou věkovou strukturu domácností jednotlivců podle pohlaví, nabízí graf 6.3. Je z něho zřejmé, že až do věku 22 let bylo mezi domácnostmi jednotlivců více domácností žen. Nejvyšší počet žen byl ve věku 27 let

(1 044), nejvyšší počet mužů až za námi sledovanou hranicí, a to ve věku 31 let (1 591). Pokud by věk po letech na ose x pokračoval dál, převaha žen se znovu objeví ve věku 56 let.

Z hlediska rodinného stavu příslušníků mladých domácností jednotlivců je mezi muži i ženami převaha svobodných (9 304 svobodných mužů tvoří 93,6 %, 7 890 svobodných žen tvoří 91,0 %). V členění na pětileté skupiny u obou pohlaví se vzrůstající věkovou skupinou podíl svobodných klesá, zvyšuje se podíl ženatých/vdaných, ale i podíl rozvedených.

Tab. 6.2 Hospodařící domácnosti jednotlivců ve věku 15–29 let podle věku, rodinného stavu a způsobu bydlení

Zdroj: SLDB 2011

	Muži				Ženy			
	ve věku 15–29 let celkem	v tom			ve věku 15–29 let celkem	v tom		
		15–19	20–24	25–29		15–19	20–24	25–29
Domácnosti jednotlivců ve věku 15–29 let celkem	**9 943**	**608**	**2 945**	**6 390**	**8 670**	**692**	**3 034**	**4 944**
z toho rodinný stav (%):								
svobodný, svobodná	93,6	99,8	97,4	91,2	91,0	99,3	94,8	87,5
ženatý, vdaná	4,7	.	2,0	6,4	6,8	0,3	4,4	9,2
rozvedený, rozvedená	1,5	.	0,3	2,2	2,0	0,1	0,6	3,1
ovdovělý, ovdovělá	0,1	.	0,1	0,0	0,1	.	.	0,1
v tom způsob bydlení (%):								
samostatně v bytě	74,1	65,5	71,2	76,2	75,4	64,0	72,0	79,0
v bytě s další hospodařící domácností	21,9	26,3	23,9	20,6	21,7	28,3	25,0	18,7
mimo byty	4,0	8,2	4,9	3,2	2,9	7,7	2,9	2,3

Podle způsobu bydlení domácností jednotlivců ve věku 15−29 let téměř tři čtvrtiny mladých mužů bydlelo samostatně v bytě (7 366 mužů, tj. 74,1 %). V bytě spolu s další hospodařící domácností bydlelo 2 182 mužů (21,9 %) a mimo byty bydlelo 395 mužů (4,0 %). Podíly u domácností mladých žen podle způsoby bydlení byly podobné – podíl žen bydlících samostatně v bytě byl o 1,3 bodu vyšší a podíl žen bydlících mimo byty o 1,1 bodu nižší.

Rodinné domácnosti

Mezi domácnostmi s osobou v čele ve věku 15−29 let v kraji bylo 9 622 domácností tvořených jednou úplnou rodinou a 3 493 domácností tvořených jednou neúplnou rodinou. Téměř polovinu domácností mladých úplných rodin tvořily nesezdané páry.

Graf 6.4 Rodinné domácnosti podle věku osoby v čele domácnosti a počtu závislých dětí v Jihomoravském kraji (ze zjištěných hodnot)

Zdroj: SLDB 2011

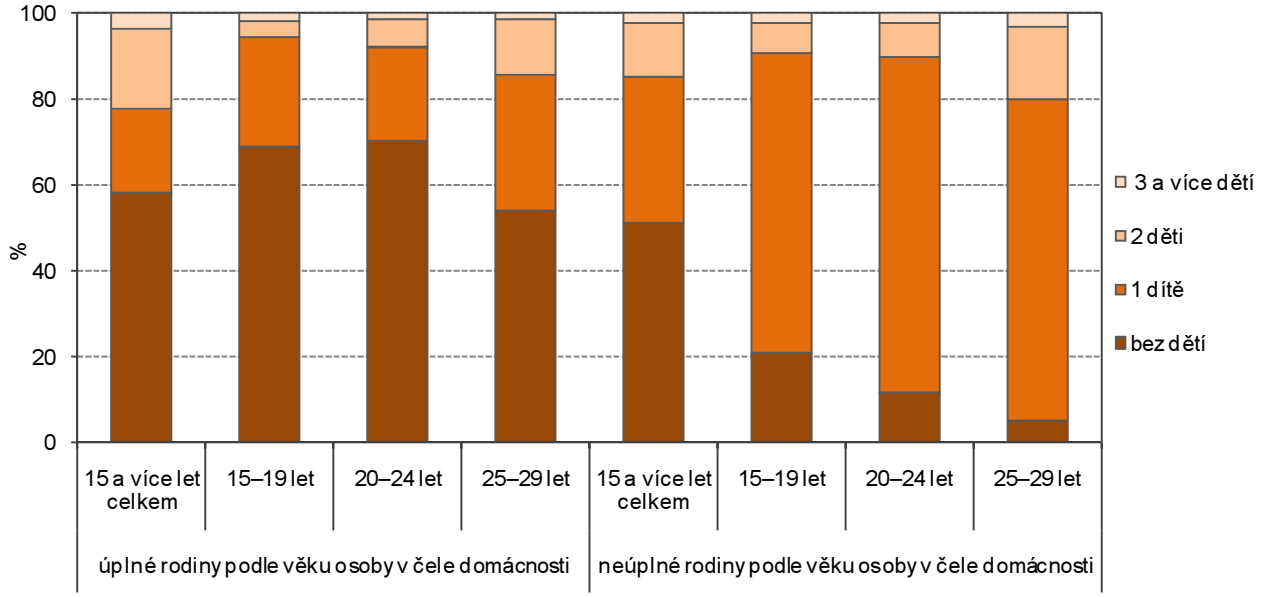

U mladých úplných rodinných domácností byly nejpočetněji zastoupeny bezdětné domácnosti (5 395 domácností, tj. 56,1 % celku), u mladých neúplných rodin to byly neúplné rodiny s 1 dítětem (2 645 domácností, tj. 75,7 % celku). Podíly bezdětných domácností u mladých úplných rodinných domácností i podíly domácností s jedním dítětem u mladých neúplných rodin převládaly i ve všech třech pětiletých věkových skupinách podle osoby v čele domácnosti (podíly jsou uvedeny v tabulce 6.3).

Mladé domácnosti tvořené 1 úplnou rodinou tvořilo 5 088 domácností manželských párů a 4 503 domácností nesezdaných párů. V Jihomoravském kraji bylo v době sčítání v domácnostech tvořených 1 úplnou rodinou 23,0 tisíc domácností, v nichž žily nesezdané páry (faktická manželství) a tvořily 9,9 % z počtu domácností tvořených 1 úplnou rodinou. O tom, že forma faktického manželství je výsadou mladé generace, svědčí fakt, že z počtu mladých domácností tvořených jednou úplnou rodinou nesezdaná soužití tvořila 46,8 %.

Tab. 6.3 Hospodařící rodinné domácnosti podle počtu závislých dětí, typu hospodařící domácnosti a věku osoby v čele domácnosti

Zdroj: SLDB 2011

	Rodinné domácnosti	v tom s počtem dětí (%)			
		bez dětí	1	2	3 a více
Domácnosti tvořené 1 úplnou rodinou	**233 525**	**58,4**	**19,4**	**18,9**	**3,4**
z toho věk osoby v čele domácnosti:					
15–19	55	69,1	25,5	3,6	1,8
20–24	1 255	70,1	22,0	6,7	1,2
25–29	8 312	53,9	31,9	12,8	1,5
z úhrnu manželské páry	210 046	58,4	18,7	19,4	3,5
z toho věk osoby v čele domácnosti:					
15–19	33	66,7	27,3	3,0	3,0
20–24	402	52,2	35,6	10,9	1,2
25–29	4 653	39,3	40,3	18,5	1,8
z úhrnu faktická manželství	23 005	58,1	25,7	13,8	2,4
z toho věk osoby v čele domácnosti:					
15–19	22	72,7	22,7	4,5	0,0
20–24	846	78,4	15,7	4,7	1,2
25–29	3 635	72,2	21,3	5,6	0,9
Domácnosti tvořené 1 neúplnou rodinou	**62 143**	**51,4**	**33,9**	**12,7**	**2,1**
z toho věk osoby v čele domácnosti:					
15–19	247	21,1	69,6	7,3	2,0
20–24	896	11,7	78,2	8,0	2,0
25–29	2 350	4,8	75,4	16,7	3,1

Ve struktuře mladých manželských a nesezdaných párů z pohledu počtu dětí ale existuje výrazný rozdíl – u manželských párů byl zjištěn téměř shodný podíl rodin bez dětí a s jedním dítětem, a to 40,5 %, resp. 39,9 % (celkový podíl se blíží hodnotám v nejpočetnější věkové skupině 25−29 let, u mladších je převaha bezdětných párů). U faktických manželství ale podíl bezdětných dosahuje 73,4 % a podíl párů s jedním dítětem jen 20,2 % (podíl bezdětných přesahující hranici 72 % je ve všech 3 věkových skupinách).

Bydlení mladé generace

Polovina mladých domácností tvořených úplnou rodinou bydlela ve vlastním bytě, u domácností tvořených neúplnou rodinou to byla jen třetina. Téměř 15 % mladých domácností jednotlivců bydlelo v bytech se sníženou kvalitou. Mladé rodinné domácnosti měly v porovnání s rodinnými domácnostmi bez rozdílu věku osob v čele domácnosti byty s menší průměrnou obytnou plochou, a to v bytech v rodinných i bytových domech.

Bylo již uvedeno, že podle výsledků SLDB 2011 bylo v Jihomoravském kraji 30,9 tisíc domácností s osobou v čele ve věku 15−29 let bydlících v bytech. Z tohoto počtu samostatně v bytě bydlelo 25,3 tisíc domácností (81,8 %). Z mladých domácností bydlících samostatně v bytě bylo 13,9 tisíc domácností jednotlivců a 11,4 tisíc domácností rodinných.

Z hlediska druhu domu 18,3 tisíc mladých domácností bydlelo v bytech v bytových domech (72,3 %) a 6,6 tisíc mladých domácností bydlelo v rodinných domech (26,1 % celku). Podíl mladých domácností rodinných (tvořených úplnou či neúplnou rodinou) bydlících v bytových domech činil téměř 68 %, u domácností jednotlivců tento podíl přesahoval tři čtvrtiny (75,9 %).

Podle právního důvodu užívání bytu polovina mladých domácností tvořených 1 úplnou rodinou bydlela v bytě ve vlastním domě nebo v osobním vlastnictví. Podíl těchto forem právního užívání u domácností tvořených 1 neúplnou rodinou činil 33,0 % a u domácností jednotlivců jen 30,0 %. Dvě pětiny mladých domácností tvořených 1 neúplnou rodinou užívaly nájemní byty (40,4 %), nájemní bydlení bylo vysokým podílem zastoupeno i u domácností tvořených 1 úplnou rodinou (35,6 %) a u domácností jednotlivců (34,7 %).

Tab. 6.4 Domácnosti s osobou v čele ve věku 15–29 let bydlící samostatně v bytě podle typu domácnosti, druhu domu, právní formy užívání a typu bytu

Zdroj: SLDB 2011

	Celkem	v tom		
		1 úplná rodina[1)]	1 neúplná rodina	domácnost jednotlivce
Domácnosti s osobou v čele ve věku 15–29 let bydlící samostatně v bytě	**25 294**	**8 580**	**2 813**	**13 901**
z toho podle druhu domu (%):				
rodinné domy	26,1	31,4	30,8	21,9
bytové domy	72,3	67,9	67,5	75,9
z toho podle právního důvodu užívání bytu (%):				
ve vlastním domě	16,4	24,8	20,3	10,4
v osobním vlastnictví	20,6	24,9	12,7	19,6
jiné bezplatné užívání bytu	2,6	2,8	2,3	2,4
nájemní	35,6	35,6	40,4	34,7
družstevní	7,4	7,3	7,6	7,4
z toho podle typu bytu (%):				
byty standardní	84,2	96,7	85,0	76,3
byty se sníženou kvalitou	9,7	2,3	8,7	14,4

[1)] manželské páry i faktická manželství

Nejvýraznější rozdíly mezi jednotlivými typy domácností byly v „kvalitě“ bytu. Z celkového počtu mladých domácností bydlících samostatně v bytě bydlelo 21,3 tisíc domácností ve standardních bytech (84,2 % celku) a 2,4 tisíc domácností v bytech se sníženou kvalitou (9,7 %). Ovšem zatímco u domácností tvořených 1 úplnou rodinou podíl bydlících ve standardních bytech činil 96,7 %, u domácností tvořených 1 neúplnou rodinou dosahoval jen 85,0 %. V domácnostech jednotlivců standardní bydlení tvořilo dokonce jen 76,3 %, podíl bytů se sníženou kvalitou byl proto u domácností jednotlivců nejvyšší, a to 14,4 %.

Tab. 6.5 Domácnosti s osobou v čele ve věku 15–29 let bydlící samostatně v bytě podle počtu obytných místností v bytě, typu domácnosti a druhu domu

Zdroj: SLDB 2011

	Celkem	z toho podle počtu obytných místností s plochou 8 m² a více (%)				
		1	2	3	4	5 a více
Domácnosti s osobou v čele ve věku 15–29 let bydlící samostatně v bytě	**25 294**	**9,0**	**20,2**	**25,2**	**19,5**	**9,5**
v tom podle typu domácnosti:						
1 úplná rodina[1)]	8 580	5,6	19,7	28,7	27,2	14,8
1 neúplná rodina	2 813	8,6	19,3	25,4	18,9	10,9
domácnost jednotlivce	13 901	11,2	20,7	23,0	14,9	5,9
z toho podle druhu domu:						
rodinné domy	6 600	2,4	9,0	20,7	23,6	25,1
v tom podle typu domácnosti:						
1 úplná rodina[1)]	2 695	1,5	7,1	20,5	29,4	37,0
1 neúplná rodina	866	2,7	10,7	21,2	24,4	24,2
domácnost jednotlivce	3 039	3,1	10,1	20,8	18,2	14,7
bytové domy	18 276	11,5	24,5	27,1	18,3	4,0
v tom podle typu domácnosti:						
1 úplná rodina[1)]	5 829	7,5	25,5	32,5	26,2	4,7
1 neúplná rodina	1 899	11,4	23,3	27,3	16,7	5,0
domácnost jednotlivce	10 548	13,8	24,1	24,1	14,2	3,4

[1)] manželské páry i faktická manželství

Byty v rodinných domech ve srovnání s byty v bytových domech nabízejí vyšší počet obytných místností, vyšší obytnou plochu, přepočtené ukazatele komfortu bydlení jsou tak příznivější. Pro mladé domácnosti žijící samostatně v bytech v rodinných či bytových domech ale opět platí rozdíly podle typu domácností. Např. v bytech v rodinných domech dvě třetiny domácností tvořených 1 úplnou rodinou měly k dispozici 4 a více místností s obytnou plochou 8 m^2 a více (66,4 %). U domácností tvořených 1 neúplnou rodinou byl tento podíl nižší, a to 48,6 %. Čtyři a více místností mělo k dispozici pouze 32,9 % domácností jednotlivců. Naproti tomu podíly domácností v bytech v rodinných domech, v nichž jsou 3 místnosti, se lišily nepatrně (podíl v rozmezí 20,5 % až 21,2 %).

U bytů v bytových domech byla situace obdobná, ovšem srovnávány byly úhrny podílů domácností, které mají k dispozici jen 3 a více místností s obytnou plochou 8 m^2 a více. Tři a více místností mělo k dispozici 63,4 % mladých domácností tvořených 1 úplnou rodinou a 49,0 % domácností tvořených 1 neúplnou rodinou. Podíl domácností jednotlivců byl v porovnání s byty v rodinných domech vyšší, a to 41,8 %. Jen nevýrazně se od sebe lišily podíly domácností v bytech v bytových domech, v nichž jsou 2 místnosti (podíl v rozmezí 23,3 % až 25,5 %).

Tab. 6.6 Domácnosti s osobou v čele ve věku 15–29 let bydlící samostatně v bytě podle typu domácnosti, obytné plochy na osobu a průměrné obytné plochy bytu

Zdroj: SLDB 2011

	Celkem	z toho podle obytné plochy v m^2 na osobu (%)					Průměrná obytná plocha bytu (m^2)
		do 9,9	10,0–17,9	18,0–25,9	26,0–33,9	34,0 a více	
Domácnosti s osobou v čele ve věku 15–29 let bydlící samostatně v bytě	**25 294**	**4,1**	**15,1**	**16,0**	**12,4**	**33,1**	**53,7**
v tom podle typu domácnosti:							
1 úplná rodina[1)]	8 580	7,7	30,5	27,4	15,8	12,7	58,2
1 neúplná rodina	2 813	10,9	24,2	19,9	11,4	10,7	56,4
domácnost jednotlivce	13 901	0,5	3,7	8,2	10,4	50,3	49,5

[1)] manželské páry i faktická manželství

Průměrná obytná plocha bytu domácnosti s osobou v čele ve věku 15−29 let v Jihomoravském kraji dosáhla 53,7 m^2. Větší obytnou plochu měly byty domácností tvořené 1 úplnou rodinou (58,2 m^2), následovaly mladé domácnosti tvořené 1 neúplnou rodinou (56,4 m^2), v průměru nejmenší byty měly domácnosti jednotlivců (49,5 m^2).

Graf 6.5 Průměrná obytná plocha bytu podle typu domácnosti, věku osoby v čele a druhu domu v Jihomoravském kraji (ze zjištěných hodnot)

Zdroj: SLDB 2011

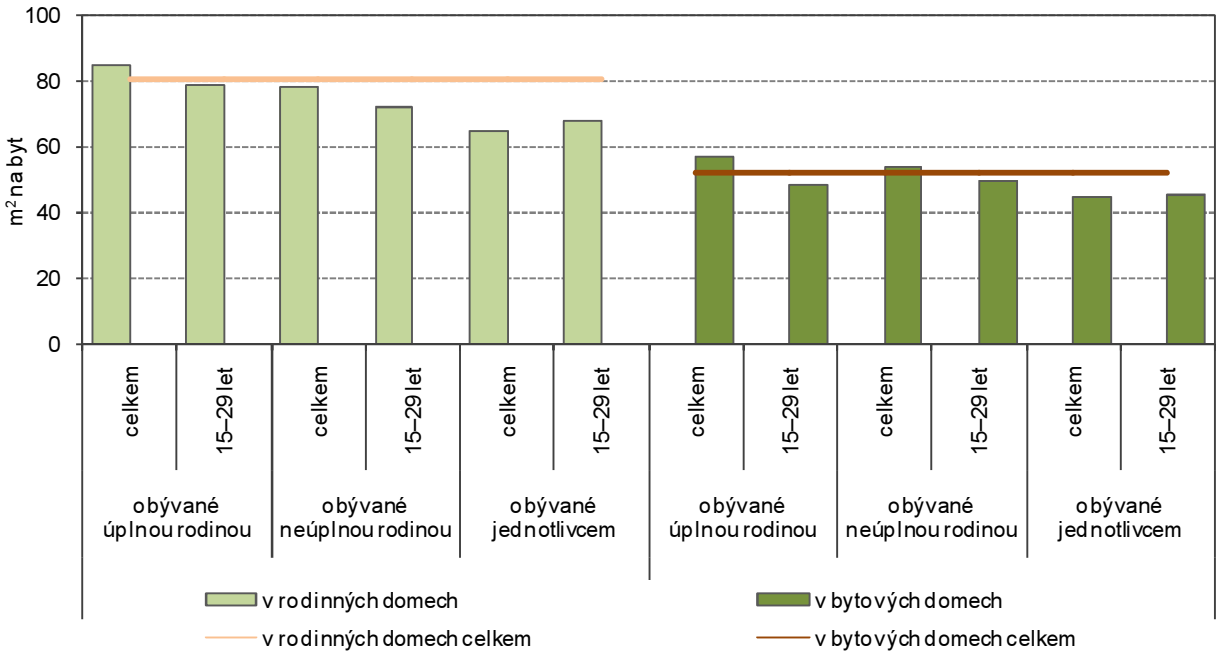

Průměrná obytná plocha bytu v rodinném domě obývaného úplnou rodinou bez ohledu na věk osoby v čele domácnosti činila 84,7 m^2, u bytu v bytovém domě 56,8 m^2. Úplné rodiny v domácnostech s osobou v čele

ve věku 15−29 let disponovaly s byty s nižší výměrou, průměrná plocha bytu v rodinném domě dosáhla 79,0 m^2 a bytu v bytovém domě 48,7 m^2.

Obdobná situace byla u domácností tvořených neúplnou rodinou. Byty v rodinném domě měly v průměru 77,9 m^2 obytné plochy, u mladých domácností ale jen 72,0 m^2. U bytu v bytovém domě to bylo 53,9 m^2 a u mladých domácností 49,7 m^2. Naopak mladé domácnosti jednotlivců v bytech v rodinných i v bytech v bytových domech měly byty s vyšší obytnou plochou, než domácnosti jednotlivců bez ohledu na jejich věk.

Graf 6.6 Domácnosti bydlící v bytech podle typu domácnosti, druhu domu a průměrné obytné plochy na osobu v Jihomoravském kraji (ze zjištěných hodnot)

Zdroj: SLDB 2011

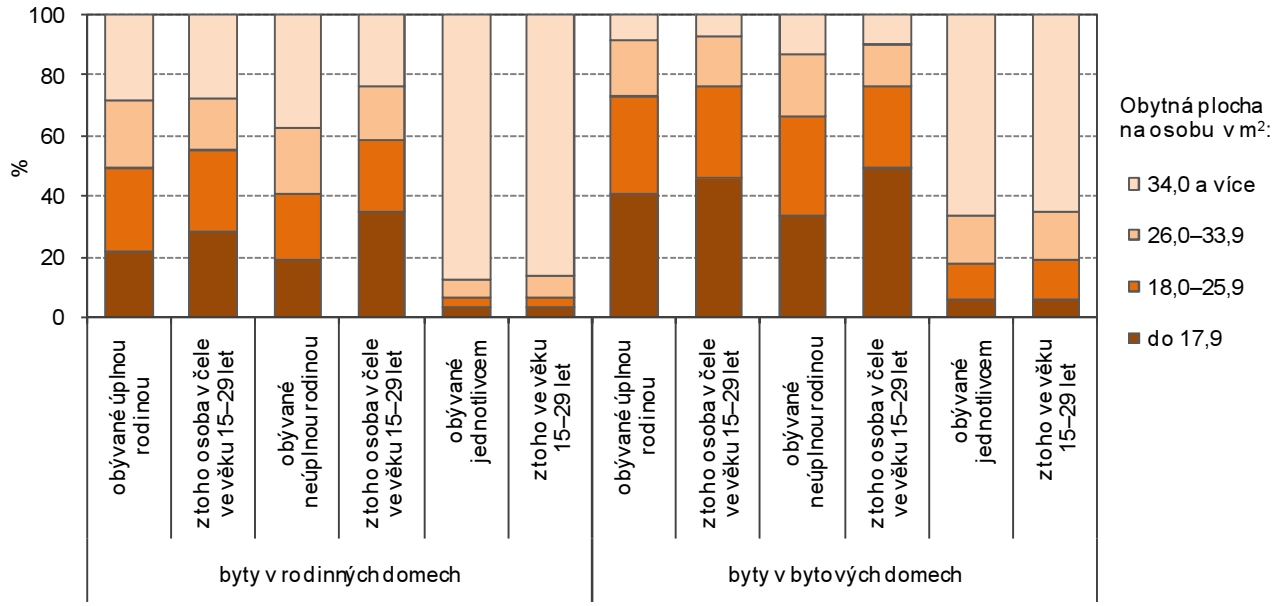

I z grafu 6.5, v němž je uvedena průměrná obytná plocha na osobu, je zřejmé méně příznivé postavení mladých domácností. Mladé rodinné domácnosti v porovnání s rodinnými domácnostmi celkem měly vždy nejvyšší podíl domácností, v nichž na osobu připadla obytná plocha menší než 18 m^2. Rozdíly jsou patrné v domácnostech žijících v bytech v rodinných domech i v bytech v bytových domech.

7. Volnočasové aktivity

Základní umělecké školy, školní družiny, školní kluby a střediska volného času

Aktivní využití volného času dětem v kraji nabízejí základní umělecké školy, školní družiny, školní kluby a střediska volného času. Umělecké školy v roce 2016 v kraji navštěvovalo téměř 29 tisíc žáků, což byl mezi kraji nejvyšší počet. V družinách a školních klubech v kraji bylo zapsáno více než 44 tisíc dětí, za 10 let se počet dětí v družinách zvýšil o polovinu a počet dětí ve školních klubech o desetinu. Počty žáků ve střediscích volného času vzrostly o čtvrtinu.

Základní umělecké školy (ZUŠ) poskytují základy vzdělání v uměleckých oborech (taneční, výtvarné, literárně-dramatické a hudební). Organizují přípravné studium pro žáky od 5 let, základní studium I. stupně v trvání 7 roků a II. stupně v trvání 4 let. Navíc organizují i studium pro dospělé v délce 4 let. Dříve byly tyto školy označovány názvem lidová škola umění.

Tab. 7.1 Základní umělecké školy
Pramen: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17
Žáci celkem	**27 869**	**27 939**	**28 322**	**28 849**	**29 011**	**29 411**	**29 022**	**28 982**	**29 103**	**28 932**
z toho dívky (%)	71,3	70,6	70,7	70,4	70,0	70,0	70,1	70,3	69,8	70,2
v tom podle základních oborů (%):										
taneční	15,6	15,9	15,8	15,8	15,2	15,3	15,3	14,9	15,2	15,3
výtvarný	16,7	16,5	16,7	16,9	16,6	16,9	17,2	17,2	17,3	17,4
literárně-dramatický	3,0	3,2	3,2	3,2	3,3	3,5	3,4	3,5	3,0	3,0
hudební	64,7	64,4	64,2	64,2	64,8	64,3	64,2	64,3	64,5	64,2
Absolventi	**2 217**	**2 205**	**2 222**	**2 262**	**2 306**	**2 237**	**2 110**	**2 220**	**2 080**	**.**

V Jihomoravském kraji bylo v roce 2016 celkem 64 ZUŠ (nejvyšší počet mezi kraji). Ve školním roce 2016/2017 tyto školy navštěvovalo 28 932 žáků (počet nezahrnuje vzdělávání pro dospělé). V celkovém počtu žáků bylo 20 304 dívek a 8 628 chlapců. Počet žáků meziročně poklesl o 171, v letech 2001 až 2016 byl ale relativně stálý, maxima dosáhl v roce 2012 (29 411 žáků) a minima v roce 2007 (27 869 žáků). Hranice 29 tisíc žáků byla překročena v roce 2001, 2002, v letech 2011 až 2013 a v roce 2015.

Graf 7.1 Žáci základních uměleckých škol podle pohlaví a základních oborů v Jihomoravském kraji ve školním roce 2016/17
Pramen: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

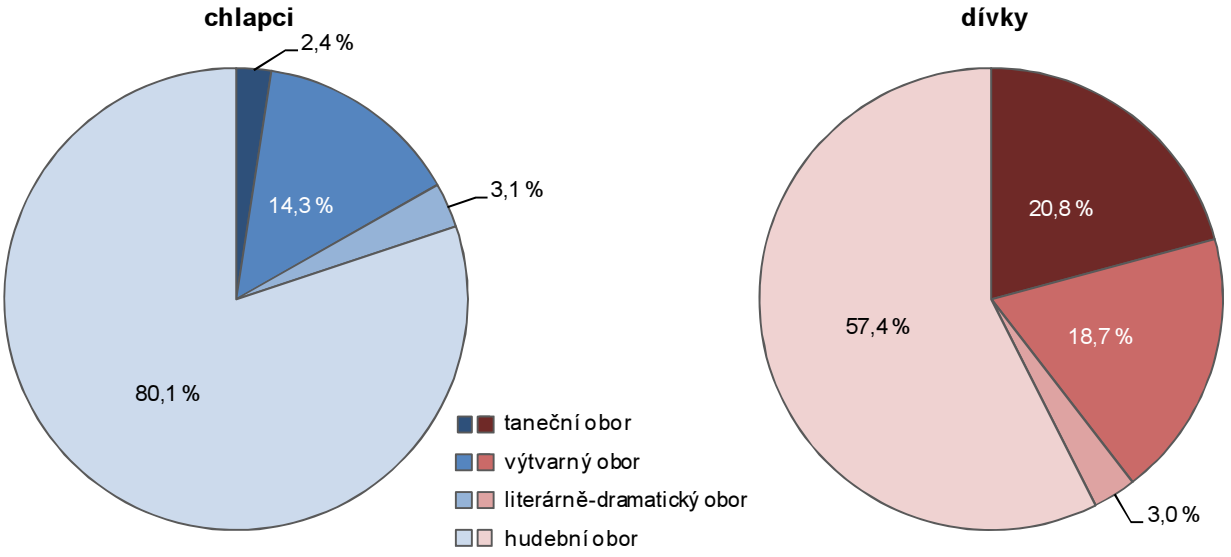

V posledních 10 letech 70 % všech žáků ZUŠ tvořily dívky. Mezi obory největší zájem budilo hudební vzdělávání (v každém roce zpravidla více než 64 %, v roce 2016 celkem 18 574 žáků), postupně se zvyšoval i zájem o výtvarné obory - zvýšení podílu z 16,7 % v roce 2007 na 17,4 % v roce 2016 (5 039 žáků).

Stabilním podílem okolo 15 % se prezentovaly taneční obory (v roce 2016 4 437 žáků). Nejméně žáků ZUŠ, a to 3,0 % v roce 2016 (882 žáků), se věnovalo literárně-dramatickým oborům vzdělávání.

Umělecké zájmy chlapců se ale výrazně lišily od zaměření dívek, což na datech roku 2016 ukazuje graf 7.1. Zatímco tanečnímu oboru se věnovala pětina dívek (4 226 dívek, tj. 20,8 % celku), podíl chlapců tvořil pouze 2,4 % (211 chlapců). U výtvarných oborů také mírně převládal podíl dívek (18,7 % dívek, vs. 14,3 % chlapců). U chlapců byla tudíž výrazná převaha hudebního oboru, věnovaly se mu čtyři pětiny chlapců, kteří v roce 2016 navštěvovali ZUŠ v kraji (6 910 chlapců). Podíl děvčat studujících hudební obor v ZUŠ činil 57,4 % (11 664 dívek).

Počet žáků ZUŠ v Jihomoravském kraji byl v roce 2016 v porovnání s ostatními kraji nejvyšší a tvořil 11,6 % republikového celku. Podíl dívek na celkovém počtu žáků ZUŠ (70,2 %) jen o 0,7 bodu převyšoval republikový průměr, v krajích se pohyboval od 65,8 % v Praze po 71,8 % v Libereckém kraji. Zajímavostí bylo, že celkový krajský podíl žáků věnujících se tanečnímu oboru (15,3 %) byl mezi kraji nejvyšší, nejnižší podíl byl zaznamenán v Plzeňském kraji, a to 5,5 % (ČR 10,8 %). Naopak podíl žáků věnujících se výtvarnému oboru (17,4 %) byl mezi kraji nejnižší, nejvyšší podíl byl zjištěn právě v Plzeňském kraji (22,4 %).

Tab. 7.2 Školní družiny, školní kluby a střediska volného času

Pramen: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17
Školní družiny	**456**	**444**	**450**	**455**	**455**	**457**	**456**	**460**	**463**	**469**
zapsaní účastníci[1)]	23 782	24 622	25 368	26 233	27 765	29 492	31 322	33 151	35 522	37 053
z 1. stupně ZŠ	23 391	24 225	24 996	25 806	27 240	28 990	30 822	32 608	34 908	36 301
z 2. stupně ZŠ	391	397	372	427	436	414	409	434	392	434
Školní kluby	**59**	**57**	**59**	**61**	**62**	**64**	**64**	**67**	**67**	**69**
zapsaní účastníci[1)]	6 520	6 166	6 358	6 668	6 675	7 229	7 202	6 925	6 882	7 129
z 1. stupně ZŠ	2 345	2 240	2 519	2 909	3 027	2 836	2 719	2 327	2 405	2 340
z 2. stupně ZŠ	4 175	3 926	3 839	3 759	3 648	4 384	4 474	4 598	4 473	4 789
Střediska volného času	**34**	**33**	**33**	**33**	**32**	**33**	**33**	**33**	**34**	**33**
zájmové útvary	3 092	3 119	3 149	3 136	3 137	3 441	3 113	3 090	3 140	3 145
přijatí účastníci	34 653	36 554	37 459	37 874	36 418	36 268	35 917	35 941	36 458	36 178
děti	4 378	6 302	6 152	5 981	5 483	5 120	5 204	4 752	4 769	5 191
žáci	21 396	23 500	24 659	25 978	25 681	25 471	26 496	27 239	27 214	27 523
studenti	2 219	1 318	1 500	1 112	644	869	616	514	468	228
táborová a pobytová činnost – akce	1 102	1 195	1 118	1 144	1 151	1 178	1 173	1 168	1 219	.
účastníci	25 137	26 132	28 572	25 058	25 201	26 064	25 656	25 903	27 985	.

[1)] od školního roku 2011/12 včetně žáků z přípravné třídy ZŠ a z přípravného stupně ZŠ speciální

Školní družiny jsou školská zařízení, která poskytují zájmové vzdělávání žákům podle vlastního vzdělávacího programu, profilovaného podle zájmů a potřeb žáků. Školní družina slouží výchově, vzdělávání, sportovní a zájmové činnosti žáků v době mimo vyučování. Je přednostně určena nejmladším žákům (1. až 5. třída). K pravidelné denní docházce lze přijímat i žáky druhého stupně základní školy, žáky nižšího stupně šestiletého nebo osmiletého gymnázia nebo odpovídajících ročníků osmiletého vzdělávacího programu konzervatoře. K pravidelné denní docházce nemohou být přijati žáci, kteří jsou přijati k účasti a činnosti školního klubu.

V roce 2016 bylo v kraji 469 školních družin, jejich počet se s výjimkou roku 2013 (resp. školního roku 2013/14) zvyšoval od roku 2009, stav v roce 2016 je tak nejvyšší za posledních 10 let. Vlivem příznivého demografického vývoje se každoročně zvyšoval i počet zapsaných účastníků školních družin. V roce 2016 bylo v kraji ve školních družinách zapsáno 37,1 tisíc účastníků, což bylo o 13,3 tisíc více než v roce 2007 (o 55,8 %). Stav roku 2016 byl mezi kraji 3. nejvyšší a tvořil 11,2 % republikového celku.

Primárně jsou školní družiny určeny dětem 1. stupně základních škol (ZŠ), žáci z 2. stupně ZŠ v posledních 10 letech tvořily v kraji v průměru pouze 1,4 % z celkového počtu zapsaných účastníků. S rostoucím počtem zapsaných účastníků 1. stupně ZŠ se zvyšoval i jejich podíl vztažený k celkovému počtu žáků 1. stupně základních škol v kraji. Např. 23,4 tisíc zapsaných účastníků školních družin v roce 2007 tvořilo 47,5 % z celkového počtu žáků 1. stupně ZŠ. V roce 2009 tento podíl přesáhl 50% hranici, každoročně narůstal až na 58,2 % v roce 2016, kdy z celkového počtu 62,4 tisíc žáků 1. stupně ZŠ v kraji bylo 36,3 tisíc z nich zapsáno ve školní družině. Uvedený podíl o 1,4 bodu přesahoval republikový průměr a mezi kraji byl 4. nejvyšší.

Graf 7.2 Zapsaní účastníci ve školních družinách podle krajů ve školním roce 2016/17
Pramen: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

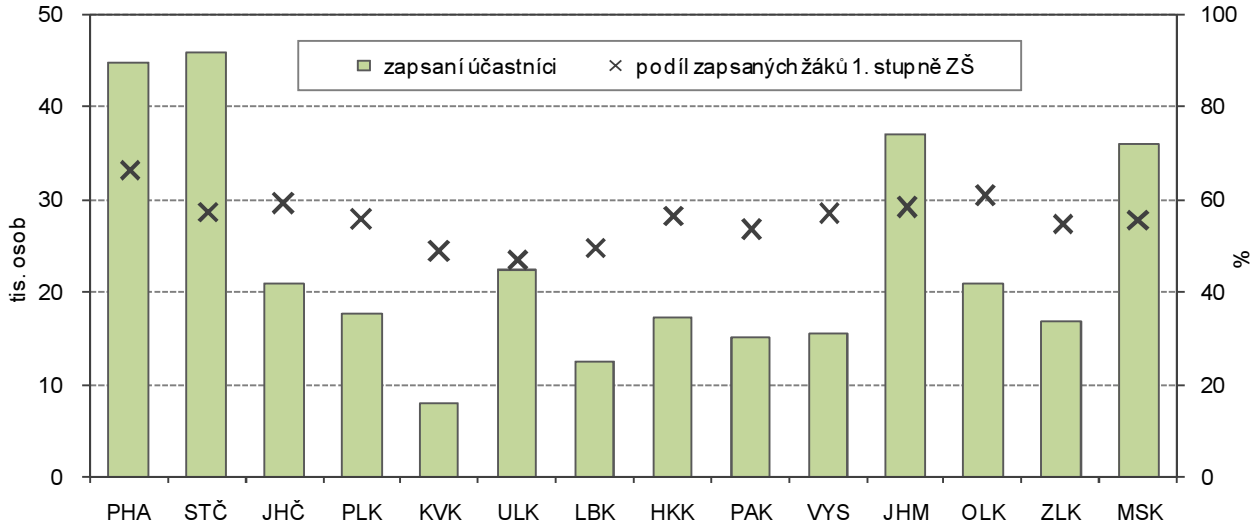

Školní kluby jsou školská zařízení, která poskytují zájmové vzdělávání podle vlastního školního vzdělávacího programu, vycházejícího ze zájmů a potřeb jednotlivých žáků. Od školní družiny se klub liší především starším věkem účastníků a odlišnými formami činností. Činnost školních klubů je totiž určena přednostně žákům druhého stupně základní školy, žákům vyššího stupně šestiletého nebo osmiletého gymnázia a odpovídajícím ročníkům osmiletého vzdělávacího programu konzervatoře. Účastníkem může být i žák prvního stupně základní školy, který není přijat k pravidelné denní docházce do družiny.

V 69 školních klubech v kraji bylo v roce 2016 zapsáno 7,1 tisíc účastníků, dvě třetiny z nich byli účastníci z 2. stupně ZŠ (67,2 %). Počet školních klubů byl proti roku 2007 o 10 vyšší, počet zapsaných účastníků z 2. stupně ZŠ vzrostl o 14,7 %, ovšem počet účastníků z 1. stupně ZŠ poklesl o 0,2 %. Celkový počet zapsaných účastníků ve školních klubech byl mezi kraji 3. nejvyšší a tvořil 15,1 % celku ČR.

Podíl zapsaných účastníků z 2. stupně ZŠ na počtu všech žáků 2. stupně se v porovnání s vývojem u školních družin neměnil tak výrazně. V roce 2007 4,2 tisíc zapsaných účastníků z 2. stupně ZŠ tvořilo 9,9 % z počtu žáků 2. stupně ZŠ, v roce 2016 se tento podíl zvýšil na 13,1 %. Opačná situace byla u zapsaných účastníků z 1. stupně ZŠ, 2,3 tisíc zapsaných účastníků z 1. stupně ZŠ v roce 2007 tvořilo 4,8 % z počtu žáků 1. stupně ZŠ, v roce 2016 se tento podíl snížil na 3,8 %.

Střediska volného času jsou také školskými zařízeními. Jejich posláním je motivovat, podporovat a vést děti, žáky, studenty, mládež, ale i dospělé k rozvoji osobnosti, k získávání odborných kompetencí, k smysluplnému využívání volného času. Střediska zpravidla vykonávají činnost po celý školní rok, a to i ve dnech, kdy neprobíhá školní vyučování. Střediska nabízejí aktivní využití volného času všem věkovým skupinám dětí a mládeže a organizují činnosti i pro dospělé či seniory.

Organizují pravidelné zájmové útvary pro stálou skupinu účastníků (tzv. kroužky), podílejí se na organizaci soutěží a přehlídek prací a dovedností dětí a žáků. Organizují otevřené dlouhodobé i jednorázové aktivity, kurzy a jiné vzdělávací akce, tábory, otevřené kluby, výukové programy pro školy navazující na průřezová témata školních vzdělávacích programů, adaptační programy v rámci prevence sociálně patologických jevů a řadu dalších činností. Střediska volného času se často stávají přirozeným centrem společenského života. Zapojují se do regionálních, krajských, republikových i evropských projektů, organizují výměnné a zahraniční pobyty.

Ve školním roce 2016/17 v kraji existovalo 33 středisek volného času, která sdružovala 3 145 zájmových útvarů. Tato zařízení navštěvovalo 36,2 tisíc účastníků, z nichž největší podíl tvořili žáci (76,1 %). Počet žáků byl proti roku 2007 o více než čtvrtinu vyšší (nárůst počtu o 6,1 tisíc, tj. o 28,6 %). Naproti tomu počet studentů v roce 2016 tvořil jen desetinu počtu roku 2007.

Využívání informačních technologií

Internet používá 97 % příslušníků mladé generace, tři pětiny juniorů má internet v mobilu. Ve srovnání s celkovou populací jsou podíly juniorů provozující jednotlivé činnosti na internetu dvojnásobné.

Údaje o vybavenosti domácností vybranými informačními technologiemi a jejich využívání jednotlivci pocházejí z ročního samostatného šetření, které je prováděno formou osobního interview na výběrovém vzorku cca 10 000 jednotlivců ve věku 16 let a více; výsledky jsou pak převáženy na celou populaci ČR. V údajích za domácnosti je zjišťován aktuální stav v období šetření (2. čtvrtletí sledovaného roku), údaje za jednotlivce jsou za poslední 3 měsíce v období šetření. Z důvodu vyšší reprezentativnosti jsou údaje v krajském členění publikovány jako tříleté klouzavé průměry.

Tab. 7.3 Využívání internetu jednotlivci v Jihomoravském kraji v letech 2011 až 2015[*)]

Zdroj: ČSÚ - Výběrové šetření o využívání informačních a komunikačních technologií v %

	Podíl z počtu osob ve věku 16 a více let					Podíl z počtu osob ve věku 16–29 let				
	2011	2012	2013	2014	2015	2011	2012	2013	2014	2015
Uživatelé internetu	68,1	68,1	73,9	75,5	76,9	92,6	95,4	97,0	96,6	97,1
Internet v mobilním telefonu	.	.	19,9	27,1	32,0	.	.	42,0	54,5	60,7
Účast v sociálních sítích	19,5	26,7	34,3	38,7	42,0	42,9	58,2	72,7	79,7	87,3
Internetové bankovnictví	29,7	34,7	38,9	43,2	47,0	32,9	35,0	40,4	44,8	47,4
Nakupování na internetu	14,8	16,3	20,9	24,5	26,6	23,5	24,4	34,8	40,1	42,7
Hraní počítačových her	.	.	17,9	19,1	19,1	.	.	48,6	49,9	48,7

[*)] Vážené klouzavé průměry z tříletých období - např. údaj za rok 2015 je vypočítán jako průměr z dat za roky 2014, 2015 a 2016.
Období sběru dat: 2. čtvrtletí daného roku

Používání internetu je v současnosti běžné pro tři čtvrtiny obyvatel kraje ve věku 16 a více let a jejich podíl se postupně zvyšuje (jednotlivci používající internet jsou osoby, které použily internet alespoň jednou v posledních 3 měsících doma, v práci, ve škole z pracovního či soukromého důvodu). Ještě v roce 2011 používalo internet 68,1 % z obyvatel starších 16 let, v roce 2015 to bylo již 76,9 %. Skutečnost, že internet je samozřejmostí v mladé generaci, dokládají údaje v tabulce 7.3. Internet v roce 2015 používalo 97,1 % osob ve věku 16−29 let, během 5 let jejich podíl vzrostl o 4,5 bodu. Srovnání využívání jednotlivých aplikací nebo možností použití internetu v celkové populaci kraje ve věku 16 a více let a mladé generace ve věku 16−29 let jednoznačně hovoří ve prospěch mladé generace. Podíly „využívajících" jsou v mladé generaci dvojnásobné (s výjimkou internetového bankovnictví).

Graf 7.3 Uživatelé internetu podle krajů v roce 2015 (tříletý průměr)

Zdroj: ČSÚ - Výběrové šetření o využívání informačních a komunikačních technologií

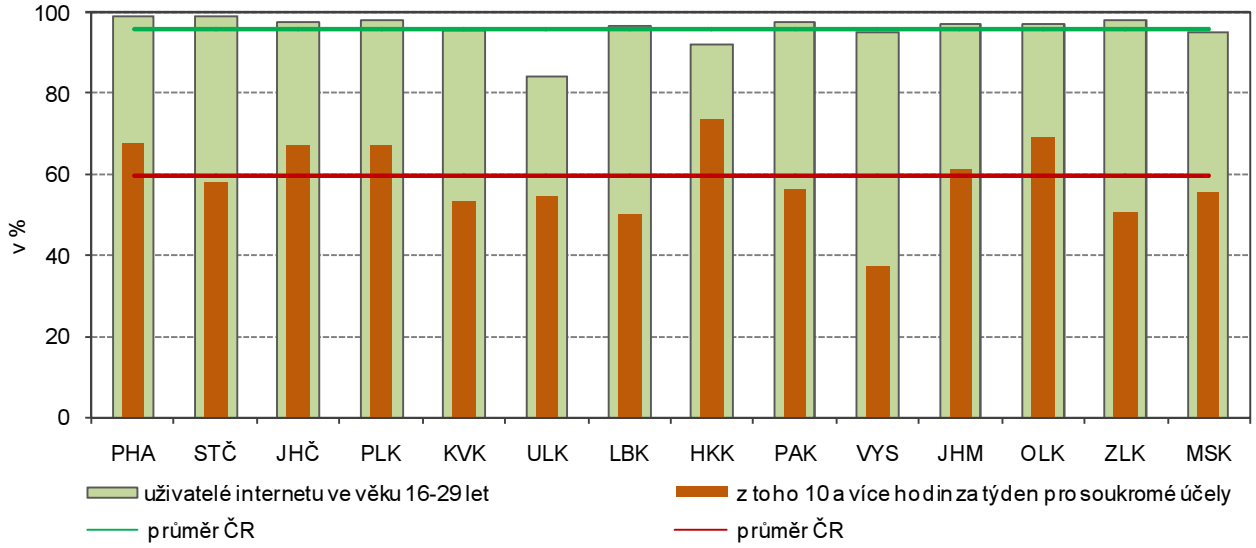

Možnost používání internetu v mobilu se postupně rozšiřuje, především u mladé generace. V roce 2013 internet v mobilu mělo 42,0 % juniorů v kraji, v roce 2015 se jejich podíl zvýšil již na tři pětiny (60,7 %).

Krajský podíl uživatelů internetu v mladé generaci byl mírně nad republikovým průměrem (96,2 %), ale mezi kraji byl až 8. nejvyšší (resp. 7. nejnižší). Nejvyšší podíl byl zjištěn ve Středočeském kraji (99,2 %) a nejnižší v Ústeckém kraji (84,3 %).

Krajský podíl juniorů využívajících internetové bankovnictví dosáhl v roce 2015 hodnoty 47,4 % a byl o 2,6 bodu pod republikovým průměrem (50,0 %) a mezi kraji byl 5. nejnižší. Ve Zlínském kraji internetové bankovnictví využívalo 63,2 % osob ve věku 16−29 let. Také krajský podíl mladých hledajících informace o zboží a službách byl mezi kraji 5. nejnižší, za průměrem ČR zaostával o 0,8 bodu (v Jihočeském kraji tyto činnosti využívalo 92,8 % juniorů).

Graf 7.4 Využívání internetu osobami ve věku 16–29 let pro vyhledávání informací, nákupy a internetové bankovnictví podle krajů v roce 2015 (tříletý průměr)

Zdroj: ČSÚ - Výběrové šetření o využívání informačních a komunikačních technologií

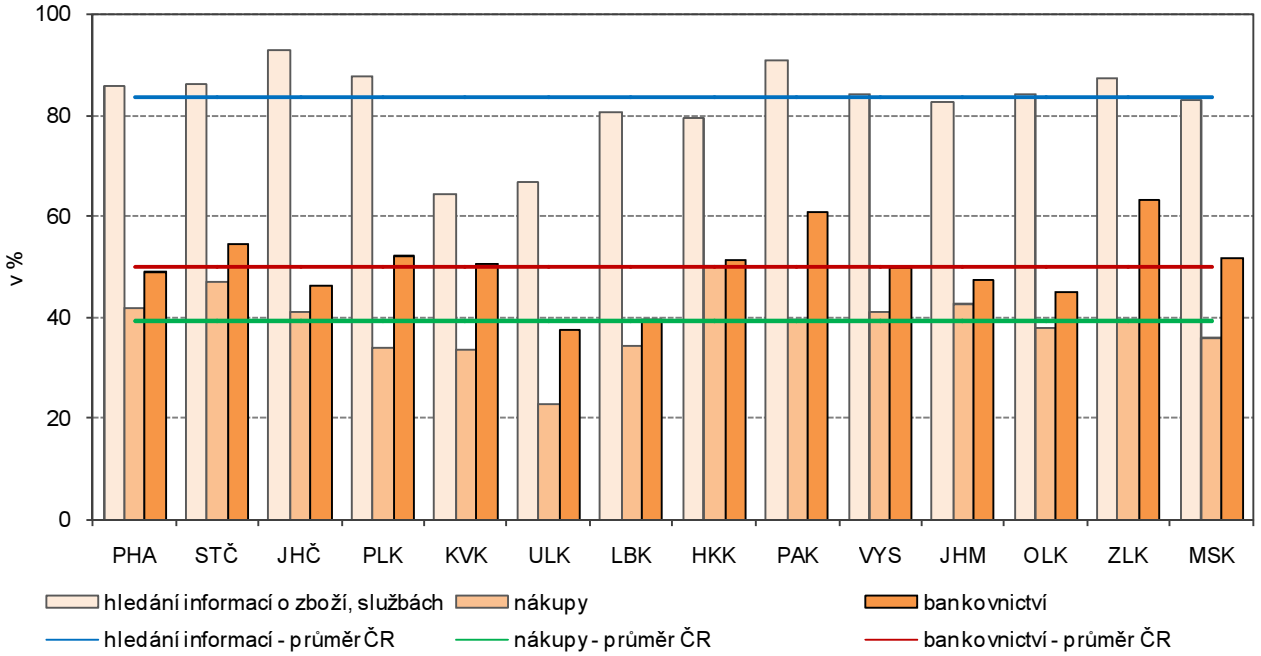

Veřejné knihovny

K aktivnímu využívání volného času patří i četba. Mezi registrovanými čtenáři knihoven v kraji bylo i téměř 39 tisíc dětí ve věku do 15 let. Jejich počet se během 6 let zvýšil o 1 tisíc.

V Jihomoravském kraji bylo na konci roku 2015 v provozu 613 veřejných knihoven a 92 poboček knihoven včetně pojízdných zařízení. V knihovnách bylo registrováno celkem 152,5 tisíc čtenářů, z tohoto počtu bylo 38,8 tisíc čtenářů ve věku do 15 let. V porovnání s rokem 2010 byl sice celkový počet registrovaných čtenářů o 1,8 tisíc nižší, ale počet čtenářů v dětském věku vzrostl o 1 tisíc.

Graf 7.5 Registrovaní čtenáři veřejných knihoven ve věku do 15 let podle krajů v roce 2015

Pramen: Národní informační a poradenské středisko pro kulturu

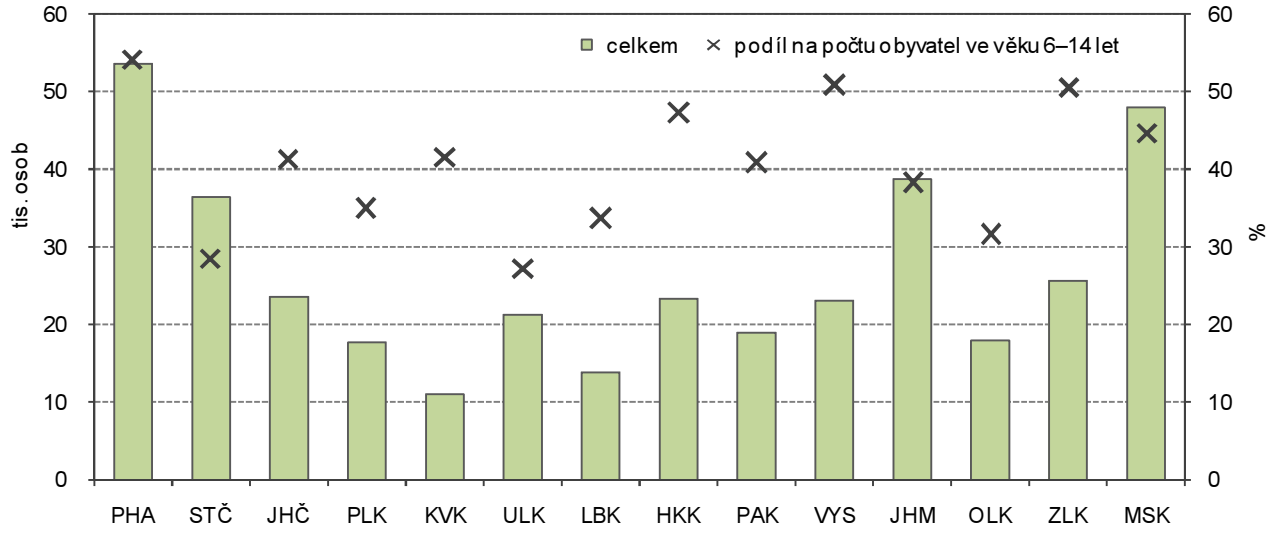

Počet registrovaných čtenářů ve věku do 15 let v kraji byl mezi kraji 3. nejvyšší, ale srovnání přepočtu dětských čtenářů na počet obyvatel ve věku 6−14 let pro kraj již tak příznivě nevychází. Ze 100 dětí ve věku 6−14 let v kraji bylo 38,4 registrovaných dětských čtenářů (průměr ČR 39,8 %), což mezi kraji byla 6. nejnižší

hodnota. Nejvyšší podíl dětských čtenářů na dětské populaci byl zaznamenán v Praze (54,0 %), nejnižší v Ústeckém kraji (27,2 %).

Sport

Česká unie sportu (ČUS) vznikla v roce 2013 formou transformace a změnou názvu Českého svazu tělesné výchovy (ČSTV). V ČUS jsou sdruženy sportovní svazy s celostátní působností, sportovní kluby a tělovýchovné jednoty i jejich sdružení, jsou-li ustaveny jako spolky podle Občanského zákoníku, zákon č.89/2012 Sb.

Podle údajů ČUS bylo v Jihomoravském kraji na konci roku 2016 celkem 1 456 sportovních oddílů, jejichž členskou základnu tvořilo 114,6 tisíc osob. Z pohledu věkového složení bylo 24,1 tisíc členů sportovních oddílů ve věku 0−14 let (kategorie žáků) a 9,9 tisíc členů ve věku 15−18 let (dorostenci). V souhrnu bylo v těchto dvou věkových kategoriích v kraji 34,0 tisíc členů (mládež) a tvořili 29,6 % celkové členské základny. Ve věku 19 a více let bylo v kraji 80,7 tisíc členů (dospělí - tvořili 70,4 % celku). Je však třeba uvést, že sportovec může být členem více sportovních klubů.

Tab. 7.4 Členská základna vybraných sportovních odvětví podle pohlaví a věku k 31. 12. 2016
Pramen: Česká unie sportu

	Členská základna v kraji celkem	z toho ženy (%)	Podíl podle věku (%)			Oddíly
			0–14 let (žáci)	15–18 let (dorostenci)	19 a více let (dospělí)	
Česká unie sportu celkem	**114 620**	**24,9**	**21,0**	**8,6**	**70,4**	**1 456**
z toho sportovní odvětví:						
fotbal	44 233	4,7	12,2	10,7	77,1	366
plavecké sporty	4 572	49,7	73,5	10,3	16,2	14
tenis	4 202	29,2	21,5	9,6	68,9	83
volejbal	4 064	56,3	25,4	15,4	59,2	75
atletika	3 736	43,2	42,3	22,5	35,2	28
florbal	2 944	18,8	35,0	24,0	41,0	29
stolní tenis	2 546	11,4	10,8	9,4	79,9	98
golf	2 034	29,1	2,6	4,1	93,3	3
basketbal	1 951	40,8	36,6	24,6	38,8	33
lední hokej	1 768	5,0	23,5	18,0	58,5	21

Muži sportují více, soudě alespoň podle toho, že v jednotlivých věkových kategoriích měli muži převahu. V žákovské kategorii v kraji muži tvořili 64,7 %, v dorostenecké 72,9 % a v kategorii dospělých bylo již 78,5 % mužů.

Graf 7.6 Členská základna České unie sportu podle věku a krajů k 31. 12. 2016
Pramen: Česká unie sportu

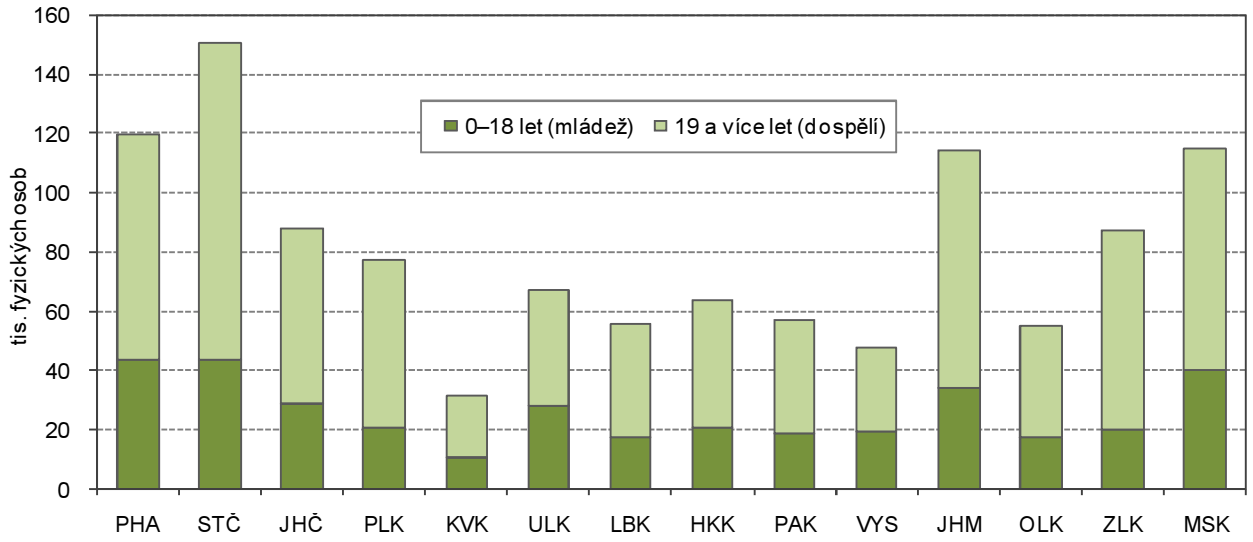

Ze sportovních odvětví v kraji mají nejpočetnější členskou základnu fotbalové kluby, 44,2 tisíc sportovců tvořilo 38,6 % z krajské členské základny (očekávaně zde byl nejnižší podíl žen, a to 4,7 %). Dalším

sportovním odvětvím v kraji, v němž byl velmi malý podíl žen, byl hokej (5,0 %). Desetkrát nižší počet členů v porovnání s fotbalem měly kluby plaveckých sportů, tenisu a volejbalu. Plavecké sporty jsou mezi dětmi oblíbené, svědčí o tom fakt, že, téměř tři čtvrtiny členské základny plaveckých klubů tvořili žáci. Naproti tomu golf je sportem dospělých, neboť mládež tvořila pouze 6,7 % členské základny. Vcelku vysoký podíl kategorie žáků vykazují atletické oddíly, oddíly basketbalu a florbalu.

Krajská členská základna sportovních klubů byla mezi kraji 4. nejpočetnější, ale podíl mládeže na celku byl pod průměrem ČR (32,2 %) a mezi kraji byl 4. nejnižší. Nejvyšší podíl mládeže měla členská základna sportovních oddílů v Ústeckém kraji (42,5 %), nejnižší podíl byl zaznamenán ve Zlínském kraji (23,5 %).

V rámci Jihomoravského kraje byl nejvyšší počet členů evidovaných ve sportovních klubech v kategorii žáků a dorostenců v Brně-městě – 10,8 tisíc žáků (45,0 % krajského počtu) a 3,8 tisíc dorostenců (38,8 % krajského celku). Podíl mládeže na celkovém počtu evidovaných sportovců byl nejvyšší také v Brně-městě (35,8 %), následoval okres Znojmo s podílem 33,6 %, nejnižší podíl mládeže v členské základně byl zjištěn v okrese Vyškov, a to 18,7 %.

Péče o mladou generaci v regionu (krajské dokumenty zaměřené na péči o mladou generaci)

Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Jihomoravského kraje 2016−2020 je základním strategickým dokumentem v oblasti školství na úrovni kraje. Je zpracován v souladu s § 9 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), v platném znění, a podle vyhlášky č. 15/2005 Sb., kterou se stanoví náležitosti dlouhodobých záměrů, výročních zpráv a vlastního hodnocení školy, v platném znění.

Zdravě a bezpečně v Jihomoravském kraji. Hlavním cílem projektu bylo připoutat pozornost žáků a pedagogů k tématu zdravého, aktivního životního stylu a dopravní výchově. V rámci projektu vznikly nové výukové programy, vícedenní pobytové akce a zájmové kroužky, připravena byla řada metodických materiálů a pracovních listů. Projekt se dále zaměřil na rozvoj sítě a setkávání škol zařazených v programu Škola podporující zdraví v rámci Jihomoravského kraje. Projekt byl realizován v letech 2014 a 2015.

Podpora sociálně-právní ochrany dětí (SPOD). Grantový projekt se zaměřuje na rozvoj a rozšiřování systémů kvality v oblasti SPOD v Jihomoravském kraji, a to zejména formou metodické podpory, vzdělávání a supervizních setkání. Zabývá se podporou procesu kontroly naplňování standardů kvality SPOD v souladu s ustanoveními zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů. V neposlední řadě budou v rámci projektu vytvořeny kontrolní mechanismy – metodiky v oblasti naplňování standardů kvality SPOD, s čímž bude souviset i jejich pilotní ověřování na obecních úřadech obcí v kraji. Realizace projektu započala v roce 2016 a skončí v polovině roku 2019.

Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb v Jihomoravském kraji na období 2018−2020 je základní krajskou strategií v oblasti sociálních služeb definující žádoucí směr rozvoje sociálních služeb na území Jihomoravského kraje. Dokument je výstupem procesu plánování sociálních služeb, který probíhá na území Jihomoravského kraje ve spolupráci se všemi klíčovými aktéry sociálních služeb - zadavateli, poskytovateli a uživateli sociálních služeb.

8. Kriminalita, závislosti, dopravní nehody

Kriminalita

Negativní jevy provází i život mladé generace. Mládež ve věku do 17 let v roce 2016 spáchala téměř 400 trestných činů. Téměř polovinu tvořily majetkové trestné činy. V souvislosti s trestnou činností bylo stíháno či vyšetřováno 560 osob ve věku do 17 let. Více než 4% podíl měla mládež na počtu násilných trestných činů.

V roce 2016 bylo v Jihomoravském kraji zjištěno spáchání 21 599 trestných činů. Z tohoto počtu 115 skutků spáchali nezletilí ve věku 1−14 let (dále jen nezletilí) a 271 skutků připadlo na vrub mladistvým ve věku 15−17 let (dále jen mladiství). Trestné činy spáchané mládeží tvořily 1,8 % z celkového počtu zjištěných trestných činů. Pokud přepočítáme počty skutků spáchaných nezletilými a mladistvými na příslušné počty osob v dané věkové skupině, pak na 1 000 nezletilých připadlo 0,7 spáchaných trestných činů. Na 1 000 mladistvých připadlo již 9,4 trestných činů.

Graf 8.1 Trestné činy spáchané nezletilými a mladistvými podle krajů v roce 2016
Pramen: Policejní prezidium ČR

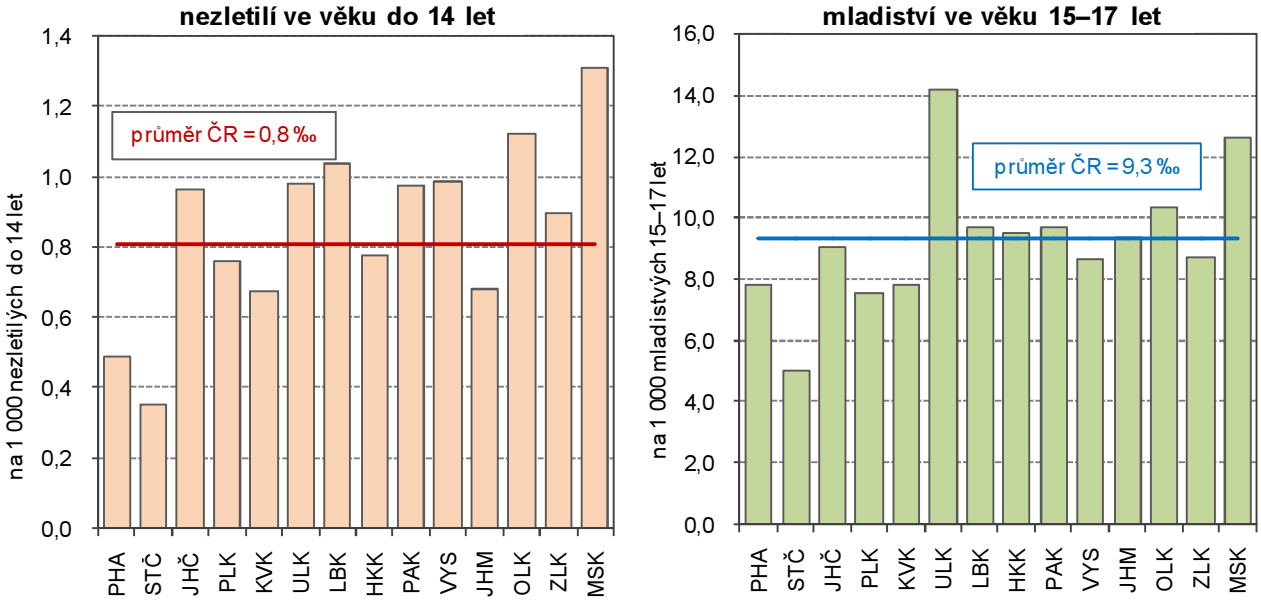

Porovnání s ostatními kraji a průměrem ČR je příznivější u kriminality nezletilých. Krajská hodnota byla pod průměrem ČR (0,8 ‰) a mezi kraji byla 3. nejnižší (spolu s Karlovarským krajem). Nejvyšší hodnota byla zjištěna v Moravskoslezském kraji (1,3 ‰) a nejnižší ve Středočeském kraji (0,4 trestných činů na 1 000 nezletilých). Krajský počet trestných činů na 1 000 mladistvých byl nad průměrem ČR (9,3 ‰) a mezi kraji byl 7. nejvyšší (resp. 8. nejnižší). Nejvyšší kriminalita mladistvých byla vykázána v Ústeckém kraji (14,1 ‰), nejnižší ve Středočeském kraji (5,0 trestných činů na 1 000 mladistvých).

Tab. 8.1 Stíhané/vyšetřované osoby
Pramen: Policejní prezidium ČR

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016[1)]
Stíhané/vyšetřované osoby celkem	**12 027**	**10 749**	**10 619**	**11 081**	**11 087**	**11 011**	**10 000**	**10 707**
z toho:								
nezletilí ve věku do 14 let	161	142	172	174	134	119	144	186
mladiství ve věku 15–17 let	510	410	433	422	327	286	248	374
V přepočtu na 1 000 obyvatel dané věkové skupiny								
nezletilí ve věku do 14 let	1,1	0,9	1,1	1,1	0,8	0,7	0,9	1,1
mladiství ve věku 15–17 let	13,1	11,4	13,5	14,0	11,1	9,8	8,6	12,9

[1)] údaje převzaty z webových stránek Policejního prezidia dne 9. 1. 2017

V souvislosti se zjištěnými trestnými činy bylo v kraji stíháno nebo vyšetřováno 10 707 osob, z tohoto počtu bylo 186 nezletilých (1,7 % z celku) a 374 mladistvých (3,5 %). Stíhané/vyšetřované osoby ve věku do 17 let

tak tvořily 5,2 % z celkového počtu stíhaných či vyšetřovaných osob. Tento podíl byl o 0,6 procentního bodu vyšší než průměr ČR (4,6 %) a mezi kraji byl 6. nejvyšší (spolu s Jihočeským a Moravskoslezským krajem).

Tab. 8.2 Zjištěné trestné činy podle druhu kriminality

Pramen: Policejní prezidium ČR

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
	Zjištěné trestné činy celkem							
Celkem	**3 095**	**29 312**	**29 933**	**29 533**	**29 811**	**27 109**	**23 828**	**21 599**
z toho skutky spáchané:								
nezletilými ve věku do 14 let	186	152	226	187	152	124	126	115
mladistvými ve věku 15–17 let	631	564	584	612	449	421	336	271
	obecná kriminalita							
Celkem	**21 766**	**22 623**	**23 359**	**23 231**	**23 252**	**20 014**	**17 284**	**15 868**
z toho skutky spáchané:								
nezletilými ve věku do 14 let	172	149	201	176	143	116	119	106
mladistvými ve věku 15–17 let	538	534	548	568	419	396	306	253
	násilné trestné činy							
Celkem	**1 568**	**1 617**	**1 919**	**1 860**	**1 866**	**1 682**	**1 422**	**1 413**
z toho skutky spáchané:								
nezletilými ve věku do 14 let	45	28	28	39	22	26	28	22
mladistvými ve věku 15–17 let	93	86	88	105	80	60	69	40
	majetkové trestné činy							
Celkem	**18 183**	**18 295**	**18 579**	**18 623**	**18 173**	**15 181**	**13 049**	**11 651**
z toho skutky spáchané:								
nezletilými ve věku do 14 let	100	97	147	116	84	60	61	43
mladistvými ve věku 15–17 let	348	369	343	390	26	247	161	135
	hospodářská kriminalita							
Celkem	**3 054**	**3 162**	**3 250**	**2 879**	**3 072**	**3 018**	**2 932**	**2 655**
z toho skutky spáchané:								
nezletilými ve věku do 14 let	2	2	24	3	5	6	3	6
mladistvými ve věku 15–17 let	13	17	22	27	15	12	23	11

Z hlediska klasifikace trestných činů patřila většina trestných činů spáchaných v roce 2016 v Jihomoravském kraji mezi obecné trestné činy (násilné, mravnostní, majetkové trestné činy a ostatní kriminalita) - tvořily 73,5 % z celkového počtu zjištěných trestných činů. Hospodářské činy tvořily 12,3 % z celku a na tzv. „zbývající“ kriminalitu připadlo 14,2 % trestných činů. Téměř tři čtvrtiny obecných trestných činů (celkem 15 868 činů) tvořily majetkové trestné činy (11 651) – majetková kriminalita tvořila 73,4 % obecné kriminality.

Graf 8.2 Majetková trestná činnost nezletilých a mladistvých podle krajů v roce 2016

Pramen: Policejní prezidium ČR

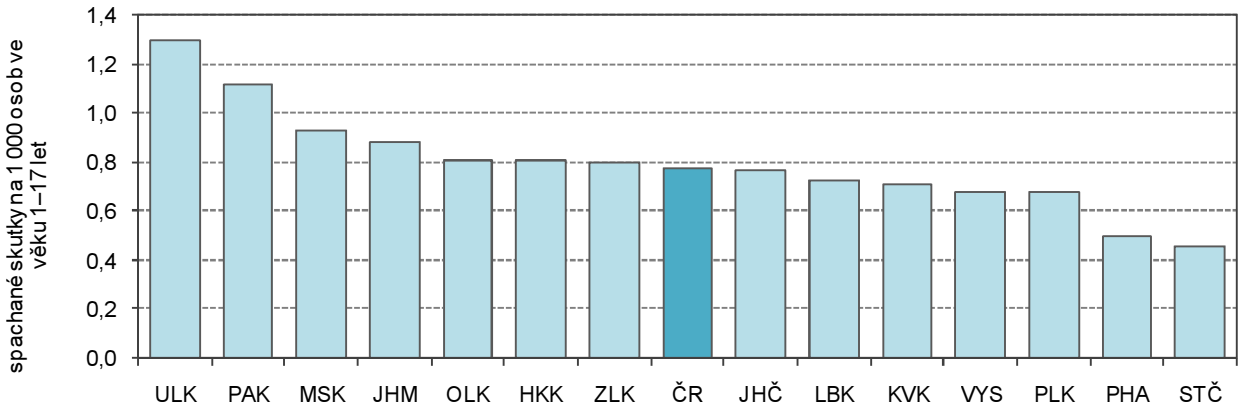

Nezletilí a mladiství v roce 2016 v kraji spáchali 386 trestných činů, 359 z nich spadalo do oblasti obecné kriminality (93,0 %). Majetkové trestné činy byly mezi skutky spáchané mládeží nejpočetnější, 178 majetkových trestných činů tvořilo 49,6 % z obecné kriminality mládeže, resp. 46,1 % celkové kriminality mládeže.

Mládež ve věku do 17 let v kraji v roce 2016 tedy spáchala celkem 178 majetkových trestných činů. Na 1 000 osob ve stejném věku tak připadlo 0,88 majetkových trestných činů, hodnota převyšovala republikový průměr (0,78 ‰) a mezi kraji byla 4. nejvyšší. Nejvyšší majetková kriminalita nezletilých a mladistvých byla vykázána v Ústeckém kraji (1,30 ‰), nejnižší ve Středočeském kraji (0,46 majetkových trestných činů na 1 000 nezletilých a mladistvých).

Majetkové trestné činy spáchané mládeží tvořily 1,5 % z celkového počtu majetkových trestných činů v Jihomoravském kraji. Nejvyšší podíl mládeže na kriminálních skutcích byl v kraji zjištěn u násilných trestných činů, když 62 případů tvořilo 4,4 % z celkového počtu násilných trestných činů.

Závislosti

V české populaci ve věku 15−24 let se mezi kuřáky řadí téměř dvě pětiny mužů a pětina žen. Alkohol v tomto věku nekonzumovalo 13 % mužů a 17 % žen. V souvislosti se zneužíváním návykových látek bylo v kraji evidováno téměř 500 pacientů ve věku do 18 let. Detoxikaci od návykových látek v kraji absolvovalo více 1 400 osob, z toho bylo 47 ve věku do 19 let.

Závislost na alkoholu, tabáku, drogách nebo gamblerství jsou jevy, které „nevinně“ začínají už v mladém věku. Častým motivem k začátku a vytváření závislosti je zvědavost. Mnoho lidí vyzkouší alkohol, cigarety či drogy jen proto, že chce zkusit, jaké to je. Dalším motivem může být stres nebo životní problém, který daný člověk není schopen řešit jinak. Často může být, zejména v mladém věku, iniciátorem parta, k níž daný člověk patří a do které chce patřit i nadále. Z jednotlivosti se časem stává pravidelnost, z pravidelnosti každodennost a z každodennosti závislost.

Od poloviny roku 2014 do konce ledna 2015 proběhlo v ČR výběrové šetření o zdraví pod zkratkou EHIS 2014. Osloveni byli respondenti, kteří byli náhodně vybráni při výběrovém šetření pracovních sil prováděném tazateli ČSÚ. Obsahem šetření byly, mimo jiné, i otázky týkající se kouření a konzumace alkoholu. Výsledky ale nebyly publikovány do úrovně krajů, ale je za ČR. Z výsledků šetření vyplynulo, že mezi muži v ČR ve věku 15−24 let bylo 37,4 % jedinců, kteří kouří denně nebo příležitostně. Mezi ženami ve stejném věku byl podíl nižší, a to 19,7 %. Zjednodušeně řečeno – z 5 mladých českých mužů jsou 2 kuřáci, mezi 5 mladými ženami je jedna kuřačka.

Ve vyšší věkové skupině (25−34 let) byly podíly kuřáků podstatně vyšší u obou pohlaví – denně nebo příležitostně kouří 42,7 % mužů a 27,8 % žen. Postupně se s rostoucím věkem zvyšuje i podíl těch, kteří se zlozvykem skončili a řadí se mezi bývalé kuřáky. Ve věkové skupině 15−24 let to bylo 2,4 % mužů a 6,7 % žen, ve věkové skupině 25−34 let již 14,4 % mužů a 13,7 % žen.

Ohledně konzumace alkoholu bylo ve věkové skupině 15−24 let mezi muži 13,3 % abstinentů, mezi ženami 16,9 %. Ve věkové skupině 25−34 let tvořil u obou pohlaví podíl abstinentů už jen 2,3 %. Denně alkohol konzumovalo 3,0 % mužů ve věku 15−24 let, ale již 6,2 % mužů ve věku 25−34 let (u žen se podíl zvýšil z 0,0 % na 1,4 %). Třetina mužů v obou věkových skupinách alkohol pila nárazově (alespoň jednou měsíčně v posledních 12 měsících). U žen tento podíl činil 17,2 % v nižší, resp. 15,5 % ve vyšší věkové skupině.

Zneužívání návykových látek mládeží je evidováno v přehledech činnosti praktických lékařů pro děti a dorost. V roce 2015 bylo v Jihomoravském kraji v ordinacích praktických lékařů pro děti a dorost pro zneužívání návykových látek sledováno 494 pacientů ve věku do 18 let. Tento počet byl mezi kraji 6. nejvyšší, nejvíce těchto pacientů evidovali lékaři v Moravskoslezském kraji (879), nejméně v Královéhradeckém kraji (134). Přepočteme-li mladistvé pacienty zneužívající návykové látky na 1 000 osob ve stejném věku, pak v Jihomoravském kraji na 1 000 osob ve věku 0−18 let připadlo 4,11 těchto pacientů. Přepočtený počet byl mezi kraji 2. nejvyšší za Moravskoslezským krajem (5,48 ‰), nejnižší údaj byl v Královéhradeckém kraji (0,60 ‰).

Závislost na alkoholu, drogách a gamblerství je patologický jev, který může vést až k vyloučení jedince z rodiny, zaměstnání, školy, okruhu přátel až na okraj společnosti. I v této fázi se ještě mnoho lidí vzchopí, snaží se přestat. Zbavit se závislosti na jakékoliv návykové látce je i otázkou vůle a přesvědčení o správnosti zvolené cesty.

Jedním ze základních znaků závislosti je přítomnost odvykacího stavu při vysazení návykové látky. Proces zvládání tohoto stavu se nazývá detoxifikace. Je to léčebná metoda, jejímž smyslem je zastavit užívání drogy u závislé osoby a minimalizovat příznaky odvykacího syndromu a riziko poškození. Procedura se provádí v detoxifikačních centrech (či jednotkách) - v psychiatrických léčebnách, na psychiatrických a dalších odděleních nemocnic.

První ucelené informace o detoxifikačních jednotkách byly získány během průzkumu pro potřeby Národního monitorovacího střediska pro drogy a drogové závislosti. Detoxifikace v roce 2015 byla v ČR prováděna ve 47 lůžkových zařízeních, z toho 4 byly v Jihomoravském kraji.

Pro **detoxifikaci od návykových látek** bylo v roce 2015 v ČR hospitalizováno celkem 11 894 pacientů. Z tohoto počtu bylo 772 pacientů ve věku do 19 let (6,5 %). Z celkového počtu detoxikovaných pacientů mělo bydliště v Jihomoravském kraji 1 415 osob (11,9 % republikového počtu), z toho 47 osob bylo ve věku do 19 let. Detoxikovaní pacienti do 19 let v kraji tvořili 3,3 % z krajského počtu, resp. 6,1 % z republikového počtu mladých detoxikovaných.

Graf 8.3 Struktura detoxifikovaných pacientů podle druhu návykové látky v Jihomoravském kraji v roce 2015

Pramen: Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR

Téměř dvě třetiny pacientů v kraji byly hospitalizovány kvůli **detoxikaci od alkoholu** (931 osob, tj. 65,8 % celku). Z tohoto počtu ale bylo „jen“ 6 osob ve věku do 19 let. U mladých detoxikovaných byly v kraji nejčetněji zastoupeny „ostatní nealkoholové drogy včetně kombinací“, 20 mladých detoxikovaných tvořilo 42,6 % vyléčených juniorů.

V souvislosti se závislostmi je možno uvést, že v ČR od roku 2015 existuje Národní registr léčby uživatelů drog. Tento registr jako nový zdravotní registr integruje stávající informační systém Hygienické služby, tzv. Registr žádostí o léčbu spojenou s užíváním drog a substituční registr. Národní registr na rozdíl od Registru žádostí o léčbu umožňuje také hlášení osob s primární drogou alkohol i tabák nebo patologických hráčů. Registr obsahuje data o pacientech, kteří začali a ukončili léčbu závislosti (vč. substituční).

V Národním registru léčby uživatelů drog bylo v roce 2015 evidováno 7 641 klientů v léčbě, v tomto počtu bylo 1 569 léčených uživatelů alkoholu, 41 uživatelů tabáku, 157 patologických hráčů a 5 874 uživatelů drog mimo alkoholu a tabáku (nelegálních drog). Z celkového počtu žadatelů o léčbu mělo 459 osob trvalé bydliště v Jihomoravském kraji (125 uživatelů alkoholu, 9 uživatelů tabáku, 4 patologičtí hráči a 321 uživatelů drog mimo alkoholu a tabáku).

Graf 8.4 Smrtelná předávkování drogami podle druhu návykové látky a věkových skupin v České republice roce 2015

Pramen: Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR

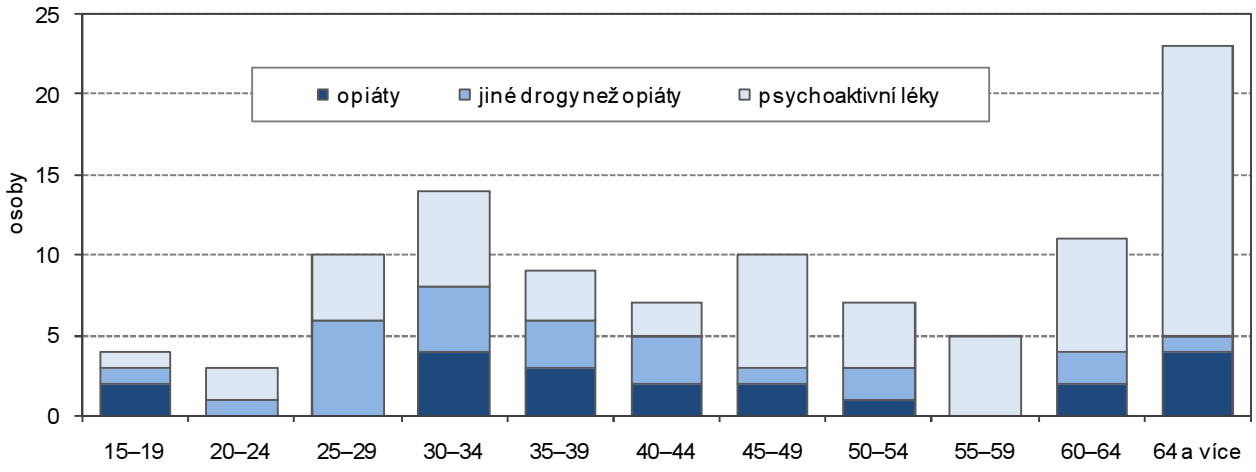

Ne všichni závislí, zejména drogově závislí, mají dostatek vůle a najdou cestu zpět. Některé případy končí tragicky. V roce 2015 na předávkování drogami v ČR zemřelo 103 osob, z tohoto počtu bylo 17 zemřelých ve věku 15−29 let (16,5 %).

Zvláštní péči vyžadují pacienti s diagnózou F63.0 (**patologické hráčství**). V letech 2009 až 2015 bylo v psychiatrických ambulancích v ČR s touto diagnózou ošetřeno v průměru 1 430 pacientů ročně (v roce 2015 to bylo 1 457 pacientů). Pro tuto diagnózu byli častěji ošetřováni muži, ženy tvořily v průměru jen 12 % celkového počtu (v roce 2015 1 253 mužů a 204 žen). Během 7 uvedených let se změnila věková struktura pacientů. Došlo ke snížení podílu pacientů ve věku 15−19 let z téměř 6 % v roce 2009 až na 2 % v roce 2015. Podíl dětí ve věku do 14 let ve sledovaném období byl sice nízký, ale během sledovaného období mírně vzrostl, a to z 0,0–0,2 % v letech 2009–2012 na 0,5 % v roce 2015.

V psychiatrických lůžkových zařízeních v ČR bylo v roce 2015 s diagnózou F63.0 hospitalizováno 488 osob (437 mužů a 51 žen). Tento počet se proti roku 2009 snížil o pětinu (o 129 osob, tj. o 20,9 %).

V Jihomoravském kraji bylo v roce 2015 v psychiatrických ambulantních zařízeních ošetřeno 137 pacientů s diagnózou patologického hráčství (125 mužů a 12 žen). V letech 2009 až 2015 se jejich počet pohyboval v rozmezí 125 pacientů v roce 2010 po 152 pacientů v roce 2013. V psychiatrických lůžkových zařízeních bylo v kraji v roce 2015 hospitalizováno 45 pacientů s diagnózou patologického hráčství (40 mužů a 5 žen), což byl nejnižší počet sledovaného období. Nejvyšší počet hospitalizovaných v kraji byl zaznamenán v roce 2011, a to 57 (z toho pouze 1 žena).

Dopravní nehody

V roce 2016 bylo v kraji hlášeno 7 tisíc dopravních nehod. Mezi 49 oběťmi nehod byly i 2 děti do 15 let. Na počtu lehce zraněných se během 7 let děti podílely v průměru 8 %, na počtu těžce zraněných 5 %. Pětinu dopravních nehod zaviněných řidičem motorového vozidla v roce 2016 zavinili řidiči ve věku do 29 let, jejich podíl na celkovém počtu nehod však postupně klesal. Podíl mladých řidičů na dopravních nehodách patřil mezi kraji k nejnižším.

Na silnicích Jihomoravského kraje došlo v roce 2016 k 7 094 dopravním nehodám. O život při nich přišlo 49 osob, 304 osob bylo těžce a 2 572 osob lehce zraněno. V roce 2009, kdy došlo ke změnám v povinnosti ohlásit dopravní nehodu, bylo v kraji nahlášeno 3 642 dopravních nehod. Již v roce následujícím se ale jejich počet zvýšil o 55,1 %. V dalších letech sice docházelo ke každoročnímu zvýšení počtu nehod, změny nebyly již tak výrazné, ale počet nehod v roce 2016 byl dosud nejvyšší.

Většina dopravních nehod byla v letech 2010 až 2016 v kraji zaviněna řidičem motorového vozidla. V roce 2016 bylo evidováno 5 634 těchto nehod a tvořily 79,4 % celkového počtu nehod. Celkem 1 176 vinných řidičů bylo ve věku 17−29 let (20,9 % z nehod zaviněných řidičem motorového vozidla). V porovnání s ostatními kraji byl podíl mladých řidičů 2. nejnižší (spolu s Olomouckým krajem) za Prahou, kde mladí řidiči tvořili pouze 18,6 % z viníků. Naproti tomu v Plzeňském kraji řidiči do 29 let tvořili 27,9 % z celkového počtu nehod zaviněných řidičem motorového vozidla.

Graf 8.5 Dopravní nehody zaviněné řidiči motorových vozidel ve věku 17−29 let podle krajů v roce 2016

Pramen: Policejní prezidium ČR

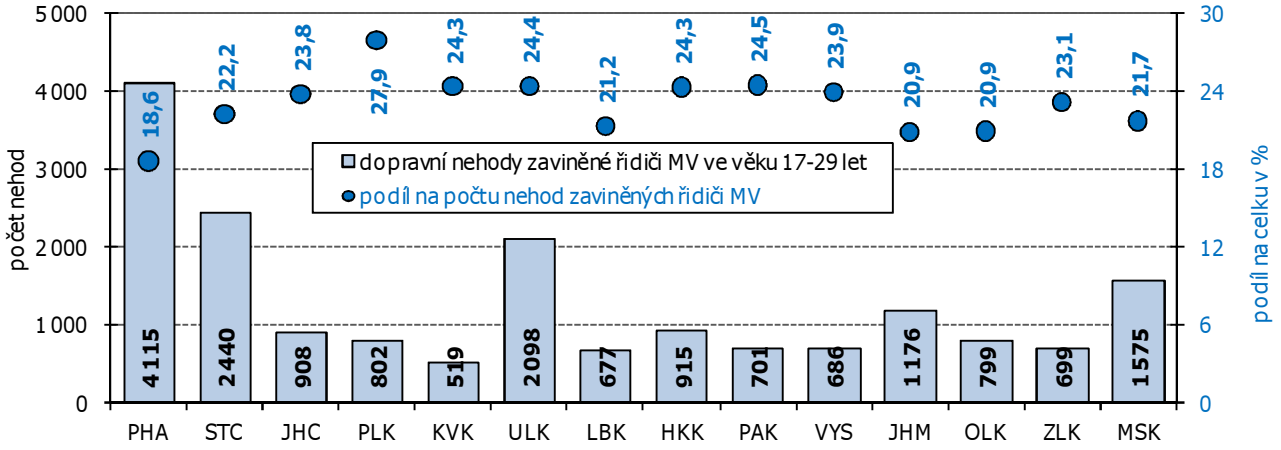

Ale zatímco počet nehod v kraji v roce 2016 zaviněných řidičem motorového vozidla byl proti roku 2010 o 681 nehod vyšší (o 13,7 %), počet řidičů – viníků ve věku do 29 let poklesl o 81 osob (o 6,4 %). Jak je zřejmé z tabulky 8.3, snížení se týkalo všech 4 uvedených věkových skupin řidičů.

Tab. 8.3 Dopravní nehody podle jejich viníka

Pramen: Policejní prezidium ČR

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Dopravní nehody celkem	**5 650**	**5 941**	**6 670**	**6 701**	**6 950**	**7 056**	**7 094**
z toho zaviněné:							
řidičem motorového vozidla	4 953	5 200	5 606	5 664	5 768	5 754	5 634
z toho řidičem ve věku:							
do 17 let	26	21	18	18	24	25	11
18–20 let	269	272	306	257	246	242	238
21–24 let	445	478	520	430	472	504	436
25–29 let	517	500	531	521	523	550	491
řidičem nemotorového vozidla	170	253	237	226	275	246	253
z toho dětmi do 15 let	23	20	22	18	30	16	28
chodci	153	141	138	148	145	139	117
z toho dětmi do 15 let	41	48	59	51	57	58	48

Viníky 253 nehod v kraji v roce 2016 byli řidiči nemotorového vozidla (3,6 % z celkového počtu nehod), mezi nimi bylo i 28 dětí do 15 let (11,1 %). Podíl dětí na vinících z řad řidičů nemotorových vozidel v letech 2010 až 2016 spíše kolísal. Pohyboval se v rozmezí od 6,5 % v roce 2015 po 13,5 % v roce 2010.

Celkem 117 nehod v kraji v roce 2016 zavinili chodci (1,6 % z celku), mezi nimi bylo 48 dětí do 15 let. Podíl dětí se mezi vinnými chodci zvyšoval, v roce 2010 tvořil 26,8 % a v letech 2015 a 2016 přesáhl hranici 40 %.

Tab. 8.4 Následky dopravních nehod

Pramen: Policejní prezidium ČR

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
	Usmrcené osoby						
Celkem	**70**	**67**	**50**	**55**	**66**	**81**	**49**
z toho děti do 15 let	1	3	-	-	1	-	2
v tom podle kategorie účastníka silničního provozu:							
chodci	-	-	-	-	-	-	-
řidiči (mimo jízdní kolo)	-	-	-	-	-	-	-
spolujezdci (mimo jízdní kolo)	1	3	-	-	1	-	2
cyklisté včetně spolujezdců na jízdním kole	-	-	-	-	-	-	-
	Těžce zraněné osoby						
Celkem	**280**	**323**	**330**	**279**	**315**	**293**	**304**
z toho děti do 15 let	15	20	17	13	20	13	16
v tom podle kategorie účastníka silničního provozu:							
chodci	11	10	13	9	12	9	11
řidiči (mimo jízdní kolo)	1	1	-	-	1	1	-
spolujezdci (mimo jízdní kolo)	2	9	2	4	6	3	3
cyklisté včetně spolujezdců na jízdním kole	1	-	2	-	1	-	2
	Lehce zraněné osoby						
Celkem	**2 217**	**2 444**	**2 341**	**2 491**	**2 580**	**2 726**	**2 572**
z toho děti do 15 let	189	186	209	209	249	218	216
v tom podle kategorie účastníka silničního provozu:							
chodci	62	71	85	71	80	78	67
řidiči (mimo jízdní kolo)	2	2	3	-	4	2	2
spolujezdci (mimo jízdní kolo)	101	92	102	118	137	118	120
cyklisté včetně spolujezdců na jízdním kole	24	21	19	20	28	20	27

Následky dopravních nehod se nevyhýbají ani dětem. Mezi zemřelými při dopravních nehodách v roce 2016 byly i 2 děti do 15 let (v ČR 13 dětských obětí). Za 7 let mezi oběťmi dopravních nehod bylo celkem 7 dětí do 15 let (v ČR celkem 96 dětí), při nehodě byly všechny v roli spolujezdců (v ČR 54 dětí).

Mezi těžce zraněnými bylo ve sledovaných 7 letech ročně v průměru 5,4 % dětí do 15 let, u lehce zraněných to bylo v průměru 8,5 %. Zatímco u těžce zraněných dětí byla většina postižených v roli chodce, u lehce zraněných byla polovina postižených v roli spolujezdce.

9. Volby

Volby do zastupitelstev krajů 2016

Počet voličů se od roku 2000 zvýšil o 47 tisíc, ovšem počet osob ve věku 18−29 let poklesl o 62 tisíc. Volební aktivita mladých ve volbách do krajského zastupitelstva ale vzrostla, v roce 2000 bylo mezi kandidáty jen 60 mladých, v roce 2016 to byl již dvojnásobek. Úspěšnost mladých kandidátů ve volbách do krajského zastupitelstva byla ale velmi nízká.

V roce 2016 bylo ve voličských seznamech voleb do zastupitelstva Jihomoravského kraje zapsáno 952,5 tisíc voličů (osoby ve věku 18 a více let, v seznamu je zapsána osoba, která dosáhla 18 let nejpozději 2. den voleb). Od roku 2000, kdy se konaly první volby do krajských zastupitelstev, posílila voličská základna v kraji o 47,0 tisíc osob, tj. o 5,2 %. Volební účast v roce 2016 v kraji byla spíše průměrná (36,8 %), nejvíce voličů se voleb zúčastnilo v roce 2008 (41,0 %), nejméně v roce 2004, a to 29,7 %. Určitě by bylo zajímavé vyhodnotit volební účast podle věkových skupin voličů, prvotní podklady to však neumožňují.

Tab. 9.1 Účast voličů ve volbách do zastupitelstev krajů, volební potenciál obyvatel ve věku 18–29 let, kandidáti a zvolení zastupitelé v Jihomoravském kraji v letech 2000 až 2016

	Zapsaní voliči[1)]			Obyvatelstvo ve věku 18–29 let k 31.12.		Platní kandidáti			Zvolení zastupitelé		
	celkem	z toho se zúčastnilo hlasování		celkem	podíl na celkovém počtu zapsaných voličů v %	celkem	z toho ve věku 18-29 let		celkem	z toho ve věku 18-29 let	
		počet	v %				počet	v %		počet	v %
2016	952 480	350 910	36,8	158 105	16,6	1 157	116	10,0	65	1	1,5
2012	954 117	360 236	37,8	179 361	18,8	1 223	135	11,0	65	3	4,6
2008	943 777	387 400	41,0	192 316	20,4	973	137	14,1	65	2	3,1
2004	930 744	276 526	29,7	207 293	22,3	830	92	11,1	65	3	4,6
2000	905 459	316 306	34,9	220 606	24,4	780	60	7,7	65	1	1,5

[1)] osoby ve věku 18 a více let zapsané v seznamech voličů

Volební potenciál obyvatel ve věku 18–29 let podle SO ORP a krajů ve volbách do krajského zastupitelstva v říjnu 2016

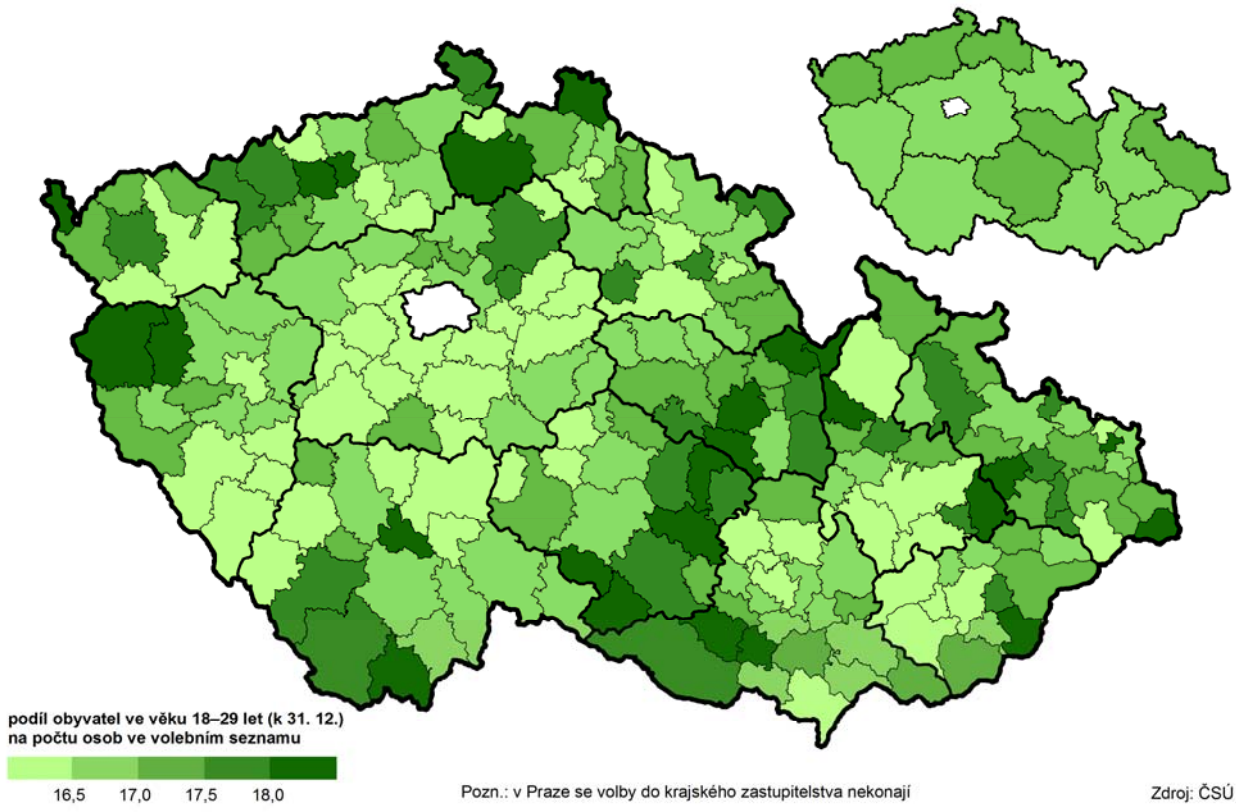

Volební potenciál mladé generace (podíl mladé generace na počtu zapsaných voličů) lze orientačně odvodit od počtu obyvatel ve věku 18−29 let. K 31. 12. 2016 bylo v kraji 158,1 tisíc osob v tomto věku a tvořily tak 16,6 % zapsaných voličů. Zatímco celkový počet voličů od roku 2000 výrazně vzrostl, počet obyvatel ve věku 18−29 let poklesl o 62,5 tisíc, tj. o 28,3 %. V roce 2000 mladá generace tvořila téměř čtvrtinu voličské základny (24,4 %), skutečnost roku 2016 tak byla o 7,8 bodu nižší.

Podíl mladé generace na počtu zapsaných voličů byl ve srovnání s ostatními kraji 2. nejnižší (spolu se Zlínským krajem). Nejnižší podíl mladých na celkovém počtu voličů byl vykázán ve Středočeském kraji (16,5 %), naopak nejvyšší podíl byl zjištěn v Pardubickém kraji a Kraji Vysočina (oba kraje 17,4 %). V rámci Jihomoravského kraje patřily mez 3 správní obvody ORP s nejvyšším podílem mladých na celkovém počtu voličů SO ORP Moravský Krumlov (18,2 %), Pohořelice (18,1 %) a Znojmo (17,5 %). Ke třem správním obvodům s nejnižším volebním potenciálem mladých patřily SO ORP Kuřim (15,6 %), Brno (16,1 %) a Blansko (16,3 %).

Graf 9.1 Kandidáti ve volbách do zastupitelstva Jihomoravského kraje podle věku

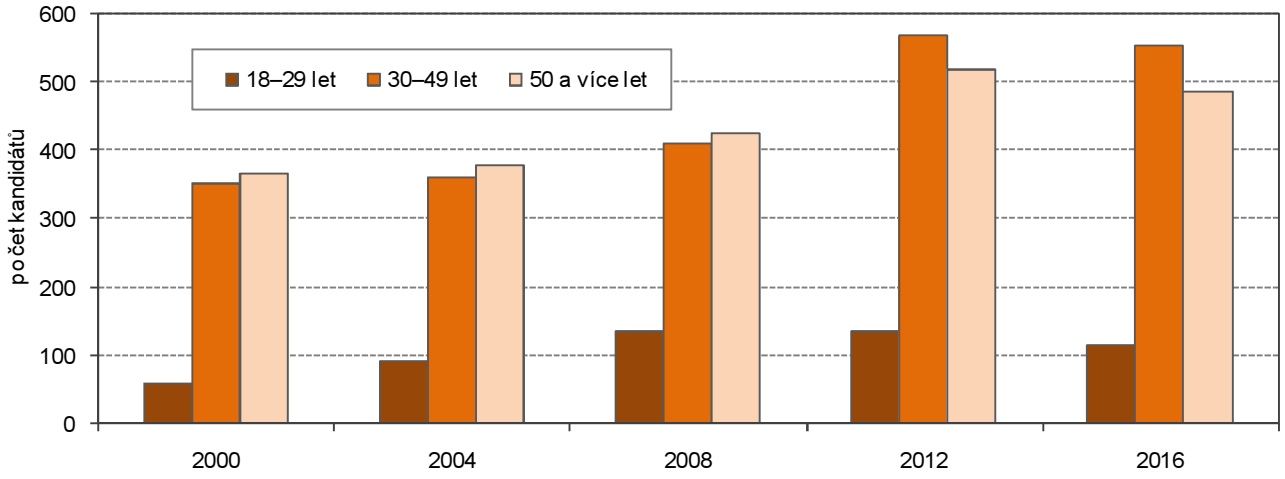

Ve volbách do krajského zastupitelstva Jihomoravského kraje v roce 2016 kandidovalo 1 157 kandidátů, což byl po volbách v roce 2012 druhý nejvyšší počet. Nejméně kandidátů bylo v prvních volbách v roce 2000, a to 780. Právě v těchto volbách byl mezi kandidáty nejnižší počet kandidátů ve věku 18−29 let, 60 kandidátů tvořilo jen 7,7 % z celkového počtu. Nejvyšší počet i podíl mladých kandidátů se o zastupitelský post ucházelo při volbách v roce 2008, 137 mladých kandidátů tvořilo 14,1 % celku. V roce 2016 mladí kandidáti tvořili desetinu celkového počtu kandidátů. Až do voleb v roce 2008 tvořili největší část mezi kandidáty kandidáti ve věku 50 a více let. Ve volbách do zastupitelstva kraje v roce 2012 a 2016 byli nejpočetněji zastoupeni kandidáti ve věku 30−49 let.

Aktivita mladých při volbách se zvyšovala, v roce 2000 připadlo na 10 tisíc osob ve věku 18−29 let 2,7 mladých kandidátů, v roce 2012 byla hodnoty nejvyšší (7,5), v roce 2016 aktivita mírně poklesla, a to na 7,3 kandidátů na 10 tisíc mladých.

Úspěšnost mladých kandidátů byla vcelku mizivá. V roce 2000 a 2016 byl mezi zvolenými pouze jeden zastupitel ve věku 18−29 let. Podíl mladých zvolených z počtu mladých kandidujících byl v roce 2000 vzhledem k nízkému počtu mladých kandidátů ve výši 1,7 %, v roce 2016 to bylo 0,9 % (nejnižší úspěšnost). Relativně nejvyšší úspěšnost mladých kandidátů byla v roce 2004, kdy 3 mladí zvolení tvořili 3,3 % mladých kandidujících.

Volby do zastupitelstev obcí 2014

Volební aktivita kandidátů ve věku 18−29 let ve volbách do obecních zastupitelstev v roce 2014 byla ve srovnání s předešlými volbami nižší, mladí kandidáti tvořili 11,7 % celkového počtu. Přesto přepočtený počet mladých kandidátů na 1 tisíc osob stejného věku (20,3 ‰) byl mezi kraji 2. nejvyšší. Volební aktivita mladých kandidátů i jejich nejvyšší úspěšnost byla v rámci kraje zaznamenána v obcích s méně než 200 obyvateli.

Vývoj počtu voličské základny při volbách do obecních zastupitelstev mezi lety 2006 až 2014 byl podobný jako u voleb do krajských zastupitelstev - poslední troje „obecní“ volby se konaly vždy 2 roky po konání „krajských“ voleb. V roce 2014 bylo v seznamech voličů voleb do obecních zastupitelstev zapsáno 954,4 tisíc osob. Byly to osoby, které nejpozději 2. den voleb dosáhly plnoletosti a měly v obci, v němž byly

zapsány v seznamu voličů, trvalé bydliště. Proti roku 2006 se celkový počet voličů zvýšil o 18,1 tisíc, tj. o 1,9 %.

Tab. 9.2 Účast voličů ve volbách do obecních zastupitelstev a volební potenciál obyvatel ve věku 18–29 let v Jihomoravském kraji v roce 2006, 2010 a 2014

	Zapsaní voliči[1)]			Obyvatelstvo ve věku 18–29 let k 31.12.			Podíl obyvatelstva ve věku 18–29 let na celkovém počtu zapsaných voličů v %		
	celkem	z toho se zúčastnilo hlasování		celkem	z toho ve věku		celkem	z toho ve věku	
		počet	v %		18–24 let	25–29 let		18–24 let	25–29 let
2014	954 418	450 883	47,2	168 573	90 093	78 480	17,7	9,4	8,2
2010	950 327	483 934	50,9	185 798	102 215	83 583	19,6	10,8	8,8
2006	936 273	462 008	49,3	197 664	105 333	92 331	21,1	11,3	9,9

[1)] osoby ve věku 18 a více let s trvalým pobytem v obcích kraje zapsané v seznamech voličů

Volební účast ve volbách do obecních zastupitelstev bývá zpravidla vyšší, než u ostatních typů voleb. V roce 2010 se obecních voleb v kraji zúčastnila dokonce více než polovina zapsaných voličů (50,9 %), při posledních volbách v roce 2014 byla ale účast ze třech sledovaných let nejnižší (47,2 %).

K 31. 12. 2014 bylo v kraji 168,6 tisíc osob ve věku 18−29 let, tvořily tak 17,7 % celkového počtu zapsaných voličů. Proti roku 2006 se celkový počet voličů zvýšil o 18,1 tisíc (o 1,9 %), počet mladých voličů poklesl o 29,1 tisíc, tj. o 14,7 %. Volební potenciál mladé generace tak poklesl z 21,1 % na již uvedených 17,7 %.

Tab. 9.3 Kandidáti a zvolení zastupitelé ve volbách do obecních zastupitelstev v Jihomoravském kraji v roce 2006, 2010 a 2014

	Platní kandidáti						Zvolení zastupitelé					
	celkem	z toho ve věku				z 18–29letých ženy v %	celkem	z toho ve věku				z 18–29letých ženy v %
		18–24 let		25–29 let				18–24 let		25–29 let		
		počet	v %	počet	v %			počet	v %	počet	v %	
2014	29 336	1 293	4,4	2 129	7,3	32,7	7 177	89	1,2	345	4,8	26,5
2010	30 186	1 533	5,1	2 302	7,6	31,1	7 213	109	1,5	407	5,6	22,1
2006	26 691	1 182	4,4	1 995	7,5	28,9	7 219	99	1,4	378	5,2	19,5

V roce 2014 bylo mezi kandidáty ve volbách do obecních zastupitelstev 3 422 kandidátů ve věku 18−29 let, tvořili 11,7 % celku. Podíl mladých kandidátů byl proti roku 2010 o 1,0 bodu nižší. Právě v roce 2010 byl nejvyšší celkový počet kandidátů v obecních volbách (30 186) i nejvyšší počet mladých kandidátů, 3 835 mladých kandidátů tvořilo 12,7 % celku. Z podrobnějšího věkového členění mladých kandidátů vyplývá, že ve všech 3 volebních letech tři pětiny z mladých kandidátů (18−29 let) tvořili kandidáti ve věku 25−29 let. V této věkové skupině mladých byla zjištěna i vyšší volební aktivita (počet kandidátů v daném věku na 1 000 osob stejného věku). V roce 2014 na 1 000 osob ve věku 25−29 let připadlo 27,1 kandidátů tohoto věku (v roce 2010 27,5 a v roce 2006 21,6 kandidátů). U věkové skupiny 18−24 let to v roce 2014 bylo 14,4 kandidátů na 1 000 osob stejného věku (resp. 15,0 v roce 2010 a 11,2 v roce 2006). Aktivita mládeže ve volbách tak byla nejvyšší při volbách v roce 2010, následně pak v roce 2014.

Graf 9.2 Kandidáti v Jihomoravském kraji podle pohlaví a vybraných věkových skupin ve volbách do obecních zastupitelstev

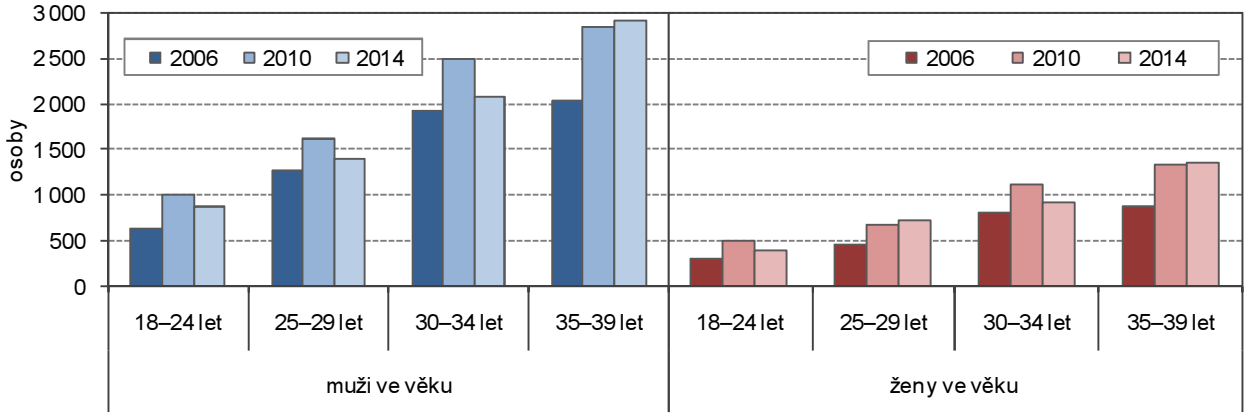

Z tabulky 9.3 a z grafu 9.2 je zřejmý i podíl žen z mladých kandidátů. V roce 2014 se blížil již jedné třetině - 32,7 % žen mezi kandidáty ve věku 18−29 let tvořilo 401 žen ve věku 18−24 let a 718 žen ve věku 25−29 let.

Ve srovnání voleb roku 2014 a 2010 u kandidátů do 29 let podle pohlaví pouze u žen ve věku 25−29 let byl počet kandidujících vyšší, a to o 39 žen.

Graf 9.3 Zvolení zastupitelé v Jihomoravském kraji podle pohlaví a vybraných věkových skupin ve volbách do obecních zastupitelstev

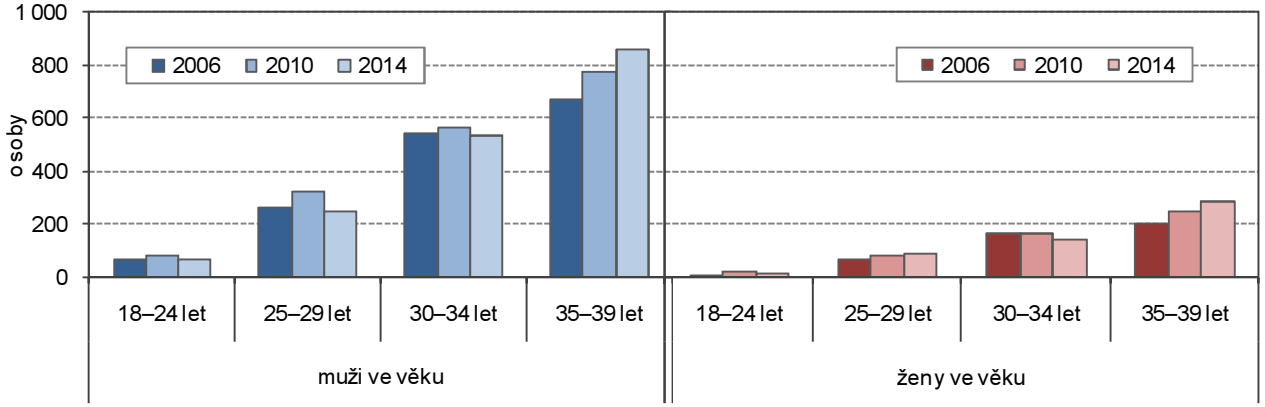

Úspěšnost mladých kandidátů ve volbách do obecních zastupitelstev je možno hodnotit podle procenta zastoupení v zastupitelstvech, nebo podílem zvolených z mladých kandidujících. V první možnosti hodnocení byl nejúspěšnější rok 2010, kdy 516 mladých zastupitelů tvořilo 7,2 % z celkového počtu zastupitelů obcí v kraji. V pořadí úspěšnosti následoval rok 2006 s podílem 6,6 %, v roce 2014 byl podíl mladých zastupitelů ve věku 18−29 let nejnižší, a to 6,0 %.

Podle druhého způsobu hodnocení byl nejúspěšnějším volebním rokem rok 2006, kdy z kandidátů ve věku 18−24 let bylo do zastupitelstev obcí zvoleno 8,4 % z nich a z kandidátů ve věku 25−29 let uspělo 18,9 %. Rok 2014 byl naproti tomu nejméně úspěšný, zvoleno bylo 6,9 %, resp. 16,2 % z mladých kandidujících. U kandidujících mužů ve věku 18−24 let uspělo v roce 2006 11,0 % kandidujících, u mužů ve věku 25−29 let byla úspěšnost ještě vyšší, a to 21,1 %. Naproti tomu v roce 2014 podíly těch, kteří ve volbách uspěli, činily 7,6 %, resp. 17,8 %. U kandidujících žen ve věku 25−29 let byla situace obdobná (v roce 2006 podíl 15,5 %, v roce 2014 13,1 %). Pouze u kandidujících žen ve věku 18−24 let bylo procento úspěšnosti v roce 2014 proti roku 2006 vyšší (5,2 % vs. 4,3 %).

Vnitrokrajský pohled na volby do obecních zastupitelstev v Jihomoravském kraji v roce 2014.

Téměř třetina z krajského počtu osob ve věku 18 a více let zapsaných v seznamech voličů byla v Brně-městě (309,7 tisíc osob, tj. 32,4 % celku), ale nejvyšší počet platných kandidátů byl zaregistrován v okrese Brno-venkov (6 276 kandidátů tvořilo 21,4 % krajského počtu kandidátů). V okrese Brno-venkov byl mezi kandidáty i nejvyšší počet žen, a to 1 951. Další krajské primáty ale měly již jen kandidátky Brna-města – byl zde nejvyšší počet kandidátů ve věku 18−29 let (713), mezi nimi byl nejvyšší počet mladých žen (245), podíl mladých žen z mladých kandidátů byl také nejvyšší (34,4 %). Z uvedeného pramenily i nejvyšší podíly mladých kandidátů (celkem i podle pohlaví) z celkového počtu kandidátů (celkem i podle pohlaví). V souvislosti s volební aktivitou mladých je ale třeba zmínit okres Blansko, kde na 1 000 osob ve věku 18−29 let připadlo 27,0 kandidátů stejného věku (krajský průměr činil 20,3 ‰).

Tab. 9.4 Voliči a kandidáti ve volbách do obecních zastupitelstev podle okresů v roce 2014

	Zapsaní voliči			Platní kandidáti			z toho ve věku 18–29 let			Podíl kandidátů ve věku 18–29 let (%)		
	celkem[1)]	z toho ve věku 18–29 let[2)]		celkem	z toho ženy		celkem	z toho ženy		mezi kandidáty celkem	mezi muži	mezi ženami
		počet	v %		počet	v %		počet	v %			
Jihomoravský kraj	**954 418**	**168 573**	**17,7**	**29 336**	**9 445**	**32,2**	**3 422**	**1 119**	**32,7**	**11,7**	**11,6**	**11,8**
v tom okres:												
Blansko	87 132	15 484	17,8	3 404	1 005	29,5	418	122	29,2	12,3	12,3	12,1
Brno-město	309 677	53 165	17,2	5 382	1 948	36,2	713	245	34,4	13,2	13,6	12,6
Brno-venkov	168 274	29 423	17,5	6 276	1 951	31,1	697	233	33,4	11,1	10,7	11,9
Břeclav	94 405	16 779	17,8	3 553	1 130	31,8	398	129	32,4	11,2	11,1	11,4
Hodonín	129 380	23 211	17,9	4 367	1 387	31,8	500	164	32,8	11,4	11,3	11,8
Vyškov	73 334	13 310	18,1	2 781	906	32,6	306	99	32,4	11,0	11,0	10,9
Znojmo	92 216	17 201	18,7	3 573	1 118	31,3	390	127	32,6	10,9	10,7	11,4

[1)] osoby ve věku 18 a více let zapsané v seznamech voličů

[2)] počet obyvatel ve věku 18–29 let k 31.12.2014

Mezi zvolenými zastupiteli ve volbách do obecních zastupitelstev v roce 2014 bylo 434 zastupitelů ve věku 18−29 let (319 mužů a 115 žen) a tvořili 6,0 % z celkového počtu zastupitelů. Nejvyšší podíl mladých zastupitelů byl v obcích v okrese Blansko, a to 7,8 %, naopak nejnižší v okrese Vyškov (4,4 %).

Tab. 9.5 Zvolení zastupitelé ve volbách do obecních zastupitelstev podle okresů v roce 2014

	Zvolení zastupitelé			z toho ve věku 18–29 let			Podíl zastupitelů ve věku 18–29 let (%)			Podíl zastupitelů ve věku 18–29 let na počtu kandidátů stejného věku (%)		
	celkem	z toho ženy		celkem	z toho ženy		mezi zastupiteli celkem	mezi muži	mezi ženami	celkem	mezi muži	mezi ženami
		počet	v %		počet	v %						
Jihomoravský kraj	**7 177**	**1 868**	**26,0**	**434**	**115**	**26,5**	**6,0**	**6,0**	**6,2**	**12,7**	**13,9**	**10,3**
v tom okres:												
Blansko	1 071	270	25,2	84	25	29,8	7,8	7,4	9,3	20,1	19,9	20,5
Brno-město	615	162	26,3	36	8	22,2	5,9	6,2	4,9	5,0	6,0	3,3
Brno-venkov	1 839	459	25,0	114	31	27,2	6,2	6,0	6,8	16,4	17,9	13,3
Břeclav	765	192	25,1	43	11	25,6	5,6	5,6	5,7	10,8	11,9	8,5
Hodonín	908	238	26,2	43	11	25,6	4,7	4,8	4,6	8,6	9,5	6,7
Vyškov	775	218	28,1	34	11	32,4	4,4	4,1	5,0	11,1	11,1	11,1
Znojmo	1 204	329	27,3	80	18	22,5	6,6	7,1	5,5	20,5	23,6	14,2

Úspěšnost mladých kandidátů však byla nejvyšší v okresech Znojmo (z mladých kandidujících se stalo zastupiteli 20,5 % z nich) a Blansko (uspělo 20,1 % mladých kandidátů). Z mladých kandidujících mužů byli nejúspěšnější muži v okrese Znojmo (23,6 %), z mladých žen ženy v okrese Blansko (20,5 %).

Graf 9.4 Platní kandidáti a zvolení zastupitelé v Jihomoravském kraji podle pohlaví a věku ve volbách do obecních zastupitelstev v říjnu 2014

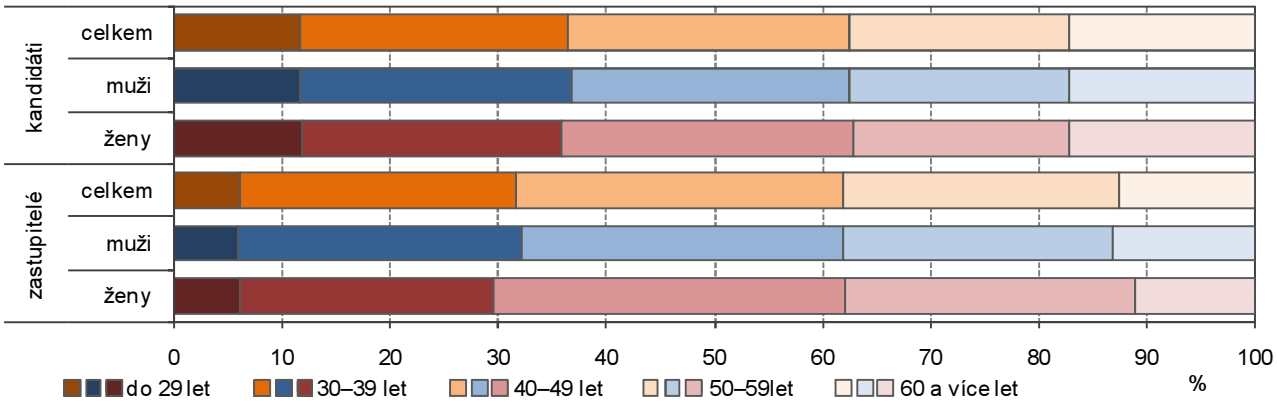

Bylo již uvedeno, že při volbách do obecních zastupitelstev v roce 2014 v kraji na 1 000 osob ve věku 18−29 let připadlo 20,3 kandidátů ve stejném věku. Mezi kraji byl tento počet 2. nejvyšší (po Kraji Vysočina s 24,2 ‰). V rámci správních obvodů ORP v kraji byla nejvyšší volební aktivita mladých v obcích SO ORP Pohořelice (36,2 ‰), Mikulov (35,8 ‰) a Boskovice (32,5 ‰). Nejnižší kromě Brna (13,4 ‰) v obcích SO ORP Kuřim (14,5 ‰) a Ivančice (18,4 ‰).

Mezi kandidáty při volbách do obecních zastupitelstev ve věku 18−29 let v kraji bylo 84,5 % kandidátů bez politické příslušnosti a 15,5 % kandidátů, kteří byli členy politické strany. Podíl kandidátů s politickou příslušností byl mezi kraji 4. nejvyšší (spolu s Moravskoslezským krajem). V rámci kraje byl mezi mladými kandidáty nejvyšší podíl politicky angažovaných v Brně (37,7 %), s velkým odstupem následovali kandidáti v obcích SO ORP Kuřim (19,0 %) a Hodonín (17,7 %). Nejnižší podíl kandidátů s politickou příslušností byl v obcích SO ORP Mikulov (1,9 %), Rosice (4,4 %) a Boskovice (4,5 %).

Bylo také uvedeno, že z počtu kandidujících ve věku 18−29 let se stalo zastupiteli 12,7 % z nich. Úspěšnost mladých kandidátů byla ve srovnání s ostatními kraji průměrná (7. nejvyšší). Nejvyšší úspěšnost měli mladí kandidáti v Kraji Vysočina, do zastupitelstva se dostala čtvrtina mladých kandidujících (24,9 %). V rámci správních obvodů ORP v kraji byla nejvyšší úspěšnost mladých kandidátů v obcích SO ORP Tišnov (31,0 %), Kuřim (23,8 %) a Blansko (23,4 %). Nejnižší podíl mladých zvolených z mladých kandidujících byl zjištěn v Brně (5,0 %) a v obcích SO ORP Břeclav (5,5 %) a Hodonín (6,1 %).

Zajímavý pohled nabízí i srovnání volební aktivity a výsledků mladých kandidujících ve volbách do obecních zastupitelstev v roce 2014 podle velikostních skupin obcí. Nejnižší podíl kandidátů ve věku 18−29 let byl ve třech velikostních skupinách obcí zahrnující počet 500 až 5 tisíc obyvatel. Podíl mladých kandidátů na

celkovém počtu v těchto obcích jen o málo překročil 10 %. Naproti tomu v obcích s 20 až 50 tisíci obyvateli (5 okresních měst) podíl mladých kandidátů dosáhl 16,9 %.

Kandidáti ve věku 18–29 let s příslušností k politické straně podle SO ORP a krajů ve volbách do obecních zastupitelstev v říjnu 2014

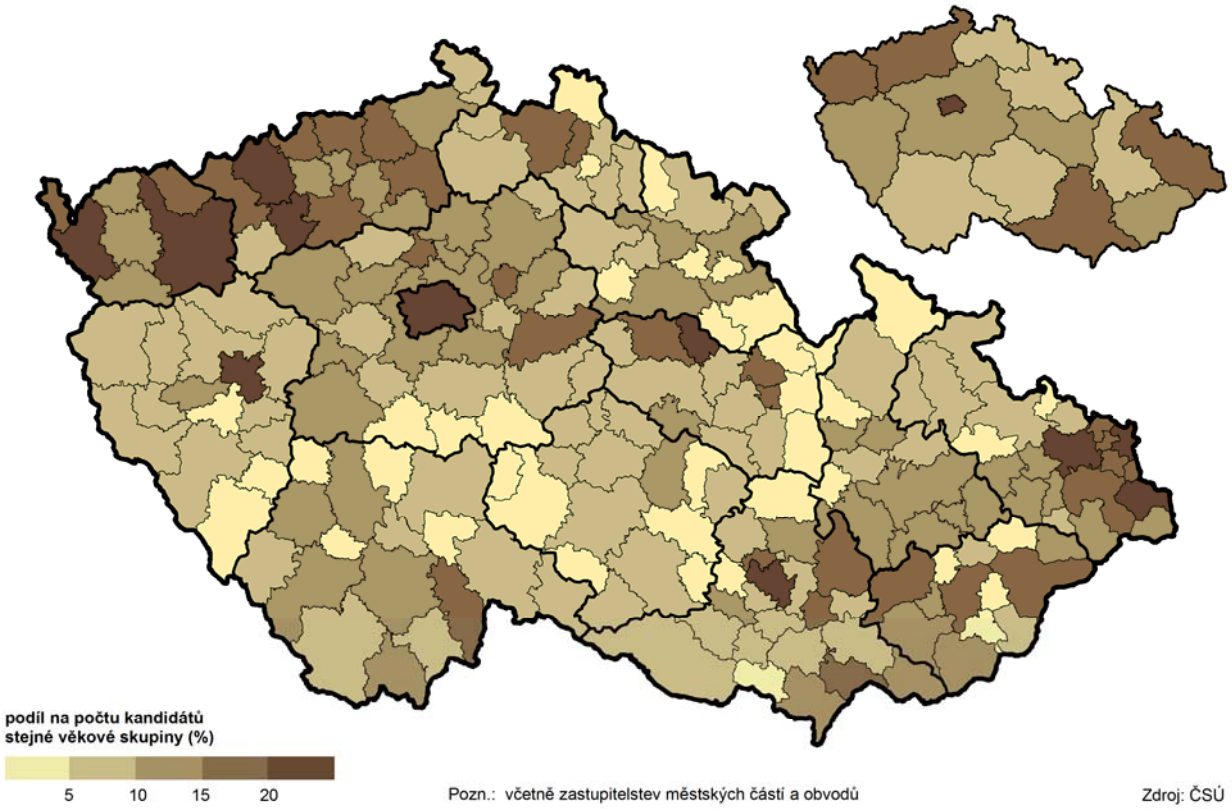

Tab. 9.6 Voliči a kandidáti ve volbách do obecních zastupitelstev podle pohlaví a podle velikostních skupin obcí v roce 2014

	Zapsaní voliči			Platní kandidáti			z toho ve věku 18–29 let			Podíl kandidátů ve věku 18–29 let (%)		
	celkem[1)]	z toho ve věku 18–29 let[2)]		celkem	z toho ženy		celkem	z toho ženy		mezi kandidáty celkem	mezi muži	mezi ženami
		počet	v %		počet	v %		počet	v %			
Jihomoravský kraj	**954 418**	**168 573**	**17,7**	**29 336**	**9 445**	**32,2**	**3 422**	**1 119**	**32,7**	**11,7**	**11,6**	**11,8**
v tom podle velikosti obce:												
do 199 obyvatel	11 726	2 054	17,5	1 043	331	31,7	125	45	36,0	12,0	11,2	13,6
200–499 obyvatel	52 282	9 713	18,6	3 030	930	30,7	376	125	33,2	12,4	12,0	13,4
500–999 obyvatel	106 110	19 097	18,0	5 288	1 574	29,8	568	187	32,9	10,7	10,3	11,9
1 000–1 999 obyvatel	112 834	20 674	18,3	4 946	1 575	31,8	500	148	29,6	10,1	10,4	9,4
2 000–4 999 obyvatel	149 657	26 632	17,8	5 450	1 727	31,7	562	185	32,9	10,3	10,1	10,7
5 000–19 999 obyvatel	108 478	18 876	17,4	2 855	934	32,7	351	112	31,9	12,3	12,4	12,0
20 000–49 999 obyvatel	103 654	18 362	17,7	1 342	426	31,7	227	72	31,7	16,9	16,9	16,9
50 000 a více obyvatel	309 677	53 165	17,2	5 382	1 948	36,2	713	245	34,4	13,2	13,6	12,6
z toho městské obvody	309 677	53 165	17,2	4 560	1 708	37,5	594	208	35,0	13,0	13,5	12,2

[1)] osoby ve věku 18 a více let zapsané v seznamech voličů

[2)] počet obyvatel ve věku 18–29 let k 31.12.2014

Z grafu 9.5 je patrné, že volební aktivita mužů i žen ve věku 18−29 let byla nejvyšší v nejmenších obcích s méně než 200 obyvateli a se vzrůstající velikostní skupinou obce klesala. Zajímavostí je, že i když v okresních městech tvořili mladí kandidáti téměř 17 % z celkového počtu kandidujících, v přepočtu na 10 tisíc osob stejného věku je počet mladých kandidátů ve srovnání s ostatními velikostními skupinami obcí nejnižší, a to u mužů i u žen.

V rámci kraje tvořili mladí zastupitelé 6,0 % z celkového počtu zvolených (mezi kraji to byl 2. nejvyšší podíl po Kraji Vysočina s podílem 7,6 %). V nejmenších obcích do 200 obyvatel tvořili mladí 9,6 % z počtu zastupitelů, krajský průměr překročily i obce s 200 až 500 obyvateli (7,9 %). Nejnižší podíl mladých zastupitelů byl v obcích ve velikostní skupině 2 až 5 tisíc obyvatel, a to 3,1 %.

Graf 9.5 Kandidáti a zvolení zastupitelé ve věku 18–29 let podle pohlaví a velikostních skupin obcí v Jihomoravském kraji ve volbách do obecních zastupitelstev v říjnu 2014

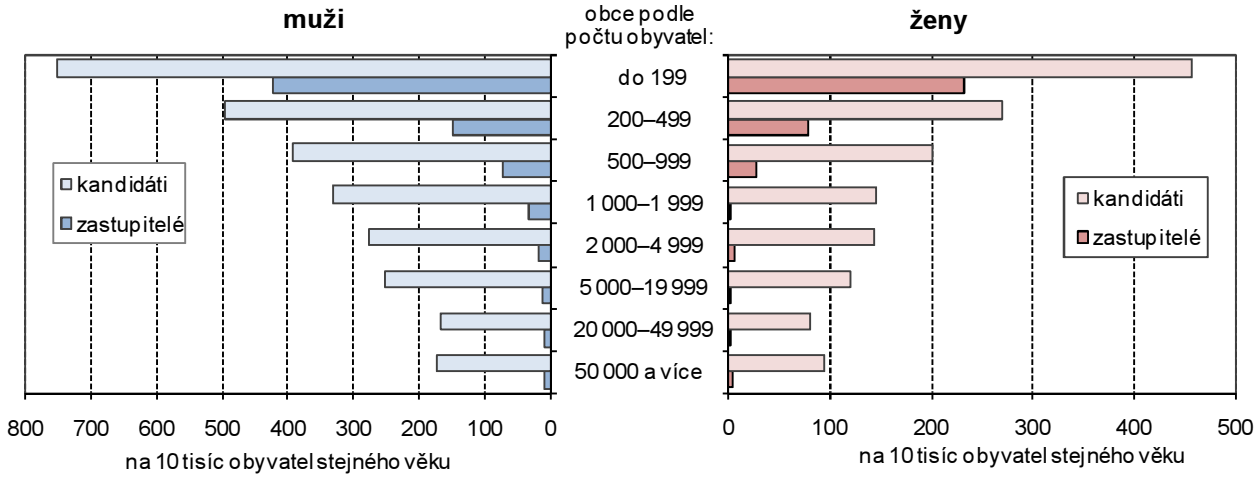

V nejmenších obcích byla také nejvyšší úspěšnost mladých kandidátů, dosáhla 54,4 %. Znamená to, že v obcích s méně než 200 obyvateli každý druhý mladý kandidát byl zvolen do zastupitelstva, a to mezi muži i ženami. Velmi úspěšní byli mladí kandidáti i v obcích s 200 až 500 obyvatel, kde uspělo 29,8 % mladých kandidátů. nejnižší úspěšnost byla zaznamenána u obcí s 5 až 20 tisíci obyvatel, do zastupitelstva se dostalo jen 3,4 % z mladých kandidujících.

Tab. 9.7 Zvolení zastupitelé ve volbách do obecních zastupitelstev podle pohlaví a podle velikostních skupin obcí v roce 2014

	Zvolení zastupitelé			z toho ve věku 18–29 let			Podíl zastupitelů ve věku 18–29 let (%)			Podíl zastupitelů ve věku 18–29 let na počtu kandidátů stejného věku (%)		
	celkem	z toho ženy		celkem	z toho ženy		celkem	mezi muži	mezi ženami	celkem	mezi muži	mezi ženami
		počet	v %		počet	v %						
Jihomoravský kraj	**7 177**	**1 868**	**26,0**	**434**	**115**	**26,5**	**6,0**	**6,0**	**6,2**	**12,7**	**13,9**	**10,3**
v tom podle velikosti obce:												
do 199 obyvatel	711	207	29,1	68	23	33,8	9,6	8,9	11,1	54,4	56,3	51,1
200–499 obyvatel	1 413	405	28,7	112	36	32,1	7,9	7,5	8,9	29,8	30,3	28,8
500–999 obyvatel	1 704	418	24,5	96	26	27,1	5,6	5,4	6,2	16,9	18,4	13,9
1 000–1 999 obyvatel	1 334	343	25,7	73	13	17,8	5,5	6,1	3,8	14,6	17,0	8,8
2 000–4 999 obyvatel	924	221	23,9	29	6	20,7	3,1	3,3	2,7	5,2	6,1	3,2
5 000–19 999 obyvatel	335	84	25,1	12	2	16,7	3,6	4,0	2,4	3,4	4,2	1,8
20 000–49 999 obyvatel	141	28	19,9	8	1	12,5	5,7	6,2	3,6	3,5	4,5	1,4
50 000 a více obyvatel	615	162	26,3	36	8	22,2	5,9	6,2	4,9	5,0	6,0	3,3
z toho městské obvody	560	149	26,6	31	7	22,6	5,5	5,8	4,7	5,2	6,2	3,4

PŘÍLOHA

Vybrané ukazatele podle krajů v roce 2016

	Česká republika	Kraj						
		Hl. m. Praha	Středo-český	Jiho-český	Plzeňský	Karlo-varský	Ústecký	Libe-recký
OBYVATELSTVO								
Počet obyvatel k 31. 12.	10 578 820	1 280 508	1 338 982	638 782	578 629	296 749	821 377	440 636
z toho ženy (%)	50,8	51,5	50,6	50,7	50,5	50,6	50,4	50,9
v tom ve věku (%):								
0–14 let	15,6	15,2	17,3	15,5	15,2	15,0	15,9	16,0
15–64 let	65,6	66,1	65,2	65,4	65,7	66,1	65,8	65,1
65 a více let	18,8	18,6	17,5	19,1	19,2	18,9	18,3	18,9
Počet obyvatel ve věku 0–29 let	3 345 242	386 285	436 230	202 685	178 593	92 801	266 448	142 652
z toho ženy (%)	48,8	49,5	48,8	48,6	48,8	48,5	48,5	48,7
v tom ve věku (%):								
0–4 let	16,6	19,0	17,8	16,3	16,3	14,9	15,5	16,3
5–9 let	17,7	18,1	19,6	17,5	17,7	17,7	17,9	18,0
10–14 let	14,9	13,3	15,7	15,2	15,1	15,2	15,7	15,0
15–19 let	13,7	11,7	13,3	14,1	13,7	14,5	14,4	14,2
20–24 let	16,6	15,2	15,2	16,8	16,5	16,9	16,8	16,6
25–29 let	20,5	22,6	18,4	20,2	20,7	20,7	19,7	19,9
Index stáří[1)]	120,7	122,4	101,5	122,9	126,7	126,3	115,0	118,4
Index ekonomického zatížení[2)]	52,4	51,2	53,5	52,9	52,3	51,2	52,0	53,6
Průměrný věk k 31. 12.	42,0	42,0	41,0	42,3	42,5	42,4	41,6	41,8
Naděje dožití při narození (2015–2016)								
muži	76,0	78,0	76,5	76,0	76,3	74,4	74,0	76,1
ženy	81,7	82,7	81,6	81,6	81,4	80,7	79,5	81,8
Naděje dožití ve věku 30 let (2015–2016)								
muži	46,8	48,7	47,3	46,9	47,0	45,3	45,2	47,0
ženy	52,2	53,1	52,1	52,1	51,8	51,2	50,2	52,3
Ženy na 100 mužů k 31. 12.	103,4	106,0	102,6	102,7	101,8	102,6	101,6	103,5
ve věkové skupině 0–29 let	95,2	97,9	95,3	94,7	95,4	94,1	94,3	95,0
Živě narození	112 663	14 929	14 748	6 747	5 940	2 815	8 263	4 960
z toho podle věku matky (%):								
do 19 let	2,3	0,9	1,7	2,4	2,3	5,2	5,7	3,2
20–24 let	12,2	5,5	11,4	12,4	13,4	18,4	19,3	15,1
25–29 let	29,7	22,5	28,3	30,9	31,5	31,7	29,7	29,7
z toho matkám ve věku do 29 let	49 837	4 309	6 102	3 077	2 808	1 556	4 516	2 383
Podíl dětí narozených mimo manželství (%)	48,6	41,0	46,0	49,5	50,5	64,4	64,2	54,2
Podíl dětí narozených mimo manželství matkám ve věku do 29 let (%)	58,1	47,1	56,1	58,9	60,0	73,5	74,4	65,1
Průměrný věk matky při narození dítěte	30,7	32,5	31,0	30,5	30,3	29,3	29,3	30,2
při narození prvního dítěte	28,9	31,2	29,1	28,5	28,5	27,3	27,2	28,2
Úhrnná plodnost[3)]	1,631	1,495	1,689	1,666	1,607	1,550	1,645	1,769
Potraty	35 921	4 358	4 722	2 377	1 847	1 086	3 611	1 842
z toho podle věku ženy (%):								
do 19 let	4,7	2,7	4,0	5,2	4,7	7,4	6,8	5,3
20–24 let	13,8	10,6	13,0	16,0	14,5	15,1	17,4	15,0
25–29 let	22,0	20,0	21,6	21,2	21,7	24,6	22,8	23,1
z toho umělá přerušení těhotenství	20 406	2 594	2 778	1 492	903	747	2 171	1 119
z toho u žen ve věku do 29 let (%)	44,1	39,6	42,2	45,8	43,4	50,9	49,4	47,9
Úhrnná potratovost[4)]	0,515	0,457	0,529	0,581	0,494	0,583	0,698	0,643
Zemřelí	107 750	12 141	12 695	6 443	6 153	3 167	9 058	4 385
z toho ve věku (%):								
0–14 let	0,4	0,4	0,4	0,5	0,3	0,5	0,7	0,4
15–29 let	0,7	0,5	0,7	0,7	0,7	0,7	0,9	0,7
z toho ve věku 0–29 let	1 225	115	150	77	56	38	146	50
z toho muži (%)	66,3	62,6	62,7	63,6	73,2	73,7	67,1	66,0
z toho vnější příčiny	501	39	63	29	20	16	57	25
z toho:								
dopravní nehody	165	14	29	9	7	5	10	6
sebevraždy	179	15	15	12	9	4	26	11
Kojenecká úmrtnost (‰)[5)]	2,8	2,0	2,8	3,6	2,2	4,3	5,2	2,6
Novorozenecká úmrtnost (‰)[6)]	1,7	1,2	1,8	2,5	1,2	2,1	2,8	2,4

Vybrané ukazatele podle krajů v roce 2016

Kraj							
Královéhradecký	Pardubický	Vysočina	Jihomoravský	Olomoucký	Zlínský	Moravskoslezský	
							OBYVATELSTVO
550 804	517 087	508 952	1 178 812	633 925	583 698	1 209 879	Počet obyvatel k 31. 12.
50,8	50,6	50,3	51,0	51,1	51,0	51,0	z toho ženy (%)
							v tom ve věku (%):
15,3	15,5	15,2	15,5	15,3	14,8	15,0	0–14 let
64,5	65,4	65,6	65,5	65,5	65,8	66,4	15–64 let
20,2	19,0	19,2	19,0	19,3	19,4	18,7	65 a více let
173 142	166 285	163 031	369 358	200 258	181 938	385 536	Počet obyvatel ve věku 0–29 let
48,5	48,5	48,5	48,9	48,9	48,6	48,7	z toho ženy (%)
							v tom ve věku (%):
15,9	16,1	15,8	17,3	16,0	15,6	15,3	0–4 let
17,6	17,3	16,6	17,5	17,3	16,9	16,8	5–9 let
15,2	15,0	15,1	14,6	15,0	15,0	14,9	10–14 let
14,4	14,3	14,5	13,2	14,0	14,3	14,2	15–19 let
17,0	17,1	17,8	16,6	16,9	17,4	17,4	20–24 let
19,9	20,2	20,3	20,8	20,7	20,9	21,3	25–29 let
132,0	122,5	126,7	122,9	126,4	131,1	124,5	Index stáří[1)]
55,0	52,9	52,5	52,6	52,8	51,9	50,7	Index ekonomického zatížení[2)]
42,7	42,1	42,3	42,2	42,4	42,7	42,2	Průměrný věk k 31. 12.
							Naděje dožití při narození (2015–2016)
77,0	76,4	77,2	76,5	75,5	75,5	74,4	muži
82,2	82,4	82,4	82,6	81,6	82,2	81,2	ženy
							Naděje dožití ve věku 30 let (2015–2016)
47,7	47,2	48,0	47,2	46,5	46,3	45,3	muži
52,8	52,9	53,0	53,1	52,2	52,7	51,6	ženy
103,3	102,2	101,4	104,0	104,5	104,2	104,0	Ženy na 100 mužů k 31. 12.
94,1	94,1	94,3	95,5	95,7	94,4	94,8	ve věkové skupině 0–29 let
5 616	5 533	5 307	13 193	6 697	5 863	12 052	Živě narození
							z toho podle věku matky (%):
2,7	2,2	1,6	1,3	2,4	1,2	3,5	do 19 let
12,8	12,7	11,9	10,6	13,2	10,6	15,3	20–24 let
30,1	31,6	33,4	30,2	30,9	32,1	32,8	25–29 let
2 558	2 569	2 483	5 568	3 113	2 575	6 220	z toho matkám ve věku do 29 let
50,7	47,9	43,8	43,0	50,3	41,8	52,8	Podíl dětí narozených mimo manželství (%)
59,9	55,7	48,5	51,7	59,5	46,6	62,1	Podíl dětí narozených mimo manželství matkám ve věku do 29 let (%)
30,6	30,5	30,5	30,9	30,4	30,9	29,8	Průměrný věk matky při narození dítěte
28,5	28,5	28,3	29,1	28,6	29,0	28,0	při narození prvního dítěte
1,648	1,684	1,647	1,660	1,647	1,568	1,565	Úhrnná plodnost[3)]
1 855	1 506	1 508	3 413	2 151	1 799	3 846	Potraty
							z toho podle věku ženy (%):
5,8	4,6	4,1	3,7	4,2	4,0	5,5	do 19 let
13,9	13,2	11,7	12,4	13,8	11,8	15,6	20–24 let
23,8	22,4	22,5	20,6	20,4	22,0	24,6	25–29 let
1 108	758	755	1 796	1 137	889	2 159	z toho umělá přerušení těhotenství
44,9	43,0	40,7	40,4	40,7	43,0	48,0	z toho u žen ve věku do 29 let (%)
0,536	0,452	0,459	0,427	0,517	0,474	0,495	Úhrnná potratovost[4)]
5 681	5 234	4 997	11 738	6 731	6 194	13 133	Zemřelí
							z toho ve věku (%):
0,4	0,4	0,5	0,4	0,5	0,5	0,5	0–14 let
0,5	0,7	0,9	0,6	0,8	0,7	0,6	15–29 let
54	57	67	118	87	69	141	z toho ve věku 0–29 let
64,8	59,6	64,2	67,8	62,1	69,6	73,0	z toho muži (%)
24	27	28	51	36	26	60	z toho vnější příčiny
							z toho:
9	13	8	20	12	9	14	dopravní nehody
5	8	9	16	12	12	25	sebevraždy
3,2	1,8	2,3	2,0	2,8	2,2	3,4	Kojenecká úmrtnost (‰)[5)]
2,5	1,3	1,1	1,2	1,9	1,4	1,5	Novorozenecká úmrtnost (‰)[6)]

PŘÍLOHA

Vybrané ukazatele podle krajů v roce 2016

	Česká republika	Kraj						
		Hl. m. Praha	Středo-český	Jiho-český	Plzeňský	Karlo-varský	Ústecký	Libe-recký
Sňatky	50 768	6 415	6 154	3 175	2 857	1 504	3 723	2 126
z toho ženichové ve věku (%):								
do 24 let	5,8	3,4	5,8	6,2	6,2	6,8	6,0	6,9
25–29 let	25,4	20,5	24,7	26,5	24,8	21,4	20,9	22,6
z toho nevěsty ve věku (%):								
do 24 let	13,2	8,0	12,4	13,6	14,0	12,2	12,8	13,9
25–29 let	34,9	32,5	32,7	36,7	33,4	28,7	28,7	31,6
Průměrný věk při prvním sňatku								
ženichové	32,1	33,3	32,3	31,8	32,1	32,6	32,8	32,0
nevěsty	29,5	30,8	29,6	29,1	29,4	30,0	29,8	29,5
Rozvody	24 996	2 715	3 524	1 532	1 380	739	2 245	1 102
z toho muži ve věku (%):								
do 24 let	0,6	0,5	0,6	1,2	0,5	1,6	0,4	0,5
25–29 let	4,2	4,2	4,3	4,7	4,2	3,8	4,5	4,1
z toho ženy ve věku (%):								
do 24 let	1,6	1,1	1,7	2,2	1,8	2,7	1,7	2,1
25–29 let	8,3	8,4	8,5	8,6	9,7	9,5	7,3	8,2
Přistěhovalí	37 503	36 901	26 274	5 480	6 189	3 052	7 324	4 834
z toho ve věku 0–14 let (%)	14,2	14,5	23,3	18,7	17,4	19,9	24,8	21,0
z toho ve věku 15–29 let (%)	43,0	38,2	23,1	28,0	31,6	29,4	25,2	29,3
Vystěhovalí	17 439	26 630	16 202	4 836	3 982	3 755	8 002	4 412
z toho ve věku 0–14 let (%)	11,7	20,0	20,7	18,5	18,8	17,8	19,9	22,1
z toho ve věku 15–29 let (%)	34,0	23,0	25,7	29,2	28,2	32,8	29,5	29,2
Přírůstek/úbytek stěhováním	20 064	10 271	10 072	644	2 207	-703	-678	422
z toho ve věku 0–14 let	3 270	42	2 778	132	328	-63	224	39
z toho ve věku 15–29 let	10 211	7 948	1 902	125	833	-334	-513	127
Vnitrokrajské stěhování	250 722	.	23 498	12 076	10 327	6 021	18 525	7 716
z toho ve věku 0–29 let (%)	49,9	.	50,3	51,9	49,5	52,8	52,6	51,5
Celkový přírůstek/úbytek	24 977	13 059	12 125	948	1 994	-1 055	-1 473	997
Na 1 000 obyvatel středního stavu								
živě narození	10,7	11,7	11,1	10,6	10,3	9,5	10,0	11,3
zemřelí	10,2	9,5	9,5	10,1	10,7	10,7	11,0	10,0
z toho ve věku 0–29 let	0,4	0,3	0,3	0,4	0,3	0,4	0,5	0,3
přistěhovalí	3,5	29,0	19,7	8,6	10,7	10,3	8,9	11,0
z toho ve věku 0–29 let	6,4	50,6	28,0	12,6	16,9	16,1	13,7	17,0
vystěhovalí	1,7	20,9	12,2	7,6	6,9	12,6	9,7	10,0
z toho ve věku 0–29 let	2,4	29,8	17,3	11,3	10,5	20,3	14,7	15,8
přirozený přírůstek/úbytek	0,5	2,2	1,5	0,5	-0,4	-1,2	-1,0	1,3
přírůstek/úbytek stěhováním	1,9	8,1	7,6	1,0	3,8	-2,4	-0,8	1,0
z toho ve věku 0–29 let	4,0	20,8	10,8	1,3	6,5	-4,2	-1,1	1,2
celkový přírůstek/úbytek	2,4	10,3	9,1	1,5	3,5	-3,5	-1,8	2,3
PROJEKCE OBYVATELSTVA[7)]								
Počet obyvatel k 1. 1. 2030	10 396 701	1 275 648	1 434 519	632 286	578 064	279 222	792 395	435 928
z toho ve věku (%):								
0–14 let	13,0	14,1	14,9	13,4	13,2	12,1	12,9	13,6
15–29 let	15,9	15,8	16,5	15,7	15,7	15,5	16,4	16,1
Index stáří[1)]	183,0	145,3	144,0	186,0	184,4	208,0	181,4	173,6
Průměrný věk	45,7	43,7	43,9	45,8	45,7	46,5	45,4	45,2
Počet obyvatel k 1. 1. 2040	10 126 418	1 316 242	1 475 366	618 743	573 427	264 870	759 790	428 702
z toho ve věku (%):								
0–14 let	12,1	13,8	14,3	12,5	12,5	11,6	12,4	13,1
15–29 let	15,4	16,1	16,1	15,3	15,3	14,2	15,0	15,5
Index stáří[1)]	229,3	155,7	174,6	227,8	219,7	253,0	221,6	207,2
Průměrný věk	47,7	44,4	45,5	47,7	47,4	48,5	47,4	47,0
Počet obyvatel k 1. 1. 2050	9 812 872	1 377 944	1 492 127	601 825	566 951	251 437	722 329	420 098
z toho ve věku (%):								
0–14 let	12,9	14,5	14,7	13,1	13,2	11,8	12,5	13,6
15–29 let	13,5	15,2	14,6	13,8	13,9	13,3	13,9	14,3
Index stáří[1)]	249,8	164,5	196,8	245,2	235,8	276,3	252,0	225,2
Průměrný věk	48,8	44,7	46,6	48,7	48,2	49,5	48,7	47,8

Vybrané ukazatele podle krajů v roce 2016

1. pokračování

Kraj							
Králové-hradecký	Pardu-bický	Vysočina	Jiho-moravský	Olo-moucký	Zlínský	Moravsko-slezský	
2 565	2 472	2 445	5 837	2 925	2 802	5 768	Sňatky
							z toho ženichové ve věku (%):
5,8	7,5	6,7	5,6	5,5	6,3	6,6	do 24 let
26,7	27,8	31,8	26,7	26,3	29,1	28,0	25–29 let
							z toho nevěsty ve věku (%):
12,6	15,7	17,9	13,2	13,0	16,3	14,9	do 24 let
35,5	36,8	39,6	38,7	37,5	38,4	36,5	25–29 let
							Průměrný věk při prvním sňatku
31,8	31,5	31,2	32,1	32,0	31,7	31,6	ženichové
29,3	28,8	28,5	29,3	29,4	28,9	29,0	nevěsty
1 300	1 171	945	2 758	1 432	1 228	2 925	Rozvody
							z toho muži ve věku (%):
0,8	0,5	0,8	0,5	0,6	0,4	0,5	do 24 let
5,1	4,2	4,3	3,9	3,6	3,3	4,5	25–29 let
							z toho ženy ve věku (%):
1,5	1,8	2,2	1,0	1,3	1,6	1,4	do 24 let
9,1	9,1	8,3	7,8	7,2	6,9	8,7	25–29 let
4 432	4 969	3 456	11 416	4 464	3 627	5 578	Přistěhovalí
21,8	20,5	23,5	16,4	21,5	23,1	23,8	z toho ve věku 0–14 let (%)
28,9	30,7	25,0	38,7	30,4	26,2	29,2	z toho ve věku 15–29 let (%)
4 984	4 330	4 289	9 082	5 225	4 274	7 929	Vystěhovalí
20,0	19,9	22,0	20,9	20,6	19,2	17,8	z toho ve věku 0–14 let (%)
30,3	29,8	29,5	28,0	29,6	30,8	30,8	z toho ve věku 15–29 let (%)
-552	639	-833	2 334	-761	-647	-2 351	Přírůstek/úbytek stěhováním
-29	159	-132	-28	-114	19	-85	z toho ve věku 0–14 let
-229	235	-402	1 880	-187	-365	-809	z toho ve věku 15–29 let
9 185	8 159	6 530	18 945	10 516	8 185	20 546	Vnitrokrajské stěhování
52,7	53,3	51,1	49,9	50,8	50,3	50,9	z toho ve věku 0–29 let (%)
-617	938	-523	3 789	-795	-978	-3 432	Celkový přírůstek/úbytek
							Na 1 000 obyvatel středního stavu
10,2	10,7	10,4	11,2	10,6	10,0	9,9	živě narození
10,3	10,1	9,8	10,0	10,6	10,6	10,8	zemřelí
0,3	0,3	0,4	0,3	0,4	0,4	0,4	z toho ve věku 0–29 let
8,0	9,6	6,8	9,7	7,0	12,2	4,6	přistěhovalí
12,9	15,3	10,2	17,0	11,5	9,8	7,6	z toho ve věku 0–29 let
9,0	8,4	8,4	7,7	8,2	7,3	6,5	vystěhovalí
14,4	12,9	13,5	12,0	13,0	11,7	9,9	z toho ve věku 0–29 let
-0,1	0,6	0,6	1,2	-0,1	-0,6	-0,9	přirozený přírůstek/úbytek
-1,0	1,2	-1,6	2,0	-1,2	-1,1	-1,9	přírůstek/úbytek stěhováním
-1,5	2,4	-3,3	5,0	-1,5	-1,9	-2,3	z toho ve věku 0–29 let
-1,1	1,8	-1,0	3,2	-1,3	-1,7	-2,8	celkový přírůstek/úbytek
							PROJEKCE OBYVATELSTVA[7)]
536 601	509 292	491 942	1 164 493	611 735	555 945	1 130 292	Počet obyvatel k 1. 1. 2030
							z toho ve věku (%):
13,3	13,5	12,9	13,3	12,8	12,3	12,7	0–14 let
15,8	15,9	15,5	15,5	15,5	15,3	15,6	15–29 let
193,6	178,0	196,2	178,5	193,9	207,7	194,6	Index stáří[1)]
46,1	45,4	46,2	45,5	46,1	46,6	46,0	Průměrný věk
520 906	499 627	473 677	1 146 048	589 228	528 943	1 060 192	Počet obyvatel k 1. 1. 2040
							z toho ve věku (%):
12,5	12,7	11,9	12,5	12,0	11,4	11,8	0–14 let
15,1	15,4	14,9	15,3	14,8	14,5	14,9	15–29 let
231,5	216,1	249,5	216,2	237,7	261,3	245,5	Index stáří[1)]
47,9	47,3	48,5	47,3	48,1	48,9	48,2	Průměrný věk
503 750	488 449	452 169	1 124 475	564 218	499 059	985 947	Počet obyvatel k 1. 1. 2050
							z toho ve věku (%):
13,0	13,2	12,3	13,2	12,5	11,9	12,1	0–14 let
14,0	14,0	13,5	13,8	13,5	13,1	13,5	15–29 let
248,3	235,8	275,3	235,0	261,9	287,8	270,3	Index stáří[1)]
48,8	48,2	49,8	48,2	49,2	50,2	49,5	Průměrný věk

PŘÍLOHA

Vybrané ukazatele podle krajů v roce 2016

	Česká republika	Kraj						
		Hl. m. Praha	Středo-český	Jiho-český	Plzeňský	Karlo-varský	Ústecký	Libe-recký
OBYVATELSTVO podle SLDB 2011								
Počet obyvatel s obvyklým pobytem	10 436 560	1 268 796	1 289 211	628 336	570 401	295 595	808 961	432 439
z toho ženy (%)	51,0	51,6	50,6	50,9	50,5	50,8	50,9	51,1
Počet obyvatel ve věku do 29 let	3 457 523	411 126	428 977	207 303	185 466	97 097	271 957	145 483
v tom podle způsobu bydlení:								
v bytech	3 371 796	389 215	418 327	203 754	180 139	93 781	265 567	141 631
mimo byty (bez zařízení)	26 397	3 778	5 059	1 666	2 307	1 200	1 950	1 467
v zařízeních	56 505	17 887	5 272	1 711	2 910	2 057	4 199	2 339
bezdomovci	2 825	246	319	172	110	59	241	46
z toho ve věku 15–29 podle rodinného stavu (%):								
svobodní, svobodné	88,8	87,9	87,5	89,2	88,3	89,9	89,5	89,1
ženatí, vdané	9,9	9,7	11,1	9,6	10,4	8,4	9,1	9,6
rozvedení, rozvedené	1,0	0,9	1,1	1,0	1,1	1,4	1,1	1,1
ovdovělí, ovdovělé	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0
z toho ve věku 25–29 podle nejvyššího ukončeného vzdělání (%):								
základní vč. neukončeného a bez vzdělání	7,5	4,5	7,7	6,8	8,9	15,7	13,3	10,0
střední vč. vyučení (bez maturity)	24,0	10,6	24,6	27,4	26,4	29,6	27,8	29,0
úplné střední s maturitou a vyšší odborné vč. nástavbového	38,0	35,6	42,0	38,9	37,1	33,8	36,9	36,6
vysokoškolské	23,3	34,9	18,6	22,4	19,3	10,9	13,2	17,3
Věřící ve věku do 29 let z obyvatel daného věku (%)	15,0	14,6	9,3	13,7	9,4	7,5	6,1	8,0
Rodáci ve věku do 29 let z počtu osob daného věku (%)[8)]								
muži	69,4	66,4	61,3	69,3	66,9	65,3	68,2	68,5
ženy	67,2	63,8	59,0	66,5	65,1	64,8	66,7	66,7
Ekonomicky aktivní ve věku 15–29 let	1 024 648	135 246	123 745	60 248	57 179	28 041	77 021	42 516
pracující studenti a učni	77 537	17 602	8 908	4 113	3 636	1 911	4 858	2 989
pracující důchodci	1 583	206	164	103	98	43	157	84
Ekonomicky neaktivní ve věku 15–29 let	771 437	83 841	86 556	48 209	39 307	19 617	54 741	30 726
žáci, studenti a učni	681 092	76 019	75 597	43 079	34 279	15 985	45 876	26 926
nepracující důchodci	12 620	767	1 366	669	746	356	1 353	485
Vyjíždějící do zaměstnání z obce bydliště	1 137 176	24 291	213 698	74 737	68 935	29 517	81 167	41 305
ve věku 15–24 let (% z vyjíždějících)	7,5	5,0	6,6	7,3	8,0	8,9	8,1	8,2
ve věku 25–29 let (% z vyjíždějících)	13,5	15,4	12,9	13,3	13,1	12,1	13,0	13,4
DOMÁCNOSTI podle SLDB 2011								
Podíl domácností s osobou v čele ve věku 15–29 let (%):								
na počtu úplných rodin	4,2	5,6	3,9	3,8	4,5	4,2	4,7	4,5
na počtu neúplných rodin	6,7	4,5	6,3	6,7	6,7	9,6	10,7	7,7
na počtu domácností jednotlivců	12,4	16,6	11,5	11,4	12,9	12,2	12,6	12,0
Domácnosti s osobou v čele domácnosti ve věku 15–29 let								
úplné rodiny	88 434	12 603	10 219	4 901	5 266	2 336	7 443	3 857
neúplné rodiny	38 449	3 418	4 211	2 261	1 992	1 799	5 283	1 894
domácnosti jednotlivců	176 118	37 400	18 341	9 581	10 223	5 524	15 442	7 340
Hospodařící domácnosti jednotlivců ve věku 25–29 let								
muži	58 374	11 782	6 290	3 084	3 534	1 675	5 018	2 393
v tom (%):								
samostatně v bytě	77,0	77,3	71,9	79,7	73,1	73,3	78,4	77,6
v bytě spolu s další domácností	19,2	18,0	23,6	17,3	21,4	21,9	17,3	20,0
mimo byty (bez zařízení)	3,8	4,7	4,5	3,0	5,5	4,8	4,3	2,4
ženy	44 744	11 282	4 679	2 372	2 496	1 222	3 351	1 736
v tom (%):								
samostatně v bytě	78,8	82,2	71,4	78,3	77,6	78,2	81,5	76,9
v bytě spolu s další domácností	18,4	14,8	24,3	18,5	19,0	18,6	16,4	20,3
mimo byty (bez zařízení)	2,8	3,0	4,3	3,2	3,4	3,3	2,1	2,8

Vybrané ukazatele podle krajů v roce 2016

2. pokračování

Kraj							
Královéhradecký	Pardubický	Vysočina	Jihomoravský	Olomoucký	Zlínský	Moravskoslezský	
							OBYVATELSTVO podle SLDB 2011
547 916	511 627	505 565	1 163 508	628 427	579 944	1 205 834	Počet obyvatel s obvyklým pobytem
50,9	50,7	50,5	51,2	51,4	51,3	51,4	z toho ženy (%)
178 821	171 468	170 338	388 122	207 953	190 536	402 876	Počet obyvatel ve věku do 29 let
							v tom podle způsobu bydlení:
175 111	167 991	168 051	379 949	203 926	188 455	395 899	v bytech
1 214	890	795	2 368	1 200	767	1 736	mimo byty (bez zařízení)
2 394	2 432	1 405	5 544	2 571	1 156	4 628	v zařízeních
102	155	87	261	256	158	613	bezdomovci
							z toho ve věku 15–29 podle rodinného stavu (%):
88,9	89,0	88,5	88,6	90,0	89,4	89,3	svobodní, svobodné
9,8	10,0	10,4	10,4	9,1	9,8	9,7	ženatí, vdané
1,1	0,9	0,9	0,8	0,9	0,7	0,9	rozvedení, rozvedené
0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	ovdovělí, ovdovělé
							z toho ve věku 25–29 podle nejvyššího ukončeného vzdělání (%):
7,5	6,9	5,4	6,4	7,0	5,4	8,1	základní vč. neukončeného a bez vzdělání
27,4	27,9	28,9	22,9	26,8	27,5	27,2	střední vč. vyučení (bez maturity)
39,1	39,5	41,2	37,1	38,9	38,1	37,0	úplné střední s maturitou a vyšší odborné vč. nástavbového
20,2	20,4	20,9	28,2	23,3	25,7	22,8	vysokoškolské
10,1	13,4	22,8	22,4	16,4	30,5	19,0	Věřící ve věku do 29 let z obyvatel daného věku (%)
							Rodáci ve věku do 29 let z počtu osob daného věku (%)[8)]
69,9	70,5	75,2	71,4	71,7	75,6	75,1	muži
67,4	68,1	72,2	69,3	68,7	73,0	73,5	ženy
50 457	50 103	49 205	119 863	59 420	55 071	116 533	Ekonomicky aktivní ve věku 15–29 let
3 665	3 268	2 871	8 939	3 694	3 437	7 646	pracující studenti a učni
100	78	89	144	69	78	170	pracující důchodci
41 495	39 625	42 514	90 632	50 817	47 835	95 522	Ekonomicky neaktivní ve věku 15–29 let
36 831	35 379	38 111	80 805	45 378	43 099	83 728	žáci, studenti a učni
618	598	680	1 422	913	867	1 780	nepracující důchodci
58 422	61 003	65 407	136 252	75 007	78 288	129 147	Vyjíždějící do zaměstnání z obce bydliště
7,5	8,0	8,4	7,6	7,2	7,4	7,7	ve věku 15–24 let (% z vyjíždějících)
13,5	14,1	14,2	14,2	13,6	14,0	13,4	ve věku 25–29 let (% z vyjíždějících)
							DOMÁCNOSTI podle SLDB 2011
							Podíl domácností s osobou v čele ve věku 15–29 let (%):
3,9	4,0	3,6	4,1	3,7	3,3	4,3	na počtu úplných rodin
7,0	6,3	5,8	5,6	6,3	4,9	8,1	na počtu neúplných rodin
10,8	11,1	9,9	12,8	10,8	9,2	11,4	na počtu domácností jednotlivců
							Domácnosti s osobou v čele domácnosti ve věku 15–29 let
4 434	4 295	3 831	9 622	4 830	4 066	10 731	úplné rodiny
2 002	1 591	1 339	3 493	2 123	1 436	5 607	neúplné rodiny
7 814	6 977	5 617	18 613	8 530	6 079	18 637	domácnosti jednotlivců
							Hospodařící domácnosti jednotlivců ve věku 25–29 let
2 542	2 377	1 997	6 390	2 835	2 104	6 353	muži
							v tom (%):
75,0	76,1	78,0	76,2	78,9	78,8	82,1	samostatně v bytě
20,9	20,8	18,6	20,6	18,1	18,9	15,6	v bytě spolu s další domácností
4,1	3,1	3,4	3,2	3,0	2,3	2,3	mimo byty (bez zařízení)
1 832	1 671	1 299	4 944	2 058	1 532	4 270	ženy
							v tom (%):
74,9	76,9	75,8	79,0	78,8	78,1	80,7	samostatně v bytě
21,9	20,0	21,4	18,7	18,9	20,0	17,8	v bytě spolu s další domácností
3,1	3,1	2,8	2,3	2,3	1,9	1,5	mimo byty (bez zařízení)

PŘÍLOHA

Vybrané ukazatele podle krajů v roce 2016

	Česká republika	Kraj						
		Hl. m. Praha	Středo-český	Jiho-český	Plzeňský	Karlo-varský	Ústecký	Libe-recký
VZDĚLÁVÁNÍ[9)]								
Děti v mateřských školách	362 653	42 711	49 771	23 065	18 853	8 856	25 348	15 178
z toho mladší 3 let (%)	12,3	8,6	9,4	14,3	10,0	15,1	13,8	11,2
Žáci plnící povinnou školní docházku	947 497	106 888	124 734	57 949	51 681	26 161	77 422	41 121
z toho (%):								
na 1. stupni základních škol	60,0	61,1	62,6	59,5	60,4	59,7	59,2	59,9
na 2. stupni základních škol	35,6	30,7	33,9	36,1	35,3	35,2	37,6	37,2
na nižším stupni oborů víceletých gymnázií	4,3	8,0	3,5	4,4	4,3	5,0	3,2	2,9
Žáci středních škol	424 849	63 262	39 885	27 076	21 930	10 994	32 991	15 699
z toho v denní formě vzdělávání (%)	95,1	92,1	93,6	96,5	96,1	96,6	95,2	96,7
Nově přijatí žáci do 1. ročníku středních škol (denní forma vzdělávání)	107 399	15 125	9 944	6 868	5 737	2 854	8 791	4 112
v tom podle druhu vzdělávání (%):								
střední vzdělávání	1,0	0,7	0,8	0,6	0,6	2,5	1,2	0,8
střední vzdělávání s výučním listem vč. zkráceného	28,1	17,4	31,0	28,7	30,1	33,6	34,7	33,2
střední vzdělávání s maturitní zkouškou (všeobecné)	22,1	28,5	22,9	20,9	18,7	18,8	17,5	16,7
střední vzdělávání s maturitní zkouškou (odborné) vč. zkráceného	43,7	49,9	39,3	43,7	44,8	41,8	42,5	44,6
nástavbové studium	5,1	3,5	5,9	6,0	5,7	3,3	4,0	4,8
Studenti vyšších odborných škol	22 002	5 644	1 695	1 305	1 366	375	1 701	241
z toho v denní formě vzdělávání (%)	67,6	66,8	55,4	62,9	73,4	90,4	52,2	96,7
Studenti veřejných a soukromých vysokých škol s místem výuky v kraji	311 367	118 435	3 245	15 547	13 266	641	9 651	6 364
z toho v prezenční formě studia (%)	76,1	77,8	65,8	66,5	82,1	34,2	58,5	73,8
Studenti veřejných a soukromých vysokých škol s bydlištěm v kraji	311 367	38 184	31 488	18 270	12 550	5 551	16 343	9 481
z toho v prezenční formě studia (%)	76,1	71,6	71,3	75,0	74,4	69,8	68,7	75,6
z toho státního občanství ČR	267 761	36 067	31 023	18 156	12 420	5 441	16 152	9 388
z toho ve věku (%):								
20–24 let	58,7	50,6	57,4	60,8	59,5	54,8	55,6	59,9
25–29 let	19,7	23,5	18,9	19,3	19,0	20,6	18,7	19,3
Veřejné knihovny v roce 2015								
Registrovaní čtenáři ve věku do 15 let	373 182	53 529	36 515	23 706	17 641	11 146	21 338	13 736
podíl na počtu registrovaných čtenářů (%)	26,4	24,2	29,0	26,8	21,7	27,6	27,9	25,8
podíl na počtu obyvatel ve věku 6–14 let (%)	39,8	54,0	28,5	41,3	35,0	41,5	27,2	33,8
EKONOMICKÁ AKTIVITA								
(Výběrové šetření pracovních sil)								
Podíl obyvatel ve věku 15–29 let (%)								
z celkového počtu ekonomicky aktivních (pracovní síly)	16,5	14,6	15,3	16,6	16,6	17,7	17,6	16,3
z ekonomicky neaktivních ve věku 15 a více let	23,3	22,9	24,0	23,6	22,0	22,4	23,1	24,7
Míra ekonomické aktivity (tříleté průměry)								
muži ve věku 15–19 let	7,4	4,7	6,5	8,0	8,4	13,6	6,9	12,3
muži ve věku 20–24 let	60,9	46,5	60,0	61,4	69,0	73,6	62,2	66,4
muži ve věku 25–29 let	91,8	92,8	94,7	92,4	92,2	93,6	93,6	91,6
ženy ve věku 15–19 let	5,8	3,7	3,2	6,8	6,5	11,0	6,5	.
ženy ve věku 20–24 let	42,4	35,3	43,0	39,7	41,7	47,2	46,2	49,1
ženy ve věku 25–29 let	69,3	74,2	70,3	70,6	68,5	63,7	58,1	67,8
MZDY A PLATY								
(Kč; Informační systém o průměrném výdělku MPSV)								
Medián měsíční mzdy								
v podnikatelské sféře	24 178	29 257	25 132	23 302	24 562	21 583	23 505	24 385
z toho zaměstnanci ve věku 20–29 let	22 755	25 245	24 253	22 849	23 535	20 372	21 262	23 858
Medián měsíčního platu								
v nepodnikatelské sféře	27 724	32 584	26 851	26 849	28 007	26 955	26 308	26 652
z toho zaměstnanci ve věku 20–29 let	23 481	26 996	23 613	23 189	23 921	22 689	21 761	22 487

Vybrané ukazatele podle krajů v roce 2016

3. pokračování

Kraj							
Královéhradecký	Pardubický	Vysočina	Jihomoravský	Olomoucký	Zlínský	Moravskoslezský	
							VZDĚLÁVÁNÍ[9)]
19 340	18 562	17 821	41 129	22 628	19 972	39 419	Děti v mateřských školách
14,7	14,9	14,0	11,3	15,5	13,6	14,5	z toho mladší 3 let (%)
50 307	46 877	45 745	103 745	56 832	51 012	107 023	Žáci plnící povinnou školní docházku
							z toho (%):
59,7	59,5	58,4	60,1	59,4	58,8	58,9	na 1. stupni základních škol
36,4	36,5	37,6	35,3	36,1	38,0	37,6	na 2. stupni základních škol
3,9	4,0	4,1	4,5	4,6	3,1	3,5	na nižším stupni oborů víceletých gymnázií
23 652	21 829	21 545	46 184	27 158	24 117	48 527	Žáci středních škol
97,3	95,4	92,4	96,7	96,1	96,8	95,3	z toho v denní formě vzdělávání (%)
6 013	5 512	5 041	11 934	6 906	6 175	12 387	Nově přijatí žáci do 1. ročníku středních škol (denní forma vzdělávání)
							v tom podle druhu vzdělávání (%):
1,3	1,0	1,0	1,1	2,2	0,4	0,9	střední vzdělávání
27,4	29,2	30,3	28,7	29,3	23,9	29,6	střední vzdělávání s výučním listem vč. zkráceného
20,7	20,2	22,4	24,1	20,9	24,0	21,1	střední vzdělávání s maturitní zkouškou (všeobecné)
46,8	43,4	40,0	40,9	40,9	46,4	43,2	střední vzdělávání s maturitní zkouškou (odborné) vč. zkráceného
3,8	6,2	6,4	5,1	6,8	5,4	5,2	nástavbové studium
739	1 065	1 194	2 359	1 124	858	2 336	Studenti vyšších odborných škol
87,0	73,0	52,5	74,9	78,8	71,2	67,2	z toho v denní formě vzdělávání (%)
10 640	7 760	2 221	66 895	21 511	9 125	27 381	Studenti veřejných a soukromých vysokých škol s místem výuky v kraji
70,7	79,9	59,0	83,6	76,8	58,0	67,7	z toho v prezenční formě studia (%)
14 038	12 991	14 499	30 241	17 139	17 516	33 341	Studenti veřejných a soukromých vysokých škol s bydlištěm v kraji
76,3	77,2	78,9	75,5	74,3	75,8	74,8	z toho v prezenční formě studia (%)
13 940	12 935	14 459	29 814	17 054	17 454	33 178	z toho státního občanství ČR
							z toho ve věku (%):
61,8	62,8	64,5	59,5	58,8	62,8	60,7	20–24 let
19,0	18,2	17,7	20,4	19,8	19,0	18,9	25–29 let
							Veřejné knihovny v roce 2015
23 337	18 967	23 055	38 751	17 861	25 696	47 904	Registrovaní čtenáři ve věku do 15 let
26,0	27,3	31,0	25,4	22,9	28,5	28,0	podíl na počtu registrovaných čtenářů (%)
47,3	40,9	50,9	38,4	31,7	50,5	44,5	podíl na počtu obyvatel ve věku 6–14 let (%)
							EKONOMICKÁ AKTIVITA
							(Výběrové šetření pracovních sil)
							Podíl obyvatel ve věku 15–29 let (%)
16,4	18,3	17,3	16,1	16,2	16,6	18,6	z celkového počtu ekonomicky aktivních (pracovní síly)
23,4	22,3	24,1	23,4	24,0	23,5	22,5	z ekonomicky neaktivních ve věku 15 a více let
							Míra ekonomické aktivity (tříleté průměry)
8,2	8,9	7,6	5,6	8,5	8,6	8,2	muži ve věku 15–19 let
63,5	69,1	57,5	59,7	56,4	62,3	63,6	muži ve věku 20–24 let
90,5	91,2	91,4	88,2	91,7	91,1	90,6	muži ve věku 25–29 let
6,4	9,4	10,3	6,3	4,0	4,7	6,5	ženy ve věku 15–19 let
40,6	49,0	41,4	41,0	36,8	43,8	45,7	ženy ve věku 20–24 let
69,1	75,5	68,2	74,8	64,9	69,7	66,8	ženy ve věku 25–29 let
							MZDY A PLATY
							(Kč; Informační systém o průměrném výdělku MPSV)
							Medián měsíční mzdy
23 054	23 031	23 383	23 865	22 030	22 803	23 404	v podnikatelské sféře
21 855	21 953	21 801	22 292	21 278	21 645	21 447	z toho zaměstnanci ve věku 20–29 let
							Medián měsíčního platu
26 822	26 196	26 743	27 250	26 919	25 921	26 968	v nepodnikatelské sféře
22 761	22 398	22 655	22 802	22 377	21 891	22 213	z toho zaměstnanci ve věku 20–29 let

PŘÍLOHA

Vybrané ukazatele podle krajů v roce 2016

	Česká republika	Kraj						
		Hl. m. Praha	Středo-český	Jiho-český	Plzeňský	Karlo-varský	Ústecký	Libe-recký
NEZAMĚSTNANOST								
dle evidence úřadu práce								
Uchazeči o zaměstnání k 31. 12.	381 373	30 179	38 966	19 385	14 655	11 796	44 528	16 104
z toho ve věku (%):								
do 19 let	3,3	2,0	3,3	3,4	3,4	4,2	4,4	4,1
20–24 let	9,0	7,8	9,2	9,1	8,4	8,7	9,0	9,5
25–29 let	10,1	11,4	9,4	10,4	9,6	9,8	10,1	10,4
Podíl nezaměstnaných osob ve věku 15–29 let celkem[10] (%)	4,91	3,28	4,12	4,18	3,38	5,38	7,51	5,23
muži	5,01	3,33	4,08	4,14	3,28	5,60	7,58	5,18
ženy	4,81	3,24	4,16	4,22	3,48	5,15	7,44	5,28
Podíl nezaměstnaných absolventů na celkovém počtu uchazečů (%)	3,5	3,1	3,5	3,6	3,7	2,2	2,4	3,7
Podíl nezaměstnaných mladistvých na celkovém počtu uchazečů (%)	1,0	0,5	1,0	1,0	1,0	1,7	1,8	1,4
Míra nezaměstnanosti absolventů denního studia (%; duben 2016)[11]								
střední vzdělání s výučním listem	9,9	10,6	8,7	7,5	6,6	9,1	14,1	11,4
gymnaziální vzdělání	3,1	2,0	4,0	2,9	2,2	3,1	2,7	3,8
střední odborné vzdělání s maturitou a odborným výcvikem; nástavbové vzdělání	10,6	13,3	11,0	7,0	7,8	13,6	16,2	14,7
střední odborné vzdělání s maturitou	7,5	6,2	7,3	5,9	6,9	5,7	8,4	9,0
vyšší odborné vzdělání	5,2	4,7	3,6	5,6	3,8	3,8	4,5	7,8
ZDRAVOTNICTVÍ								
Ukončené případy hospitalizací v zařízeních lůžkové péče na 1 000 obyvatel v roce 2015	210	169	207	214	196	219	237	216
z toho ve věku:								
méně než 1 rok	1 232	1 155	1 181	1 227	1 231	1 280	1 325	1 290
1–4 let	146	106	130	144	143	161	184	147
5–9 let	96	74	90	92	93	102	110	94
10–14 let	87	68	82	85	75	87	112	85
15–19 let	123	94	120	126	118	141	161	122
20–24 let	122	75	123	130	125	152	159	138
25–29 let	159	106	163	169	151	178	180	171
Praktičtí lékaři pro děti a dorost na 10 000 registrovaných pacientů v roce 2013	10,5	11,3	9,8	10,7	10,0	10,4	9,8	10,1
registrovaní pacienti ve věku 0–18 let na 1 lékaře	955,2	882,0	1 023,2	935,5	999,8	966,0	1 019,6	994,6
ošetření/vyšetření na 1 obyvatele ve věku 0–18 let	5,8	6,7	4,9	6,3	5,3	5,5	5,7	5,6
Pacienti oboru alergologie ve věku 15-19 let na 10 000 obyvatel stejného věku v roce 2013								
atopická dermatitis	289,1	577,7	403,4	203,2	212,1	194,1	253,6	260,2
pollinosa (senná rýma)	1 444,2	2 019,9	1 062,7	842,2	1 112,4	966,9	1 033,6	2 289,8
stálá alergická rýma	736,4	1 198,7	556,3	430,1	412,8	431,4	549,6	1 201,0
astma	1 154,4	1 411,8	913,9	729,1	860,8	668,8	1 010,9	1 371,6
SOCIÁLNÍ ZABEZPEČENÍ								
Uživatelé sociálních služeb (děti a mládež do 18 let)								
osobní asistence	1 420	157	107	190	21	4	24	49
odlehčovací služby	770	81	421	20	40	4	19	10
sociálně aktivizační služby pro osoby se zdravotním postižením	1 845	48	87	154	494	-	147	597
domovy pro osoby se zdravotním postižením	543	39	62	10	72	22	95	28
azylové domy	1 777	145	169	137	102	27	190	9
nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	32 606	3 055	2 434	5 856	1 341	509	5 414	682
denní stacionáře	938	210	42	93	37	19	48	58
sociální poradny	18 274	2 695	2 432	380	4 292	316	1 467	482
pracoviště rané péče	3 963	1 081	270	288	222	64	47	227
Příspěvek na péči – průměrný měsíční počet příjemců ve věku 1–17 let (tis.)	30,0	2,5	3,4	1,7	1,7	0,9	3,2	1,5

Vybrané ukazatele podle krajů v roce 2016

4. pokračování

Kraj							
Královéhradecký	Pardubický	Vysočina	Jihomoravský	Olomoucký	Zlínský	Moravskoslezský	
							NEZAMĚSTNANOST
							dle evidence úřadu práce
14 270	14 407	17 672	49 032	26 495	19 848	64 036	Uchazeči o zaměstnání k 31. 12.
							z toho ve věku (%):
3,6	4,0	2,7	2,8	2,8	2,6	3,3	do 19 let
10,0	9,4	9,7	9,8	8,8	9,6	8,3	20–24 let
10,6	9,8	10,0	10,4	9,9	10,2	9,9	25–29 let
							Podíl nezaměstnaných osob ve věku 15–29 let
3,79	3,80	4,47	5,86	5,35	4,51	6,53	celkem[10] (%)
3,98	3,90	4,53	6,11	5,59	4,64	6,70	muži
3,59	3,70	4,42	5,60	5,11	4,37	6,34	ženy
							Podíl nezaměstnaných absolventů na
4,1	4,0	4,7	3,9	3,5	4,6	3,0	celkovém počtu uchazečů (%)
							Podíl nezaměstnaných mladistvých na
1,3	1,3	0,4	0,6	0,8	0,5	1,1	celkovém počtu uchazečů (%)
							Míra nezaměstnanosti absolventů denního
							studia (%; duben 2016)[11]
6,9	6,4	8,9	12,5	7,6	10,9	11,8	střední vzdělání s výučním listem
2,7	2,6	2,4	4,0	1,9	3,9	4,1	gymnaziální vzdělání
							střední odborné vzdělání s maturitou
7,4	9,1	9,8	9,9	8,8	8,6	13,1	a odborným výcvikem; nástavbové vzdělání
7,1	7,0	6,6	9,9	6,7	8,7	8,5	střední odborné vzdělání s maturitou
3,8	5,3	6,7	5,3	6,3	5,2	8,5	vyšší odborné vzdělání
							ZDRAVOTNICTVÍ
							Ukončené případy hospitalizací v zařízeních
196	212	224	207	218	227	219	lůžkové péče na 1 000 obyvatel v roce 2015
							z toho ve věku:
1 216	1 235	1 214	1 132	1 288	1 247	1 281	méně než 1 rok
146	145	173	134	162	160	167	1–4 let
85	88	106	104	95	99	108	5–9 let
72	82	102	87	89	87	95	10–14 let
111	112	131	116	129	109	129	15–19 let
109	122	133	112	118	111	121	20–24 let
151	162	180	149	164	168	160	25–29 let
							Praktičtí lékaři pro děti a dorost na 10 000
10,8	9,7	10,6	11,1	11,4	10,5	10,1	registrovaných pacientů v roce 2013
							registrovaní pacienti ve věku 0–18 let
929,9	1 036,4	946,7	900,0	875,9	955,5	989,4	na 1 lékaře
							ošetření/vyšetření na 1 obyvatele
5,9	6,0	5,9	6,3	6,0	5,5	5,7	ve věku 0–18 let
							Pacienti oboru alergologie ve věku 15-19 let
							na 10 000 obyvatel stejného věku v roce 2013
260,5	167,1	212,2	238,1	120,1	229,0	347,0	atopická dermatitis
1 640,5	764,0	1 406,4	1 395,7	878,5	2 945,3	1 771,7	pollinosa (senná rýma)
901,5	511,2	613,5	1 000,8	438,3	986,6	770,6	stálá alergická rýma
1 050,9	1 001,3	1 005,1	1 080,0	1 267,8	1 855,6	1 531,2	astma
							SOCIÁLNÍ ZABEZPEČENÍ
							Uživatelé sociálních služeb
							(děti a mládež do 18 let)
318	199	59	114	34	60	84	osobní asistence
12	12	37	-	26	27	61	odlehčovací služby
							sociálně aktivizační služby pro osoby
-	132	8	61	37	54	26	se zdravotním postižením
7	24	41	37	15	36	55	domovy pro osoby se zdravotním postižením
94	90	39	225	213	16	321	azylové domy
1 282	1 139	1 422	3 517	1 316	1 060	3 579	nízkoprahová zařízení pro děti a mládež
13	13	62	134	60	7	142	denní stacionáře
442	779	1 473	1 055	395	146	1 920	sociální poradny
200	261	176	414	332	118	263	pracoviště rané péče
							Příspěvek na péči – průměrný měsíční počet
1,7	1,9	1,3	3,5	1,8	1,6	3,3	příjemců ve věku 1–17 let (tis.)

PŘÍLOHA

Vybrané ukazatele podle krajů v roce 2016

	Česká republika	Kraj						
		Hl. m. Praha	Středo-český	Jiho-český	Plzeňský	Karlo-varský	Ústecký	Libe-recký
Dávky státní sociální podpory								
přídavek na dítě								
počet vyplacených dávek (tis.)	4 695,8	225,3	452,3	274,5	184,9	164,3	540,5	211,8
výdaje na dávky (mil. Kč)	2 816,8	134,1	269,8	164,5	110,3	97,7	321,3	126,4
rodičovský příspěvek								
počet vyplacených dávek (tis.)	3 297,3	405,1	442,5	196,5	170,1	84,2	254,1	137,4
výdaje na dávky (mil. Kč)	22 624,9	2 953,4	3 068,3	1 327,6	1 164,7	537,3	1 633,8	924,2
porodné								
počet vyplacených dávek (tis.)	22,5	1,9	2,5	1,4	1,0	0,8	2,3	1,1
výdaje na dávky (mil. Kč)	256,3	21,5	27,9	15,7	11,3	9,5	27,0	11,9
Dávky pěstounské péče								
počet vyplacených dávek (tis.)	344,5	28,2	35,6	18,8	20,6	14,9	36,4	16,7
výdaje na dávky (mil. Kč)	2 831,7	223,5	287,3	155,8	167,6	120,7	297,2	138,2
Pěstounská péče a ústavní výchova								
pěstouni, poručníci a jiné pečující osoby než rodiče	19 358	1 341	2 007	1 111	1 201	863	2 441	890
děti v náhradní rodinné péči	18 636	1 311	1 877	1 079	1 178	882	2 576	892
děti s nařízenou ústavní výchovou	5 861	316	547	257	322	272	1 222	319
děti s uloženou ochrannou výchovou	83	1	2	0	5	3	7	3
VOLBY DO ZASTUPITELSTEV OBCÍ								
(vč. městských obvodů; 2014)								
Podíl kandidátů ve věku 18–29 let (%)	10,8	14,0	9,1	9,8	10,2	10,7	10,4	10,3
Podíl zvolených zastupitelů ve věku 18–29 let (%)	5,2	4,9	4,4	5,3	4,2	4,3	3,8	4,7
Zvolení zastupitelé z počtu kandidátů ve věku 18–29 let (%)	12,7	3,5	16,3	16,3	13,2	8,4	7,7	11,6
DOPRAVNÍ NEHODY								
Dopravní nehody zaviněné chodcem	1 133	302	95	51	65	39	110	39
z toho dětmi do 15 let (%)	34,8	15,9	42,1	47,1	30,8	35,9	49,1	48,7
Dopravní nehody zaviněné řidičem nemotorového vozidla	2 625	89	234	261	179	47	106	148
z toho dětmi do 15 let (%)	9,3	5,6	10,3	8,0	9,5	27,7	17,0	12,2
Dopravní nehody zaviněné řidičem motorového vozidla	82 981	22 117	10 993	3 818	2 873	2 134	8 609	3 187
z toho osobami do 20 let (%)	4,6	2,6	5,2	5,4	5,8	5,1	5,9	4,9
KRIMINALITA								
Stíhané, vyšetřované osoby celkem[12)]	109 710	14 604	11 834	6 772	5 427	3 757	12 691	5 447
z toho (%):								
nezletilí (do 14 let)	1,6	0,7	0,9	1,8	1,5	1,3	1,6	2,0
mladiství (15–17 let)	2,9	1,7	1,9	3,4	2,5	2,6	3,3	2,6
INFORMAČNÍ SPOLEČNOST								
Jednotlivci ve věku 16–29 let používající (%; tříletý průměr 2014–2016)								
internet	96,2	99,1	99,2	97,9	98,0	96,0	84,3	96,6
internet na mobilním telefonu	71,0	87,8	77,6	73,2	78,4	86,1	65,1	69,1
sociální sítě	85,7	86,1	90,9	91,6	95,0	88,4	73,6	75,5

[1)] počet osob ve věku 65 a více let na 100 osob ve věku 0–14 let

[2)] počet osob ve věku 0–14 let a 65 a více let na 100 osob ve věku 15–64 let

[3)] průměrný počet živě narozených dětí, které by se narodily jedné ženě za předpokladu, že by míry plodnosti podle věku zaznamenané ve sledovaném kalendářním roce zůstaly během jejího reprodukčního období (15–49 let) neměnné

[4)] průměrný počet potratů, který by připadl na jednu ženu za předpokladu, že by míry potratovosti podle věku zaznamenané ve sledovaném kalendářním roce zůstaly během jejího reprodukčního věku (15–49 let) neměnné

[5)] počet dětí zemřelých před dosažením věku 1 roku na 1 000 živě narozených dětí

[6)] počet dětí zemřelých před dosažením věku 28 dnů na 1 000 živě narozených dětí

[7)] zdroj: publikace ČSÚ Projekce obyvatelstva v krajích ČR do roku 2050 a Projekce obyvatelstva v ČR do roku 2100 (střední varianta)

[8)] podíl osob žijících v obci, kde se narodily, tj. v obci faktického bydliště matky v době narození této osoby

[9)] stav za vysoké školy k 31. 12., za ostatní školy k 30. 9.

[10)] podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15–29 let na počtu obyvatel stejného věku

[11)] podíl nezaměstnaných absolventů škol s místem studia v kraji na celkovém počtu absolventů škol v kraji

[12)] údaje převzaty z webových stránek Policejního prezidia dne 9. 1. 2017

Vybrané ukazatele podle krajů v roce 2016

dokončení

Kraj							
Králové-hradecký	Pardu-bický	Vysočina	Jiho-moravský	Olo-moucký	Zlínský	Moravsko-slezský	
							Dávky státní sociální podpory
							přídavek na dítě
243,8	232,6	227,4	504,3	330,7	254,0	726,6	počet vyplacených dávek (tis.)
146,4	140,1	137,4	303,2	199,6	154,2	436,3	výdaje na dávky (mil. Kč)
							rodičovský příspěvek
166,6	158,8	152,4	375,6	191,0	168,0	356,6	počet vyplacených dávek (tis.)
1 127,3	1 083,6	1 056,2	2 616,1	1 307,9	1 158,8	2 383,9	výdaje na dávky (mil. Kč)
							porodné
1,2	1,1	1,0	2,5	1,5	1,0	3,1	počet vyplacených dávek (tis.)
13,8	12,3	11,0	28,9	17,3	11,5	34,9	výdaje na dávky (mil. Kč)
							Dávky pěstounské péče
16,7	16,8	13,0	31,1	22,5	15,1	58,0	počet vyplacených dávek (tis.)
139,2	142,6	106,5	261,9	182,4	127,0	480,4	výdaje na dávky (mil. Kč)
							Pěstounská péče a ústavní výchova
990	859	675	1 576	1 044	708	3 652	pěstouni, poručníci a jiné pečující osoby než rodiče
872	792	598	1 623	1 058	628	3 270	děti v náhradní rodinné péči
269	243	215	660	348	127	744	děti s nařízenou ústavní výchovou
5	10	1	12	13	3	18	děti s uloženou ochrannou výchovou
							VOLBY DO ZASTUPITELSTEV OBCÍ
							(vč. městských obvodů; 2014)
10,0	10,2	11,5	11,7	10,1	11,4	12,2	Podíl kandidátů ve věku 18–29 let (%)
5,4	5,0	7,6	6,0	5,0	5,7	4,4	Podíl zvolených zastupitelů ve věku 18–29 let (%)
16,9	15,1	24,9	12,7	12,1	12,2	6,5	Zvolení zastupitelé z počtu kandidátů ve věku 18–29 let (%)
							DOPRAVNÍ NEHODY
49	44	34	117	43	42	103	Dopravní nehody zaviněné chodcem
42,9	40,9	47,1	41,0	46,5	40,5	34,0	z toho dětmi do 15 let (%)
141	165	113	253	284	252	353	Dopravní nehody zaviněné řidičem nemotorového vozidla
9,9	7,9	12,4	11,1	4,9	4,8	9,1	z toho dětmi do 15 let (%)
3 771	2 867	2 871	5 634	3 823	3 023	7 261	Dopravní nehody zaviněné řidičem motorového vozidla
5,8	6,4	5,8	4,4	3,9	6,5	4,6	z toho osobami do 20 let (%)
							KRIMINALITA
5 006	3 855	3 788	10 707	6 209	4 774	14 678	Stíhané, vyšetřované osoby celkem[12)]
							z toho (%):
1,9	2,7	2,5	1,7	2,1	2,4	1,9	nezletilí (do 14 let)
3,8	4,6	3,5	3,5	3,2	3,9	3,3	mladiství (15–17 let)
							INFORMAČNÍ SPOLEČNOST
							Jednotlivci ve věku 16–29 let používající (%; tříletý průměr 2014–2016)
92,5	97,7	95,3	97,1	97,4	98,4	95,1	internet
75,6	65,0	62,7	60,7	71,0	64,7	64,4	internet na mobilním telefonu
86,2	77,8	83,3	87,3	90,1	86,7	83,4	sociální sítě

PŘÍLOHA

Vybrané ukazatele podle okresů Jihomoravského kraje v roce 2016

	Kraj celkem	v tom okresy						
		Blansko	Brno-město	Brno-venkov	Břeclav	Hodonín	Vyškov	Znojmo
OBYVATELSTVO								
Počet obyvatel k 31. 12.	1 178 812	108 248	377 973	217 720	115 432	154 589	91 133	113 717
z toho ženy (%)	51,0	50,7	51,7	50,6	50,9	50,7	50,5	50,6
v tom ve věku (%): 0–14 let	15,5	15,8	14,9	17,4	14,8	14,1	16,0	15,3
15–64 let	65,5	64,9	64,9	64,9	66,8	66,8	66,0	66,4
65 a více let	19,0	19,3	20,2	17,7	18,4	19,1	18,1	18,3
Počet obyvatel ve věku 0–29 let	369 358	34 454	113 769	72 016	35 841	47 308	29 181	36 789
z toho ženy (%)	48,9	48,8	49,2	48,9	48,7	48,3	49,1	48,5
v tom ve věku (%): 0–4 let	17,3	17,1	18,5	18,3	16,0	15,1	17,3	15,6
5–9 let	17,5	17,8	17,3	19,1	16,9	16,1	17,8	16,9
10–14 let	14,6	14,7	13,7	15,3	14,8	14,9	14,8	14,8
15–19 let	13,2	13,7	12,0	13,3	14,0	14,3	13,4	14,3
20–24 let	16,6	16,9	15,7	15,5	17,7	18,4	16,5	17,9
25–29 let	20,8	19,8	22,7	18,5	20,5	21,2	20,2	20,5
Index stáří[1)]	122,9	122,5	135,4	101,9	124,3	135,6	112,9	119,8
Index ekonomického zatížení[2)]	52,6	54,2	54,2	54,2	49,8	49,7	51,6	50,6
Průměrný věk k 31. 12.	42,2	42,2	42,8	40,8	42,3	42,9	41,6	41,9
Naděje dožití při narození (2012-2016)								
muži	.	76,2	77,0	76,1	74,8	74,9	75,8	75,4
ženy	.	82,1	82,8	81,9	81,9	81,9	82,4	82,0
Živě narození	13 193	1 157	4 563	2 596	1 215	1 478	999	1 185
z toho matkám ve věku do 29 let (%)	42,2	44,9	36,5	41,8	45,0	48,4	46,1	48,4
Podíl dětí narozených mimo manželství (%)	43,0	41,8	41,6	40,0	46,7	46,2	41,7	49,0
Průměrný věk matky při narození dítěte	30,9	30,7	31,4	31,0	30,6	30,3	30,7	30,3
při narození prvního dítěte	29,1	28,8	29,8	29,0	28,6	28,6	29,1	28,1
Potraty	3 413	309	1 256	538	366	381	256	307
z toho u žen ve věku do 29 let (%)	36,7	36,6	35,2	33,1	38,8	42,8	32,0	43,6
Zemřelí	11 738	1 125	3 938	1 997	1 154	1 508	844	1 172
z toho ve věku 0–29 let (%)	1,0	0,8	0,7	1,3	1,0	1,3	1,2	1,2
Sňatky	5 837	496	1 967	1 085	590	690	470	539
z toho ženichové ve věku do 29 let (%)	32,3	35,3	28,9	31,5	31,2	37,2	33,0	37,7
z toho nevěsty ve věku do 29 let (%)	51,9	54,4	47,3	51,1	54,2	57,8	56,2	54,2
Průměrný věk při prvním sňatku								
ženichové	32,1	31,4	32,6	32,2	32,3	31,6	31,8	31,6
nevěsty	29,3	29,1	30,0	29,1	29,2	28,4	28,7	28,8
Rozvody	2 758	228	935	549	256	358	201	231
z toho muži ve věku do 29 let (%)	4,4	3,5	5,1	4,9	2,7	3,1	4,0	4,8
z toho ženy ve věku do 29 let (%)	8,8	6,1	9,8	9,5	5,5	8,1	9,5	9,5
Přírůstek/úbytek stěhováním	2 334	90	320	1 810	37	-254	165	166
z toho ve věku 0–29 let	1 852	-3	963	943	-1	-180	77	53
OBYVATELSTVO podle SLDB 2011								
Počet obyvatel s obvyklým pobytem	1 163 508	105 708	385 913	206 300	112 828	153 225	88 154	111 380
z toho ženy (%)	51,2	51,0	52,0	50,5	51,1	50,9	50,8	50,8
Počet obyvatel ve věku do 29 let	388 122	35 277	128 207	69 876	37 030	50 168	29 641	37 923
z toho bydlící v zařízeních	5 544	191	4 167	454	106	255	189	182
z toho ve věku 15–29 podle rodinného stavu (%):								
svobodní, svobodné	88,6	88,0	89,1	87,0	89,3	89,6	87,9	88,7
ženatí, vdané	10,4	11,0	9,8	12,1	9,8	9,6	11,0	10,3
rozvedení, rozvedené	0,8	0,9	0,8	0,8	0,7	0,7	1,0	1,0
ovdovělí, ovdovělé	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
z toho ve věku 25–29 podle nejvyššího ukončeného vzdělání (%):								
základní vč. neukončeného a bez vzdělání	6,4	5,3	6,0	5,9	7,6	6,9	6,1	8,7
střední vč. vyučení (bez maturity)	22,9	26,3	13,2	25,4	31,1	31,0	29,7	34,3
úplné střední s maturitou a vyšší odborné vč. nástavbového	37,1	41,4	33,2	40,8	39,1	38,9	39,6	37,2
vysokoškolské	28,2	23,7	39,8	23,2	18,7	19,6	20,6	15,9

Vybrané ukazatele podle okresů Jihomoravského kraje v roce 2016

pokračování

	Kraj celkem	v tom okresy						
		Blansko	Brno-město	Brno-venkov	Břeclav	Hodonín	Vyškov	Znojmo
Věřící ve věku do 29 let z obyvatel daného věku (%)	22,4	24,7	20,1	22,2	22,1	32,1	18,8	18,1
Rodáci ve věku do 29 let z počtu osob daného věku (%)[3]								
muži	71,4	72,6	71,9	65,5	74,9	76,3	69,4	71,3
ženy	69,3	69,7	70,9	62,8	72,1	74,0	66,5	68,9
Ekonomicky aktivní ve věku 15–29 let	119 863	10 322	42 336	19 957	11 571	15 232	9 067	11 378
zaměstnaní	100 499	8 781	36 459	17 265	9 357	11 721	7 728	9 188
z toho pracující studenti a učni	8 939	578	4 549	1 344	612	735	490	631
Ekonomicky neaktivní ve věku 15–29 let	90 632	8 604	30 056	15 532	8 498	12 453	6 739	8 750
žáci, studenti a učni	80 805	7 682	27 181	13 681	7 546	11 167	5 977	7 571
Vyjíždějící do zaměstnání z obce bydliště	136 252	18 331	11 467	40 095	15 535	22 154	14 363	14 307
ve věku 15–24 let (% z vyjíždějících)	7,6	7,8	5,9	6,5	8,5	7,9	7,9	9,5
ve věku 25–29 let (% z vyjíždějících)	14,2	14,6	18,2	12,9	13,9	13,9	14,4	14,5
DOMÁCNOSTI podle SLDB 2011								
Podíl domácností s osobou v čele ve věku do 29 let (%):								
na počtu úplných rodin	4,1	3,7	5,6	3,8	3,0	2,9	3,6	3,6
na počtu neúplných rodin	5,6	5,6	5,6	5,1	5,3	5,4	5,6	7,1
na počtu domácností jednotlivců	12,8	10,0	16,6	10,4	9,4	8,5	10,4	10,0
Domácnosti s osobou v čele domácnosti ve věku 15–29 let								
úplné rodiny	9 622	823	4 046	1 678	692	911	672	800
neúplné rodiny	3 493	294	1 336	481	308	409	250	415
domácnosti jednotlivců	18 613	1 161	10 694	2 187	1 070	1 287	968	1 246
Hospodařící domácnosti jednotlivců ve věku 25–29 let								
muži	6 390	413	3 656	731	368	459	363	400
v tom (%):								
samostatně v bytě	76,2	74,3	80,1	63,7	70,9	72,1	73,8	77,3
v bytě spolu s další domácností	20,6	23,2	17,3	31,2	26,4	23,7	21,8	19,3
mimo byty (bez zařízení)	3,2	2,4	2,6	5,1	2,7	4,1	4,4	3,5
ženy	4 944	294	2 963	589	260	318	223	297
v tom (%):								
samostatně v bytě	79,0	75,9	84,1	63,5	73,5	73,3	72,2	78,8
v bytě spolu s další domácností	18,7	21,8	14,3	30,2	24,6	24,8	25,6	19,9
mimo byty (bez zařízení)	2,3	2,4	1,6	6,3	1,9	1,9	2,2	1,3
VZDĚLÁVÁNÍ[4]								
Děti, žáci a studenti								
mateřských škol	41 519	3 770	12 596	8 419	4 067	5 070	3 616	3 981
základních škol	95 654	9 025	30 377	17 280	9 149	12 357	7 662	9 804
středních škol	46 695	3 758	24 718	3 055	3 720	4 865	2 113	4 466
z toho v denní formě vzdělávání (%)	96,4	98,2	95,2	97,4	96,1	97,8	100,0	97,4
v tom podle oborů vzdělání (%):								
obory gymnázií	32,5	30,0	31,2	50,2	41,2	25,5	40,1	26,3
nástavbového studia)	63,0	65,6	64,9	44,4	53,8	68,4	55,9	68,3
obory nástavbového studia	4,5	4,4	3,9	5,3	5,0	6,1	4,0	5,4
vyšších odborných škol	2 652	271	2 293	-	-	-	-	88
z toho v denní formě vzdělávání (%)	76,6	100,0	73,0	-	-	-	-	100,0
Studenti veřejných a soukromých vysokých škol s bydlištěm v kraji/okrese	32 226	2 969	11 965	5 659	2 704	4 113	2 247	2 569
z toho v prezenční formě studia (%)	75,6	77,9	74,4	75,6	76,3	78,5	74,3	75,2

PŘÍLOHA

Vybrané ukazatele podle okresů Jihomoravského kraje v roce 2016

dokončení

	Kraj celkem	v tom okresy						
		Blansko	Brno-město	Brno-venkov	Břeclav	Hodonín	Vyškov	Znojmo
NEZAMĚSTNANOST								
dle evidence úřadu práce								
Uchazeči o zaměstnání k 31. 12.	49 032	3 467	17 516	6 300	4 420	8 524	2 375	6 430
z toho ve věku (%):								
do 19 let	2,8	2,5	2,7	2,7	3,2	2,7	3,3	2,7
20–24 let	9,8	10,2	9,4	10,5	10,9	9,7	9,5	9,7
25–29 let	10,4	9,3	11,9	10,4	8,8	9,7	9,5	8,9
Podíl nezaměstnaných osob ve věku 15–29 let celkem[5] (%)	5,9	4,3	7,1	4,3	5,3	7,1	3,5	6,9
muži	6,1	4,2	7,3	4,4	5,6	8,0	3,6	7,2
ženy	5,6	4,3	7,0	4,3	4,9	6,2	3,4	6,6
Podíl nezaměstnaných absolventů na celkovém počtu uchazečů (%)	3,9	5,2	2,7	4,7	4,9	4,1	5,7	3,8
Podíl nezaměstnaných mladistvých na celkovém počtu uchazečů (%)	0,6	0,2	0,8	0,5	0,6	0,4	0,6	0,5
Mladiství uchazeči o zaměstnání (k 30. 4.)	337	14	149	36	44	41	15	38
z toho dívky	153	3	64	17	19	22	8	20
z toho v evidenci déle než 5 měsíců	158	3	76	16	18	18	4	23
Uchazeči o zaměstnání - absolventi škol (k 30. 4.)	2 122	213	561	372	221	351	128	276
z toho ženy	1 106	98	332	185	119	185	66	121
z toho v evidenci déle než 5 měsíců	1 051	89	318	158	96	195	53	142
ZDRAVOTNICTVÍ v roce 2015								
Samostatné ordinace praktického lékaře pro děti a dorost vč. detašovaných pracovišť	290	30	86	50	29	49	20	26
Počet osob ve věku 0–19 let na 1 samostat. ordinaci praktického lékaře pro děti a dorost vč. detašovaných pracovišť	786	719	801	927	758	583	910	866
SOCIÁLNÍ ZABEZPEČENÍ								
Dávky státní sociální podpory								
přídavek na dítě								
počet vyplacených dávek	504 270	49 584	150 978	73 681	44 651	81 799	40 291	63 286
výdaje na dávky (tis. Kč)	303 234	29 944	89 995	44 384	26 975	49 616	24 325	37 993
rodičovský příspěvek								
počet vyplacených dávek	375 647	34 483	126 056	75 861	32 844	43 292	29 926	33 185
výdaje na dávky (tis. Kč)	2 616 070	237 351	900 947	530 668	225 498	288 061	206 955	226 590
porodné								
počet vyplacených dávek	2 533	222	800	434	244	365	174	294
výdaje na dávky (tis. Kč)	28 935	2 502	9 195	4 952	2 775	4 157	1 985	3 369
Dávky pěstounské péče								
počet vyplacených dávek	31 062	2 498	8 602	4 941	3 590	5 217	3 371	2 843
výdaje na dávky (tis. Kč)	261 862	21 715	71 968	40 705	31 358	42 241	30 420	23 454
Sirotčí důchody (prosinec)								
příjemci důchodu								
muži	1 918	183	603	318	192	279	157	186
ženy	2 100	235	673	321	198	303	129	241
průměrná měsíční výše důchodu (Kč)								
muži	5 780	5 854	5 677	6 011	5 580	5 830	5 848	5 720
ženy	5 847	5 810	5 827	6 008	5 791	5 775	5 902	5 834

[1] počet osob ve věku 65 a více let na 100 osob ve věku 0–14 let

[2] počet osob ve věku 0–14 let a 65 a více let na 100 osob ve věku 15–64 let

[3] podíl osob žijících v obci, kde se narodily, tj. v obci faktického bydliště matky v době narození této osoby

[4] stav za vysoké školy k 31. 12. 2015, za ostatní školy k 30. 9. 2015

[5] podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15–29 let na počtu obyvatel stejného věku

Obyvatelstvo Jihomoravského kraje podle pohlaví, věku a okresů k 31. 12. 2007 a 2016

	Stav k 31. 12.	Celkem	z toho ve věku 0-29 let	podíl v %	Obyvatelstvo ve věku						
					0	1–4	5–9	10–14	15–19	20–24	25–29
	Celkem										
Jihomoravský kraj	2007	1 140 534	396 207	34,7	12 300	43 235	48 343	55 224	70 429	76 750	89 926
	2016	1 178 812	369 358	31,3	13 190	50 605	64 654	53 831	48 905	61 303	76 870
v tom okres:											
Blansko	2007	105 663	37 252	35,3	1 122	3 981	4 541	5 546	6 684	7 148	8 230
	2016	108 248	34 454	31,8	1 163	4 726	6 135	5 072	4 706	5 813	6 839
Brno-město	2007	368 533	121 168	32,9	4 140	13 893	14 073	14 978	20 389	23 794	29 901
	2016	378 005	113 769	30,1	4 506	16 565	19 713	15 629	13 629	17 861	25 866
Brno-venkov	2007	195 644	69 048	35,3	2 232	8 147	9 055	9 943	12 355	12 598	14 718
	2016	217 728	72 016	33,1	2 656	10 503	13 722	11 030	9 564	11 185	13 356
Břeclav	2007	113 171	40 342	35,6	1 075	4 154	4 915	5 868	7 373	7 871	9 086
	2016	115 439	35 841	31,0	1 212	4 533	6 053	5 309	5 030	6 351	7 353
Hodonín	2007	157 176	55 970	35,6	1 540	5 479	6 739	8 230	10 374	11 201	12 407
	2016	154 597	47 308	30,6	1 469	5 654	7 609	7 057	6 784	8 713	10 022
Vyškov	2007	87 519	31 397	35,9	913	3 366	3 886	4 515	5 630	6 171	6 916
	2016	91 137	29 181	32,0	1 000	4 059	5 206	4 307	3 917	4 807	5 885
Znojmo	2007	112 828	41 030	36,4	1 278	4 215	5 134	6 144	7 624	7 967	8 668
	2016	113 721	36 789	32,4	1 184	4 565	6 216	5 427	5 275	6 573	7 549
	Muži										
Jihomoravský kraj	2007	555 338	203 150	36,6	6 269	22 218	24 884	28 167	36 105	39 529	45 978
	2016	577 723	188 922	32,7	6 765	25 890	32 966	27 712	25 100	31 302	39 187
v tom okres:											
Blansko	2007	51 904	19 032	36,7	562	2 031	2 338	2 800	3 443	3 674	4 184
	2016	53 329	17 631	33,1	583	2 418	3 141	2 629	2 414	2 950	3 496
Brno-město	2007	176 035	61 887	35,2	2 090	7 164	7 164	7 561	10 396	12 332	15 180
	2016	182 558	57 777	31,6	2 291	8 490	9 994	8 015	6 880	9 041	13 066
Brno-venkov	2007	96 471	35 362	36,7	1 151	4 212	4 652	5 120	6 284	6 547	7 396
	2016	107 576	36 834	34,2	1 381	5 320	7 049	5 696	4 955	5 783	6 650
Břeclav	2007	55 210	20 656	37,4	527	2 094	2 605	3 030	3 781	3 979	4 640
	2016	56 687	18 404	32,5	619	2 331	3 049	2 722	2 654	3 215	3 814
Hodonín	2007	77 146	29 017	37,6	789	2 834	3 492	4 223	5 387	5 759	6 533
	2016	76 252	24 448	32,1	729	2 940	3 885	3 629	3 497	4 529	5 239
Vyškov	2007	43 098	16 090	37,3	491	1 702	1 963	2 281	2 882	3 212	3 559
	2016	45 110	14 865	33,0	523	2 076	2 672	2 185	1 978	2 426	3 005
Znojmo	2007	55 474	21 106	38,0	659	2 181	2 670	3 152	3 932	4 026	4 486
	2016	56 225	18 963	33,7	639	2 315	3 176	2 836	2 722	3 358	3 917
	Ženy										
Jihomoravský kraj	2007	585 196	193 057	33,0	6 031	21 017	23 459	27 057	34 324	37 221	43 948
	2016	601 089	180 436	30,0	6 425	24 715	31 688	26 119	23 805	30 001	37 683
v tom okres:											
Blansko	2007	53 759	18 220	33,9	560	1 950	2 203	2 746	3 241	3 474	4 046
	2016	54 919	16 823	30,6	580	2 308	2 994	2 443	2 292	2 863	3 343
Brno-město	2007	192 498	59 281	30,8	2 050	6 729	6 909	7 417	9 993	11 462	14 721
	2016	195 447	55 992	28,6	2 215	8 075	9 719	7 614	6 749	8 820	12 800
Brno-venkov	2007	99 173	33 686	34,0	1 081	3 935	4 403	4 823	6 071	6 051	7 322
	2016	110 152	35 182	31,9	1 275	5 183	6 673	5 334	4 609	5 402	6 706
Břeclav	2007	57 961	19 686	34,0	548	2 060	2 310	2 838	3 592	3 892	4 446
	2016	58 752	17 437	29,7	593	2 202	3 004	2 587	2 376	3 136	3 539
Hodonín	2007	80 030	26 953	33,7	751	2 645	3 247	4 007	4 987	5 442	5 874
	2016	78 345	22 860	29,2	740	2 714	3 724	3 428	3 287	4 184	4 783
Vyškov	2007	44 421	15 307	34,5	422	1 664	1 923	2 234	2 748	2 959	3 357
	2016	46 027	14 316	31,1	477	1 983	2 534	2 122	1 939	2 381	2 880
Znojmo	2007	57 354	19 924	34,7	619	2 034	2 464	2 992	3 692	3 941	4 182
	2016	57 496	17 826	31,0	545	2 250	3 040	2 591	2 553	3 215	3 632

PŘÍLOHA

Vybrané ukazatele podle správních obvodů obcí s rozšířenou působností Jihomoravského kraje v roce 2016

	Číslo ukaza-tele	Jihomorav-ský kraj	Správní obvod ORP						
			Blansko	Bosko-vice	Brno	Břeclav	Bučo-vice	Hodo-nín	Husto-peče
OBYVATELSTVO									
Počet obyvatel k 31. 12.	*1*	1 178 812	56 624	51 624	377 973	59 743	16 013	60 916	35 839
v tom ve věku (%): 0–14 let	*2*	15,5	16,0	15,6	14,9	14,5	15,0	14,2	15,2
15–64 let	*3*	65,5	64,4	65,4	64,9	66,8	66,3	67,3	66,6
65 a více let	*4*	19,0	19,7	19,0	20,2	18,7	18,6	18,5	18,2
Počet obyvatel ve věku 0–29 let	*5*	369 358	17 729	16 725	113 769	18 249	5 092	18 554	11 395
v tom ve věku (%): 0–4 let	*6*	17,3	18,2	15,9	18,5	16,0	16,3	15,6	16,1
5–9 let	*7*	17,5	18,4	17,2	17,3	16,7	16,3	16,6	17,0
10–14 let	*8*	14,6	14,4	15,0	13,7	14,8	14,7	14,4	14,6
15–19 let	*9*	13,2	12,6	14,8	12,0	13,9	14,0	13,7	14,3
20–24 let	*10*	16,6	16,2	17,5	15,7	18,0	18,3	17,9	17,6
25–29 let	*11*	20,8	20,2	19,5	22,7	20,5	20,4	21,9	20,2
Index stáří[1)]	*12*	122,9	123,0	121,9	135,4	128,6	123,9	130,6	119,8
Index ekonomického zatížení[2)]	*13*	52,6	55,4	52,9	54,2	49,7	50,8	48,6	50,1
Průměrný věk k 31. 12.	*14*	42,2	42,3	42,0	42,8	42,6	42,2	42,7	41,9
Naděje dožití při narození (2012-2016)									
muži	*15*	.	77,0	75,2	77,0	75,5	75,1	74,7	75,0
ženy	*16*	.	82,4	81,7	82,8	81,7	82,0	81,6	82,4
Živě narození	*17*	13 193	633	524	4 563	604	167	589	396
z toho matkám ve věku do 29 let (%)	*18*	42,2	42,3	48,1	36,5	43,7	52,1	45,5	43,9
Podíl dětí narozených mimo manželství (%)	*19*	43,0	40,6	43,3	41,6	48,2	47,3	49,9	42,9
Průměrný věk matky při narození dítěte	*20*	30,9	31,0	30,4	31,4	30,5	30,5	30,7	30,8
při narození prvního dítěte	*21*	29,1	29,2	28,3	29,8	28,4	28,8	29,1	28,8
Sňatky	*22*	5 837	261	235	1 967	319	90	284	164
z toho ženichové ve věku do 29 let (%)	*23*	32,3	36,0	34,5	28,9	29,2	28,9	34,9	39,0
z toho nevěsty ve věku do 29 let (%)	*24*	51,9	53,6	55,3	47,3	52,7	52,2	54,9	65,9
Přírůstek/úbytek stěhováním	*25*	2 334	68	22	320	-85	25	-142	114
z toho ve věku 0–29 let	*26*	1 852	47	-50	963	-39	4	-60	62
OBYVATELSTVO podle SLDB 2011									
Počet obyvatel s obvyklým pobytem	*27*	1 163 508	55 152	50 556	385 913	58 778	15 672	60 141	34 816
z toho ženy (%)	*28*	51,2	51,0	50,9	52,0	51,3	50,1	51,0	50,6
Počet obyvatel ve věku do 29 let	*29*	388 122	17 931	17 346	128 207	18 809	5 326	19 552	11 791
z toho bydlící v zařízeních	*30*	5 544	116	75	4 167	70	5	74	29
z toho ve věku 15–29 podle rodinného stavu (%):									
svobodní, svobodné	*31*	88,6	87,8	88,2	89,1	89,8	88,5	89,5	88,2
ženatí, vdané	*32*	10,4	11,1	10,9	9,8	9,3	10,4	9,4	11,0
rozvedení, rozvedené	*33*	0,8	1,0	0,9	0,8	0,8	1,0	0,8	0,7
ovdovělí, ovdovělé	*34*	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	-	0,1	0,1
z toho ve věku 25–29 podle nejvyššího ukončeného vzdělání (%):									
základní vč. neukončeného a bez vzdělání	*35*	6,4	5,5	5,0	6,0	8,1	8,9	8,2	6,2
střední vč. vyučení (bez maturity)	*36*	22,9	25,3	27,3	13,2	28,2	33,1	30,5	32,9
úplné střední s maturitou a vyšší odborné vč. nástavbového	*37*	37,1	40,4	42,6	33,2	39,5	35,8	39,4	39,9
vysokoškolské	*38*	28,2	25,2	22,1	39,8	20,5	19,1	18,3	18,2
Věřící ve věku do 29 let z obyvatel daného věku (%)	*39*	22,4	19,8	29,7	20,1	21,1	19,1	26,5	28,3
Rodáci ve věku do 29 let z počtu osob daného věku (%)[3)]									
muži	*40*	71,4	71,8	73,4	71,9	75,6	71,2	77,0	74,7
ženy	*41*	69,3	68,8	70,5	70,9	73,7	66,4	74,3	70,6
Ekonomicky aktivní ve věku 15–29 let	*42*	119 863	5 461	4 861	42 336	5 808	1 643	6 199	3 680
zaměstnaní	*43*	100 499	4 692	4 089	36 459	4 580	1 388	4 638	3 096
z toho pracující studenti a učni	*44*	8 939	364	214	4 549	322	67	306	199
Ekonomicky neaktivní ve věku 15–29 let	*45*	90 632	4 259	4 345	30 056	4 395	1 271	4 666	2 668
žáci, studenti a učni	*46*	80 805	3 819	3 863	27 181	3 940	1 116	4 168	2 360

Vybrané ukazatele podle správních obvodů obcí s rozšířenou působností Jihomoravského kraje v roce 2016

Správní obvod ORP														Číslo ukazatele
Ivančice	Kuřim	Kyjov	Mikulov	Mor. Krumlov	Pohořelice	Rosice	Slavkov u Brna	Šlapanice	Tišnov	Veselí nad Mor.	Vyškov	Znojmo	Židlochovice	
24 150	22 743	55 493	19 850	22 293	14 050	25 721	23 109	67 446	30 836	38 180	52 011	91 424	32 774	1
15,2	18,6	14,4	15,0	14,0	16,2	16,7	17,9	18,4	17,0	13,5	15,5	15,6	17,8	2
66,4	64,2	66,3	67,0	67,0	67,0	64,6	65,4	64,2	63,9	66,6	66,1	66,2	65,6	3
18,4	17,2	19,3	18,0	19,0	16,8	18,7	16,7	17,4	19,1	19,8	18,5	18,2	16,7	4
7 671	7 620	17 070	6 197	7 090	4 653	8 366	7 728	22 738	10 048	11 684	16 361	29 699	10 920	5
15,2	17,7	15,1	15,8	14,7	17,9	18,2	19,6	19,0	18,6	14,1	16,6	15,8	19,3	6
17,3	20,7	16,2	17,2	15,8	16,7	18,6	18,8	20,0	18,5	15,2	17,9	17,2	19,0	7
15,3	17,0	15,5	15,2	13,7	14,4	14,5	15,0	15,5	15,0	14,9	14,7	15,0	15,0	8
14,2	13,4	14,7	13,8	14,9	12,8	13,0	12,0	13,2	12,8	14,8	13,9	14,2	13,5	9
17,2	14,6	18,4	17,1	19,2	16,2	16,0	15,0	14,8	16,8	19,4	16,6	17,6	14,7	10
20,8	16,5	20,1	21,0	21,8	22,0	19,7	19,6	17,5	18,3	21,7	20,4	20,2	18,4	11
121,3	92,7	133,9	119,8	135,3	103,5	111,9	93,6	94,6	112,8	146,7	119,6	116,4	93,8	12
50,6	55,7	50,8	49,3	49,4	49,2	54,7	52,8	55,7	56,6	50,1	51,4	51,0	52,5	13
41,9	40,4	42,8	42,0	42,5	40,9	41,5	40,4	40,4	41,5	43,3	42,0	41,8	40,2	14
76,2	76,9	74,6	72,8	75,6	73,5	74,9	76,1	77,4	76,5	75,4	75,8	75,4	75,4	15
80,9	81,7	82,0	81,8	81,8	81,4	81,4	82,3	83,1	81,5	82,2	82,4	82,0	81,8	16
252	263	540	215	231	188	302	282	813	374	349	550	954	404	17
49,6	38,0	49,8	50,7	49,8	42,6	42,7	44,0	37,6	44,9	51,3	45,5	48,1	44,1	18
50,0	37,6	45,2	49,3	45,9	43,6	43,7	37,2	35,1	37,2	41,5	42,4	49,8	43,3	19
30,5	31,6	30,2	30,3	30,1	30,7	30,7	31,1	31,5	30,5	29,9	30,5	30,4	30,8	20
28,6	29,3	28,4	28,6	28,0	29,2	28,9	29,8	29,4	28,5	28,2	28,8	28,1	28,8	21
108	116	236	107	112	73	121	114	363	146	170	266	427	158	22
25,0	27,6	35,6	25,2	41,1	39,7	27,3	27,2	35,3	31,5	43,5	36,8	36,8	29,7	23
58,3	55,2	60,2	41,1	52,7	56,2	43,8	51,8	51,2	48,6	59,4	59,4	54,6	48,1	24
111	75	16	8	84	138	168	138	790	212	-128	2	82	316	25
81	35	-26	-24	46	85	98	106	382	97	-94	-33	7	165	26
23 708	22 522	54 980	19 234	21 799	13 167	24 467	21 658	63 070	29 278	38 104	50 824	89 581	30 088	27
50,5	49,9	50,8	51,4	50,4	50,1	50,9	50,7	50,5	50,8	51,0	51,0	50,9	50,5	28
7 993	7 756	18 063	6 430	7 309	4 510	8 156	7 354	21 426	9 758	12 553	16 961	30 614	10 277	29
85	118	147	7	9	20	42	42	134	22	34	142	173	33	30
87,7	87,1	89,1	90,0	89,3	88,8	88,5	87,6	86,3	86,2	90,4	87,9	88,6	86,4	31
11,2	12,0	10,2	9,1	9,9	10,1	10,7	11,6	12,8	12,9	8,9	11,0	10,3	12,7	32
1,0	0,8	0,7	0,8	0,8	1,0	0,7	0,8	0,7	0,8	0,6	1,0	1,0	0,8	33
0,0	0,0	0,0	-	-	-	0,0	-	0,0	-	0,1	0,0	0,0	0,0	34
6,9	6,7	6,2	8,5	5,1	6,8	6,4	5,7	5,2	5,2	5,8	5,5	9,5	6,1	35
29,6	22,2	32,6	36,7	35,9	36,2	29,1	30,4	20,5	23,1	29,6	28,4	34,0	28,5	36
41,8	38,4	37,9	36,5	40,4	38,9	40,5	39,3	40,8	43,7	39,5	40,8	36,4	40,4	37
15,8	27,5	19,7	14,1	15,5	14,1	20,4	21,7	28,3	24,9	21,4	20,7	16,0	19,8	38
13,6	20,1	32,4	13,4	21,5	18,3	16,5	23,3	25,7	28,6	40,5	16,8	17,3	23,8	39
73,3	60,4	74,2	73,1	73,3	67,9	67,5	68,6	62,4	66,7	78,2	69,3	70,8	66,1	40
71,7	58,8	72,3	70,3	70,6	65,3	64,5	64,4	59,3	64,6	76,0	67,4	68,5	62,0	41
2 438	2 069	5 348	2 083	2 256	1 482	2 391	2 230	5 729	2 780	3 685	5 194	9 122	3 068	42
2 048	1 816	4 188	1 681	1 914	1 280	2 025	1 920	5 004	2 382	2 895	4 420	7 274	2 710	43
144	173	240	91	130	69	141	142	475	163	189	281	501	179	44
1 756	1 742	4 456	1 435	1 828	909	1 802	1 632	4 806	2 360	3 331	3 836	6 922	2 157	45
1 545	1 490	3 955	1 246	1 644	775	1 589	1 443	4 293	2 106	3 044	3 418	5 927	1 883	46

PŘÍLOHA

Vybrané ukazatele podle správních obvodů obcí s rozšířenou působností Jihomoravského kraje v roce 2016
dokončení

	Číslo ukaza-tele	Jihomorav-ský kraj	Správní obvod ORP						
			Blansko	Bosko-vice	Brno	Břeclav	Bučo-vice	Hodo-nín	Husto-peče
Vyjíždějící do zaměstnání z obce bydliště	47	134 253	9 764	8 399	11 146	7 096	2 842	7 377	5 320
ve věku 15–24 let (% z vyjíždějících)	48	7,5	7,6	8,1	6,0	7,1	9,6	7,8	9,1
ve věku 25–29 let (% z vyjíždějících)	49	14,2	14,1	15,0	18,4	13,5	13,8	14,3	14,8
DOMÁCNOSTI podle SLDB 2011									
ve věku do 29 let (%):									
na počtu úplných rodin	51	4,1	3,7	3,7	5,6	2,8	3,6	3,2	3,0
na počtu neúplných rodin	52	5,6	6,1	5,0	5,6	5,5	7,1	6,4	4,9
na počtu domácností jednotlivců	53	12,8	10,5	9,5	16,6	9,6	10,6	10,0	8,3
ve věku 15–29 let									
úplné rodiny	54	9 622	441	382	4 046	333	122	397	221
neúplné rodiny	55	3 493	170	124	1 336	176	54	205	75
domácnosti jednotlivců	56	18 613	655	506	10 694	604	166	632	262
ve věku 25–29 let									
muži	57	6 390	227	186	3 656	204	63	227	93
v tom (%):									
samostatně v bytě	58	76,2	73,1	75,8	80,1	76,5	76,2	76,7	60,2
v bytě spolu s další domácností	59	20,6	24,7	21,5	17,3	21,6	22,2	21,6	35,5
mimo byty (bez zařízení)	60	3,2	2,2	2,7	2,6	2,0	1,6	1,8	4,3
ženy	61	4 944	172	122	2 963	150	31	152	60
v tom (%):									
samostatně v bytě	62	79,0	80,2	69,7	84,1	78,0	64,5	77,0	68,3
v bytě spolu s další domácností	63	18,7	18,6	26,2	14,3	20,7	35,5	23,0	26,7
mimo byty (bez zařízení)	64	2,3	1,2	4,1	1,6	1,3	-	-	5,0
VZDĚLÁVÁNÍ k 30. 9. 2015									
Děti a žáci									
mateřských škol	65	41 519	1 985	1 785	12 596	1 991	600	2 016	1 384
základních škol	66	95 654	4 494	4 531	30 385	4 798	1 215	4 649	2 781
středních škol	67	46 695	1 418	2 340	24 718	1 882	408	1 951	1 252
z toho v denní formě vzdělávání (%)	68	96,4	100,0	97,1	95,2	93,5	100,0	96,2	100,0
v tom podle oborů vzdělání (%):									
obory gymnázií	67	32,5	45,4	20,6	31,2	26,8	76,0	19,0	59,5
nástavbového studia)	68	63,0	53,8	72,7	64,9	65,0	24,0	75,2	38,7
obory nástavbového studia	69	4,5	0,8	6,7	3,9	8,2	-	5,8	1,8
dle evidence úřadu práce									
celkem[4] (%)	70	5,86	3,80	4,68	6,82	5,37	4,42	7,57	5,03
muži	71	6,11	3,58	4,77	7,05	5,77	4,23	8,84	5,36
ženy	72	5,60	4,03	4,60	6,59	4,93	4,63	6,22	4,68
celkovém počtu uchazečů (%)	73	3,9	5,3	5,0	2,6	5,2	5,5	3,4	5,7
celkovém počtu uchazečů (%)	74	0,6	0,3	0,2	0,8	1,0	0,5	0,5	0,4
ZDRAVOTNICTVÍ v roce 2015									
děti a dorost vč. detašovaných pracovišť	75	290	14	16	86	18	3	15	6
ordinaci praktického lékaře pro děti a dorost	76	786	790	657	801	621	1 033	744	1 165

[1] počet osob ve věku 65 a více let na 100 osob ve věku 0–14 let
[2] počet osob ve věku 0–14 let a 65 a více let na 100 osob ve věku 15–64 let
[3] podíl osob žijících v obci, kde se narodily, tj. v obci faktického bydliště matky v době narození této osoby
[4] podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15–29 let na počtu obyvatel stejného věku

Vybrané ukazatele podle správních obvodů obcí s rozšířenou působností Jihomoravského kraje v roce 2016

dokončení

Správní obvod ORP														Číslo ukazatele
Ivančice	Kuřim	Kyjov	Mikulov	Mor. Krumlov	Pohořelice	Rosice	Slavkov u Brna	Šlapanice	Tišnov	Veselí nad	Vyškov	Znojmo	Židlochovice	
3 375	4 479	8 542	2 945	3 363	1 998	4 259	3 977	14 200	5 188	5 840	7 356	10 727	6 060	*47*
8,9	5,2	8,0	10,8	10,3	10,2	6,6	7,1	5,6	6,1	7,9	7,7	9,2	7,3	*48*
14,5	12,6	13,5	13,3	13,6	13,3	12,6	13,8	12,1	13,7	13,7	15,0	14,7	13,7	*49*
3,6	4,4	2,8	3,5	2,9	3,2	3,9	3,4	3,6	4,1	2,5	3,7	3,7	4,2	*51*
6,2	5,6	4,8	5,4	5,3	6,1	5,1	4,7	4,6	4,1	4,4	5,6	7,5	5,0	*52*
10,0	10,4	7,4	10,5	9,2	11,8	10,3	10,3	10,6	9,2	7,6	10,4	10,2	11,4	*53*
177	212	317	138	132	84	200	155	486	253	197	395	668	266	*54*
74	58	121	57	51	39	60	48	127	55	83	148	364	68	*55*
250	232	376	204	202	146	272	223	661	303	279	579	1 044	323	*56*
86	64	127	71	65	47	92	77	237	94	105	223	335	111	*57*
73,3	79,7	72,4	69,0	76,9	38,3	63,0	67,5	59,5	70,2	61,9	75,3	77,3	62,2	*58*
23,3	14,1	26,0	28,2	20,0	55,3	28,3	23,4	37,1	27,7	25,7	21,1	19,1	29,7	*59*
3,5	6,3	1,6	2,8	3,1	6,4	8,7	9,1	3,4	2,1	12,4	3,6	3,6	8,1	*60*
53	67	98	50	49	43	67	54	185	91	68	138	248	83	*61*
75,5	70,1	66,3	66,0	71,4	67,4	68,7	63,0	57,3	67,0	75,0	77,5	80,2	54,2	*62*
24,5	20,9	30,6	34,0	26,5	30,2	28,4	31,5	34,6	25,3	20,6	21,0	18,5	38,6	*63*
-	9,0	3,1	-	2,0	2,3	3,0	5,6	8,1	7,7	4,4	1,4	1,2	7,2	*64*
894	873	1 938	692	749	503	969	982	2 641	1 184	1 116	2 034	3 232	1 355	*65*
2 119	1 765	4 590	1 570	1 741	1 136	1 912	2 027	5 066	2 815	3 118	4 420	8 063	2 459	*66*
318	193	2 077	586	826	103	269	531	537	1 064	837	1 174	3 640	571	*67*
100,0	98,4	100,0	96,2	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	93,0	96,2	100,0	-	-	*68*
100,0	-	25,0	48,5	24,1	-	100,0	-	46,4	44,4	41,8	45,8	26,8	39,8	*67*
-	98,4	69,3	49,8	70,9	100,0	-	90,4	53,6	44,1	50,5	51,4	67,7	53,8	*68*
-	1,6	5,7	1,7	5,0	-	-	9,6	-	11,6	7,6	2,8	5,5	6,5	*69*
4,67	4,09	6,81	5,33	5,18	6,22	5,08	3,15	3,22	4,56	6,83	3,32	7,31	4,05	*70*
4,67	4,25	7,72	5,54	5,06	7,62	4,92	2,94	3,02	4,84	7,04	3,57	7,73	4,13	*71*
4,67	3,93	5,84	5,11	5,31	4,67	5,23	3,36	3,42	4,29	6,60	3,07	6,85	3,96	*72*
4,1	4,5	4,8	3,0	4,0	3,9	3,5	8,3	5,6	5,4	4,4	4,9	3,8	5,3	*73*
1,0	0,3	0,4	0,1	0,7	1,1	0,1	0,9	0,3	0,4	0,3	0,6	0,4	0,7	*74*
5	6	21	5	6	4	5	6	12	7	13	11	20	11	*75*
937	859	499	763	690	693	1 058	814	1 248	914	533	929	919	644	*76*

PŘÍLOHA

Vývoj vybraných ukazatelů v Jihomoravském kraji – obyvatelstvo

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
OBYVATELSTVO[1]								
Počet obyvatel k 31. 12.	1 124 493	1 121 792	1 122 570	1 123 201	1 130 358	1 132 563	1 140 534	1 147 146
z toho ve věku (%):								
0–14 let	15,7	15,4	15,0	14,7	14,4	14,1	13,9	13,8
15–29 let	23,3	23,1	22,8	22,2	21,7	21,2	20,8	20,4
Počet obyvatel ve věku 0–29 let	438 273	431 453	423 958	414 597	407 977	400 244	396 207	392 504
v tom ve věku:								
0–4 let	47 540	48 110	48 559	49 820	51 721	53 440	55 535	58 666
5–9 let	58 388	54 625	50 818	48 599	48 001	47 833	48 343	48 714
10–14 let	70 213	69 578	68 826	66 756	63 413	58 983	55 224	51 348
15–19 let	75 541	73 745	73 001	71 605	71 018	70 862	70 429	69 771
20–24 let	89 772	86 040	82 942	79 425	78 148	76 795	76 750	76 600
25–29 let	96 819	99 355	99 812	98 392	95 676	92 331	89 926	87 405
Index stáří[2]	91,8	94,0	96,7	99,1	102,4	106,1	108,9	112,3
Index ekonomického zatížení[3]	43,0	42,5	41,8	41,4	41,3	41,2	41,1	41,6
Průměrný věk k 31. 12.	39,2	39,5	39,8	40,0	40,3	40,5	40,6	40,8
muži	37,5	37,7	38,0	38,3	38,5	38,8	38,9	39,1
ženy	40,9	41,2	41,4	41,7	41,9	42,1	42,2	42,4
Naděje dožití při narození (dvouleté období)								
muži	72,3	72,6	72,5	72,9	73,0	73,2	73,5	74,1
ženy	79,0	79,2	79,3	79,6	79,7	79,9	80,3	80,6
Živě narození	9 685	10 131	10 072	10 720	11 149	11 512	12 371	13 196
z toho matkám ve věku do 29 let	7 280	7 420	7 058	7 117	6 887	6 616	6 619	6 725
Podíl dětí narozených mimo manželství (%)	18,5	20,0	23,4	25,0	26,4	27,8	28,8	30,6
Podíl dětí narozených mimo manželství matkám ve věku do 29 let (%)	18,6	20,6	24,1	26,5	29,4	30,8	33,7	36,5
Průměrný věk matky při narození dítěte	27,3	27,7	28,1	28,5	28,8	29,2	29,5	29,8
při narození prvního dítěte	25,4	25,9	26,3	26,8	27,0	27,4	27,6	28,0
Potraty celkem	4 297	4 131	4 153	3 936	3 893	3 923	4 074	3 796
z toho u žen ve věku do 29 let	2 453	2 326	2 276	2 064	1 962	1 932	1 899	1 716
z toho umělá přerušení těhotenství	3 184	2 990	2 899	2 693	2 573	2 540	2 685	2 462
z toho u žen ve věku do 29 let	1 685	1 562	1 499	1 340	1 206	1 215	1 223	1 100
Zemřelí	11 656	11 937	12 081	11 592	12 059	11 667	11 774	11 262
z toho ve věku:								
0–29 let	209	218	177	198	202	183	193	172
z toho muži (%)	68,4	67,0	67,8	74,2	69,8	76,5	76,7	73,3
do 28 dnů	15	32	27	17	24	35	38	21
do 1 roku	29	39	37	25	33	43	46	37
Sňatky	5 602	5 628	5 441	5 647	5 693	5 859	6 287	5 802
z toho ženichové ve věku:								
do 24 let	1 350	1 105	903	753	664	604	542	473
25–29 let	2 265	2 415	2 279	2 416	2 316	2 238	2 274	1 990
z toho nevěsty ve věku:								
do 24 let	2 512	2 230	1 915	1 727	1 594	1 481	1 447	1 274
25–29 let	1 912	2 143	2 182	2 415	2 409	2 405	2 512	2 294
Průměrný věk při prvním sňatku								
ženichové	27,4	28,0	28,5	28,8	29,3	29,6	29,9	30,3
nevěsty	24,9	25,4	25,9	26,2	26,5	27,1	27,3	27,6
Rozvody	3 102	3 110	3 193	3 294	3 154	3 096	3 369	3 334
z toho muži ve věku:								
do 24 let	102	91	67	50	38	33	35	32
25–29 let	541	496	448	399	372	294	299	242
z toho ženy ve věku:								
do 24 let	254	211	186	150	125	123	126	107
25–29 let	736	689	672	631	528	483	485	424
Přírůstek/úbytek stěhováním	-1 464	-831	2 852	1 563	1 028	2 360	7 374	4 678
z toho ve věku:								
0–14 let	33	195	177	215	-56	-64	23	95
15–29 let	-400	136	1 570	566	651	1 299	4 026	2 950

[1] data k 31. 12. 2011 navazují na výsledky SLDB 2011 a nejsou srovnatelná s předchozími roky
[2] počet osob ve věku 65 a více let na 100 osob ve věku 0–14 let
[3] počet osob ve věku 0–14 let a 65 a více let na 100 osob ve věku 15–64 let

Vývoj vybraných ukazatelů v Jihomoravském kraji – obyvatelstvo

2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	
								OBYVATELSTVO[1)]
1 151 708	1 154 654	1 166 313	1 168 650	1 170 078	1 172 853	1 175 025	1 178 812	Počet obyvatel k 31. 12.
								z toho ve věku (%):
13,9	14,1	14,4	14,6	14,8	15,0	15,2	15,5	0–14 let
19,8	19,2	18,5	17,9	17,4	16,9	16,3	15,9	15–29 let
388 033	384 184	383 501	379 926	376 662	373 660	370 754	369 358	Počet obyvatel ve věku 0–29 let
								v tom ve věku:
61 034	62 902	65 298	64 900	63 782	63 267	62 914	63 795	0–4 let
49 878	51 562	54 200	56 544	59 756	62 222	64 090	64 654	5–9 let
49 100	48 101	48 533	49 016	49 348	50 385	51 917	53 831	10–14 let
67 614	63 824	59 605	55 909	52 240	50 049	49 135	48 905	15–19 let
75 413	74 212	73 500	72 661	71 601	69 257	65 488	61 303	20–24 let
84 994	83 583	82 365	80 896	79 935	78 480	77 210	76 870	25–29 let
114,2	114,8	116,1	118,4	120,2	121,2	122,0	122,9	Index stáří[2)]
42,4	43,4	45,2	46,7	48,2	49,6	51,1	52,6	Index ekonomického zatížení[3)]
40,9	41,1	41,3	41,5	41,7	41,9	42,0	42,2	Průměrný věk k 31. 12.
39,2	39,4	39,7	39,9	40,1	40,3	40,5	40,6	muži
42,5	42,7	42,8	43,0	43,2	43,4	43,5	43,7	ženy
								Naděje dožití při narození (dvouleté období)
74,5	74,7	75,1	75,2	75,4	76,0	76,3	76,5	muži
80,8	81,1	81,5	81,7	81,9	82,0	82,2	82,6	ženy
13 145	13 040	12 404	12 339	12 403	12 802	12 771	13 193	Živě narození
6 383	6 054	5 556	5 357	5 280	5 397	5 346	5 568	z toho matkám ve věku do 29 let
33,8	35,8	36,7	38,4	39,6	41,4	43,1	43,0	Podíl dětí narozených mimo manželství (%)
								Podíl dětí narozených mimo manželství
39,0	42,7	44,1	46,3	48,8	49,8	51,6	51,7	matkám ve věku do 29 let (%)
30,0	30,2	30,4	30,6	30,7	30,8	30,9	30,9	Průměrný věk matky při narození dítěte
28,2	28,3	28,6	28,8	28,9	29,1	29,2	29,1	z toho při narození prvního dítěte
3 757	3 730	3 599	3 673	3 775	3 867	3 771	3 413	Potraty celkem
1 613	1 588	1 514	1 464	1 566	1 479	1 424	1 254	z toho u žen ve věku do 29 let
2 344	2 426	2 311	2 446	2 361	2 333	2 176	1 928	z toho umělá přerušení těhotenství
992	1 050	978	995	998	935	830	726	z toho u žen ve věku do 29 let
11 581	11 566	11 466	11 709	11 629	11 399	12 106	11 738	Zemřelí
								z toho ve věku:
161	148	148	152	164	131	133	118	0–29 let
67,1	69,6	74,3	71,1	71,3	60,3	69,2	67,8	z toho muži (%)
24	16	18	26	19	30	12	16	do 28 dnů
35	26	30	43	29	43	22	27	do 1 roku
5 252	5 099	4 894	4 973	5 043	5 153	5 414	5 837	Sňatky
								z toho ženichové ve věku:
382	310	306	294	268	283	335	325	do 24 let
1 688	1 590	1 481	1 438	1 451	1 449	1 503	1 559	25–29 let
								z toho nevěsty ve věku:
999	912	821	790	741	760	790	771	do 24 let
2 166	2 042	1 923	1 977	1 950	1 960	2 016	2 258	25–29 let
								Průměrný věk při prvním sňatku
30,5	30,9	31,0	31,4	31,6	31,6	31,8	32,1	ženichové
27,8	28,1	28,5	28,5	28,9	28,9	29,1	29,3	nevěsty
3 047	3 548	2 945	3 001	3 000	2 924	2 770	2 758	Rozvody
								z toho muži ve věku:
34	30	21	15	13	14	7	13	do 24 let
219	211	191	160	128	117	139	107	25–29 let
								z toho ženy ve věku:
96	82	65	76	52	37	33	27	do 24 let
381	422	306	278	275	255	253	215	25–29 let
2 998	1 472	1 748	1 707	654	1 372	1 507	2 334	Přírůstek/úbytek stěhováním
								z toho ve věku:
4	-97	-9	-88	-189	-136	-133	-28	0–14 let
2 373	1 605	1 584	1 654	1 504	1 491	1 526	1 880	15–29 let

PŘÍLOHA

Vývoj vybraných ukazatelů v Jihomoravském kraji – vzdělávání a ekonomická aktivita

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
VZDĚLÁVÁNÍ[1]								
Děti, žáci a studenti								
mateřských škol	31 725	31 731	31 779	31 394	31 015	31 466	32 170	33 181
základních škol	116 749	113 033	108 222	103 752	99 841	95 529	91 546	88 365
středních škol	.	66 884	67 070	67 433	66 969	66 411	65 148	64 333
v tom podle oborů vzdělání:								
obory gymnázií	17 714	18 198	18 391	18 411	18 344	18 343	18 077	17 957
z toho v denní formě vzdělávání	17 676	18 146	18 325	18 362	18 294	18 307	18 043	17 911
obory odborného vzdělání (bez nástavbového studia)	.	.	43 541	43 580	43 204	42 880	42 285	41 673
z toho v denní formě vzdělávání	.	.	42 822	42 723	42 375	42 033	41 414	40 891
obory nástavbového studia	.	.	5 138	5 442	5 421	5 188	4 786	4 703
z toho v denní formě vzdělávání	.	.	2 685	2 717	2 634	2 519	2 341	2 212
konzervatoří	510	515	517	528	525	527	527	533
vyšších odborných škol	2 928	3 231	3 818	3 796	3 668	3 446	3 402	3 322
z toho v denní formě vzdělávání	2 516	2 586	3 142	3 108	2 919	2 779	2 750	2 646
Studenti veřejných a soukromých vysokých škol s místem výuky v kraji	41 896	46 021	51 783	56 029	61 203	66 339	71 867	76 159
z toho státního občanství ČR	40 210	43 880	49 353	52 701	56 931	61 330	65 873	69 127
z toho v prezenční formě studia	33 088	35 615	39 552	41 711	44 914	47 683	50 001	52 094
Studenti veřejných a soukromých vysokých škol s bydlištěm v kraji	23 295	25 366	28 142	29 947	32 138	34 819	37 150	39 121
z toho státního občanství ČR	23 071	25 131	27 912	29 647	31 844	34 519	36 827	38 862
z toho v prezenční formě studia	18 588	19 948	21 922	22 969	24 522	25 965	26 868	27 892
v tom podle typu studijního programu:								
bakalářský	5 051	8 241	11 691	15 296	18 126	20 495	22 548	24 325
magisterský včetně navazujícího magisterského	16 180	15 100	14 376	12 397	11 618	11 795	12 031	12 321
doktorský	2 417	2 576	2 805	2 944	3 065	3 192	3 217	3 214
Absolventi								
středních škol	.	.	15 529	15 988	15 510	15 063	15 111	14 336
z toho s maturitní zkouškou (%)	.	.	.	.	71,1	72,9	74,0	74,9
vyšších odborných škol	940	634	848	1 043	1 071	851	809	806
veřejných a soukromých vysokých škol s bydlištěm v kraji	3 550	3 775	4 415	4 883	5 818	6 570	7 564	8 596
Děti v dětských domovech	.	.	.	353	360	330	338	339
Žáci základních uměleckých škol	29 229	29 081	28 868	28 537	27 950	28 178	27 869	27 939
EKONOMICKÁ AKTIVITA								
(Výběrové šetření pracovních sil)								
Míra ekonomické aktivity (tříleté průměry)								
muži ve věku 15–19 let	14,6	10,3	6,9	6,4	6,2	7,2	7,2	7,0
muži ve věku 20–24 let	77,4	74,7	71,5	69,1	67,9	64,2	60,4	57,4
muži ve věku 25–29 let	94,7	93,9	93,3	93,7	93,9	93,6	93,1	91,2
ženy ve věku 15–19 let	14,1	9,6	7,3	5,8	5,5	4,9	4,7	4,1
ženy ve věku 20–24 let	63,1	62,0	60,5	57,6	54,0	50,9	48,8	45,0
ženy ve věku 25–29 let	66,6	65,7	63,3	62,8	63,1	64,0	64,8	63,9
NEZAMĚSTNANOST								
dle evidence úřadu práce								
Uchazeči o zaměstnání k 31. 12.	55 139	63 777	65 454	66 207	63 692	55 230	44 239	43 063
z toho ve věku:								
do 19 let	4 281	4 378	4 272	3 742	3 102	2 478	1 829	1 923
20–24 let	10 691	12 413	12 189	11 232	9 538	7 397	5 037	5 269
25–29 let	7 781	8 976	9 324	8 913	8 237	6 789	4 822	4 988
Mladiství uchazeči o zaměstnání (k 30. 4.)	.	675	589	569	602	546	518	460
z toho dívky	.	328	290	269	286	254	241	216
z toho v evidenci déle než 5 měsíců[2]	.	246	237	243	240	208	210	160
Uchazeči o zaměstnání – absolventi škol (k 30. 4.)	.	5 588	5 664	5 752	4 577	3 913	2 614	1 897
z toho ženy	.	2 425	2 417	2 496	2 141	1 919	1 358	1 005
z toho v evidenci déle než 5 měsíců[2]	.	3 285	3 552	3 414	2 737	2 212	1 357	715

[1] stav za vysoké školy k 31. 12., za ostatní školy k 30. 9., za dětské domovy k 31. 10.
[2] do roku 2008 v evidenci úřadu práce déle než 6 měsíců

Vývoj vybraných ukazatelů v Jihomoravském kraji – vzdělávání a ekonomická aktivita

2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	
								VZDĚLÁVÁNÍ[1)]
								Děti, žáci a studenti
34 615	36 377	38 072	39 489	40 498	41 330	41 519	41 129	mateřských škol
85 711	84 974	85 672	87 444	89 755	92 481	95 654	98 990	základních škol
62 996	60 184	56 500	52 638	49 670	47 791	46 695	46 184	středních škol
								v tom podle oborů vzdělání:
17 557	16 920	16 340	15 639	15 182	15 061	15 159	15 291	obory gymnázií
17 503	16 851	16 278	15 584	15 153	15 041	15 146	15 280	z toho v denní formě vzdělávání
								obory odborného vzdělání
40 997	39 001	36 505	33 865	31 756	30 522	29 426	28 993	(bez nástavbového studia)
40 274	38 240	35 729	33 070	30 929	29 679	28 636	28 261	z toho v denní formě vzdělávání
4 442	4 263	3 655	3 134	2 732	2 208	2 110	1 900	obory nástavbového studia
2 181	2 128	1 853	1 679	1 527	1 329	1 221	1 125	z toho v denní formě vzdělávání
522	513	505	495	481	487	493	489	konzervatoří
3 397	3 737	3 615	3 376	3 182	2 896	2 652	2 359	vyšších odborných škol
2 625	2 703	2 638	2 482	2 369	2 188	2 032	1 768	z toho v denní formě vzdělávání
								Studenti veřejných a soukromých vysokých
79 789	81 857	81 957	80 431	77 579	73 157	69 712	66 895	škol s místem výuky v kraji
71 578	72 153	71 291	68 850	65 387	60 505	56 511	53 388	z toho státního občanství ČR
54 175	55 119	54 909	53 790	52 095	49 033	45 857	43 433	z toho v prezenční formě studia
								Studenti veřejných a soukromých vysokých
40 417	40 404	39 660	38 339	36 676	34 373	32 184	30 241	škol s bydlištěm v kraji
40 135	40 074	39 326	37 973	36 305	33 978	31 777	29 814	z toho státního občanství ČR
28 745	28 778	28 572	27 952	27 201	25 699	24 027	22 505	z toho v prezenční formě studia
								v tom podle typu studijního programu:
25 019	25 131	24 513	23 633	22 535	20 606	18 871	17 501	bakalářský
								magisterský včetně navazujícího
12 891	12 691	12 608	12 219	11 698	11 376	10 938	10 497	magisterského
3 280	3 284	3 168	3 043	2 993	2 868	2 773	2 625	doktorský
								Absolventi
13 277	12 905	12 467	11 687	10 352	9 538	8 824	.	středních škol
75,6	73,5	72,5	75,0	71,4	70,0	70,7	.	z toho s maturitní zkouškou (%)
706	825	984	777	758	721	675	.	vyšších odborných škol
								veřejných a soukromých vysokých škol
9 300	9 412	9 819	9 763	9 703	9 169	8 584	8 094	s bydlištěm v kraji
340	337	315	323	319	321	318	320	Děti v dětských domovech
28 322	28 849	29 011	29 411	29 022	28 982	29 103	28 932	Žáci základních uměleckých škol
								EKONOMICKÁ AKTIVITA
								(Výběrové šetření pracovních sil)
								Míra ekonomické aktivity (tříleté průměry)
7,4	7,0	6,2	5,8	5,8	6,3	5,7	5,6	muži ve věku 15–19 let
55,9	54,7	54,0	56,3	58,3	61,3	59,5	59,7	muži ve věku 20–24 let
90,0	89,2	90,1	90,4	90,8	89,7	88,5	88,2	muži ve věku 25–29 let
4,0	3,6	3,4	3,4	4,0	5,5	6,1	6,3	ženy ve věku 15–19 let
40,3	38,7	39,6	41,7	44,5	44,8	44,8	41,0	ženy ve věku 20–24 let
65,5	66,6	68,9	69,6	71,6	73,2	75,4	74,8	ženy ve věku 25–29 let
								NEZAMĚSTNANOST
								dle evidence úřadu práce
65 944	69 342	62 722	66 435	71 970	66 203	56 032	49 032	Uchazeči o zaměstnání k 31. 12.
								z toho ve věku:
2 856	2 681	2 627	2 763	2 497	1 879	1 579	1 352	do 19 let
9 117	9 015	8 918	9 484	9 940	8 191	6 194	4 815	20–24 let
7 836	8 050	7 398	7 504	8 234	7 435	6 037	5 082	25–29 let
550	551	519	489	398	407	356	337	Mladiství uchazeči o zaměstnání (k 30. 4.)
239	236	237	232	189	191	167	153	z toho dívky
227	243	205	199	190	201	178	158	z toho v evidenci déle než 5 měsíců[2)]
								Uchazeči o zaměstnání – absolventi škol
2 661	3 803	3 609	3 075	3 912	3 579	2 798	2 122	(k 30. 4.)
1 298	1 686	1 709	1 476	1 950	1 828	1 479	1 106	z toho ženy
1 127	2 312	2 105	.	.	2 113	1 515	1 051	z toho v evidenci déle než 6 měsíců[2)]

PŘÍLOHA

Vývoj vybraných ukazatelů v Jihomoravském kraji kraji – zdravotnictví a sociální zabezpečení

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
ZDRAVOTNICTVÍ									
Počet registrovaných pacientů na 1 lékaře pro děti a dorost	927	913	904	905	899	900	.	.	.
Samostatné ordinace praktického lékaře pro děti a dorost	228	228	228	230	230	229	217	226	.
Detašovaná pracoviště samostatných ordinací prakt. lékaře pro děti a dorost	92	90	89	89	85	79	73	64	.
Dětská oddělení nemocnic[1)]	.	9	8	9	9	9	9	8	11
počet lůžek[1)]	.	454	452	383	379	358	354	354	413
počet hospitalizovaných[1)]	.	23 076	22 061	21 298	20 263	20 595	21 164	20 393	30 531
Nově hlášené případy dočasné pracovní neschopnosti mladistvých pro pracovní úraz	12	2	-	5	9	8	10	14	13
Výjezdy Zdravotnické záchranné služby k osobám ve věku 0–18 let	.	.	.	3 679	8 078	7 225	7 544	7 726	7 760
podíl na všech výjezdech (%)	.	.	.	4,4	9,4	8,1	8,0	7,7	8,0
SOCIÁLNÍ ZABEZPEČENÍ									
Uživatelé sociálních služeb (děti a mládež do 18 let)									
osobní asistence	.	48	114	135	114	115	107	70	114
odlehčovací služby	.	51	38	26	45	9	4	13	-
sociálně aktivizační služby pro osoby se zdravotním postižením	.	161	133	45	139	307	224	155	61
domovy pro osoby se zdravotním postižením	.	116	85	61	50	40	35	36	37
azylové domy	.	148	152	193	185	189	205	213	225
nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	.	3 075	3 120	3 021	3 640	3 419	2 652	2 783	3 517
denní stacionáře	.	167	153	159	164	164	156	46	134
sociální poradny	.	828	914	808	729	1 064	1 210	638	1 055
pracoviště rané péče	.	327	314	171	210	258	297	298	414
Dávky státní sociální podpory									
přídavek na dítě									
počet vyplacených dávek (tis.)	759,5	934,8	727,6	413,4	622,6	615,7	588,1	550,9	504,3
výdaje na dávky (mil. Kč)	722,7	545,3	441,4	393,7	375,7	371,9	354,8	331,9	303,2
rodičovský příspěvek									
počet vyplacených dávek (tis.)	260,5	470,2	441,1	231,3	412,6	393,3	375,5	376,3	375,6
výdaje na dávky (mil. Kč)	3 066,1	3 099,3	3 041,4	2 874,5	2 821,1	2 739,8	2 602,8	2 581,8	2 616,1
porodné									
počet vyplacených dávek (tis.)	7,1	13,1	13,3	1,3	1,1	1,2	1,2	2,5	2,5
výdaje na dávky (mil. Kč)	181,9	173,8	175,8	33,2	14,4	16,2	15,9	28,4	28,9
Dávky pěstounské péče									
počet vyplacených dávek (tis.)	13,5	22,0	24,0	18,2	22,2	24,7	27,9	29,9	31,1
výdaje na dávky (mil. Kč)	83,9	89,5	98,2	102,3	114,2	194,9	226,1	247,9	261,9
Pěstounská péče a ústavní výchova									
pěstouni, poručníci a jiné pečující osoby než rodiče	.	.	.	933	953	1 002	1 586	1 570	1 576
pěstounské rodiny	558	589	875	641	671	754	.	.	.
děti v náhradní rodinné péči	827	1 152	1 250	1 315	1 242	1 317	1 557	1 528	1 623
děti s nařízenou ústavní výchovou	760	753	728	790	787	708	753	677	660
děti s uloženou ochrannou výchovou	28	22	19	23	21	19	4	15	12
Sirotčí důchody (prosinec)									
příjemci důchodu									
muži	2 254	2 153	2 107	2 241	2 276	2 224	2 097	2 007	1 918
ženy	2 880	2 781	2 789	2 524	2 462	2 411	2 286	2 207	2 100
průměrná měsíční výše důchodu (Kč)									
muži	4 888	5 043	5 091	5 363	5 459	5 557	5 601	5 771	5 780
ženy	4 946	5 106	5 163	5 391	5 521	5 642	5 675	5 816	5 847

[1)] Vlivem změny metodiky nejsou v roce 2016 data srovnatelná s roky předchozími. Do roku 2015 byl zdrojem dat výkaz L (MZ) 1, od roku 2016 jsou data o hospitalizovaných čerpána z Národního registru hospitalizovaných a data o počtu oddělení a počtu lůžek z výkazu E (MZ) 2 a E (MZ) 3 podle oborů péče.

Živě narození podle věku matky, legitimity a věku otce v Jihomoravském v roce 2016

	Celkem	Věk matky														
		do 18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30–34	35–39	40 a více
Živě narození v manželství	**7 525**	**1**	**10**	**26**	**59**	**75**	**120**	**164**	**254**	**317**	**433**	**597**	**634**	**3 175**	**1 444**	**216**
v tom věk otce:																
do 18	2	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
19	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
20	3	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
21	16	-	1	3	6	2	-	-	-	-	1	1	-	1	1	-
22	15	-	1	1	3	2	4	1	1	-	-	1	1	0	-	-
23	53	-	1	3	6	7	11	4	4	4	2	4	1	6	-	-
24	79	-	3	5	9	10	10	14	7	5	3	3	2	6	1	1
25	135	-	2	3	9	5	7	19	26	17	12	9	9	14	2	1
26	166	-	1	1	7	6	11	22	27	29	20	18	6	13	5	-
27	219	-	-	1	6	7	15	16	28	28	45	22	10	30	10	1
28	313	-	-	1	2	5	10	15	35	43	49	61	27	57	5	3
29	456	1	-	1	3	5	13	16	23	37	54	85	91	107	19	1
30–34	2 864	-	-	5	5	17	25	34	75	113	170	257	336	1 587	229	11
35–39	2 176	-	-	2	1	5	10	15	22	37	56	112	112	1 074	684	46
40–44	800	-	-	-	1	3	2	4	5	3	16	15	29	231	400	91
45–49	149	-	-	-	-	-	1	3	1	1	3	5	5	30	61	39
50 a více	79	-	-	-	-	-	1	-	-	-	2	4	5	18	27	22
Živě narození mimo manželství	**5 668**	**89**	**77**	**124**	**139**	**193**	**235**	**267**	**318**	**331**	**373**	**354**	**378**	**1 687**	**903**	**200**
v tom věk otce:																
do 18	6	3	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
19	10	3	3	-	-	1	1	-	1	1	-	-	-	-	-	-
20	27	4	5	3	4	4	3	1	-	-	-	1	1	1	-	-
21	39	3	6	5	5	5	3	3	2	1	1	-	1	4	-	-
22	57	1	4	10	11	7	2	7	9	2	1	1	-	1	1	-
23	100	-	9	11	10	11	11	10	8	6	6	1	2	11	4	-
24	121	3	2	7	7	12	13	19	14	8	6	9	2	16	2	1
25	166	5	5	3	16	18	26	16	21	16	8	4	8	16	3	1
26	177	6	3	6	12	16	11	21	22	19	21	5	6	23	6	-
27	214	1	-	8	4	16	15	26	22	22	29	17	10	36	5	3
28	239	-	-	3	7	10	9	21	24	30	34	24	26	38	12	1
29	259	1	2	3	11	7	13	11	26	25	21	30	25	67	13	4
30–34	1 499	2	3	9	17	24	42	46	73	105	113	127	148	606	170	14
35–39	1 154	-	2	2	6	10	17	23	31	38	57	73	76	454	319	46
40–44	430	2	1	-	1	4	6	5	8	18	19	13	17	129	163	44
45–49	138	-	-	-	-	-	4	1	3	2	2	4	3	44	49	26
50 a více	67	-	-	-	-	-	3	-	-	1	-	2	2	20	22	17
nezjištěn	965	55	30	53	28	48	56	57	54	37	55	43	51	221	134	43

PŘÍLOHA

Základní výsledky projekce obyvatelstva Jihomoravského kraje

Zdroj: ČSÚ, Projekce obyvatelstva v krajích ČR do roku 2050

	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050
	Obyvatelstvo celkem (k 1. 1.)						
Celkem	**1 170 747**	**1 169 527**	**1 164 493**	**1 156 086**	**1 146 048**	**1 135 593**	**1 124 475**
z toho ve věku (%):							
0–14 let	15,3	14,4	13,3	12,6	12,5	12,9	13,2
15–64 let	64,2	63,2	62,9	62,3	60,4	57,5	55,8
65 a více let	20,5	22,4	23,8	25,1	27,1	29,6	31,0
Počet obyvatel ve věku 0–14 let	179 011	168 489	155 207	146 128	143 636	146 192	148 375
v tom ve věku:							
0–4 roky	56 623	52 039	47 827	46 873	49 119	50 413	49 258
5–9 let	61 044	56 099	51 789	47 813	46 910	49 046	50 298
10–14 let	61 344	60 351	55 591	51 442	47 607	46 733	48 819
Počet obyvatel ve věku 15–29 let	175 164	170 289	180 408	184 382	174 823	162 882	154 624
v tom ve věku:							
15–19 let	50 681	61 331	60 372	55 739	51 697	47 953	47 103
20–24 let	51 980	52 848	63 127	62 140	57 644	53 704	50 050
25–29 let	72 503	56 110	56 909	66 503	65 482	61 225	57 471
Průměrný věk (roky)	43,0	44,2	45,5	46,6	47,3	47,8	48,2
Index stáří[1)]	134,2	155,2	178,5	198,6	216,2	229,9	235,0
Index ekonomického zatížení[2)]	55,8	58,1	59,0	60,6	65,6	73,8	79,2
	Muži						
Celkem	**573 451**	**572 912**	**570 375**	**566 356**	**561 930**	**557 575**	**552 770**
z toho ve věku (%):							
0–14 let	16,0	15,1	14,0	13,3	13,2	13,5	13,8
15–64 let	66,5	65,5	65,0	64,3	62,2	59,3	57,5
65 a více let	17,5	19,4	20,9	22,5	24,6	27,2	28,7
Počet obyvatel ve věku 0–14 let	91 815	86 632	79 882	75 229	73 956	75 281	76 404
v tom ve věku:							
0–4 roky	29 138	26 785	24 623	24 136	25 292	25 959	25 365
5–9 let	31 335	28 866	26 655	24 616	24 155	25 256	25 901
10–14 let	31 342	30 981	28 604	26 477	24 509	24 066	25 138
Počet obyvatel ve věku 15–29 let	89 360	86 713	91 974	94 093	89 403	83 328	79 095
v tom ve věku:							
15–19 let	26 054	31 332	30 987	28 673	26 601	24 681	24 247
20–24 let	26 453	26 988	32 095	31 739	29 492	27 473	25 601
25–29 let	36 853	28 393	28 892	33 681	33 310	31 174	29 247
Index stáří[1)]	109,1	128,1	149,6	169,1	186,9	201,5	207,6
	Ženy						
Celkem	**597 296**	**596 615**	**594 118**	**589 730**	**584 118**	**578 018**	**571 705**
z toho ve věku (%):							
0–14 let	14,6	13,7	12,7	12,0	11,9	12,3	12,6
15–64 let	62,0	61,0	60,8	60,3	58,6	55,8	54,2
65 a více let	23,4	25,2	26,5	27,6	29,5	31,9	33,2
Počet obyvatel ve věku 0–14 let	87 196	81 857	75 325	70 899	69 680	70 911	71 971
v tom ve věku:							
0–4 roky	27 485	25 254	23 204	22 737	23 827	24 454	23 893
5–9 let	29 709	27 233	25 134	23 197	22 755	23 790	24 397
10–14 let	30 002	29 370	26 987	24 965	23 098	22 667	23 681
Počet obyvatel ve věku 15–29 let	85 804	83 576	88 434	90 289	85 420	79 554	75 529
v tom ve věku:							
15–19 let	24 627	29 999	29 385	27 066	25 096	23 272	22 856
20–24 let	25 527	25 860	31 032	30 401	28 152	26 231	24 449
25–29 let	35 650	27 717	28 017	32 822	32 172	30 051	28 224
Index stáří[1)]	160,6	183,9	209,1	229,9	247,3	260,2	264,1

[1)] Počet osob ve věku 65 a více let na 100 osob ve věku 0 až 14 let

[2)] Počet osob ve věku 0 až 14 let a 65 a více let na 100 osob ve věku 15 až 64 let

Nezaměstnanost absolventů škol podle kategorie vzdělání a skupin oborů vzdělání (duben 2016)

Pramen: Národní ústav pro vzdělávání

	Střední vzdělání s výučním listem				Střední odborné vzdělání s maturitou a odb. výcvikem, nástavbové vzdělání			
	absolventi		míra nezaměstnanosti (%)		absolventi		míra nezaměstnanosti (%)	
	celkem 2015	nezaměstnaní duben 2016	Jihomoravský kraj	ČR	celkem 2015	nezaměstnaní duben 2016	Jihomoravský kraj	ČR
Celkem	**2 734**	**341**	**12,5**	**9,9**	**741**	**73**	**9,9**	**10,6**
23 Strojírenství a strojírenská výroba	622	72	11,6	6,9	77	7	9,1	6,1
26 Elektrotech., telekom. a výpočet. technika	276	19	6,9	5,2	141	20	14,2	8,7
28 Technická chemie a chemie silikátů	5	-	-	4,5	-	-	-	8,9
29 Potravinářství a potravinářská chemie	212	25	11,8	10,3	-	-	-	44,4
31 Textilní výroba a oděvnictví	14	1	7,1	16,9	5	1	20,0	20,0
32 Kožeděl. a obuv. výroba a zprac. plastů	6	-	-	-	-	-	-	-
33 Zprac. dřeva a výroba hudeb. nástrojů	139	15	10,8	10,3	14	-	-	5,4
34 Polygrafie, zpr. papíru, filmu a fotografie	62	7	11,3	12,4	59	3	5,1	14,2
36 Stavebnictví, geodézie a kartografie	323	46	14,2	11,9	21	1	4,8	8,8
37 Doprava a spoje	8	-	-	7,7	2	-	-	25,0
39 Speciální a interdisciplinární tech. obory	12	3	25,0	12,4	122	7	5,7	8,3
41 Zemědělství a lesnictví	201	22	10,9	8,8	6	-	-	6,5
53 Zdravotnictví	42	1	2,4	4,8	3	-	-	-
64 Podnikání v oborech, v odvětvích	-	-	-	-	161	21	13,0	11,6
65 Gastronomie, hotelnictví a turismus	428	59	13,8	11,8	20	1	5,0	12,1
66 Obchod	100	10	10,0	13,3	13	-	-	13,2
69 Osobní a provozní služby	219	45	20,5	13,6	83	9	10,8	16,2
75 Pedagogika, učitelství a sociální péče	28	9	32,1	16,1	-	-	-	-
82 Umění a užité umění	37	7	18,9	11,3	14	3	21,4	13,1

dokončení

	Střední odborné vzdělání s maturitou				Vyšší odborné vzdělání			
	absolventi		míra nezaměstnanosti (%)		absolventi		míra nezaměstnanosti (%)	
	celkem 2015	nezaměstnaní duben 2016	Jihomoravský kraj	ČR	celkem 2015	nezaměstnaní duben 2016	Jihomoravský kraj	ČR
Celkem	**3 251**	**321**	**9,9**	**7,5**	**621**	**33**	**5,3**	**5,2**
16 Ekologie a ochrana životního prostředí	36	5	13,9	10,5	-	-	-	13,3
18 Informační technologie	293	32	10,9	8,7	-	-	-	-
23 Strojírenství a strojírenská výroba	205	18	8,8	5,7	-	-	-	9,3
26 Elektrotech., telekom. a výpočet. technika	136	12	8,8	6,6	38	-	-	6,2
28 Technická chemie a chemie silikátů	50	1	2,0	4,4	-	-	-	7,7
29 Potravinářství a potravinářská chemie	21	4	19,0	9,7	-	-	-	8,7
31 Textilní výroba a oděvnictví	13	1	7,7	6,8	-	-	-	-
33 Zprac. dřeva a výroba hudeb. nástrojů	24	1	4,2	7,6	-	-	-	3,6
34 Polygrafie, zpr. papíru, filmu a fotografie	8	-	-	7,7	-	-	-	-
36 Stavebnictví, geodézie a kartografie	196	14	7,1	7,6	-	-	-	10,9
37 Doprava a spoje	52	4	7,7	6,9	-	-	-	-
39 Speciální a interdisciplinární tech. obory	-	-	-	7,8	10	-	-	7,1
41 Zemědělství a lesnictví	76	10	13,2	8,6	-	-	-	6,5
43 Veterinářství a veterinární prevence	32	2	6,3	9,4	-	-	-	-
53 Zdravotnictví	245	17	6,9	4,5	232	6	2,6	2,8
63 Ekonomika a administrativa	588	79	13,4	8,8	76	7	9,2	5,1
64 Podnikání v oborech, v odvětvích	-	-	-	-	10	-	-	5,4
65 Gastronomie, hotelnictví a turismus	259	30	11,6	9,1	27	4	14,8	8,1
66 Obchod	9	-	-	-	22	1	4,5	8,8
68 Právo, právní a veřejnosprávní činnost	67	11	16,4	8,4	92	3	3,3	6,9
69 Osobní a provozní služby	23	-	-	4,8	-	-	-	-
72 Publicistika, knihovnictví a informatika	22	1	4,5	9,4	27	2	7,4	10,8
75 Pedagogika, učitelství a sociální péče	268	17	6,3	6,0	58	1	1,7	2,4
78 Obecně odborná příprava	427	38	8,9	5,7	-	-	-	-
82 Umění a užité umění	201	24	11,9	9,4	29	9	31,0	14,2
Gymnaziální vzdělání	2 521	101	4,0	3,1	x	x	x	x

PŘÍLOHA

Hospitalizovaní pacienti v lůžkových zařízeních s bydlištěm v Jihomoravském kraji podle věku a příčiny v roce 2015

Pramen: Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR

	Celkem	z toho ve věku 0-29 let	Podíl v %	Pacienti ve věku						
				0	1-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-29
Hospitalizované osoby	**167 209**	**47 235**	**28,2**	**13 217**	**5 464**	**5 444**	**3 558**	**4 481**	**5 949**	**9 122**
z toho podle příčin:										
I. Některé infekční a parazitární nemoci (A00-B99)	4 410	1 785	40,5	129	508	350	182	261	208	147
II. Novotvary (C00-D48)	10 098	456	4,5	14	42	59	58	66	95	122
III. Nemoci krve, krvetvorných orgánů a některé poruchy týkající se mechanismu imunity (D50-D89)	819	107	13,1	7	28	31	10	11	10	10
IV. Nemoci endokrinní, výživy a přeměny látek (E00-E90)	4 126	1 478	35,8	66	524	351	262	146	57	72
V. Poruchy duševní a poruchy chování (F00-F99)	4 997	1 336	26,7	1	40	118	194	311	331	341
VI. Nemoci nervové soustavy (G00-G99)	4 292	811	18,9	12	107	141	176	135	112	128
IX. Nemoci oběhové soustavy (I00-I99)	17 270	411	2,4	4	5	40	47	96	89	130
X. Nemoci dýchací soustavy (J00-J99)	11 530	5 693	49,4	264	2 077	1 907	512	410	288	235
akutní infekce horních dýchacích cest a chřipka (J00-J11)	1343	1022	76,1	79	421	254	106	84	41	37
chronické nemoci mandlí a adenoidní tkáně (J35)	3091	2918	94,4	1	1195	1279	170	123	93	57
XI. Nemoci trávicí soustavy (K00-K93)	17 019	3 361	19,7	39	364	495	465	546	712	740
nemoci appendixu (K35-K38)	1333	803	60,2	-	6	101	170	173	194	159
XII. Nemoci kůže a podkožního vaziva (L00-L99)	2 763	776	28,1	19	120	99	72	154	154	158
XIII. Nemoci svalové a kosterní soustavy a pojivové tkáně (M00-M99)	13 231	1 282	9,7	3	65	84	217	352	248	313
XIV. Nemoci močové a pohlavní soustavy (N00-N99)	13 556	2 010	14,8	47	148	188	142	349	520	616
XV. Těhotenství, porod a šestinedělí (O00-O99)	14 487	5 988	41,3	-	-	-	2	250	1 569	4 167
komplikace těhotenství převážně v prenatálním období (O10-O48)	1 870	910	48,7	-	-	-	1	42	293	574
spontánní porod jediného dítěte (O80)	7 382	3 071	41,6	-	-	-	-	94	794	2 183
XVI. Stavy vzniklé v perinatálním období (zbytek z P00-P96)	597	597	100,0	597	-	-	-	-	-	-
poruchy v souvislosti se zkráceným trváním těhotenství a nízkou porodní hmotností (P07)	396	396	100,0	396	-	-	-	-	-	-
XVII. Vrozené vady, deformace a chromosomální abnormality (Q00-Q99)	962	816	84,8	74	236	336	86	41	26	17
XVIII. laboratorní nálezy nezařazené jinde (R00-R99)	4 482	1 350	30,1	64	271	196	244	307	148	120
XIX. Poranění, otravy a některé jiné následky vnějších příčin (S00-T98)	16 294	4 805	29,5	101	648	627	691	839	978	921
nitrolební poranění (S06)	2 413	888	36,8	9	103	107	125	180	185	179
ostatní poranění hlavy (S00-S05, S07-S09)	1 362	701	51,5	65	187	108	84	106	91	60
zlomenina lokte a předloktí (S52)	938	343	36,6	1	26	128	125	20	18	25
ostatní poranění (S10-S51, S53-S71, S73-S81, S83-T14, T79)	7 043	1 902	27,0	-	67	185	245	367	529	509
popáleniny a poleptání (T20-T32)	279	148	53,0	13	78	13	6	10	18	10
otrava léky, léčivy, návykovými a biologickými látkami a toxické účinky látek převážně mimo lékařství (T36-T65)	659	317	48,1	12	104	32	30	66	45	28
XXI. Faktory ovlivňující zdravotní stav a kontakt se zdravotnickými službami (Z00-Z99)	23 796	13 631	57,3	11 769	162	225	126	156	355	838
živě narozené děti podle místa narození (Z38)	11 715	11 715	100,0	11 715	-	-	-	-	-	-

Stíhané/vyšetřované osoby ve věku do 14 let a 15–17 let v Jihomoravském kraji

Pramen: Policejní prezidium ČR

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016[1)]
	Stíhaní/vyšetřovaní nezletilí ve věku do 14 let							
Celkem	**161**	**142**	**172**	**174**	**134**	**119**	**144**	**186**
z toho:								
násilné činy celkem	32	34	24	41	21	29	27	31
úmyslné ublížení na zdraví	8	8	5	15	6	8	17	8
loupeže	14	19	11	10	10	12	9	13
porušování domovní svobody	-	-	2	3	-	-	-	1
vydírání	2	5	1	11	2	6	1	5
mravnostní činy celkem	3	5	7	7	7	9	4	11
znásilnění	-	-	2	3	6	3	-	-
pohlavní zneužívání ostatní	3	4	-	4	1	6	4	9
majetkové činy celkem	93	94	114	99	66	51	76	72
krádeže vloupáním	42	37	40	32	22	14	30	29
do víkendových chat soukromých osob	8	2	2	-	1	-	-	-
do bytů	-	-	-	3	1	4	3	-
do rodinných domků	4	11	1	4	3	-	2	12
do ostatních objektů	15	16	23	18	12	7	15	8
krádeže prosté	42	52	67	53	34	21	23	34
v bytech a rodinných domech	9	10	5	5	9	4	7	7
v jiných objektech	7	11	9	3	7	4	4	16
motorových vozidel dvoustopých	3	2	2	3	-	1	2	1
kapesní	9	11	27	26	10	7	5	1
jiné na osobách	8	6	9	6	3	4	2	3
poškozování cizí věci	9	5	6	13	6	13	23	8
nedovolená výroba a distribuce psych. látek a jedů p	4	-	4	-	-	1	3	6
sprejerství	16	5	2	4	21	9	19	41
výtržnictví	1	-	5	5	7	3	4	6
	Stíhaní/vyšetřovaní mladiství ve věku 15–17 let							
Celkem	**510**	**410**	**433**	**422**	**327**	**286**	**248**	**374**
z toho:								
násilné činy celkem	96	73	81	85	57	53	60	48
úmyslné ublížení na zdraví	36	28	26	43	17	13	16	23
loupeže	36	23	27	33	23	20	30	14
porušování domovní svobody	7	5	5	2	4	3	1	1
vydírání	13	8	11	2	6	7	7	4
mravnostní činy celkem	13	14	13	13	14	17	16	16
znásilnění	1	1	3	5	-	5	3	-
pohlavní zneužívání ostatní	11	12	8	7	13	10	12	13
majetkové činy celkem	253	258	243	246	178	150	115	185
krádeže vloupáním	91	99	106	116	90	69	40	71
do víkendových chat soukromých osob	9	6	7	-	6	4	-	-
do bytů	2	6	7	6	1	9	2	8
do rodinných domků	14	9	4	13	8	9	8	10
do ostatních objektů	35	49	57	50	47	28	19	29
krádeže prosté	148	138	119	111	73	69	65	100
v bytech a rodinných domech	10	13	17	11	12	10	9	16
v jiných objektech	52	39	27	26	16	21	20	27
motorových vozidel dvoustopých	17	14	28	15	10	7	10	12
kapesní	17	16	13	25	12	9	11	12
jiné na osobách	17	13	26	13	9	8	10	8
poškozování cizí věci	11	16	13	17	12	10	8	5
nedovolená výroba a distribuce psych. látek a jedů p	7	6	6	7	7	5	-	10
sprejerství	36	11	20	12	19	14	10	43
výtržnictví	15	18	22	12	16	9	16	25

[1)] údaje převzaty z webových stránek Policejního prezidia dne 9. 1. 2017